

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด
ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย

นางสาวจิตรลดา อันวงษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ
แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับ
ใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย
นางสาวจิตรลดา อ้นวงษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON OUR HOME IN MAEKLONG
BY USING SQ4R METHOD WITH FLIPPED CLASSROOM TO DEVELOP OF
COMPREHENSIVE READING ABILITIES FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
GRADE 3

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (CURRICULUM AND SUPERVISION)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดย	จิตรลดา อ้นวงษา
สาขาวิชา	หลักสูตรและการนิเทศ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญา มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. มนต์ชัย พงศกรนฤวงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุชบา บัวสมบุญ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร. เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์)

57253303 : หลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ, หลักสูตรท้องถิ่น, วิธีสอนแบบ SQ4R, แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

นางสาว จิตรลดา อ้นวงษา: การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา 3) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา 4) ประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 44 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรท้องถิ่น 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสัมภาษณ์ 4) แบบสอบถาม 5) สื่อวีดิทัศน์ 6) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ 7) แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t – test แบบ One Sample t-test และ Dependent Sample Test ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านโยบายทางการศึกษาของประเทศ ให้ความสำคัญกับชุมชนและท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูและนักเรียนต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล โดยประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 เรื่อง คือ 1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ 3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม พบว่า การทดลองเป็นไปตามแผนที่ผู้วิจัยวางไว้ นักเรียนมีความสนใจ และตั้งใจร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี 4) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า 4.1) ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.2) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนมีคะแนนพัฒนาการเท่ากับ 77.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 40 4.3) นักเรียนมีผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยมีคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 88.86 4.4) ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

57253303 : Major (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Keyword : CAPABILITY DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION, LOCAL CURRICULUM, USING SQ4R METHOD, FLIPPED CLASSROOM CONCEPT

MISS JITLADA ONWONGSA : THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON OUR HOME IN MAEKLONG BY USING SQ4R METHOD WITH FLIPPED CLASSROOM TO DEVELOP OF COMPREHENSIVE READING ABILITIES FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS GRADE 3 THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR UBONWAN SONGSERM, Ph.D.

The purposes of this student were 1) to studies base data 2) to develop curriculum 3) to experiment using the curriculum and 4) to evaluate and improve the curriculum. The subjects were 44 grade students of class 3/5 at Muengsamutsongkhram School in the second semester of the 2017 academic year through the simple random sampling. The experiment took 2 weeks, ten hours per week, totally experiment 20 hours. The instruments of this research were 1) a local curriculum, 2) lesson plan, 3) interview, 4) questionnaire, 5) video 6) a learning achievement capability development of reading comprehensive, 7) a questionnaire about students attitudes towards learning local curriculum on our home in Samutsongkhram by using sq4r method with flipped classroom concept , the statistics that use in the research percentage (%), mean ($\bar{x}$), the standard deviation (S.D.) One Sample t-test and t-test dependent. Research result were 1) The fundamental data results of the study concerning curriculum development indicated that : The national education policy attaches great importance to local. Manager teacher and student want to have the development of local curriculum on our home in Samutsongkhram by using sq4r method with flipped classroom concept to capability development of reading comprehension for elementary school student grade 3. 2) The design of curriculum consisted of the objectives, structures courses, contents, time on task, instructional guideline, instructional media, measurement and evaluation. Local curriculum to consist of five contents are reading comprehension from fables, reading comprehension legend, reading comprehension from article, reading comprehension from news, reading comprehension from Poem. Expert evaluators found that the factors of the curriculum were relevant and suitable. 3) The curriculum was implemented with 3/5 students that studying at Muengsamutsongkhram School. The curriculum test meet with the researcher' plan and the interests as well as the willingness and attention of the students to participate in each learning unit.4) The curriculum evaluation and improvement indicated that 4.1) The reading comprehension average pre – test scores was 10.34 (S.D. =1.59) and average post – test scores was 17.77 (S.D. = 1.30). When compared pre – test scores, it was found that post – test scores was higher than pre – test scores at the 0.05 level with was at a statistical significant difference. 4.2) the reading comprehension was found that post – test scores was 77.48 that higher than pre – test scores at relative gain score more than 40 4.3) the reading comprehension mean score of posttest was statistically higher than the criteria at the percentile of 80 4.4) the opinion of students toward teaching and learning using the local curriculum at the high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากท่านอาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร.บุษบา บัวสมบุรณ์ และอาจารย์ ดร. มนต์ชัย พงศกรนถวษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่มีความเมตตาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิด และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านอ่านวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รศ. สมพร ร่วมสุข ผศ. ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน ผศ.ดร.นันทน์ เรืองฤทธิ์ ผศ.ดร.เอกนถุน บางท่าไม้ อาจารย์.ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม อาจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล อาจารย์ ดร.สามารถ ทิมนาค ที่ให้ความอนุเคราะห์ และเสียสละเวลาในการช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ชี้แนะ เพื่อการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายทง แซมเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม และคณะครูทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา และขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศร่วมรุ่นทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษา และให้กำลังใจที่ดี มีมิตรภาพที่งดงามแก่กันเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้อย่างเต็มศักยภาพ ขอขอบคุณครอบครัว ญาติ พี่ น้อง ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆเรื่อง ทุกกำลังใจที่กล่าวมา ที่มอบความรัก ความห่วงใย จนทำให้ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาโดยผู้วิจัยนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์เพื่อการศึกษาต่อไป

จิตรลดา อ้นวงษา

สารบัญ

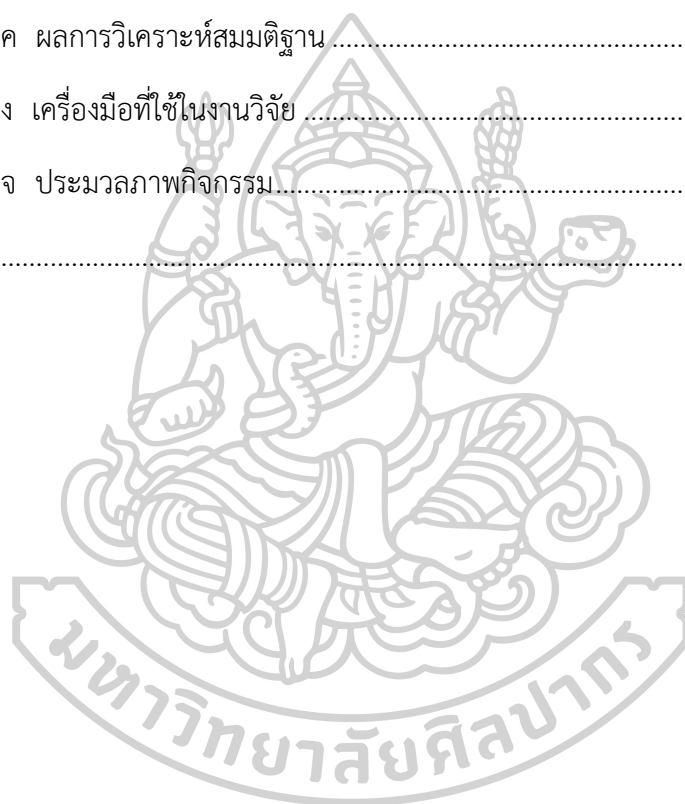
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	21
คำถามการวิจัย.....	22
สมมุติฐานการวิจัย.....	23
ขอบเขตของการวิจัย.....	23
ตัวแปรที่ศึกษา.....	24
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	24
ระยะเวลาในการทดลอง.....	24
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	24
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	26
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	27
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	27
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	27

1.2	หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม	31
1.3	แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น	36
2.	กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม	61
2.1	วิสัยทัศน์	64
2.2	จุดหมาย	64
2.3	เป้าหมาย/จุดเน้น	64
2.4	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	64
2.5	แนวการจัดโครงสร้างเวลาเรียน	65
2.6	วิธีการประเมินผล	65
2.7	สาระการเรียนรู้	65
3.	แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4Rร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	66
3.1	วิธีสอนแบบ SQ4R	66
3.2	แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	77
4.	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์	92
4.1	ความหมายของวีดิทัศน์	92
4.2	ประเภทของรายการวีดิทัศน์	93
4.3	ประโยชน์และคุณค่าของบทเรียนวีดิทัศน์	94
4.4	รูปแบบของบทเรียนวีดิทัศน์	95
4.5	ขั้นตอนการผลิตรายการวีดิทัศน์	97
4.6	การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์	99
4.7	ความสำคัญของเสียงในการผลิตรายการวีดิทัศน์	100
4.8	หลักการใช้เสียงบรรยายในรายการวีดิทัศน์	101
5.	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ	102
5.1	ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	102

5.2	ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ	103
5.3	จุดมุ่งหมายการอ่านจับใจความสำคัญ	103
5.4	ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ	104
5.5	ลักษณะของใจความสำคัญ.....	105
5.6	ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ.....	106
5.7	การสอนอ่านจับใจความสำคัญ.....	107
5.8	การวัดผลและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ	108
6.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	109
6.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น.....	109
6.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R.....	115
6.3	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	118
6.4	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ	119
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	126
	ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	128
	ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Development).....	138
	ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น (Research).....	155
	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (Development).....	164
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	170
1.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	170
2.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	191
3.	ผลการวิเคราะห์ขั้นการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น.....	201
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น	207
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	219
	สรุปผลการวิจัย.....	220

อภิปรายผล.....	225
ข้อเสนอแนะ.....	234
รายการอ้างอิง.....	236
ภาคผนวก.....	252
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	253
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	256
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน.....	295
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	298
ภาคผนวก จ ประมวลภาพกิจกรรม.....	346
ประวัติผู้เขียน.....	355

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางในมาตรฐาน ท 1.1 ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้.....	30
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้.....	31
ตารางที่ 3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 รหัสวิชา ท 13101.....	33
ตารางที่ 4 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	35
ตารางที่ 5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร.....	45
ตารางที่ 6 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	52
ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างของวิธีสอนแบบ SQ3R และวิธีสอน แบบ SQ4R	72
ตารางที่ 8 สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R.....	76
ตารางที่ 9 เปรียบเทียบกิจกรรมและเวลาที่ใช้ในการสอนแบบเดิมกับการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน	83
ตารางที่ 10 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนการสอน	89
ตารางที่ 11 สรุปวิธีสอน/เทคนิคการสอนในขั้นตอนการสอน	91
ตารางที่ 12 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ..	136
ตารางที่ 13 วิเคราะห์ข้อสอบก่อนเรียน – หลังเรียน (ปรนัย).....	147
ตารางที่ 14 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	153
ตารางที่ 15 แสดงแบบแผนการทดลอง The One Group Pretest – Posttest Design.....	156
ตารางที่ 16 กิจกรรมที่สอดแทรกในแต่ละเรื่องของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา.....	159
ตารางที่ 17 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น	162
ตารางที่ 18 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น.....	167
ตารางที่ 19 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ..	175

ตารางที่ 20 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	179
ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	182
ตารางที่ 22 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	187
ตารางที่ 23 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเนื้อหา.....	188
ตารางที่ 24 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	189
ตารางที่ 25 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการวัดและประเมินผล.....	189
ตารางที่ 26 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ประกอบสื่อวีดิทัศน์.....	190
ตารางที่ 27 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนทางช่องทางสื่อต่างๆ	191
ตารางที่ 28 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	193
ตารางที่ 29 ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.....	202
ตารางที่ 30 ผลการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้.....	203
ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	208

ตารางที่ 32	คะแนนพัฒนาการความสามารถในการในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนที่วัดด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เทียบเกณฑ์ร้อยละ 40.....	209
ตารางที่ 33	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม หลังเรียน	210
ตารางที่ 34	วิเคราะห์การแปลผลคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	211
ตารางที่ 35	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom).....	212
ตารางที่ 36	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	257
ตารางที่ 37	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์	258
ตารางที่ 38	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	260
ตารางที่ 39	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา.....	262
ตารางที่ 40	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (1).....	263
ตารางที่ 41	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (2).....	265
ตารางที่ 42	ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ (1).....	267

ตารางที่ 43 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่าน จับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ (2).....	269
ตารางที่ 44 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่าน จับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ (1)	271
ตารางที่ 45 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่าน จับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ (2)	273
ตารางที่ 46 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่าน จับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น (1)	275
ตารางที่ 47 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอ่าน จับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น (2)	277
ตารางที่ 48 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การอ่าน จับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (1).....	279
ตารางที่ 49 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การอ่าน จับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (2).....	281
ตารางที่ 50 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราเพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	283
ตารางที่ 51 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่มีต่อแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	285
ตารางที่ 52 ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบมาตราประเมินค่าของแบบสอบถามความคิดเห็น	286
ตารางที่ 53 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถใน การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน(Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนำไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชื่อ.....	288

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	20
ภาพที่ 2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโบแฮมป์.....	50
ภาพที่ 3 สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	57
ภาพที่ 4 แนวทางการดำเนินงานระดับสถานศึกษา	63
ภาพที่ 5 กรอบดำเนินการวิจัย	127
ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการ	130
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม	133
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์	135
ภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	141
ภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างสื่อวีดิทัศน์	143
ภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	145
ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ	150
ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น	152
ภาพที่ 14 ขั้นตอนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น	161

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญในสังคมและช่วยสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีต่อกันของคนในสังคม เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ต่างๆ และช่วยพัฒนาความคิด ความเจริญก้าวหน้าให้แก่ชาติไทย ตลอดจนการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันของคนในชาติ ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกราชของชาติไทยที่มีความรุ่งเรืองแห่งอารยธรรม และเป็นที่น่าภาคภูมิใจของคนไทยมาช้านาน ดังนั้นภาษาจึงมีความจำเป็นเพราะถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติจึงต้องศึกษาหาความรู้ให้มีความเชี่ยวชาญแตกฉานเป็นอย่างดี (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2529 : 1-5)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่าน จึงให้ความสำคัญ จึงกำหนด เรื่อง การอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ป.3/3 ว่าผู้เรียนต้องสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ และ ป.3/5 ว่าผู้เรียนต้องสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน(หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2551: 12)

การอ่านจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน จึงถือว่าการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้อ่าน แต่การที่จะพัฒนานักเรียนให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบความสำเร็จ การอ่านเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะผู้ที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้มากย่อมมีโอกาสรับรู้เรื่องราวได้ดีกว่าผู้ที่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นสิ่งที่ต้องนำไปใช้มากในชีวิตประจำวัน ถ้าอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญได้ แล้วนำข้อมูลไปใช้ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน สำหรับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร ตำราจำนวนมากยังมีความจำเป็นที่จะต้อง

จับใจความเรื่องให้อ่านให้ได้แม่นยำ ชัดเจนจึงจะสามารถนำไปเรียบเรียงให้เป็นสาระความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าอย่างแท้จริง มิฉะนั้นจะเกิดความสับสน ดังที่แววมยุรา เหมือนนิล (2553: 17) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป สอดคล้องกับศรีวิสัย พลมณี (2545: 112) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะผู้ที่อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้มากย่อมมีโอกาสรับรู้เรื่องราวได้ดีกว่าผู้ที่ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านจะต้องฝึกตนเอง เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมทั้งการพักผ่อนก็ใช้การอ่านจับใจความสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ฌอนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2552: 52) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจของการอ่าน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้ เนื่องจากความรู้ที่ได้จากการอ่านล้วนเป็นสิ่งที่มียุทธประโยชน์ การอ่านทุกชนิดทุกรูปแบบไม่ว่าจะมีเนื้อหาอย่างไร หากจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นว่าการอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญ เป็นทักษะการอ่านที่มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อใช้ในการอ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เนื่องจากการอ่านที่มุ่งเน้นความเข้าใจสาระสำคัญหรือใจความของเรื่อง การอ่านที่ดีมีประสิทธิผลทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จะต้องอ่านแล้วจับใจความสำคัญได้สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ส่วนปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญนั้น พบว่ามีนักเรียนจำนวนมากที่อ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ ธัญมาส ต้นเสถียร (2544: 4) ได้กล่าวถึงปัญหาของการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งสรุปได้ว่า นักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งไม่รู้วิธีการอ่านที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาด้านการสอนอ่านจับใจความสำคัญ มีความเห็นว่า นักเรียนมีปัญหาหลายประการได้แก่ ปัญหา นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา ไม่สนใจเรียน และเกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีนิสัยรักการอ่าน และไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ดังนั้นครูจึงควรหาแนวคิดวิธีการสอนใหม่ๆ สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่ นักเรียน สอดคล้องกับ

แวมยุรา เหมือนนิล (2553 : 3) ได้สรุปปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือของนักเรียนไทยว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือต่าง ๆ น้อยลง ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนจำนวนมากอ่านจับใจความสำคัญไม่เป็นหรืออ่านได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ตำราที่สอนส่วนใหญ่มีกเสนาทฤษฎีหรือหลักการอย่างกว้างๆ ยากต่อการปฏิบัติให้บังเกิดผล การฝึกทักษะการอ่านในชั้นเรียนก็มีขีดจำกัด ปัญหา การอ่านในโรงเรียนก็ไม่ได้รับการแก้ไข อย่างจริงจังและมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะโลกไร้พรมแดนในปัจจุบันมีหนังสือและข่าวสารต่างๆ อย่างท่วมท้นในขณะเดียวกันได้เกิดสื่อที่รับรู้ได้ง่ายกว่าหนังสือมาก

จากผลการประเมินผลการดำเนินงาน ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ด้านการอ่านออกเขียนได้ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า จำนวนผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีความรู้และทักษะพื้นฐานส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง เมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานปี 2555 โดยเฉพาะการอ่านออกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 จนถึงปีการศึกษา 2556 คิดเป็นร้อยละ 89.52, 88.81 และ 86.61 ตามลำดับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านการอ่านออกของนักเรียนพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุง ร้อยละ 15.24 และที่อ่านไม่ออกหรือไม่รู้เรื่อง ร้อยละ 5.51 เมื่อนำจำนวนนักเรียนในระดับปรับปรุงและอ่านไม่ออกมานับรวมกันแล้ว พบว่า มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องปรับปรุงจำนวน 101,215 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556: 22) นอกจากนี้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2559 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินด้านภาษา อยู่ในระดับร้อยละ 55.23 ซึ่งนับว่ายังเป็นผลคะแนนที่อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจเท่าที่ควร (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2560: 108)

นอกจากนี้จากผลการประเมินด้านการอ่านของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 โดยประเมิน 2 ด้าน ได้แก่ 1. อ่านได้ 2. อ่านและตอบคำถามในเวลาที่กำหนดได้ พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีนักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 อยู่ในระดับอ่านไม่ได้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 2.03 อยู่ในระดับอ่านดีแต่ไม่เข้าใจเรื่อง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2557 : 18) ซึ่งจะพบว่ามีนักเรียนที่อยู่ในระดับปรับปรุง อ่านไม่ได้ และอ่านดีแต่ไม่เข้าใจ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 9.12 นั้นแสดงว่านักเรียนบางส่วนอ่านได้แต่จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ นอกจากนี้จากการศึกษารายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรสงคราม พบว่า ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ในปีการศึกษา 2558 มีผลการประเมิน ความสามารถด้านภาษา คิดเป็นร้อยละ 49.42 และในปีการศึกษา 2559 มีผลการประเมิน ความสามารถด้านภาษา คิดเป็นร้อยละ 54.37 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสงคราม, 2560: 56) ซึ่งนับว่ายังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งปัญหานี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข อาจส่งผลต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เพราะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจำเป็นต้องใช้ในการแสวงหาความรู้ และข้อมูลสารสนเทศ ถ้านักเรียนอ่านแล้วไม่สามารถ จับใจความสำคัญจากการอ่าน เพื่อสรุปเรื่องไม่ได้ ผลที่ตามมาคือนักเรียนไม่สามารถพิจารณาเลือกรับ สาระที่มีคุณค่าของเรื่องได้อ่านนั้นได้

จากผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ด้านภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ซึ่งนิยามความสามารถ ด้านภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การฟัง การดู การพูด เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่าน ฟัง ดู จากสื่อประเภทต่างๆ และสื่อสารด้วยการพูด การเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม และการศึกษาตลอดชีวิต พบว่า ปีการศึกษา 2557 - 2559 นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม มีผลการประเมินในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 57.37, 49.32 และ 57.33 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการทดสอบในปีการศึกษา 2559 พบว่านักเรียนมีผล การทดสอบอยู่ในระดับระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 27.39 มีผลการประเมินในระดับปรับปรุง คิดเป็น ร้อยละ 10.38 ซึ่งพบว่ามีนักเรียนที่มีผลการประเมินพอใช้และปรับปรุงรวม ร้อยละ 37.77 ดังนั้น โรงเรียนจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนจำนวนร้อยละ 37.77 ให้มีผลการประเมินด้านภาษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการประเมินด้านภาษาจากเอกสารรายงานประจำปี 2560 พบว่า ในปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดที่ยังเป็นจุดอ่อนที่ต้องพัฒนา คือ 1. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ฟัง ดู อ่าน 2. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู อ่าน 3. บอกความหมายของเครื่องมือ/ สัญลักษณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 43)

ในการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา คือ เนื้อหาสาระที่จะให้เด็กได้ใช้เป็นสื่อ ในการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรพัฒนามาจากหลักสูตรในท้องถิ่น ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีการกำหนดเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นไว้ในหมวด 4 แนวทางการจัด

การศึกษามาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งใน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นจึงมีเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เปิดกว้างให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น 2. ประสบการณ์บางอย่างในหลักสูตรระดับชาติ บางอย่างมีความจำเป็นมากกว่าหรือน้อยกว่าในระดับท้องถิ่น 3. ประสบการณ์ที่จำเป็นบางอย่างของท้องถิ่นไม่มีในหลักสูตรระดับชาติ 4. ประสบการณ์บางอย่างเป็นความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีข้อมูลเชิงวิชาการมากกว่าหลักสูตรระดับชาติ

ถึงแม้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จะเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถที่จะพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษายังมีน้อยมากและยังไม่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นให้ชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี, 2552: 44) สอดคล้องกับบุญมี เฌรยอด (ม.ป.ป. : 49) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศได้คือการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สำคัญคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและอาชีพของแต่ละท้องถิ่น การให้การศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้ เพราะหลักสูตรจากส่วนกลางไม่ยืดหยุ่นตามสภาพเป็นการสอนในสิ่งที่ไกลตัว มีโอกาสที่จะศึกษาสิ่งรอบตัวน้อยมาก ไม่เกิดความภูมิใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาในการนำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางขั้นแทนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนั้นจึงเห็นความจำเป็นที่ควรสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยนำตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ที่มีความต้องการนำมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับบริบทของสังคม และนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นตนเอง ซึ่งในการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้เด็กอ่านก็มีความสำคัญที่ครูผู้สอนควรเลือก เพราะมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลถึงการอ่าน

ถ้าเนื้อเรื่องน่าสนใจ นักเรียนชอบ อยากรู้ เป็นเรื่องใกล้ตัวในท้องถิ่นของนักเรียน จะทำให้นักเรียนสนใจและอยากรู้ อันจะส่งผลไปถึงการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วกาญจน์ สระศรี (2554: 36) พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความ และความคิดเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทานก้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ และความคิดเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ รุ่งอรุณ หัสชู (2553: 114) พบว่า หลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน แล้วนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นในระดับเห็นด้วยมาก

จากการศึกษากรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าจังหวัดสมุทรสงครามนั้นแต่เดิมเป็นชุมชนที่มีมาก่อน สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เดิมเป็นแขวงหนึ่งของจังหวัดราชบุรี ต่อมาช่วงปลายกรุงศรีอยุธยาต่อกับสมัยกรุงธนบุรี จึงแยกออกมาจากราชบุรี เรียกว่า เมืองแม่กลอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งในประเทศไทย ทั้งในเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การดำรงชีวิตไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบไทย และที่สำคัญเหนืออื่นใด คือความสำคัญต่อประวัติศาสตร์พระราชวงศ์ของไทย กล่าวคือ เป็นเมืองพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 และเป็นเมืองของพระราชินีไทยถึงสองพระองค์ คือสมเด็จพระอัมรินทรามาตย์ในรัชกาลที่ 1 และสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี ในรัชกาลที่ 2 จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักเรียนต้องเรียนรู้ถึงเรื่องราวในท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน และร่วมสืบสานพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเองต่อไป อีกทั้งในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา คือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความภาคภูมิใจ และดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของบรรพชน มีจิตสำนึกรักแผ่นดินถิ่นกำเนิด เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้ทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชนท้องถิ่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการนำเนื้อหาในท้องถิ่นมาเป็นบทอ่านให้นักเรียนอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2552: 2)

จากการสัมภาษณ์ครูวิชาการของโรงเรียนเมืองสมุทรสงครามจะมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบ้างแล้ว แต่ยังคงขาดการดำเนินการในส่วนของการนำเนื้อหาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

และความต้องการชุมชนมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรยังไม่เป็นระบบตามหลักการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องท้องถิ่น (อ้อยใจ นิมนวล :2559) จากการสังเกตและสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรให้นักเรียนโรงเรียนเมืองสมุทรสงครามได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อจะได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของท้องถิ่นต่อไป ซึ่งในการจัดการเรียนรู้อาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ เป็นระดับที่พัฒนาทักษะพื้นฐานภาษาไทยที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนสาระการเรียนรู้อื่นๆได้อย่างรวดเร็ว ที่เน้นทักษะการอ่าน การเขียนและทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ร่วมกับพิจารณาโครงสร้างของรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม มาเป็นเนื้อหาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยมุ่งให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาความรู้จากหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญตั้งแต่ขั้นพื้นฐานเริ่มจากเรื่องง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้น เป็นการฝึกการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นเรื่องราวใกล้ตัวที่น่าสนใจ และเพื่อให้นักเรียนได้รับสาระความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินเกิดความรักในท้องถิ่นของตน

ในการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ครูผู้สอนจำเป็นต้องเลือกวิธีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีวิธีการสอนอ่านหลายวิธี แต่วิธีที่น่าสนใจคือการเรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ4R นี้ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของ ฟรานซิส พี. โรบินสัน (Robinson, 1961: 29-30, อ้างถึงใน อรรถวุฒิ ตรีภักดิ์, 2542: 30-32) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องโดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ Survey (S) คือ การสำรวจ Question (Q) คือการตั้งคำถาม Read (R) คือ การอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือ การจดบันทึก Recite (R) คือ การสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือการการวิเคราะห์

(สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ, 2554: 225) ที่ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านได้ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะประกอบด้วยหลายกลวิธีที่ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน เช่น การสำรวจ การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านซึ่งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน หรือการวิเคราะห์ เพื่อช่วยในการจำเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้วิธีสอนแบบ SQ4R ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่านได้อีกด้วยเริ่มตั้งแต่ขั้นสำรวจ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้มองภาพรวมของเรื่องที่จะอ่านเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดถึงเรื่องที่กำลังอ่านและยังมีกลวิธีตั้งคำถามซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่านเนื่องจากมีจุดประสงค์ในการอ่านที่ชัดเจนไม่ใช่เพียงแค่อ่านให้จบเท่านั้น และ เมื่อผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้จะทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านว่าไม่ใช่สิ่งที่ยากเกินไป เพราะผู้เรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้และยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการอ่าน และผู้เรียนที่มีจุดอ่อนในเรื่องของคำศัพท์ก็ยังสามารถฝึกฝนจากการอ่านซ้ำๆ เพราะวิธีการสอนแบบ SQ4R เน้นที่การอ่านซ้ำๆ อย่างละเอียดจนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านได้และยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของตนเองได้ในขั้นเขียนสรุปใจความ ซึ่งเป็นการใช้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนว่าสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากน้อยเพียงใด และหากผู้เรียนได้รับการฝึกฝนจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ4R จนมีความชำนาญแล้ว การอ่านตำรา ก็จะไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนอีกต่อไป ส่วนฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547 : 8-10) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจะได้ผลดีหรือไม่อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับวิธีอ่าน ถ้านำมาปฏิบัติอย่างครบถ้วนแล้ว ก็เป็นวิธีการที่ได้ผล สอดคล้องกับเอมอร์ เนียมน้อย (2551 : 18-19) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านตามหลักการของ ฟรานซิส พี โรบินสัน ซึ่งเป็นวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญได้ดี และยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องราวจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำเรื่อง ตลอดจนสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนสุจิต บุญเต็ม (2554 : 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่านอ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแหไม่รู้ว่าจะจับอะไรได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้แล้วจะทำให้ดีขึ้น คล้ายคลึงกับสุภาณี โสโท (2554 : 34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนแบบ SQ4R เรียนรู้ที่จะจับใจความสำคัญได้เร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบในแบบทดสอบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปวิเคราะห์อีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึก นอกจากนี้แล้วยังช่วยให้

อ่านได้เร็วยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องใช้เวลาานเมื่อมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล (2554: 71) ได้วิจัย เรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความสำคัญโดยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นได้ว่าวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการนำแนวคิดการเรียนรู้สมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน เช่น แนวคิดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 เด็กต้องมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน เนื่องจากวิธีสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา นำแนวคิดเรื่อง "ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" ได้ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งบทเรียนที่ถูกสร้างขึ้นโดยผ่านการส่งต่อบนโลกอินเทอร์เน็ตที่ใช้เป็นสื่อกลางระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน ช่วยให้นักเรียนไม่จำเป็นต้องใช้เวลาในชั้นเรียนในการเรียนเนื้อหาวิชา แต่ใช้เวลาที่เหมาะสมและเกิดคุณค่ามากกว่านั้น คือใช้สำหรับแปลงความรู้ไปเป็นความรู้หรือสาระเพื่อความเข้าใจที่เชื่อมโยงกับโลกและชีวิตจริง ซึ่งช่วงเวลาฝึกหัดนี้ต้องการความช่วยเหลือจากครู นั่นคือวิธีการของห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือเรียนเนื้อหาวิชาความรู้ที่บ้าน และทำการบ้านที่โรงเรียนหรือรับการถ่ายทอดวิชาความรู้ที่บ้านแล้วมาสร้างความรู้ต่อยอดจากวิชาที่รับถ่ายทอดมาให้เป็นความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลัง เกิดทักษะที่เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556: 12)

จันทิมา ปัทมธรรมกุล (2558) ได้กล่าวไว้ว่าแนวคิดทั่วไปของห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือการให้นักเรียนดูเนื้อหาบรรยายจากสื่อที่ใช้นอกห้องเรียนได้ ในห้องเรียนจะเป็นการฝึกทำโจทย์การบ้าน ซึ่งนับเป็นแนวคิดกว้างๆ ของ Traditional ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ขณะเดียวกัน ก็ยังมีความเข้าใจว่า ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือ การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด ซึ่งเป็น Flipped-mastery classroom ในห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ประเภทนี้นักเรียนแต่ละคนจะมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ของตนเองอย่างมาก เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีควบคู่กับวิธีการสอนซึ่งช่วยตอบสนองความต้องการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลายของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี วิธีการนี้จะช่วยให้ได้แนวทางการสอนที่แตกต่างขึ้นอยู่กับความต้องการของนักศึกษาเป็นหลัก ทำให้นักศึกษาสามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ฟังเนื้อหาส่วนของบรรยาย

ด้วยตนเอง พวกเขาจะรู้ว่ากำลังเรียนรู้สิ่งใด และกำลังค้นหาคำตอบอะไรอยู่ และนักศึกษาแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำงานชิ้นเดียวกันหรือรูปแบบเดียวกัน (Jonathan Bergman and Aaron Sams, 2012: 17-41 อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช, 2556: 44) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนี้ช่วยนักเรียนที่มีภาระมาก เพราะการเรียนในลักษณะนี้มีลักษณะยืดหยุ่น โดยเนื้อหาหลักๆเรียนรู้ผ่านวิดีโอ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ล่วงหน้าได้ ช่วยนักเรียนทุกระดับความสามารถให้เรียนรู้ได้ดีขึ้นโดยนักเรียนสามารถหยุด หรือวิเคราะห์สิ่งที่ครูสอนได้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนมีมากขึ้น ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแท้จริง (Jonathan Bergman Aaron Sams, 2556: 7)

ส่วนสุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 2) ได้กล่าวไว้ว่า “ห้องเรียนกลับด้าน” กลายเป็นนวัตกรรมและมุมมองหนึ่งของตัวอย่างจากประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นในวงการศึกษา เป็นวิธีการใช้ห้องเรียนให้เกิดคุณค่าแก่เด็กโดยใช้ฝึกประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบ “รู้จริง (Mastery Learning)” และเป็นวิธีจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับและคุณค่าแห่งวิชาชีพครูที่ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้หรือรูปแบบหนึ่งให้เกิดขึ้นผ่านสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้สอดคล้องกับงานวิจัยของเจอร์มี สตราเยอร์ (Jeremy F. Strayer, 2007: 178 อ้างถึงในพรณวิภา รัชตธนกุล, 2557: 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนแบบกลับด้านชั้นเรียนกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมในรายวิชาสถิติขั้นพื้นฐาน ในชั้นเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียน นักเรียนได้เรียนเนื้อหา นอกชั้นเรียน ส่วนในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมทำโครงการ โดยเน้นกิจกรรมผ่านคอมพิวเตอร์ ส่วนชั้นเรียนปกติเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนผ่านโปรแกรมนำเสนอ และให้นักเรียนไปทำการบ้านที่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนผ่านการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีข้อสงสัยในภาระงานน้อย กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านช่วยลดความสงสัยในปัญหาต่างๆ ส่วนงานวิจัยของ แกรแฮม เบรนต์ จอห์นสัน (Graham Brent Johnson, 2013: 69) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการบ้านที่ต้องทำน้อยกว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม นักเรียนสนุกกับการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน และนักเรียนได้ประโยชน์จากการดูบทเรียนวิดีโอ นอกจากนี้ นิชาภา บุรีกาญจน์ (2556: 774) ได้ทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ดังจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาระมากและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบันที่นักเรียนสมัยใหม่ชอบใช้สื่อ ICT ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น ช่วยเหลือนักเรียนที่มีงานยุ่ง ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น ช่วยให้นักเรียนทุกระดับความสามารถให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น ช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนให้ชวนขยายหาความรู้ และช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพนักเรียนโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีจำนวนมากต่อห้องเรียน และเด็กมีความหลากหลายด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบ และมีความแตกต่างด้านการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านมาใช้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเน้นพัฒนาด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ศึกษาวิเคราะห์จากกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และจากการสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 1 การอ่าน ในมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยการสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
3. วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. บุคคลสำคัญ และ
5. สถานที่สำคัญ

มาเป็นเนื้อหาให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความสำคัญตั้งแต่นั้นพื้นฐาน เริ่มจากเรื่องง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านจับใจความได้เร็วขึ้นเพราะเป็นเรื่องราวใกล้ตัวที่น่าสนใจ และเพื่อให้นักเรียนได้รับสาระความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดความรักในท้องถิ่นของตนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันร่วมกับการเรียนรู้แบบกลับด้าน คือ เรียนวิชาที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียนหรือรับถ่ายทอดความรู้ที่บ้าน แล้วมาสร้างความรู้ต่อยอดจากวิชาที่รับถ่ายทอดมา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนและบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้มากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า มีนักการศึกษาเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba, 1962: 12 – 13 ; อ่างในชนนัท ธาตุทอง. 2552 : 77 – 78) มีดังนี้ 1. การสำรวจความต้องการ (diagnosis of needs) ครูหรือผู้ร่างหลักสูตรเริ่มกระบวนการ ด้วยการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่หลักสูตรได้วางแผนไว้ 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) หลังจากที่ครูได้ระบุความต้องการของนักเรียนแล้ว ครูกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล 3. การเลือกเนื้อหา (selection of contents) จุดมุ่งหมายที่เลือกไว้หรือสร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาของหลักสูตร และควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและสำคัญ 4. การจัดเนื้อหา (organization of contents) เมื่อครูเลือกเนื้อหาได้แล้ว ต้องจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจของผู้เรียน 5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว ครูคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน 6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) กิจกรรมการเรียนรู้การสอนควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน 7. การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (evaluation and means of evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่า จุดมุ่งหมายใดบรรลุผลสำเร็จและทั้งครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล สงัด อุทรานันท์ (2532 : 38) ได้เสนอ 7 ขั้นตอนคือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร 2. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร 3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ 4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล 5. การนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ 6. ประเมินผลการใช้หลักสูตร 7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรหลักสูตร ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ (2534 : 8) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 10 ขั้นตอนคือ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2. การวิเคราะห์ข้อมูล 3. การกำหนดความเหมาะสมกับนักเรียน 4. กำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน 5. กำหนดความคิดรวบยอด 6. การร่างรายวิชา 7. วิเคราะห์ร่างรายวิชา 8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการเรียนการสอน 9. จัดสร้างปัจจัยเกื้อหนุนการสอน 10. นำไปทดลองใช้

นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น ยังมีผู้เสนองานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยระบุขั้นตอนต่างๆที่มีความสอดคล้องกับข้อสรุปของนักการศึกษาหลายท่าน ดังเช่น มาเรียม นิลพันธ์ (2536 : 86) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการวิจัยวัฒนธรรม สำหรับข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร คือ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างหลักสูตร โดยการวิเคราะห์หลักสูตรวัฒนธรรม การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมข้อมูลด้านความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของนักวิชาการ ผู้ที่มีความรู้ทางด้านสังคมวัฒนธรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับวัฒนธรรมแนวคิดและวิธีการศึกษาวิจัยวัฒนธรรม ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติสำรวจชุมชนที่เป็นสนามวิจัย 2. การสร้างหลักสูตรวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานโดย 2.1. การสร้างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หลักการจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การฝึกอบรม การวัดและประเมินผล 2.2. การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างและพัฒนาขึ้นมาประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ต่างๆก่อนนำหลักสูตรไปใช้ 2.3. การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร นำผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรของผู้ประเมินหลักสูตรมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ 3. การทดลองใช้หลักสูตร โดยการประชุมระหว่างผู้วิจัย วิทยากร และตัวแทนของผู้เข้ารับการอบรม เตรียมความพร้อมในด้านการใช้หลักสูตร ประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรม ดำเนินกิจกรรม การอบรม ฝึกปฏิบัติและเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การประเมินผลหลักสูตร โดยการประเมินผลขณะใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) และประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร (Summative Evaluation) โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม พิจารณาจากผลงาน การตรวจสอบข้อมูลโดยการศึกษาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานียา คล้ายทอง (2551: 8) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างความสมานฉันท์และสันติสุขสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร คือ 1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ลงพื้นที่ดำเนินการ โดยเน้นความต้องการของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสมานฉันท์และสันติ 2. การร่างหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ อัตราเวลาเรียน แนวการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 3. การตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตร 4. การทดลองใช้หลักสูตร 5. การตรวจสอบประสิทธิภาพหลักสูตร 6. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรโดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินหลักสูตรและข้อเสนอแนะมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุง

หลักสูตรและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ หัสชู (2553: 57) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้ระบุขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1. การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน (Research) 2. การพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น (Implementation) 3. การทดลองใช้หลักสูตร ท้องถิ่น (Implementation) 4. การประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น (Evaluation) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ม้าละออเพชร (2556: 11) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมี ขั้นตอน ดังนี้ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร รายวิชา ประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี 2. การพัฒนาหลักสูตร นำผลการศึกษาในขั้นตอน ที่ 1 มาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3. การทดลองใช้หลักสูตร โดยการนำหลักสูตรไปใช้ 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากมาเรียม นิลพันธุ์, ฐานิยา คล้ายทอง, รุ่งอรุณ หัสชู และพัชรี ม้าละออเพชร ดังนี้ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งในแต่ละขั้นตอนอาจมีรายละเอียดแตกต่างกันบ้าง แต่ยังคงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดทฤษฎีของ ทาบา, สังกต อุทรานันท์, กรมวิชาการอยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยดังกล่าวมาใช้ดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ในขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ ในขั้นตอนที่ 1 และ 2 (การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูล) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ของสังต อุทรานันท์ ในขั้นตอนที่ 1 (การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร) ขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ (2536: 83), ฐานิยา คล้ายทอง (2551: 8), รุ่งอรุณ หัสชู (2553: 57), พัชรี ม้าละออเพชร (2556: 11) ในขั้นตอนที่ 1 (การสำรวจข้อมูล พื้นฐาน) มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของผู้วิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ในการดำเนินการแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1. วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น 2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) 3. วิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรท้องถิ่น 4. วิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของครูผู้สอนภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ในขั้นตอนที่ 2 – 5 (การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหา การจัดเนื้อหา การเลือกประสบการณ์ การเรียน) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ ในขั้นตอนที่ 3 – 9 (การกำหนดความเหมาะสมกับนักเรียน กำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน กำหนดความคิดรวบยอด การร่างรายวิชา วิเคราะห์ร่างรายวิชา วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการเรียนการสอน จัดสร้างปัจจัยเกื้อหนุนการสอน) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์ ในขั้นตอนที่ 2 – 4 (การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกและการจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเรียนรู้ และการกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล) และขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ (2536: 83), ฐานิยา คล้ายทอง (2551: 8), รุ่งอรุณ หัสชู (2553: 57), พัชรี ม้าละออเพชร (2556: 11) ในขั้นตอนที่ 2 (การพัฒนาหลักสูตร) มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้วิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ได้แก่ 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้าง 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญหาค่า IOC และดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของทาบา ในขั้นตอนที่ 6 (การจัดประสบการณ์การเรียน) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ ในขั้นตอนที่ 10 (นำหลักสูตรไปทดลองใช้) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของสงัด อุทรานันท์ ในขั้นตอนที่ 5 (การนำหลักสูตรไปใช้) และขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ (2536: 83), ฐานิยา คล้ายทอง (2551: 8), รุ่งอรุณ หัสชู (2553: 57), พัชรี ม้าละออเพชร (2556: 11) ในขั้นตอนที่ 3 (การทดลองใช้หลักสูตร) มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน โดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) แล้วดำเนินการทดลองโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเราโดยใช้วิธี

สอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1. ประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2. สอนวิธีการดูและการใช้วิดีโออย่างถูกต้อง 3. ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียน 4. ฝึกการจดบันทึก 5. ฝึกการตั้งคำถาม

หลังจากเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการสอนในครั้งแรกแล้วมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นการจัดการเรียนรู้

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน)

- 1.1 แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
- 1.2 ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวี
- 1.3 ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

2. การเรียนในชั้นเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทีนักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมทีจะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวิดีโอทีนักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน

ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)
  - 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ
2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)
  - 2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องทีอ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป
  - 2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน
  - 2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามทีตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องทีอ่านหรือไม่
3. ขั้นอ่าน (Read)

3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้

3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง

4. ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน

5. ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)

5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ในขั้นตอนที่ 7 (การประเมินผลและวิธีการประเมินผล) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของสังกัด อุทรานันท์ ในขั้นตอนที่ 6 – 7 (การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร) และขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ (2536: 83), ฐานิยา คล้ายทอง (2551: 8), รุ่งอรุณ หัสชู (2553: 57), พัชรี ม้าละอองเพชร (2556: 11) ในขั้นตอนที่ 4 (การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร) มาประยุกต์เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของผู้วิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการประเมิน ดังนี้ 1. การประเมินหลักสูตรจากผู้เรียน ได้แก่ 1.1 การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และ 1.2 การประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น 2. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สมบูรณ์

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson, 1961: 29-30, อ้างถึงใน อรรถวุฒิ ตราภิธรกุล, 2542: 30-32) ได้เสนอไว้ ดังนี้ Survey (S) สืบถาม Question (Q) ตั้งคำถาม

Read (R) อ่าน Recite (R) อ่านจำ Review (R) วิเคราะห์ ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Wallter Pauk) ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอนคือ Survey (S) คือการสำรวจ Question (Q) คือการตั้งคำถาม Read (R) คือการอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือการจดบันทึก Recite (R) คือการสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ วิเคราะห์ที่ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านได้ดี และมีประสิทธิภาพ

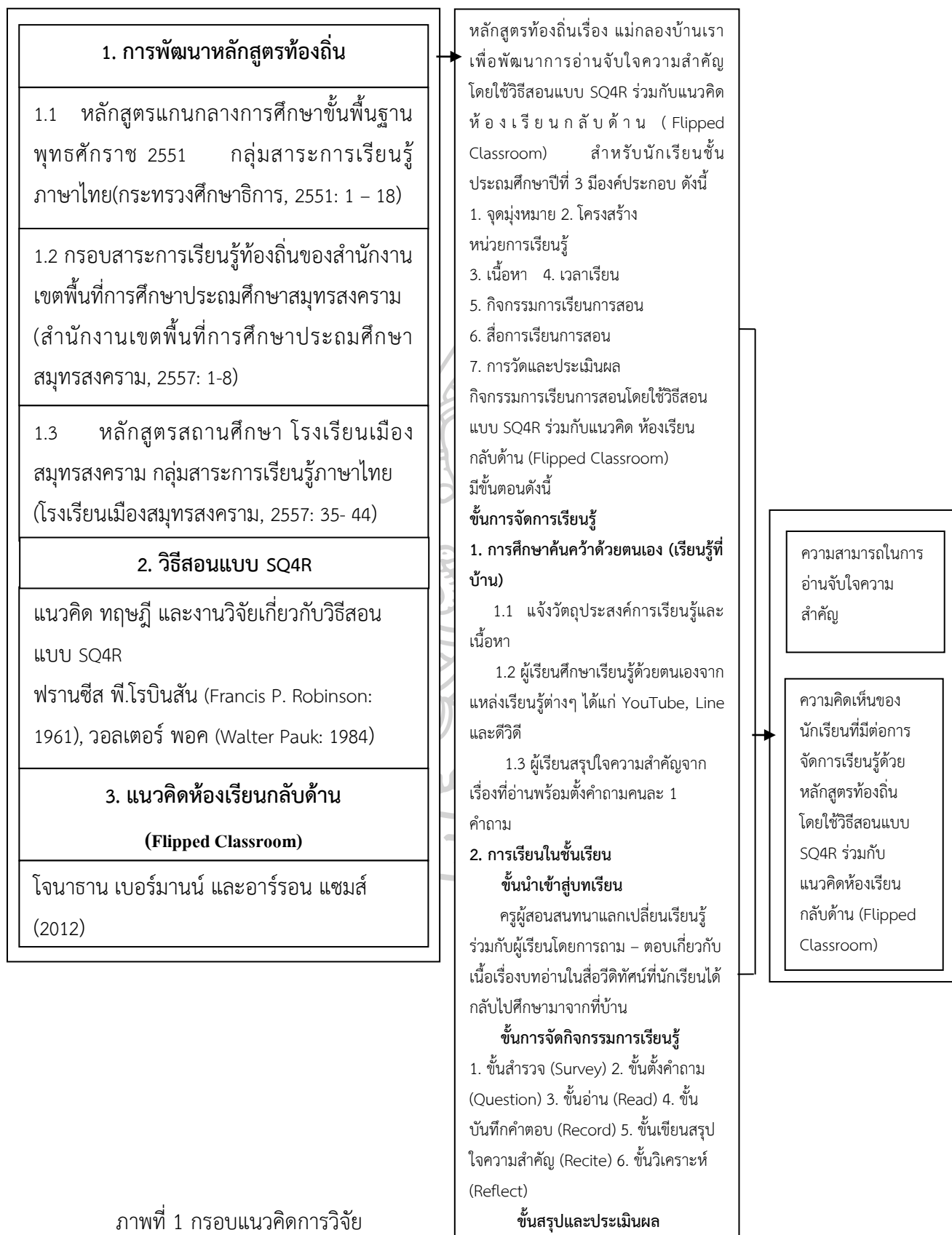
สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2545 : 289-290) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า SQ4R เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดที่อ่านได้เร็วขึ้น สามารถจับใจความของเรื่องได้ดี บอกรายละเอียดจดจำเรื่องที่อ่าน และสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากให้ผู้อ่านสำรวจ (S : Survey) หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องแล้วตั้งคำถาม (Q: Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง จากนั้นให้ผู้อ่านอ่านข้อความ (R: ตัวที่ 1 : Read) ในบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วให้จดบันทึก (R ตัวที่ 2 : Record) ข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่านในขั้น R ตัวที่ 1: Read โดยมุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ขั้นตอนต่อมาเป็นการตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (R ตัวที่ 3 : Recite) โดยผู้อ่านพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์วิจารณ์ บทอ่าน (R ตัวที่ 4 : Reflect) และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ จิตตะกาล (2556: 90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ตามแนวทางการออกแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ถูกคิดค้นขึ้นจากประสบการณ์การสอนในชั้นเรียนของโจนาธาน เบร์มานน์ และอาร์รอน แซมส์ (Jonathan Bergman Aaron Sams, 2012: 17-41 อ้างถึงใน วิจารย์ พานิช, 2556: 24) ซึ่งเป็นครูวิชาเคมีของโรงเรียนวู้ดส์แลนด์ ปาร์ก ไฮสคูล (Woodland Park High School) รัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยโจนาธาน (Jonathan) และอาร์รอน (Aaron) ได้กล่าวว่า รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นวิธีการที่ครอบคลุมการใช้งานและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เพื่อยกระดับการเรียนรู้ในห้องเรียนต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้เวลามากขึ้นในการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนแทนการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีการที่ถูกใช้

เป็นส่วนใหญ่มักจะทำการสอนโดยใช้วิดีโอที่ครูสร้างขึ้นโดยครู ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้นอกเวลาเรียน โจนธาณ (Jonathan) และอาร์รอน (Aaron) เรียกว่า ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพราะกระบวนการเรียนและการบ้านทั้งหมดจะพลิกกลับ สิ่งที่เคยเป็นกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การจดบันทึก (lecture) จะถูกทำที่บ้านผ่านทางวิดีโอที่ครูสร้างขึ้นและสิ่งที่เคยต้องทำที่บ้าน (งานต่างๆที่ได้รับมอบหมาย)จะนำมาทำในชั้นเรียน ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านหรือ Mastery Learning สอดคล้องกับงานวิจัยของเจอร์มี สตาร์เยอร์ (Jeremy F. Strayer, 2007: 178 อ้างถึงใน พรธณวิภา รัชตธนกุล, 2557: 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนแบบกลับด้านชั้นเรียนกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมในรายวิชาสถิติขั้นพื้นฐาน ในชั้นเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียน นักเรียนได้เรียนเนื้อหานอกชั้นเรียน ส่วนในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมทำโครงการงาน โดยเน้นกิจกรรมผ่านคอมพิวเตอร์ ส่วนชั้นเรียนปกติเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนผ่านโปรแกรมนำเสนอ และให้นักเรียนไปทำการบ้านที่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนผ่านการกลับด้านชั้นเรียนมีข้อสงสัยในภาระงานน้อย กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียนช่วยลดความสงสัยในปัญหาต่างๆ

จากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักการศึกษาและผู้ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวมาสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

4.1 เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2 เพื่อประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

4.3 เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

4.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำถามการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างไร

2. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างไร

4. ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

4.1 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

4.2 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40 หรือไม่

4.3 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 หรือไม่

4.4 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับใดและเป็นอย่างไร

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรท้องถิ่น

2. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าร้อยละ 40

3. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

4. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 204 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ป.3/5 มีนักเรียนจำนวน 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ได้จากการคัดเลือกให้สอดคล้องกับสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ป.3/3 ป.3/4 และ ป.3/5 ตามที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นหน่วย แม่กลองบ้านเรานี้ได้ศึกษาวิเคราะห์จากกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และจากการสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ 3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์จากกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น

ดังนี้ 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล โดยผู้วิจัยนำเนื้อหาจากการสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน โดยดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียนและชุมชน โดยไม่กระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตรแม่บท ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามสภาพจริงในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ โดยดำเนินงานตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้ คือ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น

3. วิธีสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากวิธีการสอนอ่านของ ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) และวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ที่นำวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

4. แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียน เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ด้วยตนเองที่บ้านหรือนอกชั้นเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์ที่ครูจัดไว้ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line หรือ ดีวีดี โดยไม่กำหนดเวลาเรียน และทำกิจกรรมหรือทำการบ้านกับเพื่อนร่วมชั้นโดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะในห้องเรียน โดยกำหนดเวลาเรียน วันละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 2 สัปดาห์

5. วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากวิธีการสอนอ่านของ ของฟรานซิส พี. โรบินสัน

(Francis P. Robinson: 1961) และวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk: 1984) ที่นำวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) โดยครูผู้สอนเปลี่ยนรูปแบบวิธีการสอนจากแบบเดิมที่เริ่มจากครูเป็นผู้สอนในห้องเรียน ผู้เรียนกลับไปทำการบ้านส่งเปลี่ยนจากผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อจากวิดีโอทัศน์ที่ครูจัดให้ ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น YouTube, Line หรือ ดีวีดี ที่ผู้สอนกำหนดขึ้นใช้ร่วมกับการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดเวลา

6. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการตั้งและตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ ความสามารถในการเรียงลำดับเหตุการณ์และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

7. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับในการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น

8. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับครูชั้นอื่นๆ และบุคคลที่สนใจให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป
3. โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน รวมทั้งดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสาระสำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดสาระสำคัญประกอบด้วยหัวข้อต่างๆดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม
2. กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
4. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์
5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น
  - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R
  - 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
  - 6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งเน้นความสำคัญทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.1.2 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

1.1.3 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3. สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย 4. มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งการพัฒนานักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดซึ่งการพัฒนานักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

1.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ

1.1.6 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางในมาตรฐาน ท 1.1 ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ท 1.1 ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	* การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
ท 1.1 ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ	- เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
ท 1.1 ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน

สรุปได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีโครงสร้างที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับติดตามให้สถานศึกษาในสังกัดพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดจากการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเพื่อพัฒนา

เด็กและเยาวชนทุกคนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม มีความเป็นไทยควบคู่กับการพัฒนาสู่อาเซียนอย่างมีคุณภาพ

1.2 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสามารถพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในสาระเพิ่มเติม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 45) และในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นผู้พัฒนาต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อ่านออกเสียงคำข้อความเรื่องสั้นๆและบทร้อยกรองง่ายๆได้ถูกต้องคล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	* การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจองข้อความ และบทร้อยกรองที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีตัวกรันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ๗ ฤ ฤ
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	* การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ	- เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> * การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> * การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ - คำแนะนำต่างๆในชีวิตประจำวัน - ประกาศป้ายโฆษณาและคำขวัญ
8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพแผนที่และแผนภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> * การอ่านข้อมูลจากแผนภาพแผนที่และแผนภูมิ
9. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> * มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปทำงานขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน

สรุปได้ว่า สาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดแต่ขอบเขตได้อย่างกว้างๆ ซึ่งปรากฏอยู่ใน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน และสาระและขอบข่ายรายละเอียดของสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถกำหนดขึ้นได้เอง จากสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จึงได้จัดเนื้อหาสาระที่สำคัญซึ่งตรงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม นำมากำหนดเป็นโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่องแม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ได้วิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน โดยกำหนดเวลาเรียนรวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ปีการศึกษา 2560 รหัสวิชา ท 13101

ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน	ปลายปี
ภาคเรียนที่ 1					
1	เรียบเรียงเหตุการณ์ และสรุปความ	ท 1.1 ป.3/1, ป.3/5,ป.3/6 ท 2.1 ป.3/2, ป.3/3 ท 3.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 5.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3,ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6	20	5	2
2	หลักภาษา	ท 1.1 ป.3/1,ป.3/5 ท 4.1 ป.3/2,ป.3/3, ป.3/5, ป.3/6	20	5	4
3	วรรณคดีลำนำ	ท 1.1 ป.3/1, ป.3/3,ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 2.1 ป.3/2, ป.3/3, ป.3/5 ท 3.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 4.1 ป.3/2,ป.3/3, ป.3/6 ท 5.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4	20	5	3
4	ไทยบันเทิง	ท 1.1 ป.3/1,ป.3/2 ,ป.3/6, ป.3/7, ป.3/8,ป.3/9 ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5	20	10	3
5	อ่านสนุก	ท 1.1 ป.3/1,ป.3/2 ,ป.3/6, ป.3/7, ป.3/8,ป.3/9 ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5	20	10	3
รวม			100	35	15

ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน	ปลายปี
ภาคเรียนที่ 2					
6	พินิจถ้อยคำเขียนนำ สาร	ท 1.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6, ป.3/7 ท 2.1 ป.3/1,ป.3/2,ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6, ป.3/7 ท 4.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/4,	23	10	3
7	บอกเล่าเหตุการณ์ สรุปประเด็นสำคัญ	ท 1.1 ป.3/1, ป.3/5,ป.3/6 ท 2.1 ป.3/2, ป.3/3 ท 3.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 5.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3,ป.3/4,	20	5	3
8	ชนิดของคำทำหลาย หน้าที่	ท 1.1 ป.3/1,ป.3/5 ท 4.1 ป.3/2,ป.3/3, ป.3/5,	19	5	4
9	คุณค่าวรรณคดีพาที่ วรรณกรรม	ท 1.1 ป.3/1, ป.3/3,ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 2.1 ป.3/2, ป.3/3, ป.3/5 ท 3.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5,ป.3/6 ท 4.1 ป.3/2,ป.3/3, ป.3/6 ท 5.1 ป.3/1,ป.3/2, ป.3/3, ป	18	5	2
10	ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา)	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4, ป.3/5	20	10	3
รวม			100	35	15
รวมทั้งปีการศึกษา			200	70	30

ที่มา : หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

จากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ผู้วิจัย ได้เลือกพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัด ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ และ ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีโครงสร้างหน่วย การเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน ที่จะนำมาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน น้ำหนัก	จำนวน ชั่วโมง
1	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4 ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อผู้เขียนจะสอดแทรกแนวคิด ทศนคติ เจตคติที่มีต่อท้องถิ่น	2	4
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4 ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนาน นิยายหรือเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน จนหาต้นตอไม่ได้ และมีเนื้อหาเพื่ออธิบายที่มาของสิ่งต่าง ๆ หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่คนในสมัยก่อนยังไม่สามารถเข้าใจได้	2	4
3	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความความเป็นงานเขียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระและความคิด	2	4
4	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นความคิดเห็นของบุคคลโดยเรื่องราวที่นำมารายงานนั้นจะเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ	2	4

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน น้ำหนัก	จำนวน ชั่วโมง
5	การอ่านจับ ใจ ความ สำคัญจาก บท ร้อย กรอง	ท 1.1 ป.3/3, ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญ จากบทร้อยกรอง เป็นการอ่านที่ผู้อ่าน ต้องจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่องหรือ ข้อความที่อ่าน แล้วสามารถ ตอบคำถามอภิปรายเนื้อหา และสรุป ใจความสำคัญของเรื่องได้	2	4
รวม				10	20

1.3 แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือ และเป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติ
ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรต้องมีการพัฒนา
อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจที่กำลังเจริญก้าวหน้า
อย่างรวดเร็ว ตลอดจนการเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.3.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร ถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต
สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ การจัดการศึกษาที่ดีจึงควรมีความเหมาะสม
สอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมของผู้เรียน หลักสูตรจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนา
ให้มีความเหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมอยู่เสมอ

คำว่า “หลักสูตร” ตามความหมายในภาษาอังกฤษว่า Curriculum มีรากศัพท์
มาจากภาษาละตินว่า “Racecourse” ซึ่งหมายถึงสนามแข่ง ความเป็นจริงแล้วความคิดเกี่ยวกับ
หลักสูตรแต่เดิมนั้น คนส่วนใหญ่คิดว่าหลักสูตรมีลักษณะเป็นสนามแข่งจริงๆ คือ นักเรียนต้องแข่งขัน
กันเรียนให้จบเพื่อที่จะได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญา แม้ในปัจจุบันความเชื่อหรือหรือแนวคิด
เกี่ยวกับหลักสูตรก็ยังยึดมั่นอยู่ว่า “หลักสูตร” คือสนามแข่งที่ประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ ซึ่งนักเรียน
จะต้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จ (ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา, 2530 : 1 อ้างถึงใน มาเรียม นิลพันธ์
2543: 4) หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญต่อการศึกษา หลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญมาก
ต่อการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกระบบการศึกษา การจัดการศึกษาของประเทศใดๆก็ตาม
จะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าหากไม่มีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาสร้างสรรค์ ผู้เรียน หลักสูตรเป็นแกนสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจตรงกัน เพื่อจะได้เป็นแนวทาง ในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ ทาบา (Taba 1962: 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงแผนสำหรับให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนกู๊ด (Good :1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ 1) หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้สำเร็จในการศึกษา วิชาใดวิชาหนึ่ง 2) หลักสูตร คือ ค่าโครงทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้ จบชั้นให้สามารถเข้าเรียนต่อในวิชาชีพต่อไปได้ และ3) หลักสูตร คือกลุ่มวิชาหรือประสบการณ์ที่สอน เพื่อกำหนดไว้ให้นักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander 1974: 4) ได้ให้คำนิยามหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ การจัดเตรียมมวลประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ความมุ่งหมาย ทางการศึกษาอย่างกว้างๆ และจุดมุ่งหมายเฉพาะโรงเรียน วิลเลอร์ (Wheeler, 1974: 11) และโครว์ (Crow, 1980: 250) กล่าวสอดคล้องกันว่า หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ที่โรงเรียน หรือสถานศึกษาจัดให้นักเรียนหรือที่นักเรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน ได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ โบแชมพ์ (Beauchamp 1981: 61 – 62) ได้ให้ขอบเขตความหมายของหลักสูตรไว้ 3 สถานะคือ1) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของ ศาสตร์สาขาหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง สาขาวิชาหลักสูตร ซึ่งเป็นศาสตร์ที่สอนกันในระดับอุดมศึกษา ผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชานี้จะต้องศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาถึงวิธีการใช้หลักสูตร และศึกษาถึงวิธีการประเมินผลหลักสูตรว่าควรทำแบบใดและจะทำอย่างไร 2) ความหมาย ของหลักสูตรในขอบเขตข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ความหมายนี้หลักสูตรจะหมายถึงเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ เอกสารนั้นจะประกอบด้วย รายละเอียดของจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน รายละเอียดของเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียน การสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้งการกำหนดเวลาสำหรับการเรียน การสอน 3) ความหมายของหลักสูตร ในขอบเขตทางระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่ง ความหมายของหลักสูตรในลักษณะนี้ จะหมายถึงกิจกรรมทั้งหมดที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรซึ่งได้แก่ การจัดบุคลากร กระบวนการใช้หลักสูตร กระบวนการประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตร โซโลมอน (Solomon 1998: 68 – 69) กล่าวว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ทั้งหมดของโรงเรียนที่มีการออกแบบเนื้อหา/รายวิชาหน่วยการเรียนรู้ให้ได้ มาตรฐานตามลำดับขั้น จากระดับเริ่มต้นถึงระดับช่วงชั้นที่สูงขึ้น โอลิวา (Oliva, 2005: 16-17) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรหมายถึงแผนหรือโครงการเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ตามแนวทางของโรงเรียน และยังหมายถึงหลักการที่ได้รับการจัดตั้งหรือวางแผนไว้โดยนักทฤษฎีหรือนักการศึกษา เป็นองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาและฝึกฝน

วิชัย ประสิทธิ์วิฑูมิเวชช์ (2542: 81) มาเรียม นิลพันธ์ (2543: 6) และกรมวิชาการ (2544 ก: 1) ให้ความหมายหลักสูตรที่สอดคล้องกันว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน โดยอยู่ในรูปแบบการจัดทำเป็นเอกสารโครงการ แผนหรือข้อกำหนด อันประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ มีการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆไว้ในเอกสารเล่มอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียน

นพเก้า ณ พัทลุง (2551 : 1) รุจิรี ภูสาระ (2551 : 1) ฌันท ธาตุทอง (2552 : 6) และพรทิพย์ หุ่นสะดี (2553 : 30) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสอดคล้องกันว่าเป็น มวลประสบการณ์ความรู้ต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน ซึ่งประกอบด้วยความมุ่งหมายของการสอน การจัดการเรียนรู้ เนื้อหารายวิชา โครงการ กิจกรรม และประสบการณ์ที่หน่วยงาน สถาบันการศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้

จากความหมายที่นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ แผนการจัดการเรียนรู้หรือมวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในลักษณะการพัฒนาตนเองตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3.2 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2545: 23) นิคม ชมพูหอง (2545: 89) และสำลี รักสุทธี (2546: 11) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องกันว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดตั้งขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆของชาติบ้านเมือง ส่วนกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (2550) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนหรือสร้างจากหลักสูตรแกนกลางที่ปรับเข้ากับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนตามท้องถิ่นต่างๆ หรือสร้างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน หลักสูตรท้องถิ่นจะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ เน้นการเรียนรู้

ชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ การใช้เทคโนโลยีและข่าวสาร ข้อมูลในการเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง สามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจและท้องถิ่นได้ ฆนัท ธาตุทอง (2550: 151) ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ความต้องการและความเป็นจริงของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางยังมีข้อบกพร่องบางประการ เช่น ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณี อาชีพและค่านิยมของผู้เรียนและชุมชน

สรุปความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น คือ มวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนในท้องถิ่น โดยเฉพาะ ตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพการดำรงชีวิต โดยพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานประสบการณ์จริง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ของชาติ บ้านเมือง

1.3.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา บรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนา บุคคลในทุกๆ ด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หลักสูตรมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพราะผู้ทำการพัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนด จุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร เพื่อวางรากฐานทางความคิด และความประพฤติ ของนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ทำให้นักเรียนเจริญเติบโต เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรจะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ตลอดจนสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามที่ตนถนัด หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหางเสือที่คอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตาม ความมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อประเทศชาติต้องการ ที่จะสร้างคุณลักษณะของประชาชนให้เป็นอย่างไร รัฐบาลก็สามารถจะกำหนดจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของชาติได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2543: 6) ส่วน ฆนัท ธาตุทอง (2552: 9) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึง แนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวม และเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษา ในอนาคต 2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นในการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษานั้นๆ 3) ระดับห้องเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อจัดการเรียนรู้ที่เกิด

ขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง โดยมีรายละเอียด และเอกสารประกอบที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550: 6) และ พิจิตรา ธงพานิช (2557 : 11) ได้สรุป ความสำคัญของหลักสูตรสอดคล้องกัน ดังนี้ 1. หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของประชาชน ในประเทศหรือแผนที่เดินเรือ ซึ่งคนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับในประเทศ หลักสูตรจะเป็น ตัวกำหนดคุณลักษณะของคนที่จบการศึกษาในระดับนั้นๆ 2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา ถ้าประเทศหรือหรือการศึกษาระดับใดมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จะสะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพตามมา 3. หลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลติดตามของการศึกษาได้ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ตลอดทั้งผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน 4. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้าง ที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่สังคม 5. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร 6. หลักสูตรกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนที่จะ อยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

สรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญ คือ หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของประชาชน ในประเทศหรือแผนที่เดินเรือ เป็นตัวกำหนดแนวทางในการให้การศึกษา สามารถทำนายลักษณะ ของสังคมในอนาคต นอกจากนั้นยังช่วยกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพด้วย

1.3.4 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

นิคม ชมภูหลง (2545: 249) กล่าวถึง เหตุผลและความจำเป็นในการจัดการศึกษา ที่ผ่านมาเป็นการจัดตามแนวทางของประเทศที่เจริญแล้วเป็นส่วนใหญ่ วิชาความรู้ต่างๆที่จัดให้เรียน นั้นค่อนข้างนานไปในลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตในสังคมชุมชนเมือง โดยยังมีการประยุกต์ ให้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตในชุมชนค่อนข้างน้อย ประกอบกับเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนท้องถิ่นและชุมชนปรับตัวตามไม่ทันบังเกิดผลเป็นปัญหาของชุมชน ชนบท ทั้งในด้านเศรษฐกิจสภาพสังคมและวัฒนธรรมความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ไปในเชิงลบค่อนข้างมาก ปัญหาต่างๆดังกล่าวจะผ่อนคลายลงได้หากมีความคำนึงถึงสภาพปัญหา และความต้องการเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและมีกระบวนการพัฒนาที่เฉพาะเจาะจง สำหรับแต่ละท้องถิ่นนั้นและหากยังเปิดให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมกันกำหนด ความหมายและแนวทาง

การพัฒนาท้องถิ่นของตนด้วยแล้วก็ยังสามารถแก้ปัญหาได้มากขึ้นและตรงตามความต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรท้องถิ่นที่ดีที่โรงเรียนจัดทำและพัฒนาขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิต สภาพสังคมตามที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นนั้นควรมีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์จำเป็น 5 ประการคือ 1. เป็นสภาพชีวิตสภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมจริงของท้องถิ่น 2. เปลี่ยนสภาพปัญหาความต้องการของนักเรียนผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น 3. ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญเพื่อพัฒนาชีวิตเศรษฐกิจ และสังคมท้องถิ่นให้ดีขึ้น 4. ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีความรักถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้มีสภาพที่ดีขึ้น 5. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการแก่นักเรียนเฉพาะกลุ่มที่มีความต้องการได้รับ

ฉันท ชาติทอง (2555: 58) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน คือ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะในแต่ละสภาพของท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันออกไป เช่น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ อันมีผลต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ และการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม การเมือง และเทคโนโลยีต่างๆ จึงต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน

นอกจากนั้นความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากสภาพความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นที่มี สภาพสังคม ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยี ทำให้การจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรเดียวกันทั่วประเทศนั้นย่อมไม่สอดคล้องกับกฎหมาย กฎกระทรวง นโยบายทางการศึกษาที่ระบุไว้ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 (6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ระบุไว้ในมาตรา 27 วรรค 2 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างปกติสุข ดังนั้นจึงมีเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ 2.1 การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ เปิดกว้างให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น 2.2 ประสบการณ์บางอย่างในหลักสูตรระดับชาติ บางอย่างมีความจำเป็นมากกว่าหรือน้อยกว่า

ในระดับท้องถิ่น 2.3 ประสบการณ์ที่จำเป็นบางอย่างของท้องถิ่นไม่มีในหลักสูตรระดับชาติ

2.4 ประสบการณ์บางอย่างเป็นความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีข้อมูลเชิงวิชาการมากกว่า หลักสูตรระดับชาติ

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ในการบริหารจัดการหลักสูตรว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การจัดหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่มีความต้องการในระดับชาติ พัฒนาระบบการเรียนรู้ ประเมินคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในข้อ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย และในข้อ (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ว่าการทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5. คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554 กล่าวไว้ในคำนิยามของกลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลลัพธ์หรือผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ที่กำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะประเมินตามอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนด และตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการดำเนินงานของสถานศึกษานั้นๆ เช่น โรงเรียนที่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ กีฬา วิทยุพุทธ สองภาษา เป็นต้น

จากเหตุผลที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554 สอดคล้องกับในแต่ละท้องถิ่นที่มีสภาพทางสังคมแตกต่างกันออกไป อันมีผลต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ และการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม การเมือง และเทคโนโลยีต่างๆ จึงต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีความรักถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้มีสภาพที่ดีขึ้น

1.3.5 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้ ไทเลอร์ (Tyler 1950: 1) กล่าวว่า ในการจัดทำหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง 4 ประการ คือ มีจุดประสงค์อย่างไร มีเนื้อหาอะไรบ้าง จะจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์อย่างไร และจะทำการประเมินผลอย่างไร ส่วนทาบ (Taba 1962: 422) เซเลอร์ (Saylor 1981: 30) และเคอร์ (Kerr 1989: 16 – 17, อ้างถึงใน สิทธิเดช สาลีแก้ว 2545: 38) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องกัน มี 4 ประการ คือ 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาความรู้ 3. ประสบการณ์จัดการเรียนรู้ 4. การประเมินผล สอดคล้องกับรุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545: 8) และนพเก้า ณ พัทลุง (2549 : 6) กล่าวว่า มีองค์ประกอบหลักสูตรที่สำคัญ 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร

พจน์ สะเพียรชัย (2525: 75-78) กล่าวว่า หลักสูตรจะดีหรือไม่ดีนั้น ย่อมขึ้นกับคุณภาพของโครงสร้าง หรือองค์ประกอบของหลักสูตร ส่วนรายละเอียดของเนื้อหา วิธีการ

และการจัดการ ขึ้นอยู่กับคุณภาพครู และสรุปไว้โครงสร้างหรือองค์ประกอบทั่วไปของหลักสูตร มี 6 ส่วน ดังนี้ 1. ปรัชญาและปัญหา 2. จุดหมาย 3. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับสอนแต่ละวิธี 4. กระบวนการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 6. การจัดการหลักสูตร และการบริหารวิชาการ ส่วนกาญจนา คุณารักษ์ (2527: 10-14) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ควรประกอบด้วย 1. ความมุ่งหมาย (Objective) 2. เนื้อหาวิชา และประสบการณ์ (Subject Matter and Experience) 3. วิธีการสอน (Method) 4. วัสดุอุปกรณ์การสอน (Material) 5. กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) 6. การประเมินผล (Evaluation)

ส่วนโบแชมป์ (Beauchamp 1981: 107 - 109, อ้างถึงในกฤษกริศา สุมนพันธ์ 2547: 13) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบไปด้วยเนื้อหาและวิธีการจัดการ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ แนวการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล สัจด์ อูทรานันท์ (2532: 83 - 84) แบ่งองค์ประกอบของหลักสูตรได้ 8 ประการ ดังต่อไปนี้ 1. จุดมุ่งหมาย 2. เนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ 3. การประเมินผล 4. เหตุผลและความจำเป็น 5. การใช้สื่อ 6. การเสนอแนะ แนวทาง 7. การจัดการเรียนการสอน และ 8. การช่วยเหลือ นอกจากนี้ ฆนัท ธาตุทอง (2550 : 13) สรุปองค์ความรู้ของหลักสูตรได้ว่าองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร คือ 1. จุดหมายของหลักสูตร เป็นผลรวมที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียนหลังจากจบหลักสูตรไปแล้ว 2. โครงสร้างเนื้อหาสาระ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการ ให้ได้รับ 3. อัตราเวลาเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบกระบวนการ และมีประสิทธิภาพ 4. กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. การวัดและประเมินผล เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพของหลักสูตรก่อนและหลังการนำไปใช้

จากองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร	ไทเลอร์ (1950)	ทาบ (1962)	พจนี สะเพียรชัย (2525)	กาญจนา คุณารักษ์ (2527)	สังัด อุทรานันท์ (2532)	ฉันท ชาติทอง (2550)	ผู้วิจัย
1. ปรัชญา			✓				
2. จุดมุ่งหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้						✓	✓
4. เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓		✓
5. วิธีการสอน				✓			
6. กระบวนการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	✓	✓
7. ระยะเวลาเรียน						✓	✓
8. การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. เหตุผลและความจำเป็น					✓		
10. วัสดุอุปกรณ์การสอน				✓	✓	✓	✓
11. การเสนอแนะแนวทาง					✓		
12. การช่วยเหลือ					✓		
13. การจัดหลักสูตรและการบริหารวิชาการ			✓				

จากองค์ประกอบของหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยเลือกองค์ประกอบที่นักการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและนำมาใช้เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล ส่วนองค์ประกอบด้านโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้และระยะเวลาเรียนที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นองค์ประกอบด้วยเนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนามีพื้นฐานมาจากหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องมีโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียนที่ชัดเจน จึงได้นำมา เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรนี้ด้วย

1.3.6 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็น การวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตาม ความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุง ต่อไป ดังนั้น หลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศตลอดจนความก้าวหน้า ทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ หลากหลายทัศนะ ดังนี้

เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander 1974: 7) สจัต อุทรานันท์ (2532: 30) และเป็รื่อง กิจรัตน์ (2535: 15) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนาหลักสูตรทำได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ลักษณะที่สอง หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ และอุบลรัตน์ กิจไมตรี (2544 : 30) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตร หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหา สาระเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทัศนคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา กาญจนา คุณารักษ์ (2540 : 334) ได้ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตรหมายถึง กระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ส่วนศรีนทิพย์ ภู่อาลี (2542 : 36) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการแก้ไขหลักสูตรที่มีอยู่แล้วเพียงบางส่วนโดยไม่ เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือแบบของหลักสูตรเดิมแต่เป็นการแก้ไขเพื่อให้ดีและเหมาะสม ยิ่งขึ้น ซึ่งต้องกระทำอยู่ตลอดเวลาในการใช้หลักสูตรการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นเป็นการสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมทั้งระบบทุกองค์ประกอบของหลักสูตร

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การปรับ แต่ง เสริม เพิ่มเติม หรือการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

1.3.7 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทในเรื่องของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตรของหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นและต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้รวมทั้งการประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนั้น ครูอาจารย์ในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ได้ต่อไป (สุธี วรประดิษฐ์, 2553 : 3) จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของนักการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541 : 2) นิคม ชมภูหลง (2545: 13) และอัญชลี ธรรมะวิริกุล (2559) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกันว่า หมายถึงหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากที่ท้องถิ่นปรับปรุงขยายหรือเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาสาระ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรท้องถิ่นจัดตามความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้น เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้เรียนจะเรียนรู้ตามสภาพจริงของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้กับการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน โดยดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียนและชุมชน โดยไม่กระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตรแม่บท ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามสภาพจริงในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้

1.3.8 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1.3.8.1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์

ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) ได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ว่าต้องตอบคำถามพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ (Tyler, 1949: 3) คือ 1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Purpose) อะไรบ้างที่โรงเรียนต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ 2. ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experiences) อะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องจัดเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย 3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรจึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ 4. ประเมินประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนอย่างไรจึงจะทราบได้ว่านักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

แบบจำลองของไทเลอร์ ถือเป็นต้นแบบของการพัฒนาหลักสูตร ไทเลอร์ให้คำแนะนำว่า ในการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรทำได้ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ และข้อมูลเนื้อหาสาระวิชา นำข้อมูลจากสามแหล่งนี้มาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อช่วยให้มั่นใจในข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา การเชื่อมโยงข้อมูลเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร (ฉบับร่าง) ต่อจากนั้นจึงกลั่นกรองด้วยปรัชญาการศึกษาของสถานศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้ ไทเลอร์มองว่า นักการศึกษาจะต้องจัดการศึกษาที่มุ่งให้ความสำคัญกับสังคม ด้วยการยอมรับความต้องการของสังคม และในการดำเนินชีวิต ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มุ่งปรับปรุงสังคม ผู้สอนควรได้นำทั้งปรัชญาสังคมและปรัชญาการศึกษา มาเป็นเค้าโครงพิจารณาใน 4 ประเด็น คือ 1. ความจำเป็นและการระลึกได้ของแต่ละคนเป็นพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ ไม่จำกัดว่าจะจะเป็นเชื้อชาติ สัญชาติ หรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม 2. โอกาสเพื่อการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างในทุกๆระยะของกิจกรรมในกลุ่มสังคม 3. ให้การสนับสนุนของการเปลี่ยนแปลงมากกว่ามุ่งตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล 4. ความเชื่อและสติปัญญาเป็นดังวิธีของความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสำคัญมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับอำนาจรัฐหรือผู้มีอำนาจ

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของไทเลอร์ พบว่ามีความคล้ายคลึงกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน กล่าวคือมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ในปัจจุบันการจัดการศึกษามีแนวคิดว่าเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคน และทำประโยชน์ให้กับสังคม แนวคิดของไทเลอร์ได้สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนและต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนของนักเรียน

1.3.8.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบา (Taba, 1962: 12 – 13 ; อ้างใน ฆนัท ธาตุทอง. 2552 : 77 – 78) มีดังนี้ 1. การสำรวจความต้องการ (diagnosis of needs) ครูหรือผู้ร่างหลักสูตรเริ่มกระบวนการ ด้วยการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่หลักสูตรได้วางแผนไว้ 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) หลังจากที่ครูได้ระบุความต้องการของนักเรียนแล้ว ครูกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล 3. การเลือกเนื้อหา (selection of contents) จุดมุ่งหมายที่เลือกไว้หรือสร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาของหลักสูตร และควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและสำคัญด้วย 4. การจัดเนื้อหา (organization of contents) เมื่อครูเลือกเนื้อหาได้แล้ว ต้องจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และความสนใจของผู้เรียนด้วย 5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว ครูคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน 6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) กิจกรรมการเรียนการสอน ควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย 7. การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (evaluation and means of evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่า จุดมุ่งหมายใดบรรลุผลสำเร็จและทั้งครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

แนวคิดของทาบามีลักษณะขั้นตอนที่สอดคล้องกับไทเลอร์ แต่จะมีการปรับขยายให้สมบูรณ์ โดยมีเนื้อหาและรายละเอียดมากขึ้น เช่น การเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตรทั้ง 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรแบบหมวดวิชา หลักสูตรที่มุ่งเน้นพื้นฐานหลักการเพื่อชีวิตและสังคม หลักสูตรแบบกิจกรรมและประสบการณ์ และหลักสูตรแบบแกนวิชา ซึ่งปัจจุบันยังมีผู้นิยมใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการสอนตามแนวของทาบาวอยู่อย่างแพร่หลาย

1.3.8.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโบแชมป์

โบแชมป์ (Beauchamp 1981 : 164) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบที่เป็นระบบระเบียบ โดยกำหนดขั้นตอนของการทดลองใช้ การวิเคราะห์การแก้ไข ซึ่งมีกระบวนการที่ประกอบด้วยตัวนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโบแชมป์

ที่มา : George A. Beachamp, Curriculum Theory, 4 th ed (Itsca : F.E Peacock Publisher 1981: 164)

1.3.8.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของเซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor J.G, Alexander. W.M. and Lewis Arthur J 1981: 24) นำเสนอแบบจำลองในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ภายใต้แนวคิดของการวางแผนให้โอกาสในการเรียนรู้เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องสำหรับประชากร ดังนี้ 1. จุดหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา 2. การออกแบบหลักสูตร 3. การนำหลักสูตรไปใช้ 4. การประเมินหลักสูตร

1.3.8.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้สรุปแนวคิดและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรจะเป็นฐานคิดในการพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ใช้ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม มากำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้าง และออกแบบหลักสูตร โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ประกอบ

2. ยกร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดยปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการฯ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอน ทำบันทึก ผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ทดลองใช้หลักสูตรในสถานศึกษานำร่อง และแก้ไขข้อบกพร่อง

4. อบรมผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่

5. ปฏิบัติการสอน กิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการ คือ
5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือจัดทำวัสดุ สื่อการสอน 5.2 ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งต่างๆ เช่น บุคลากร (ครู) วัสดุหลักสูตร และบริการต่างๆ 5.3 การสอน ผู้สอนประจำการ ทำหน้าที่ดำเนินการสอน 5.4 การประเมินผล ประเมินทั้งผลการเรียนและหลักสูตร แล้วนำไปแก้ไข

1.3.8.6 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโอลิวา

โอลิวา (Oliva) ได้แสดงแบบจำลองการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1.กำหนดเป้าหมาย และปรัชญาความเชื่อทางการศึกษา 2. ระบุความต้องการของนักเรียน ชุมชน เนื้อหาวิชา 3. ระบุเป้าหมายของหลักสูตร 4. ระบุจุดประสงค์ของหลักสูตร 5. การจัดการและการนำหลักสูตรไปใช้ 6. ระบุเป้าหมายในการสอน 7. ระบุจุดประสงค์การสอน 8. เลือกกลวิธีการสอน 9. เลือกวิธีการสอน 10. นำวิธีสอนไปปฏิบัติ 11. ประเมินการสอน 12. ประเมินหลักสูตร

นอกจากนั้นสังด์ อุทรานันท์ (2532 : 314 - 316) ได้เสนอ 7 ขั้นตอนคือ

1. จัดตั้งคณะทำงาน 2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3. การกำหนดจุดมุ่งหมาย 4. การคัดเลือก และจัดเนื้อหาสาระ 5. กำหนดความคิดรวบยอด 6. ประเมินผลการใช้หลักสูตร 7. การปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรหลักสูตร ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ (2534 : 15 - 21) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 10 ขั้นตอนคือ 1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2. การวิเคราะห์ข้อมูล 3. การกำหนดความเหมาะสมกับนักเรียน 4. กำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน 5. กำหนดความคิดรวบยอด 6. การร่างรายวิชา 7. วิเคราะห์ร่างรายวิชา 8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการเรียนการสอน 9. จัดสร้างปัจจัยเกื้อหนุนการสอน 10. นำไปทดลองใช้

นอกจากการนำเสนอรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาต่างๆ ได้นำเสนอไว้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร	ไทเลอร์ (1949)	ทาบ (1962)	โบแฮมป์ (1981)	เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ (1981)	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533)	ผู้วิจัย
1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน		✓	✓			✓
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย	✓	✓		✓	✓	
3. ยกร่างเนื้อหาสาระและกลุ่มประสบการณ์					✓	
4. การพัฒนาหลักสูตร	✓	✓				✓
5. การออกแบบหลักสูตร				✓		
6. การจัดและรวบรวมเนื้อหาสาระ		✓				
7. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้	✓	✓				
8. การสร้างหลักสูตร			✓			
9. การทดลองใช้หลักสูตร				✓	✓	✓
10. การใช้และการศึกษาผลของหลักสูตร			✓			
11. อบรมผู้สอนผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา					✓	
12. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้		✓			✓	
13. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร	✓	✓		✓		✓

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1.3.9 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้น ในการจัดการศึกษานับเป็นนิมิตหมายที่ดี ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และขอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การศึกษาให้ท้องถิ่นมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวการที่จะเชื่อมโยง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการ ของท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีภารกิจสำคัญคือกำหนดเป้าหมาย และจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น พัฒนาระบบการเรียนรู้ท้องถิ่นและประเมิน คุณภาพการศึกษาระดับท้องถิ่น ดังนั้นก็พิจารณาส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นคงจะเป็นแนวทาง ให้สถานศึกษานำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตบริบูรณ์ และความต้องการของท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ในระดับชาติต่อไป (กรมวิชาการ, 2552 : คำนำ)

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานต้องมีระบบและเป็นขั้นตอนซึ่งนักการศึกษาและนักพัฒนา หลักสูตรเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2540: 51-53) และฉลองชัย อัมพรสินธุ์ (2540: 165) ได้เสนอขั้นตอน การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงานโดยเลือกบุคคลซึ่งมีความสามารถและมีความตั้งใจ ในการปฏิบัติงาน

2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการเก็บข้อมูลอาจใช้วิธีการวิจัย สัมภาษณ์ ประชุมสัมมนาหรือวิธีการอื่น ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง

3 การกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร คือ เนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา กลุ่มประสบการณ์ ครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการ

4. จัดทำเอกสารหลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านเพิ่มเติม และสื่อต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทดสอบคุณภาพและทดลองใช้หลักสูตรแบบพิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทดสอบองค์ประกอบต่างๆจากนั้น

6. นำหลักสูตรไปทดลองใช้ศึกษาผลการทดลองใช้ได้ร่วมกันวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง เสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรล่าสุดที่สร้างขึ้นใหม่ เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามระเบียบและขั้นตอนที่กำหนด

7. การประเมินผลหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไข เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร ความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

จากการศึกษาทฤษฎีหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พบว่า หลักสูตร ท้องถิ่นหมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนและชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจอาชีพ และสังคมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นและสำคัญที่ต้องมีการดำเนินการเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในการพัฒนาตนเอง และสามารถนำเอาภูมิปัญญาองค์ความรู้รวมทั้งทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ซึ่งรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่มุ่งชี้ทางต่อการพัฒนาหลักสูตร ให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นการนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องมีการเลือกหรือปรับใช้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาหลักสูตรเอาไว้ดังนี้

1. หลักสูตรควรมีการวางแผนและจัดการอย่างเป็นลำดับซึ่งจะต้องกำหนดสิ่งเหล่านี้ไว้ในหลักสูตรด้วย นั่นคือความคาดหวังเฉพาะของแต่ละเนื้อหาวิชาความรู้ในทักษะต่างๆ ความสร้างสรรค์ในผลงานที่เกิดขึ้น การพัฒนาเจตคติและความประทับใจในตนเองและบุคคลอื่น รวมทั้งการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆด้วย หลักสูตรไม่ควรเป็นการร่วมกิจกรรมต่างๆที่ไม่สอดคล้องกัน

หรือเลือกกิจกรรมเหล่านั้นมาบรรจุไว้ตามอำเภอใจ โดยไม่มีการอ้างอิงถึงเกณฑ์เฉพาะในการเลือกกิจกรรมเหล่านั้น

2. หลักสูตรควรเน้นเรื่องที่จะต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาต่างๆ ภาษาต่างๆ ผลงานต่างๆ และการเข้าใจตนเองภายใต้โครงสร้างหลักสูตรที่เหมือนกัน หลักสูตรไม่ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาสมรรถภาพทางด้านสติปัญญา โดยแยกออกจากการพัฒนาสมรรถภาพทางด้านเจตคติหรือมุ่งพัฒนาโดยไม่ใส่ใจในเรื่องของความก้าวหน้าทางปัญญา หลักสูตรควรกำหนดรายละเอียดต่างๆ เพื่อสนองความต้องการในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งหมดในการจัดการเรียนการสอนการ ทำให้ช่วงระยะเวลาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุผลได้ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ โดยอาศัยหลักสูตรที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องการมอบหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาในหลักสูตรต่างๆ และในระดับที่ต่างออกไปนอกเหนือไปจากที่คาดหวังไว้ตามระดับอายุ ระดับชั้นเรียนของผู้เรียน และการยกเลิกการใช้หลักสูตรที่ผู้เรียนเรียนรู้แล้วออกไป แล้วนำหลักสูตรอื่นที่มีความเหมาะสมกับความสนใจความสามารถและความต้องการของผู้เรียนมากกว่ามาทดแทน

3. หลักสูตรไม่ควรลงโทษผู้เรียนโดยจำกัดโอกาสในการเรียนรู้ต่างๆ ของผู้เรียน ด้วยการไม่ใส่ใจลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน รวมทั้งหลักสูตรควรเห็นความสำคัญของลักษณะที่แตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้ความสนใจความต้องการความสามารถและความชอบในการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาขึ้นมาเพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเลือกของบุคคลนั้นๆ หลักสูตรไม่ควรขาดการอธิบายสิ่งที่คาดหวังและโอกาสต่างๆ ที่กล่าวไว้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการจัดการกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือก

4. หลักสูตรควรสร้างโอกาสต่างๆ ในการเรียนรู้เพื่อสร้างความคิดรวบยอดใหม่ จากความรู้ที่มีอยู่การรับรู้สิ่งต่างๆ จากแนวคิดต่างๆ ที่หลากหลายรวมทั้งการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือการใหม่ๆ ขึ้นมา หลักสูตรไม่ควรเน้นเฉพาะในเรื่องการเพิ่มพูนความรู้หรือเสริมแรงในการเป็นผู้รอบรู้โดยไม่กระตุ้นผู้เรียนด้วยสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเป็นแนวคิดที่มุ่งผลิตผลงาน

5. หลักสูตรควรเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ สำหรับผู้เรียนในการที่จะพูดถึงประเด็นต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขและปัญหาต่างๆ ของสังคม พร้อมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทางสังคมในการวิเคราะห์และตอบสนองต่อประเด็นและปัญหาต่างๆ เหล่านี้ หลักสูตรไม่ควรเฉพาะความรู้ที่มีอยู่ในโลกนี้เท่านั้น แต่ควรกระตุ้นการพัฒนาการรับรู้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์เพื่อสร้างโครงสร้างของโลกใหม่ ส่วนโลกในอุดมคติตามที่ควรจะเป็น หลักสูตรควรรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนากระบวนการคิดที่ซับซ้อนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการสร้างผลงานที่สร้างสรรค์และพัฒนายุทธวิธีต่างๆ ในการสร้างผลงาน

6. หลักสูตรควรจะสอนทั้งทางทักษะการคิดตามตำแหน่งในระดับพื้นฐาน และระดับสูงและเป็นส่วนประกอบเชิงบูรณาการของทุกประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่ควรละเลย การพัฒนาทักษะพื้นฐานต่างๆสำหรับการสร้างความเชี่ยวชาญและทักษะการคิดที่มีระดับสูงขึ้น

7. หลักสูตรควรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ให้พร้อมทั้งฝึกยุทธวิธีและทักษะต่างๆในการสื่อสารในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมและหลากหลาย ไม่ควรอาศัยสมมติฐานว่าผู้เรียนที่มีความสามารถสูงจะมีความเป็นผู้นำ โดยครูไม่ได้ฝึกฝนทักษะ และความเข้าใจต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนเกิดลักษณะดังกล่าว จากการศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี ของนักวิชาการ นักการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรนำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละ ท่านมาวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าแต่ละท่านมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ที่ใกล้เคียงกันและสอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนา (research and development)

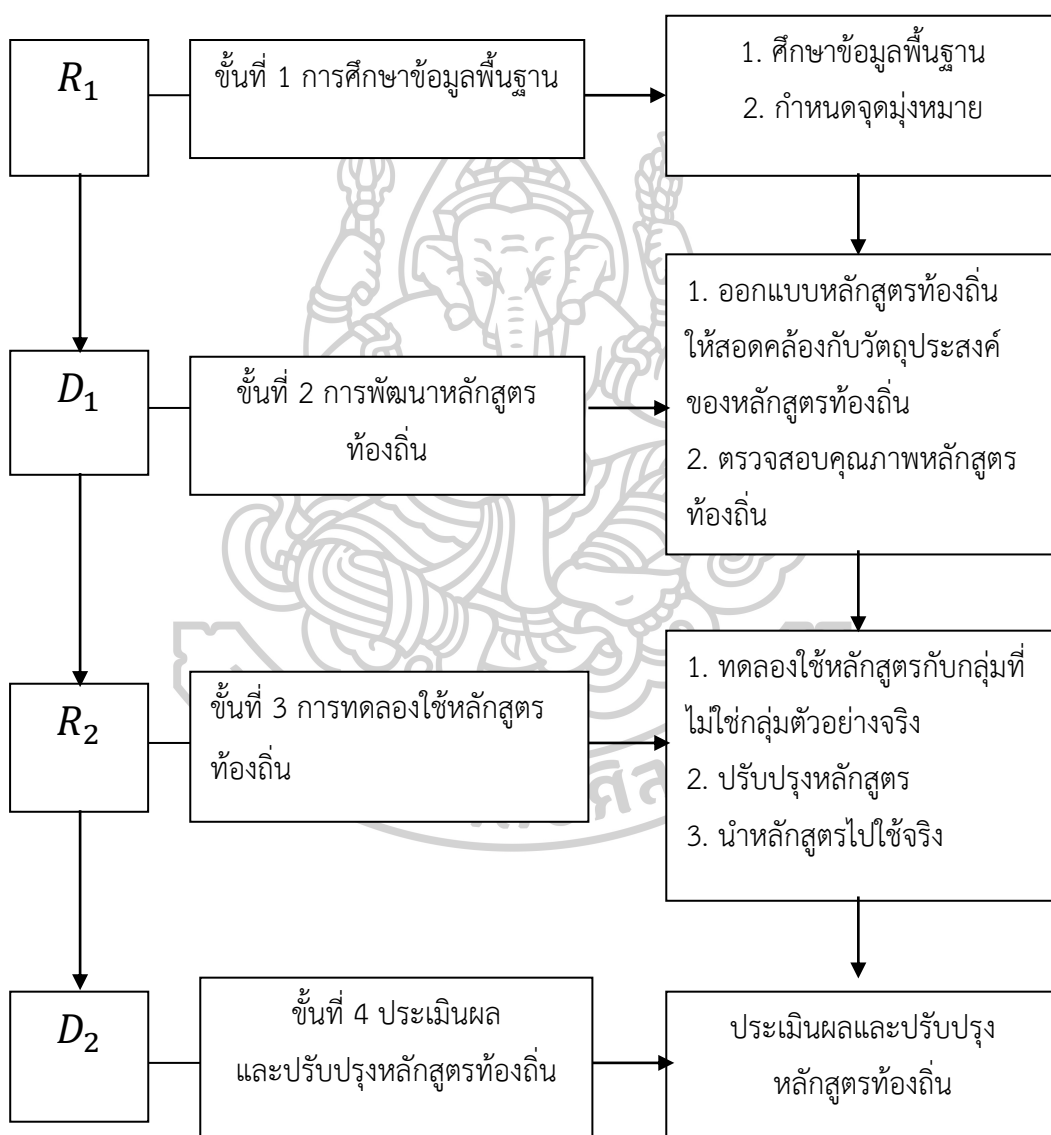
1.3.10 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

กาญจนา คุณารักษ์ (2535: 308-309) ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรศึกษาวิเคราะห์สภาพของสังคม ปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์หลักสูตรเดิม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตร แล้วกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร วางแผน กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และเลือกเนื้อหาวิชา ทดลองใช้หลักสูตร และประเมินหลักสูตร ปรับปรุงแก้ไข แล้วกำหนด จุดประสงค์ องค์ประกอบในแต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์กันและเท่าเทียมกันจะขาดองค์ประกอบใด องค์ประกอบหนึ่งไม่ได้

กรมวิชาการ (2546: 24) ได้ให้แนวทางพัฒนาหลักสูตรเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การปรับปรุงกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมเสริม ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ เนื้อหา คาบเวลาเรียนของรายวิชาพื้นฐานนั้นเปลี่ยนไป
2. การปรับหรือเพิ่ม รายละเอียดหัวข้อของเนื้อหา หมายถึง การปรับเนื้อหาด้วยการลดหรือเพิ่มปรับรายละเอียด ของเนื้อหา โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ คาบเวลาเรียน ของรายวิชาพื้นฐานนั้นเปลี่ยนไป
3. การปรับปรุง สื่อการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มเติม ตัดทอน สื่อต่างๆที่มีอยู่เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับ ท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ คาบเวลาเรียน ของรายวิชาพื้นฐาน
4. การจัดทำสื่อการเรียน การสอนชิ้นใหม่ ทำได้โดยการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัด และเอกสารประกอบการเรียนการสอนใช้ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และสภาพท้องถิ่น
5. การจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมชิ้นใหม่ เป็นการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งรายวิชา แต่ไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชาที่เป็นรายวิชาพื้นฐาน โดยศึกษาทั้งหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำไว้แล้ว

โดยกระบวนการและขั้นตอนที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้วิจัยสังเคราะห์นั้น จะพบว่ามีขั้นตอนหลักๆอยู่ 4 ขั้นตอนตามที่ได้สังเคราะห์ออกมา และองค์ประกอบอื่นๆนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าจะเป็นส่วนย่อยๆที่อยู่ใน 4 ขั้น นอกจากนั้นอีกเหตุผลหนึ่งที่ผู้วิจัยกำหนด กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ขั้นตอนนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและการพัฒนา ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1.3.11 การวัดประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมีหลากหลาย เช่น กิจกรรมการปฏิบัติ กิจกรรมภาคสนาม กิจกรรมสำรวจตรวจสอบ การทดลอง กิจกรรมศึกษาค้นคว้า หรือโครงการต่างๆ ในการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนอาจทำงานขึ้นเดียวกันได้เสร็จในเวลาที่แตกต่างกัน ผลงานที่ได้ก็อาจแตกต่างกัน กิจกรรมเหล่านี้ต้องเก็บรวบรวมผลงานเข้าแฟ้มพัฒนางาน เช่น รายงาน ชิ้นงาน บันทึก ทักษะการปฏิบัติต่างๆ ความซาบซึ้ง กิจกรรมที่ผู้เรียนทำและผลงานเหล่านี้ต้องใช้วิธีประเมินที่มีความเหมาะสมและแตกต่างกัน เพื่อช่วยให้สามารถประเมินความรู้ ความสามารถและทักษะที่แท้จริงของผู้เรียนได้ การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการประเมินหลายๆด้าน หลากๆวิธี ในสถานการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับชีวิตจริงและต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

1.3.11.1 จุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น

การประเมินผลหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆของสิ่งที่ประเมิน เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกันและสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีคุณภาพดี ได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือต้องปรับปรุงแก้ไข วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535: 192) ได้กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรที่ปฏิบัติการส่วนใหญ่มีอยู่ 2 ประการคือ 1. การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร 2. การประเมินผลเพื่อสรุปผลคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดีควรใช้ได้ต่อไป หรือควรยกเลิกทั้งหมดหรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วน ส่วน ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 192 193) กล่าวว่าโดยทั่วไปการประเมินผลหลักสูตรใดๆก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายที่คล้ายกัน คือ 1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร 2. เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตรและนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งจะดำเนินการขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้จะได้ช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุตามเป้าหมาย 3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกหลักสูตรเพียงบางส่วนหรือยกเลิกทั้งหมด 4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม มุ่งหมายของหลักสูตรหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่

นอกจากนั้น กาญจนา कुमारักษ์ (2540: 219) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรใดๆก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน 3 ประการคือ 1. เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตรนั้นไปตรวจสอบบ้านหลักสูตรนั้นสามารถสนองความต้องการตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ 2. เพื่อตัดสินว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่ 3. เพื่อวัดผลรู้ว่าผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไรดังนั้นจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร เพื่อการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์หรือมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อนำไปสู่การบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้

1.3.11.2 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรดำเนินการอย่างมีระบบและขั้นตอนที่แน่นอนเนื่องจากการประเมินผลอาจเกิดการผิดพลาดได้ ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 193-194) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรควรมีการดำเนินการเป็นระยะๆ ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยและในระยะต่างกันการประเมินหลักสูตรที่ดีควรมีการตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

1. การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ อาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำตั้งแต่การกำหนดจุดหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรทางด้านนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตรตามด้านเนื้อหาทางด้านวิชาชีพครูทางด้านการศึกษา

2. การประเมินหลักสูตรในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดจะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรด้านการบริหาร การจัดทำหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลและ การจัดการกระบวนการเรียนการสอน

3. การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรสถานที่ที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่การประเมินของประกอบด้านต่างๆของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดการกระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะใช้ต่อไปหรือความปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือควรจะยกเลิก

1.3.11.3 หลักเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร

พิจิตรา ธงพานิช (2557: 224) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีขั้นตอนการประเมินหลักสูตรดังนี้

1. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการดำเนินการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักการประเมินให้ชัดเจนว่าจะทำงานอะไรในส่วนใดหรือวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น ต้องการประเมินเอกสารหลักสูตรเพื่อดูว่าเอกสารหลักสูตรต้องสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ได้ต้องมีประสิทธิภาพแค่ไหน หรือจะประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องอะไรแค่ไหนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งหมดหรือจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจนทำให้เราสามารถกำหนดวิธีการเครื่องมือและขั้นตอนในการประเมินได้อย่างไรถูกต้องและทำให้การประเมินหลักสูตรดำเนินไป

2. ขั้นกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่จะใช้ในการประเมินผล การกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินเปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการประเมินเกณฑ์การประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ถูกประเมินการกำหนดวิธีการที่จะใช้การประเมินผลทำให้เราสามารถดำเนินงานได้ตามขั้นตอนได้อย่างราบรื่น

3. ขั้นการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะมีผลทำให้การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้สร้างอย่างมีคุณภาพมีความเชื่อถือได้และมีความเที่ยงตรงสูง

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ประเมินต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในบางครั้งถ้าจำเป็นต้องอาศัยผู้อื่นในการรวบรวมข้อมูลควรพิจารณาผู้ที่จะมาทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเหมาะสม เพราะเก็บรวบรวมข้อมูลมีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่รวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูลพิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม แล้วจึงวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน ในขณะนี้ผู้ประเมินสรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต้น ผู้ประเมินจะต้องพิจารณารูปแบบของการรายงานผลว่า

ควรจะเป็นรูปแบบใดและรายงานผล เสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่ เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิก

7. ชี้แจงผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป

1.3.11.4 ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553: 300-304) และพิจิตรา ธงพานิช (2557: 225) กล่าวถึง ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกันว่า การประเมินหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรการประเมินผล มีประโยชน์ในการจัดการศึกษา การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยผลการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตรมีดังนี้ 1. ถ้าไม่ทราบหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดี หรือจะเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดี ยิ่งขึ้น 2. สร้างความน่าเชื่อถือความมั่นใจและค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน 3. ช่วยในการบริหารทางด้านวิชาการผู้บริหารจะรู้ว่า ควรจะตัดสินใจและสนับสนุนช่วยเหลือหรือ บริการทางด้านใดบ้าง 4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา 5. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเรา เรียนมากยิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนนักเรียนได้ผลดี หรือความร่วมมือกันทางทางโรงเรียนและที่บ้าน 6. ให้ผู้ปกครองทราบความเป็นไปอย่างสม่าเสมอ เพื่อหาทางส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไข ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับทางโรงเรียน 7. ช่วยให้การประเมินผลเป็นระบบระเบียบเพราะมีเครื่องมือและหลักเกณฑ์ทำให้เป็นเหตุผล ในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น 8. ช่วยชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตร 9. ช่วยให้ผู้สามารถวางแผน การเรียนในอนาคตได้ ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรทำให้ทราบต่อใหม่แนวทางและขอบเขต ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

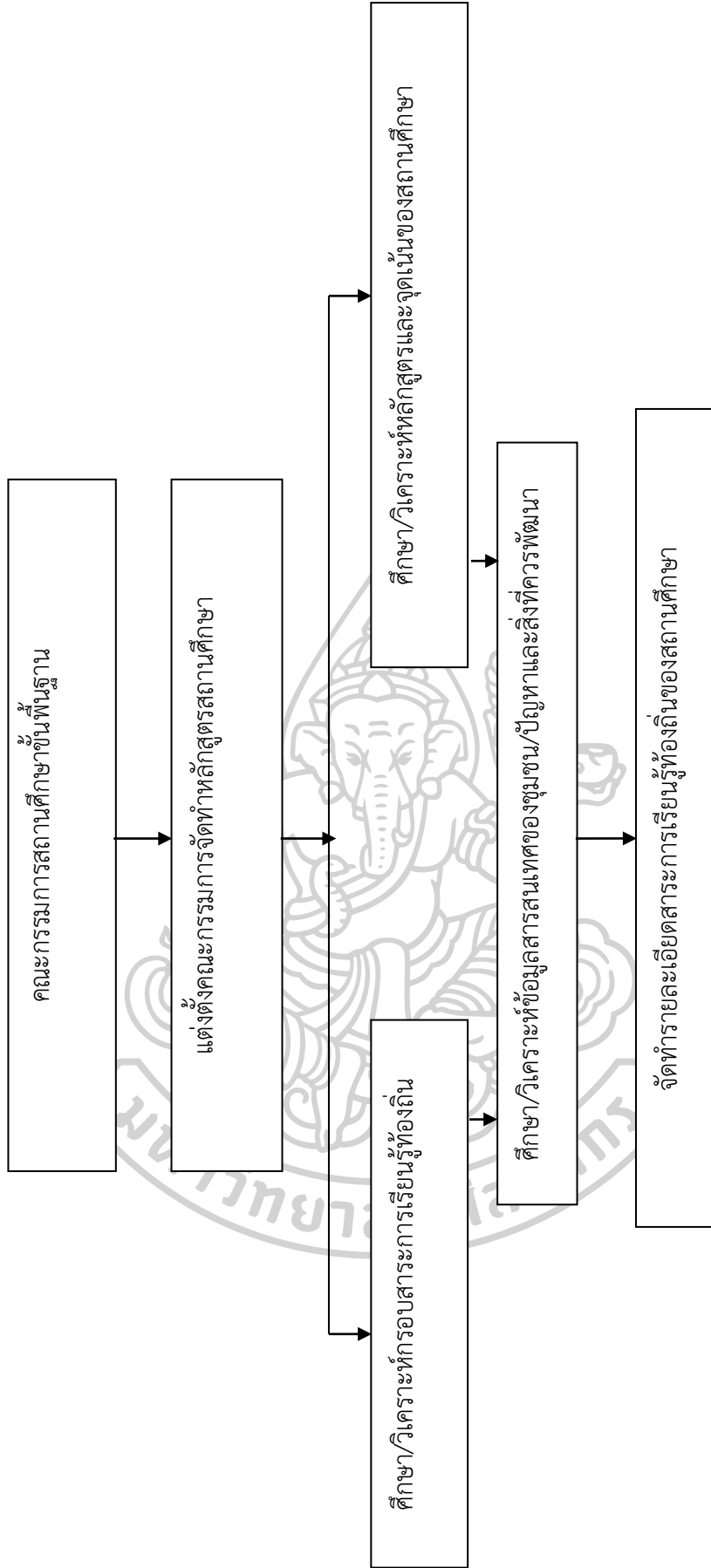
2. กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่น มีภารกิจที่สำคัญ คือ กำหนดเป้าหมาย/จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น วิจัยและพัฒนาคุณภาพการใช้หลักสูตร กำหนดสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ในระบบการศึกษาที่มีการกระจาย

อำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอีกครั้ง เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้การดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอนและท้องถิ่นของตน เพื่อให้การจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นบรรลุผลตามที่กล่าวมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามซึ่งจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดรายละเอียด สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กำหนดไว้เป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียด ตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แนวทางการดำเนินงานระดับสถานศึกษา

ที่มา: กลุ่มนิเทศติดตามผลและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2552: 3)

2.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 พัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ ภูมิหลังวิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และทรัพยากร ของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนจังหวัดสมุทรสงครามมีความรักความภาคภูมิใจ ในฐานะพลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นกำลังสำคัญในการบำรุงรักษาให้ยั่งยืนต่อไป

2.2 จุดหมาย

หลักสูตรระดับท้องถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดชีวิตดังนี้ 1. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้ความภาคภูมิใจ และดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ของบรรพชน 3. มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย 4. มีจิตสำนึกรักแผ่นดินถิ่นกำเนิด เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน และของชาติยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้ทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชน ท้องถิ่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.3 เป้าหมาย/จุดเน้น

หลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 เน้นการปลูกฝังผู้เรียนให้เป็น พลเมืองที่ดีของจังหวัดสมุทรสงครามดังนี้ 1. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 2. ได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชน และท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม 3. ผู้เรียนทุกคนมี สำนึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นร่วมรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ร่วมกิจกรรม ตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 พัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมือง ของจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ 9. รักและภูมิใจ ในท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

2.5 แนวการจัดโครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียนของกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามศักยภาพความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้ 1. บูรณาการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 3. กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.6 วิธีการประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 ให้สถานศึกษาวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบว่าด้วยการประเมินของสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนวัดผลประเมินผลตามเป้าหมาย และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกิจกรรม/โครงการ/ชุมนุม/ชมรมของสถานศึกษา

2.7 สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามศักยภาพของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 9 เรื่อง ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. ประวัติศาสตร์ 3. ภูมิศาสตร์ 4. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. สภาพสังคม การเมืองการปกครอง 6. วัฒนธรรมท้องถิ่น 7. บุคคลสำคัญ 8. สถานที่สำคัญ 9. สภาพปัญหา (กลุ่มนิเทศติดตามผลและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2552: 8)

จากกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 199 คน โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม เกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เนื้อหาโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีเนื้อหา ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 3. วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. บุคคลสำคัญ และ 5. สถานที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 5 เรื่องนี้ใช้เป็นเนื้อหาสาระสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ

3. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4Rร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

3.1 วิธีสอนแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Review, Reflect) เป็นวิธีการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่น่าสนใจจากเรื่องที่น่าสนใจ เข้าใจแนวคิด ของเรื่องทีอ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และวิเคราะห์เรื่องราวทีอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.1 ความหมายของการสอนแบบ SQ4R

วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่จัดลำดับการสอนตามแบบของวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ซึ่งเป็นการสอนที่ตั้งอยู่บนรากฐานของแนวคิดทางการจัดการสอนภาษา คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) ที่ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ซึ่งยูดี โปธายะ (2546: 4) กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นเทคนิคการสอนอ่านอย่างคร่าวๆเพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ (Survey) ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวทีได้อ่านอย่างคร่าวๆเพื่อค้นหาจุดสำคัญ ของเรื่อง จากนั้นเป็นขั้นตั้งคำถาม (Question) โดยผู้สอนควรตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านกับนักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม ขั้นอ่าน (Read) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆช้าอย่างละเอียดและในขณะที่เดียวกันก็พยายามค้นหาคำตอบสำหรับคำถามทีตั้งไว้ ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) เมื่อได้คำตอบแล้ว ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆทีได้อ่านโดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้นคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้ ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) ให้ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์ บทอ่านทีผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นทีผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง เพื่อเป็นการสะท้อนคิดจากเรื่องทีอ่านทั้งหมดและเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

สรุปได้ว่า การสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากวิธีการสอนอ่านของ ฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) และวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ทีนำวิธีทีใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

3.1.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสอนแบบ SQ4R

ศศิธร ไชยเทศ (2555 : 22) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Review, Reflect) พัฒนามาจากการเรียนแบบ SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review) ซึ่งเป็นแนวคิดของ Robinson (Robinson 1961: อ้างถึงใน พรนิภา บรรจงมณี 2548 : 29-30) เป็นวิธีการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิด ของเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้เพิ่มขั้นตอนการเขียน เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในลักษณะของการเขียนสรุปใจความ เป็นวิธีการตรวจสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่านของผู้เรียนโดยเขียนสรุปใจความ เพียงประโยคเดียว ซึ่งเป็นการสร้างความคงทน ในการจัดการเรียนแบบ SQ4R จะช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ประโยชน์ คือ เรียนรู้ที่จะจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ในขณะเดียวกันการสอนแบบ SQ4R ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เพราะโครงสร้างมีหน้าที่ ช่วยให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ต้องการในการตอบคำถามและยังช่วยตีความเรื่องที่อ่านอีกด้วย หากมีข้อมูลบางส่วนหายไปการใช้โครงสร้างความรู้จะช่วยวิเคราะห์ ข้อมูลจากความทรงจำของตน เพื่อ ทำให้เรื่องราวที่ขาดหายไปสมบูรณ์ขึ้น

เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคที่เน้นกลวิธีในการอ่านหลายวิธีมาประกอบกัน เพื่อให้ การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้อ่านมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจต่อบทอ่าน วิธีการที่ผู้อ่าน อ่านบทอ่านได้อย่างมีความหมาย จำเป็นต้องมีกลวิธีความเข้าใจการอ่าน 4 วิธี (Gunning, 1996: 319 – 321) ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการเตรียมตัว (Preparational Strategies) เป็นกระบวนการที่ผู้อ่าน ใช้การสำรวจบทอ่าน การคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่มีอยู่ใน บทอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน รวมไปถึงการสรุปความ และการใช้ผังสัมพันธ์ทางความหมาย (Semantic Map) ในการเตรียมตัวให้ผู้อ่านสร้างความหมายต่อบทอ่าน

2. การเพิ่มเติมรายละเอียด (Elaborating) เป็นการเชื่อมโยงหรือสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างข้อมูลที่ได้จากบทอ่านกับองค์ความรู้เดิมของตนหรือเป็นการนำเอาความรู้เดิมกับสิ่งที่ได้จาก บทอ่านมาผสมผสานกันได้เป็นข้อมูลใหม่ การเพิ่มเติมรายละเอียดประกอบไปด้วยการอนุมานการ อุปมาอุปไมย การประเมินหรือการอ่านบทอ่านในเชิงวิจารณ์ญาณ

3. การท่องจำ (Rehearsing) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการจำ โดยอาศัย การเขียนอย่างคร่าวๆ การเขียนบันทึกย่อ การขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ การทดสอบตนเอง และการอ่านวิเคราะห์ซ้ำ การเพิ่มเติมรายละเอียดและการท่องจำ เป็นกลวิธีที่มีการใช้ร่วมกัน

4. การตรวจสอบ (Monitoring) เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ถึงในการทำความเข้าใจ ในการอ่านของตนเองและความสามารถในการเลือกกลวิธีในการอ่านได้อย่างอัตราความเร็วในการอ่าน ต่อบทอ่านที่ยาก การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านและการอภิปรายกันเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ ในการอ่าน

จากกลวิธีดังกล่าวข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีในการอ่านทั้ง 4 วิธี มีบทบาท ในการสร้างความเข้าใจต่อบทอ่าน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องรู้จักกลวิธีหรือกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ การอ่านมีประสิทธิภาพมาก

เทคนิค SQ4R กับความเข้าใจในการอ่านมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน ของผู้เรียน ดังนี้

1. การสำรวจหัวข้อของบทอ่านและสรุปอย่างคร่าวๆ ส่งเสริมทักษะการอ่าน อย่างรวดเร็วของผู้เรียน การช่วยจำบทอ่านและภาพรวมของบทอ่าน
2. การตั้งคำถามก่อนการอ่าน ช่วยทำให้ความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น เมื่อเกี่ยวข้องกับคำถามที่ต้องการมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตั้งสมมติฐานและประเมินข้อมูลในบทอ่าน
3. การบอกคำตอบอีกครั้ง เป็นการให้ผู้เรียนได้บรรยาย เรื่องที่อ่านจากความทรงจำอย่างทันทีหลังจากการอ่าน ซึ่งเป็นการลดอัตราการลืมให้น้อยลง และสามารถตอบคำถามจากบทอ่านได้มากขึ้น
4. ผู้เรียนสามารถเข้าใจความคิดหลัก และสามารถ เชื่อมโยงการคิดต่างๆ ที่ได้จากบทอ่านเข้าด้วยกัน ซึ่งความสามารถดังกล่าวส่งเสริมความเข้าใจ ในบทอ่านและความจำ
5. ขั้นการวิเคราะห์มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนมีโอกาสได้สรุปและ เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้ จากบทอ่านเข้ากับความต้องการและความสนใจของตน จะเห็นได้ว่า กิจกรรม ข้างต้นเหล่านี้ ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของบทอ่าน รวมทั้งผู้อ่านยังได้ฝึกการคิดที่ซับซ้อนหรือในระดับสูง ผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง การอ้างอิงสื่อต่างๆ และการเชื่อมโยงความคิดและข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน เป็นต้น

สรุปได้ว่าเทคนิค SQ4R ส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างรวดเร็วของผู้เรียนการช่วยจำ บทอ่านและภาพรวมของบทอ่าน ทำให้ความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น เป็นการลดอัตราการลืมให้ น้อยลง และสามารถตอบคำถามจากบทอ่านได้มากขึ้น ส่งเสริมความเข้าใจในบทอ่านและความจำ รวมทั้งผู้อ่านยังได้ฝึกการคิดที่ซับซ้อนหรือในระดับสูง

3.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ SQ4R

การอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ มีแนวคิดจากทฤษฎีอภิปัญญาและทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีอภิปัญญา หมายถึงวิธีการหรือขั้นตอนที่จะทำให้การอ่านบรรลุตามเป้าหมายของการอ่าน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ความตระหนักรู้ และการควบคุมกลไกที่ใช้ในกระบวนการอ่าน บราวน์, อาร์มบรัสเตอร์ และเบเคอร์ (Brown, Armbruster and Baker) (1986, citing Carrell, et.Al, 1989: 650) กล่าวไว้ว่า อภิปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจกระบวนการทางปัญญาของบุคคลสำหรับในแง่ของการอ่านนั้น อภิปัญญาประกอบด้วย กระบวนการทางปัญญา 2 ประการคือ การความตระหนักรู้ เกี่ยวกับยุทธวิธีต่างๆในการอ่าน และการควบคุมตรวจสอบความเข้าใจของตนเองในขณะที่อ่าน ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จ จะมีการวางแผนใช้ยุทธวิธีในการอ่านมีการประเมินผลความสำเร็จ ขณะที่กระบวนการอ่านกำลังดำเนินอยู่ และสามารถแก้ไขวิธีการอ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการทำความเข้าใจในการอ่านนั้น ผู้อ่านต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีความจริงจังต้องควบคุมตนเองระหว่างการอ่าน และมีการวางแผน ซึ่งต้องอาศัยอภิปัญญาและการใช้กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ

2. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ มีความเชื่อว่า ความรู้ของคนเราจะได้รับการรวบรวมเป็นหน่วยๆ เรียกว่า โครงสร้างความรู้ ซึ่งเป็นหน่วยความรู้ที่ได้รับการเรียบเรียงขึ้นจากความรู้ที่เราเกี่ยวข้องกับผู้คน สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์ กระบวนการ มโนคติ และสิ่งต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานให้เกิดการเรียนรู้ (Rumelhart, 1984) ซึ่งเพียเจต์ Piaget (1970) เสนอว่าการเติบโตทางสติปัญญาเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนจัดจำแนกจำพวกทางด้านความคิด หรือโครงสร้างความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยมโนคติเกี่ยวกับสิ่งของและเหตุการณ์ที่มีคุณลักษณะทั่วไปหรือคุณลักษณะเฉพาะบางประการรวมกัน เมื่อคนเรามีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งใหม่หรือสิ่งที่เราไม่คุ้นเคย จะเกิดการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้จัดจำพวกไว้แล้ว ถ้ามีลักษณะผสมกลมกลืนกัน ก็จะเพิ่มความรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างที่มีอยู่เดิม (Assimilation) แต่ถ้าข้อมูลใหม่นั้นไม่อยู่ในลักษณะความรู้ที่มีอยู่แล้ว ก็จะเกิดการปรับความรู้ด้วยการสร้างโครงสร้างความรู้ขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนโครงสร้างความรู้เก่าด้วยความรู้ใหม่ (Accommodation) โดยวิธีการนี้โครงสร้างความรู้ที่จัดตั้งขึ้นจะมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น ส่วน เกรฟและโจเอล (Graves and Juel) (Graves, Juel & Graves, 1998 อ้างใน วนิดา เหล่าเทิดพงษ์, 2541: 32) ระบุว่า ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ เป็นมโนคติหนึ่งที่สำคัญของจิตวิทยาพุทธิปัญญานิยม โดยที่ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจทางด้านความรู้ที่มีอยู่ในสมองของคนเรา และความสำคัญของความรู้เหล่านี้ที่มีต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยเชื่อว่าความรู้จะถูกรวบรวมในโครงสร้างที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบ เรียกว่า โครงสร้างความรู้ (Schemata) และรูมิลฮาร์ด (Rumelhart, 1981: 22-23) กล่าวว่า โครงสร้างความรู้เป็นที่รวบรวม

ความรู้ของคนเราเกี่ยวกับสิ่งของ สถานการณ์ เหตุการณ์ ลำดับชั้นของเหตุการณ์ การกระทำ ลำดับชั้นของการกระทำ โดยที่เรามีโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับสิ่งของ เราตีความประสบการณ์ไม่ว่าจะโดยตรงจากการเผชิญกับสิ่งต่างๆ หรือโดยอ้อมจากการอ่าน โดยการเปรียบเทียบ หรือการจับคู่ประสบการณ์นั้นๆ เข้ากับโครงสร้างความรู้ ถ้าหากผู้อ่านมีเครือข่ายโครงสร้างความรู้ที่รวบรวมไว้อย่างหลากหลาย ก็จะมีความพร้อมสูงในการเลือกดึงมาใช้ ถ้าหากเรามีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยิ่งมากก็จะง่ายขึ้นในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้นๆ และก็จะยิ่งเรียนรู้ได้มากขึ้น โครงสร้างความรู้จะช่วยอันดับแรกก็คือช่วยให้สิ่งที่อ่านมีความหมาย สามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิม พิจารณาความสำคัญของความสัมพันธ์ของข้อมูลในบทอ่าน การสรุปโดยนัย และการจดจำ (Anderson & Pearson, 1984) โครงสร้างความรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการอ่านมี 3 ชนิด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆบนโลก ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการเรียบเรียงบทอ่าน และความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Adams & Bruce, 1982 อ้างถึงใน ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2525)

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีอภิปัญญาและทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ถือเป็นแนวคิดขั้นพื้นฐานสำหรับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบ SQ4R จะเน้นฝึกฝนการคิดซ้ำๆ ของผู้อ่าน ซึ่งการคิดจะเกิดขึ้นจากการตั้งคำถามในขั้นตอนการตั้งคำถาม นอกจากนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ต้องอาศัยความรู้เดิมของผู้อ่าน ยังส่งผลประโยชน์ในการจัดแผนการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการสอนอีกด้วย

3.1.4 ลักษณะสำคัญของการสอนแบบ SQ4R

พินิตนาฏ ชูฤกษ์ (2551: 117 -123) ได้กล่าวว่าการสอนแบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็วกวาดสายตาเพื่อดูข้อมูลกว้างๆของบทอ่านเพื่อสำรวจชื่อเรื่อง สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆเช่น ภาคผนวก บรรณานุกรม คำอธิบาย แผนภูมิ กราฟ ตาราง หลังจากนั้นสำรวจเป้าหมายของผู้เขียน และในขณะเดียวกันก็เป็นการจับใจความอย่างคร่าวๆ และดูหัวข้อย่อยในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความท้ายบทแล้วนำไปตั้งคำถาม ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญในบทอ่าน โดยคำถามที่ถามนั้น ได้แก่ ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะทำการอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และจับประเด็นที่สำคัญได้ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดอภิปัญญาในการเข้าใจจุดประสงค์ตั้งจุดประสงค์การเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม การตัดสินใจและการประเมินความเข้าใจของตน หลังจากนั้นผู้เรียนต้องกลับมาอ่านเนื้อหาซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด การอ่านอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นในขั้นนี้เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้ง

ไว้ และในขั้นนี้หากนึกคำถามอะไรขึ้นได้อีกก็ให้จดบันทึกลงไป แล้วอ่านจนกว่าจะได้คำตอบนั้น สอดคล้องกับสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554: 225) ได้กล่าวว่าการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย Survey (S) Question (Q) Read (R) Record (R) Recite (R) Reflect (R) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. Survey – S คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหา ของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าวๆ
2. Question – Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน
3. Read – R คือ การอ่านเพื่อ ค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างไปจากปกติ และภาพประกอบ ต่างๆซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้าง หรือขอบหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีกถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ
4. Record – R คือ การวิเคราะห์ อ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญ และจำเป็น เป็นการบันทึกย่อๆ ตามความเข้าใจผู้เรียน
5. Recite – R คือ การเขียนสรุปใจความ สำคัญ ด้วยภาษาตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่
6. Reflect – R คือ การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยโดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจจะทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่าน กับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

สรุปว่าการสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนได้แก่ ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นการอ่าน ขั้นบันทึกคำตอบ ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ และขั้นวิเคราะห์ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่อง ที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนา ความสามารถในการอ่านได้อย่างมีระบบ

3.1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมการสอนแบบ SQ4R

วิธีสอนแบบ SQ4R ของวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) เป็นการสอนที่ตั้งอยู่บน รากฐานของแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษา คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) ที่ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี.โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบ คำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R's มี 6 ขั้นตอนคือ Survey (S) คือการสำรวจ Question (Q) คือการตั้งคำถาม Read (R) คือการอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือการจดบันทึก Recite (R) คือการสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ วิเคราะห์ที่ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านได้ดีและมี ประสิทธิภาพ

เนื่องจากการสอน เอส คิว ทรี อาร์ และ เอส คิว โฟร์ อาร์ มีลักษณะความเป็นมา และวิธีการสอนที่เหมือนกัน ต่างกันตรงที่ SQ4R เพิ่มขั้นตอนการบันทึก (Record) ขึ้นมา และขั้นสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ (Reflect) เพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขอเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างของวิธีสอนแบบ เอส คิว ทรี อาร์ และ เอส คิว โฟร์ อาร์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความหมายและความแตกต่างของวิธีสอนแบบ SQ3R และวิธีสอนแบบ SQ4R

SQ3R	SQ4R	ความหมาย
1. Survey	1. Survey	สำรวจ
2. Question	2. Question	ตั้งคำถาม
3. Read	3. Read	อ่าน
-	4. Record	จดบันทึก
4. Recite	5. Recite	อ่านจำ
5. Review	-	ทบทวน
	6. Reflect	วิเคราะห์

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2545 : 226) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งจูงใจหรือสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องใช้เวลาสั้นๆ การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆจะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดเรื่องที่สามารถอ่านได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น ดังนี้จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือคำถามจะต้อง

สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน และเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆช้าอย่างละเอียด และในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความ และจับประเด็นสำคัญๆโดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจรณ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วถ้าผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้เรียนที่ดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม (2559: 1) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนแบบ SQ4R ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนอ่าน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง ขั้นที่จัดทำให้บรรยากาศรู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมมาเอง หรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง

2. กิจกรรมขณะอ่าน กระทำการสอนตามระบบวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นที่ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านขั้นนี้ไม่ควรเวลานานเกินไป

2.2 **ขั้นตั้งคำถาม (Question)** ขั้นที่ผู้สอนควรตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านให้นักเรียนเพื่อฝึกการตอบคำถาม คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว

2.3 **ขั้นอ่าน (Read)** ขั้นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ขึ้นอย่างละเอียด และในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยแท้จริงและตอบคำถามที่ตั้งไว้

2.4 **ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Record)** ขั้นกิจกรรมที่เมื่อผู้เรียนได้คำตอบแล้ว ก็จะจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นที่ 3 โดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และสามารถจำคำตอบนั้นได้ โดยคำตอบนั้นต้องคงความหมายเดิมของเรื่องเอาไว้

2.5 **ขั้นสรุป เป็นขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)** ขั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยใจความหลักและใจความรอง โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 **ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นวิเคราะห์ (Reflect)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือเห็นแตกต่างไม่เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านทั้งหมด ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนว่าจดจำหรือเข้าใจเรื่องราวได้มากน้อยแค่ไหน หากส่วนไหนที่ยังจดจำไม่ได้ก็กลับไปอ่านซ้ำ และวิเคราะห์ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดที่ชัดเจนและมีความคงทนในการจดจำอีกด้วย

3. กิจกรรมหลังอ่าน

ขั้นสรุปและประเมินผล หมายถึง เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้ทำแบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเพื่อเสริมให้ทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

พิบูลย์ ตันยบุตร (2557: 30) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีดังนี้

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** จัดกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ กลุ่มละ 5-6 คน พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

2. **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน เช่น ให้อุปภาพที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน เกมทางการศึกษา และการใช้คำถาม

3. **ชั้นสอน** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน
จับใจความ

3.1 นักเรียนสำรวจ (Survey-S) บทอ่าน และอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

3.2 นักเรียนตั้งคำถาม (Question-Q) จากบทอ่าน

3.3 นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read) และค้นหาคำตอบสำหรับ
คำถามที่ตั้งไว้

3.4 นักเรียนจดบันทึก (Record-R) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านโดยบันทึก
ตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้

3.5 ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite-R) โดยใช้ภาษาของตนเอง

3.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ (Reflect-R) วิเคราะห์ วิจาร์ณ
บทอ่านหากข้อมูลที่สำคัญหาให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำ

4. **ขั้นสรุป** นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่าน
ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถาม

กานต์ธิดา แก้วกาม (2557: 50-51) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** จัดกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ กลุ่มละ 5-6 คน
พร้อมทั้งชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

2. **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง
ที่จะอ่าน เช่น ให้ดูสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เกมทางการศึกษา การใช้คำถาม

3. **ชั้นสอน** เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน
จับใจความ

3.1 นักเรียนสำรวจ (Survey-S) บทอ่าน และอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

3.2 นักเรียนตั้งคำถาม (Question-Q) จากบทอ่าน

3.3 นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read-R) และค้นหาคำตอบสำหรับ
คำถามที่ตั้งไว้

3.4 นักเรียนจดบันทึก (Record-R) ข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่านโดยบันทึก
ตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้

3.5 ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite-R) โดยใช้ภาษาของตนเอง

3.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ (Reflect-R) วิเคราะห์ วิจาร์ณ
บทอ่าน แสดงความคิดเห็น ครูจะวิเคราะห์คำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญ
หายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำ

4. ชั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่าน

ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถาม

สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R	ฟรานซิส พี.โรบินสัน (1964)	วอลเตอร์ พอค (1984)	สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554)	พิบูลย์ ตันยบุตร (2557)	กานต์ธิดา แก้วกาม (2557)	ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม (2559)	ผู้วิจัย
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน			✓	✓	✓	✓	✓
2. ชี้นสอน			✓	✓	✓	✓	✓
2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ		✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์ บทอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ชั้นสรุปและประเมินผล			✓	✓		✓	✓

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R หมายถึง การออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการคิดขณะที่ย่าน เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.1 ขั้นสำรวจ (Survey)
  - 2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)
  - 2.3 ขั้นอ่าน (Read)
  - 2.4 ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)
  - 2.5 ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)
  - 2.6 ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)
3. ขั้นสรุปและประเมินผล

3.1.6 ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554: 227) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนแบบ SQ4R ว่าผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านโดยการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่าหลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ ส่วนจิตรา ชัยอมฤต (2539: 25) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน นอกจากนั้นสุนทร อุตมหาราช (2547: 48) กล่าวว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดีตลอดจนการตั้งคำถามจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น เพราะการตั้งคำถามเป็นแนวทางให้ผู้อ่าน อ่านเนื้อหาที่อยู่ในขอบเขต ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญได้เร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้ผู้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบและไม่จำเป็นต้องกลับไปวิเคราะห์อีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึกและเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบด้วย

3.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

3.2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ซึ่งได้ประมวลสังเคราะห์ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ดังนี้

โจนาธาน เบอร์แมน และแอรอน แซม (Jonathan Bergmann and Aron Sams, แปลโดยรุ่งนภา นุตราวาศ, 2555: 54) และวิจารณ์ พานิช (2556: 21) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่คล้ายคลึงกัน คือ นำสิ่งที่เดิมเคยทำในชั้นเรียนไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่เคยถูกมอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียนแทน โดยแมกเมฮอน (McMahon, 2013: อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556: 2) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพิ่มเติม คือ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนโดยที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการบ้านที่ได้รับผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อวีดิทัศน์นอกชั้นเรียนหรือที่บ้าน ส่วนการเรียนในชั้นปกตินั้นจะเป็นการเรียนแบบสืบค้นหาความรู้ที่ได้ร่วมมือกับเพื่อนร่วมชั้น โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะ วิจารณ์ พานิช (2556: 21) ได้เพิ่มเติม คือ เรียนวิชาที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน หรือรับถ่ายทอดความรู้ที่บ้าน แล้วมาสร้างความรู้ต่อยอดจากวิชาที่รับถ่ายทอดมาให้เป็นความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลัง เกิดทักษะที่เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 2

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง การกลับด้านห้องเรียน จากเดิมที่เคยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่โรงเรียน ทำการบ้านที่บ้าน กลับด้านห้องเรียนโดยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่บ้านผ่านสื่อออนไลน์ ดีวีดี วีดีโอ และซีดี แล้วมาทำการบ้านที่โรงเรียน ซึ่งการบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเองนอกห้องเรียนจะกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียนโดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการทำภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทของครูและนักเรียน

โจนาธาน เบอร์แมน และอาร์รอน แซมส์ (Jonathan Bergman Aaron Sams, 2012: 17 – 41 อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช 2556: 21) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ดังนี้

บทบาทของครู

1. ครูมีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่กลับด้านคือ แทนที่สอนวิชาหน้าชั้นเรียน เปลี่ยนเป็นการสอนหน้ากล้องวีดิทัศน์
2. เวลาที่โรงเรียน ครูทำหน้าที่เป็นครูฝึก (Coach) ให้นักเรียนฝึกแปลงวิชาหรือประยุกต์ใช้วิชา ซึ่งในกระบวนการนั้นนักเรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจของตนขึ้นมาในสมอง และในหัวใจ ก่อนประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจกรรมหรือโจทย์แบบฝึกหัดเป็นการฝึกฝนเรียนรู้ที่แท้จริง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนมีวิธีการเรียนที่กลับด้านคือ ใช้เวลาเรียนเนื้อหาที่บ้าน โดยผ่านการดูวีดิทัศน์ที่บ้าน ขณะที่ดูวีดิทัศน์ ต้องขจัดสิ่งรบกวนสมาธิ ได้แก่ ปิดโทรศัพท์ ไอแพด ทีวี และตัวรบกวนอื่นๆ รู้จักหยุดวีดิทัศน์ หรือดูบางตอนซ้ำ โดยการดูวีดิทัศน์นักเรียนสามารถหยุด

และกรอกกลับเพื่อจดบันทึกประเด็นสำคัญหรือคำถาม แนะนำให้ไปศึกษาวิธีจดบันทึกแบบ Cornell สำหรับนำมาใช้ตอนกลางคืน นักเรียนทุกคนได้ดูวิดีโอทัศนศาสตร์วิชาที่จะเรียนในวันรุ่งขึ้น พร้อมทั้งจดประเด็นสำคัญ จดคำถาม หรือส่วนที่ไม่เข้าใจ

2. กิจกรรมกรรมการเรียนที่โรงเรียน โดยการทำการทดลองหรือเป็นกิจกรรมค้นคว้า โครงการหรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือการทดสอบ

จากบทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถสรุปได้ว่า ครูมีหน้าที่ในการทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้นอกห้องเรียน ทุกที่ ทุกเวลา นอกจากนั้นครูยังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการแนะนำช่วยเหลือนักเรียนในการทำภาระงานที่โรงเรียน ส่วนนักเรียนมีหน้าที่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยการศึกษาเนื้อหาผ่านสื่อวีดิทัศน์ แล้วนำกลับมาทำกิจกรรมตามภาระงานที่กำหนดที่โรงเรียน

3.2.2 ลักษณะของห้องเรียนกลับด้านและเรียนให้รู้จริง

โจนาธาน เบอ์มานน์ และอาร์รอน แซมส์ (Jonathan Bergman Aaron Sams, 2012: 17 – 41 อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช 2556: 48) กล่าวว่า ลักษณะของห้องเรียนกลับด้าน มีดังนี้

1. สอนให้นักเรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เมื่อใช้ห้องเรียนกลับด้านและเรียนให้รู้จริง บรรยากาศในห้องเรียนเปลี่ยนไป ชีวิตครูเปลี่ยนไป และพฤติกรรมของเด็กก็เปลี่ยนไป ในห้องเรียนแบบเดิมนักเรียนนั่งฟัง รับคำสั่งและรับถ่ายทอด แล้วตอบข้อสอบเพื่อพิสูจน์ว่าตนได้เรียนรู้ สภาพเช่นนี้ได้ผลต่อเด็กส่วนน้อยเด็กอีกจำนวนหนึ่งหมดความสนใจ และหลุดไปจากกระบวนการเรียนรู้ แต่ในห้องเรียนแบบกลับด้านและเรียนให้รู้จริง นักเรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนไม่ใช่สิ่งที่กระทำต่อนักเรียน แต่กลายเป็นสิ่งที่นักเรียนเป็นเจ้าของเป็นผู้กระทำ และจะเป็นทักษะที่ติดตัวตลอดไป เมื่อกลับด้านห้องเรียนในช่วงแรกเด็กอาจไม่คุ้นและอาจต่อต้าน แต่เมื่อดำเนินการไประยะหนึ่ง เด็กจะเห็นคุณค่าและจะเปลี่ยนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนอย่างขมิ้มมัน

2. ทำให้ห้องเรียนเต็มไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

ห้องเรียนกลับด้านและเรียนให้รู้จริง เป็นวิธีทำให้การเรียนรู้เป็นกิจกรรมเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคนที่มีกิจกรรมเรียนรู้แตกต่างกันในห้องเรียนเดียวกันเวลาเดียวกัน และเด็กแต่ละคนเรียนรู้ด้วยอัตราเร็วที่ต่างกัน และครูก็ดูแลเด็กด้วยมาตรฐานที่ต่างกันได้ โดยมีมาตรฐานขั้นต่ำไว้กำกับเด็กที่เรียนช้าและไม่ถนัดในวิชานั้น นักเรียนที่มีความถนัดและตั้งใจเรียนต่อทางใดทางหนึ่งก็จะได้รับการส่งเสริมให้เอาดีด้านนั้นยิ่งขึ้น

3. การเรียนรู้เป็นศูนย์กลางของห้องเรียน ในห้องเรียนแบบเก่าครูเป็นจุดสนใจของห้องเรียน แต่ในห้องเรียนกลับด้านและเรียนให้รู้จริงจุดสนใจอยู่ที่สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้หรือยังไม่รู้ในห้องเรียนแบบนี้ นักเรียนมาเข้าห้องเรียนพร้อมกับเป้าหมายของการเรียนรู้ ครูเป็นผู้จัดสิ่งของ

ห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียน รวมทั้งช่วยแนะนำให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ของตน ห้องเรียนเปลี่ยนจากที่รับถ่ายทอด (ความรู้) มาเป็นที่พูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ และเพื่อแสดงว่าตนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง นักเรียนอยู่ในสภาพเป็นเจ้าของ กระบวนการเรียนรู้ไม่ใช่เพียงผู้รับถ่ายทอดสาระเปลี่ยนห้องเรียน (classroom) เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ (learning space)

4. การเรียนรู้แบบกลับด้านและเรียนให้รู้จริงให้บริการ feedback แก่เด็กในทันที และลดเอกสารที่ครูต้องทำ การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อ feedback แก่เด็กในทันทีที่เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียน ช่วยให้เด็กได้รู้ความก้าวหน้าในการเรียนของตนทันทีและครูก็ไม่ต้องตรวจการบ้านกองโตนักเรียนจะเอาชิ้นผลงานมาคุยกับครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และประเด็นหลักของการเรียน ครูจะตรวจสอบความเข้าใจและความเข้าใจผิดของเด็กไปพร้อมๆ กัน ครูให้คะแนนได้ในชั่วโมงเรียน และสามารถปรึกษาหรือวางแผนการเรียนรู้ที่จำเป็นขั้นต่อไปเพื่อช่วยให้เข้าใจชัดเจนหรือเพื่อขจัดความเข้าใจผิด เด็กที่เข้าใจแจ่มแจ้งแล้ว และแสดงความหัวไวในเรื่องนั้น ครูก็สามารถพูดคุยเพื่อร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ขั้นต่อไปเพื่อให้ท้าทายยิ่งขึ้น เข้าใจได้ลึกและมีมุมมองที่กว้างและเชื่อมโยงยิ่งขึ้น มีคอมพิวเตอร์ทดสอบความเข้าใจบทเรียนให้นักเรียนสอบเอง แล้วได้รับคะแนนสอบในทันที นักเรียนกับครูสามารถวิเคราะห์คำตอบร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจ ครูจะเห็นประเด็นที่นักเรียนมีความเข้าใจผิดซ้ำๆ กันหลายคน และนำมาปรับปรุงบทเรียนของตนได้และนำมาใช้ออกแบบการเรียนซ่อมได้ จุดสำคัญของวิธีการเรียนแบบใหม่คือนักเรียนจะมีความรู้เรื่องนั้นถูกต้องและเพียงพอสำหรับเป็นพื้นฐานความรู้สู่บทเรียนต่อไป

5. การเรียนแบบรู้จริง ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนเสริมในชั้นเรียนตามปกติ มีนักเรียนบางคนไม่ผ่านการทดสอบในรอบแรก ซึ่งหากเป็นชั้นเรียนตามปกติ การสอนก็ดำเนินต่อไป และนักเรียนที่เรียนไม่ทันก็จะค่อยๆ ล้าหลังยิ่งขึ้นๆ จนเบื่อเรียนแต่ในห้องเรียนแบบรู้จริง นักเรียนจะเรียนเรื่องเดิมใหม่จนกว่าจะรู้จริง และครูก็จะรู้ว่าจะต้องช่วยเหลือนักเรียนคนใดในเรื่องใดคือครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายคน เมื่อนักเรียนที่เรียนอ่อนเหล่านี้ได้แก้ความเข้าใจผิดของตนก็จะสามารถเรียนบทเรียนต่อไปได้คล่องแคล่วขึ้น

6. การเรียนแบบรู้จริงเปิดช่องให้นักเรียนเรียนรู้สาระด้วยหลากหลายวิธี โดยใช้ทฤษฎี UDL (Universal Design for Learning) ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเรียนด้วยวิธีที่ตนถนัดที่สุด เช่นบางคนชอบเรียนจากวิดีโอ บางคนชอบเรียนจากตำราเรียน บางคนชอบค้นจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ครูก็ส่งเสริมทำให้เด็กรู้สึกมีอิสระ และรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องของตนเอง เป็นความรับผิดชอบของตนเอง การเปิดอิสระให้เด็กได้เลือกวิธีเรียนนี้ ช่วยให้เด็กค้นพบวิธีเรียนที่ให้ผลดีที่สุดต่อตนเอง คือได้ฝึกทักษะการเรียนรู้นั่นเอง เมื่อเปิดอิสระเช่นนี้ นักเรียนจะทดลอง

วิธีการต่างๆหลากหลายแบบ บางคนชอบเรียนไปก่อนล่วงหน้า บางคนชอบทำแบบฝึกหัด บางคนชอบทำแล็บ ก็ได้เรียนตามแบบที่ตนชอบ

7. การเรียนแบบรู้จักจริงเปิดช่องให้นักเรียนแสดงภูมิรู้ได้หลากหลายแบบ การสอบแบบเดิมก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่วิธีการทดสอบภูมิรู้ที่เหมาะสมต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นักเรียนบางคนอาจแสดงความรู้ความเข้าใจได้ดีโดยการตอบข้อสอบตามปกติ แต่บางคนอาจแสดงความรู้ความเข้าใจได้ดีกว่า โดยการอภิปรายด้วยวาจากับครู หรือบางคนชอบการทดสอบโดยนำเสนอด้วย PowerPoint หรือบางคนอาจเขียนเรียงความอธิบายความเข้าใจ ที่น่าตื่นตาตื่นใจที่สุดคือ มีนักเรียนขอทำวิดีโอเกมเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจวิชาของตน และเมื่อครูอนุญาตนักเรียนก็ทำให้ครูแปลกใจในความคิดสร้างสรรค์และความสามารถของนักเรียนคนนี้

8. การเรียนแบบรู้จักจริงเปลี่ยนบทบาทของครู ครูได้ใช้เวลาให้เกิดคุณค่าต่อศิษย์มากที่สุด เพื่อช่วยให้เวลาในห้องเรียนเป็นเวลาพิเศษเกิดการเรียนรู้แบบรู้จักจริง

9. การเรียนแบบรู้จักจริงช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียน ไม่ใช่รับจ้างมาโรงเรียน โดยทั่วไปนักเรียนมาโรงเรียนโดยหวังได้เกรด ผ่านการท่องจำเนื้อหาวิชา ไม่ใช่หวังได้เรียนรู้ นักเรียนในชั้นเรียนแบบกลับด้านและเรียนให้รู้จักจริง จะเริ่มต้นด้วยความไม่พอใจวิธีเรียนแบบใหม่ที่ไม่ถ่ายทอดวิชาให้โดยตรง แต่ในที่สุดเด็กเหล่านี้จะค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นเด็กที่มีทักษะแห่ง “นักเรียนรู้”

10. วิธีเรียนแบบรู้จักจริงจัดห้องเรียน ขยายขนาดชั้นเรียนง่าย และจัดให้เหมาะสมต่อเด็กเป็นรายคนได้ง่าย ห้องเรียนแบบนี้เริ่มต้นที่โรงเรียนบ้านนอกที่เป็นโรงเรียนเล็ก ไม่มีเครื่องมือครบครัน และเริ่มต้นที่ชั้นเรียนเคมี ซึ่งถือเป็นวิชาอันตราย ที่จะเกิดอุบัติเหตุเป็นอันตรายต่อเด็ก แต่ก็ทำได้สำเร็จในโรงเรียนบ้านนอก

11. วิธีเรียนแบบกลับด้านและเรียนให้รู้จักจริงช่วยเพิ่มเวลาพบหน้าระหว่างครูกับศิษย์ เมื่อเริ่มการเรียนวิธีนี้ผู้ปกครองเด็กบางคนเป็นห่วงว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์จะลดลง ซึ่งในทางเป็นจริงกลับตรงกันข้าม ครูกับนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น และเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของศิษย์มากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนดีขึ้น และความเครียดลดลง เพราะเด็กเข้าถึงเนื้อหาได้เมื่อต้องการ 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์

12. การเรียนแบบรู้จักจริงช่วยให้นักเรียนทุกคนอยู่กับการเรียน หลักการเรียนแบบ brain-based มีว่า “สมองที่พัฒนา คือสมองของคนที่กำลังทำงาน” ในห้องเรียนแบบเดิม ผู้ที่ทำงานคือครู แต่ในห้องเรียนแบบกลับด้านและเรียนให้รู้จักจริง ผู้ทำงานคือนักเรียน

13. การเรียนแบบรู้จักจริงทำให้การลงมือทำเป็นการเรียนแบบที่เหมาะสมต่อเด็กแต่ละคน ในการเรียนแบบเดิม การเรียนในห้องปฏิบัติการทำเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ และทำพร้อมๆ กัน ซึ่งดูเสมือนว่าเป็นชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพมาก แต่เมื่อมองจากมุมของการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้แบบ

กลับด้านและเรียนให้รู้จริง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบที่เหมาะสมต่อเด็กแต่ละคนในชั้นเรียนวิชาเคมี ครูใช้เวลาช่วงแรกอธิบายเรื่องข้อพึงระวังด้านความปลอดภัย แล้วปล่อยให้ให้นักเรียนทดลองทางห้องปฏิบัติการด้วยตนเอง โดยครูคอยช่วยเหลือแนะนำเป็นรายคน

14. ชั้นเรียนแบบรู้จริงช่วยให้เด็กติดตามการสาธิตของครูอย่างใกล้ชิดชั้นเรียนวิชาเคมี ที่มีการสาธิต “จุดไฟเผาครู” นักเรียนทุกคนได้ลองเป็นผู้ “จุดไฟเผาครู”

15. ชั้นเรียนแบบกลับด้านห้องเรียนและเรียนให้รู้จริงเปิดโอกาสให้ครูช่วยเหลือนักเรียน ที่จริงการเรียนรู้แบบนี้คือการเรียนรู้ที่เป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ สิ่งที่คิดขึ้นเป็นการนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้แบบ UDL, Mastery learning, Project-based learning, objective/standard-based grading, educational technology ผสมเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์

3.2.3 การใช้เวลาในชั้นเรียน

โจนาธาน เบอ์มานน์ และอาร์รอน แซมส์ (Jonathan Bergman Aaron Sams, 2012: 17 – 41 อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช 2556: 27) ได้กล่าวถึงการใช้เวลาในชั้นเรียนดังนี้

ในการเรียนที่เน้นการบรรยายและถ่ายทอดเนื้อหาของบทเรียนเป็นหลักนั้น ทำให้เหลือเวลาเพียงเล็กน้อยสำหรับตอบข้อสงสัย หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนจะมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการจดจำในสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดมากกว่า แต่ในรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสัดส่วนการใช้เวลาในชั้นเรียนจะเปลี่ยนไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้ทำกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดเกี่ยวกับแนวคิดหลักหรือแก่นของความรู้นั้นๆ (Core Concept) ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่าผู้เรียนต้องการความรู้หรือขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนใด ต้องการคำชี้แนะอย่างไรบ้าง บรรยายภาคในห้องเรียนลักษณะนี้ดีกว่าการมุ่งบรรยายสาระ ความรู้ที่ผู้สอนต้องการให้ครบถ้วนตามแผนการสอนในลักษณะของการสื่อสารทางเดียว แต่ไม่สามารถสร้างส่วนร่วมหรือดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน ฉะนั้นเหตุผลประการหนึ่งที่น่าสนใจของห้องเรียนกลับด้าน คือการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากกิจกรรมที่ให้ฝึกฝนนั้นจะช่วยให้ผู้สอนจะรู้ผลตอบรับว่านักเรียนมีความรู้มีทักษะอะไรจากการเรียนไปแล้วดังที่คาดหวังไว้หรือไม่เป็นอย่างดี

3.2.4 ข้อเปรียบเทียบของการเรียนแบบเดิมกับการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 4) กล่าวว่า แนวคิดของห้องเรียนกลับด้าน มีบทสรุปเปรียบเทียบให้เห็นถึงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบกลับด้าน (flipped Learning) กับแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านนั้น จะมุ่งเน้นการสร้างสรรคองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาของบุคคลตามอัตราความสามารถทางการเรียน แต่ละคนจะมีประสบการณ์ที่สุดจัดให้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ICT หลากหลายประเภทในปัจจุบันและเป็นลักษณะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

นอกชั้นเรียนอย่างอิสระทางด้านความคิด และวิธีการปฏิบัติซึ่งแตกต่างจากการเรียนแบบเดิมที่คุณจะเป็นผู้สร้างความรู้ และประสบการณ์ให้ผู้เรียนในลักษณะของครูเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นการสอนแบบกับฐานแสดงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูอย่างสิ้นเชิง คือครูไม่ใช่ผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่จะทำบทบาทเป็นตัวเตอรหรือครูที่จะเป็นผู้จุดประกาย และสร้างความสนุกสนานในการเรียน รวมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนในชั้นเรียนนั้นๆ

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงเปรียบเทียบด้านตัวอย่างของกิจกรรมและเวลาระหว่างการเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้าน ดังแสดงให้เห็นจากตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบกิจกรรมและเวลาที่ใช้ในการสอนแบบเดิมกับการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน

การจัดการเรียนรู้แบบเดิม	การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
กิจกรรม warm up 5 นาที	กิจกรรม warm up 5 นาที
วิเคราะห์การบ้านของคืนก่อน 20 นาที	ถามตอบเรื่องวิดิทัศน์ 10 นาที
บรรยายเนื้อหาวิชาใหม่ 30 - 45 นาที	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง 75 นาที
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเองหรือห้องทดลองแล็บ 20 - 35 นาที	

ที่มา: วิจารณ์ พานิช, ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับด้าน. 2556, 27.

ในห้องเรียนจะเริ่มเวลา 35 นาที สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการแนะนำวิธีทำแบบฝึกหัด ร่วมกัน 2-3 ข้อ แล้วปล่อยให้ให้นักเรียนทำเอง แนะนำวิธีใช้คู่มือเฉลยคำตอบแบบฝึกหัด เป็นต้นครูจะเน้นช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการไม่ใช่ท่องจำ หัวใจคือ ครูเน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของเด็กไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ครูเปลี่ยนจากบทบาทปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้น เป็นปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายคน

สรุปได้ว่า การใช้เวลาในชั้นเรียนนั้น ครูจะใช้สำหรับมีปฏิสัมพันธ์สองทางกับนักเรียน ทำให้เด็กที่เรียนช้าได้รับการเอาใจใส่ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน ส่วนนักเรียนจะมีเวลามากขึ้นในการทำกิจกรรมต่างๆในห้องเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ แนะนำจากครูผู้สอน

3.2.5 สื่อการเรียนการสอน

รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2556: 6) และวิจารณ์ พานิช (2556: 36) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ การทำวิดิทัศน์

บทเรียน ครูอาจเป็นผู้ดำเนินการจัดทำ หรือใช้วีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้นไว้แล้ว สิ่งที่คุณต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน คือ ผู้เรียนต้องมีโอกาสอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันในการดูวิดีโอ การทำวีดิทัศน์ต้องมีการวางแผนบทเรียน แล้วจึงถ่ายทำ ตามด้วยการตกแต่งแก้ไข แล้วจึงนำวีดิทัศน์ออกเผยแพร่ให้นักเรียนเข้าดูได้ โดยอาจเอาขึ้นไว้ในเว็บไซต์ หรือเว็บ YouTube สำหรับนักเรียนที่สามารถรับสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่บ้านได้ ไว้ใน server ของโรงเรียน สำหรับนักเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน แต่รับสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ได้ นักเรียนสามารถดาวน์โหลดจาก server โดย flash drive, ipod หรืออุปกรณ์พกพาอื่นๆ และนำกลับไปดูจากคอมพิวเตอร์ที่บ้าน หรืออาจต้องจัดทำเป็นแผ่น DVD แจกนักเรียนที่บ้านเข้าเน็ตไม่ได้ ที่สำคัญที่สุด คือ วีดิทัศน์ต้องไม่ยาว คือควรยาวเพียง 10 – 15 นาทีเท่านั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

การตรวจสอบการดูวีดิทัศน์ของนักเรียน

เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนดูวีดิทัศน์ที่มอบหมาย ครูได้มอบหมายให้นักเรียนทำงานจากการดูวีดิทัศน์ คือ จดโน้ต ซึ่งอาจทำได้หลายลักษณะ คือจดบนกระดาน หรือโพสต์ความคิดเห็นลงในบล็อก หรือส่งอีเมลล์ถึงครู นอกจากนั้นควรให้นักเรียนตั้งคำถาม ซึ่งเป็นข้อสงสัยจากการดูวิดีโอที่นักเรียนไม่ทราบคำตอบ เพื่อมาถามครูในชั้นเรียน

จากสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดห้องเรียนกลับด้าน สามารถสรุปได้ว่า สิ่งที่คุณต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน คือ ผู้เรียนต้องมีโอกาสอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันในการดูวีดิทัศน์ที่บ้าน ซึ่งผู้สอนอาจผลิตขึ้นมาเองหรือใช้วีดิทัศน์ที่ผู้อื่นจัดทำไว้แล้วก็ได้ แต่ต้องสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนดูวีดิทัศน์มาจากบ้านหรือไม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ขั้นตอนการสร้างห้องเรียนกลับด้าน

พรพรรณ กุ้มานะชัย (2013: 11) กล่าวว่า การสร้างห้องเรียนกลับด้านมีขั้นตอนดังนี้

1. ค้นหาหลักสูตรหรือชั่วโมงหรือเนื้อหาที่เหมาะสมจะสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งควรเป็นส่วนของเนื้อหาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ เนื้อหาที่ต้องมีการฝึกฝน หรือที่ต้องใช้กระบวนการคิด เนื้อหาที่ยากต่อการเข้าใจ เป็นต้น
2. เลือกรูปแบบของการใช้ความรู้ในห้องเรียน เช่น การเรียนกลุ่มย่อย (small group learning) การเรียนแก้ไขโจทย์ปัญหา (problem – based learning) หรือการเรียนเป็นทีม (team – based learning)
3. การเตรียมสื่อการเรียนรู้อาจารย์หรือแนะนำแหล่งข้อมูลให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ผู้สอนอาจเริ่มจากสื่อการเรียนรู้เท่าที่มีอยู่และค่อยพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ และช่วยให้คำแนะนำผู้เรียนใน

การค้นคว้าเพิ่มเติม สื่อการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ 3.1 ส่วนของเนื้อหาที่นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองต้องเป็นเนื้อหาที่กระชับ ในรูปแบบต่างๆ 3.2 ใช้เวลาไม่นาน สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลางควรใช้เวลาไม่นานกว่า 2 ชั่วโมง

4. ต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจว่า การเรียนในชั่วโมงนี้มีลักษณะอย่างไร ต้องเตรียมตัวอย่างไรก่อนเข้าห้องเรียน และในห้องเรียนจะมีกิจกรรมใด

5. ควรมีกระบวนการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาความรู้มาก่อนเข้าเรียนได้แก่ ตอบคำถามสั้นๆ ช่วงเริ่มเรียน และอาจมีการเก็บคะแนนเพื่อเป็นการกระตุ้นนักศึกษา

6. เมื่อจบการเรียนต้องมีการสะท้อนกลับ (reflection) สิ่งที่นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่นักศึกษา

3.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รุ่งนภา นุตราวงศ์ (2557: 8) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภายในห้องเรียนกลับด้าน มีทั้งการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative assessment) ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน และการประเมินผลรวบยอด (Summative assessment) เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายหรือไม่ การวัดและประเมินผลมีความยืดหยุ่นหลากหลายทั้งรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

1. วัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย นักเรียนสามารถแสดงร่องรอยหลักฐานที่แสดงถึงการเรียนรู้ได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบ ชิ้นงาน การเขียน การพูด ฯลฯ เพื่อรับการประเมินและพิสูจน์ให้ครูเห็นว่า เขาได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว

2. วัดและประเมินผลซ้ำ นักเรียนบางคนอาจจะไม่ผ่านเกณฑ์ในการทดสอบหรือประเมินครั้งแรก ดังนั้นอาจจัดสอบหรือประเมินผลหลายครั้งสำหรับผู้ที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือแม้บางคนที่ผ่านมาเกณฑ์การประเมินแล้วแต่ยังไม่พอใจในผลงานของตนเอง ก็สามารถเข้ารับการประเมินซ้ำได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ยิ่งขึ้น

3. ใช้เทคโนโลยีช่วยในการวัดและประเมินผล ด้วยเหตุที่การวัดและประเมินผลอาจต้องดำเนินการหลายครั้งในระยะเวลาที่แตกต่างกัน จึงอาจจำเป็นต้องทำแบบทดสอบหลายชุด การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกข้อสอบและตรวจให้คะแนนจะช่วยลดภาระงานของครูเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับทราบผลได้อย่างรวดเร็ว ทันการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียนตามศักยภาพผู้เรียน

4. ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หลังการทดสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะมาพบครู เพื่อสนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่เข้าใจและยังไม่เข้าใจ ถ้าหากนักเรียนมีผลการประเมินที่พิสูจน์ให้เห็นว่าเขามีความรู้ความเข้าใจบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้แล้ว ครูก็ช่วยนักเรียนวางแผน

การเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ลำดับต่อไป สำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ ครูก็พิจารณาว่ามีสิ่งใดที่เขาต้องได้รับการพัฒนาและวางแผนซ่อมเสริมให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

นอกจากนั้น วิจารณ์ พานิช (2556: 61) กล่าวว่า สร้างระบบประเมินที่เหมาะสม เราต้องการระบบประเมินที่ประเมินความเข้าใจของเด็กอย่างแม่นยำ คำถามคือครูรู้ได้อย่างไรว่าศิษย์ได้เรียนรู้อย่างจริงจังตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของวิชา และถ้านักเรียนคนใดยังเรียนรู้ไม่ได้ตามที่กำหนดจะทำอย่างไร เทคโนโลยีไอซีทีสมัยใหม่คือคำตอบ

การประเมินเพื่อปรับปรุง (Formative Assessment) ครูที่มีประสบการณ์สูงจะสามารถบอกได้ทันทีว่าเด็กคนไหนยังไม่เข้าใจเรื่องอะไร เมื่อครูเดินไปรอบๆ ห้องเรียนแบบกลับด้านและเรียนรู้จริง ครูจะลองสอบถามบางคำถามแก่นักเรียนบางคน และรีบแก้ความเข้าใจผิดให้ครูจะมีวิธีช่วยเหลือศิษย์แตกต่างกัน บางกรณีครูจะช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ แต่ในบางกรณีครูจะปล่อยให้เด็กใช้ความพยายามช่วยเหลือตนเอง การเรียนที่ดีไม่ใช่การเรียนแบบได้รับการป้อนสาระความรู้ นักเรียนที่ช่วยตัวเองได้ควรได้เรียนแบบช่วยตัวเอง เพราะจะเรียนรู้ได้ลึกและเชื่อมโยงกว่า แต่เด็กที่เรียนอ่อนก็ต้องได้รับความช่วยเหลือตามความเหมาะสมผู้เขียนมอบให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินเพื่อยืนยันการเรียนรู้ของตนเองว่าได้บรรลุการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์แล้วจะพิสูจน์โดยวิธีใดก็ได้ สำหรับเด็กที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ตนเองได้ ครูก็จะเข้าไปประเมิน และหาประเด็นที่เด็กยังไม่เข้าใจ แล้วจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อซ่อมเสริมความเข้าใจเป็นรายคน คุณประโยชน์ของการทดสอบแบบ Formative เป็นเสมือน GPS ของการเรียนรู้ที่คอยบอกว่าการเรียนรู้ดำเนินไปถูกทางหรือไม่การทดสอบแบบ Formative และ Feedback แก่นักเรียนทันทีช่วยให้เด็กเรียนได้อย่างถูกทางไม่เดินผิดทาง

การสอบแบบได้-ตก (Summative Evaluation) นี่คือการสอบเพื่อดูว่าเด็กบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ หรือไม่ โดยที่ครูต้องกำหนดว่าเกณฑ์สอบผ่าน-ไม่ผ่าน คืออะไร โดยกำหนดเกณฑ์ “รู้จักจริง” ว่าต้องผ่านร้อยละ 75 ของข้อสอบ โดยที่ตอนออกข้อสอบ ครูกำหนดความยากง่ายของข้อสอบให้เด็ก ที่ได้เรียนรู้ “ความรู้ที่จำเป็น” (Essential Knowledge) ทั้งหมดจะสอบได้ ร้อยละ 75 ส่วนอีกร้อยละ 25 ตอบได้ด้วยความรู้ส่วนที่เลย ความจำเป็น (Nice to know) เด็กที่สอบได้ไม่ถึงร้อยละ 75 ต้องเรียนเสริมแล้วสอบใหม่จนกว่าจะสอบได้

จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภายใต้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถสรุปได้ว่า มีทั้งการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative assessment) ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน และการประเมินผลรวบยอด (Summative assessment) เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามจุดประสงค์

การเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายหรือไม่ การวัดและประเมินผลมีความยืดหยุ่นหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

3.2.7 ประโยชน์ที่เกิดจากการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน

รุ่งนภา นุตราวาศ (2557: 10) และวิจารณ์ พานิช (2556: 24) ได้กล่าวถึงข้อดี และคุณประโยชน์ของการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งสามารถนำมาสังเคราะห์และสรุปได้ดังนี้

1. เหมาะสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบัน ที่นักเรียนสมัยใหม่ชอบใช้สื่อ ICT ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียนซึ่งเป็นโลกยุคดิจิทัล ดังนั้นการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการดูวิดีโอสามารถหยุดและกรอกลับครูของตนเองได้ ทำให้เด็กจัดเวลาเรียนตามที่ตนพอใจ เบื่อก็หยุดพักสามารถแบ่งเวลาในการดูเป็นช่วงได้

3. มีความยืดหยุ่น ช่วยเหลือนักเรียนที่มีงานยุ่ง เด็กสมัยนี้มีกิจกรรมมาก ดังนั้นจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทสอนที่สอนด้วยวิธีวิดีโอออนไลน์ ช่วย让孩子เรียนไว้ล่วงหน้าหรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกเด็กให้รู้จักการจัดการเวลาของตนเอง

4. ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับการเรียนที่เรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านยังเป็นรูปแบบการเรียนที่นักเรียนยังคงมาโรงเรียน และนักเรียนพบปะกับครูห้องเรียนกลับด้านเป็นการประสานการใช้ประโยชน์ระหว่างการเรียนแบบออนไลน์และการเรียนระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อน (Friend) เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

5. ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ชวนขวหายหาความรู้ ในชั้นเรียนปกติเด็กเหล่านี้จะถูกทอดทิ้ง แต่ในห้องเรียนกลับด้านจะได้รับเอาใจใส่จากครูมากที่สุดโดยอัตโนมัติ

6. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ตามปกติแล้วในชั้นเรียนเดียวกันจะมีเด็กที่มีความแตกต่างกันมาก มีความถนัดและความชอบที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน จะช่วยให้ครูเห็นจุดอ่อน จุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนด้วยกันก็เห็นด้วยจุดแข็งของแต่ละคน

7. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง จากกิจกรรมทางการเรียนที่ครูจัดประสบการณ์ขึ้นมา นั้น ผู้เรียนสามารถที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของนักเรียนที่เคยเรียนตามคำสั่งครูหรือทำงานให้เสร็จตามกำหนด เป็นการเรียนเพื่อตนเองไม่ใช่คนอื่น ส่งผลต่อเด็กที่เอาใจใส่การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันจะเพิ่มขึ้นโดยอัตโนมัติ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นการเปลี่ยนวิธีการสอนของครู โดยนำใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบัน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น มาใช้ช่วยเหลือเด็กที่มีงานยุ่งช่วยเหลืองานเด็กเรียนอ่อน ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ขวนขวายหาความรู้ ช่วยให้ความรู้ช่วยเหลือเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียน ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองได้

จากข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สามารถสรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมได้ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2556: 57)

ขั้นเตรียมความพร้อม

1. แจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเรื่องการเรียนแบบใหม่
2. สอนวิธีดูและจัดการวิดีโอทัศน์
3. กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามที่น่าสนใจ
4. วางรูปแบบห้องเรียนแบบกลับด้านและเรียนรู้ให้จริง
5. ให้เด็กได้จัดการเวลาและงานของตนเอง
6. ส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือกันเอง
7. สร้างระบบประเมินที่เหมาะสม
8. สร้างความซื่อสัตย์ในการสอบ
9. สร้างเครื่องช่วยการสอบเพื่อผลได้-ตก

ขั้นการจัดกิจกรรม

1. จัดกิจกรรม warm up
2. ถามตอบเรื่องวิดีโอทัศน์
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือให้นักเรียนคิดเอง

3.3 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยผู้วิจัย ได้มีลำดับขั้นตอน โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้อบรมของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
2. สอนวิธีการดูและการใช้วิดีโอทัศน์อย่างถูกต้อง
3. ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่ นักเรียน
4. ฝึกการจดบันทึก
5. ฝึกการตั้งคำถาม

หลังจากเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการสอนในครั้งแรกแล้วมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนการสอน

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นการจัดการเรียนรู้	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน) 1. แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 2. ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวีดี 3. ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม
	การเรียนรู้ในชั้นเรียน
	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน ขั้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป 2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน 2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านหรือไม่ 3. ขั้นอ่าน (Read) 3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้ละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถาม ที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้ 3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนรู้
	<p>5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)</p> <p>5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง</p> <p>6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)</p> <p>6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล</p> <p>ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป</p>

สรุปขั้นตอนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สรุปวิธีสอน/เทคนิคการสอนในขั้นตอนการสอน

ขั้นตอนการสอน	วิธีการสอน/เทคนิคการสอน/แนวคิดการจัดการเรียนรู้	
	SQ4R	ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
ขั้นการจัดการเรียนรู้		การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน) <ol style="list-style-type: none"> 1. แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 2. ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และ ทีวีดี 3. ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน		การเรียนรู้ในชั้นเรียน
ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		ทำกิจกรรมการอ่านที่ครูให้ทำ
ขั้นสำรวจ (Survey)		เป็นการบ้านจากเรื่องที่ศึกษาจากสื่อ
ขั้นตั้งคำถาม (Question)		วิดีโอทัศน์ การตั้งคำถาม การตอบคำถาม
ขั้นอ่าน (Read)		สรุปใจความสำคัญที่โรงเรียนโดยมีครู
ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)		ทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) คอยให้
ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)		คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา
ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)		อย่างใกล้ชิด
ขั้นสรุปและประเมินผล		

4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์

4.1 ความหมายของวีดิทัศน์

คำว่า “วีดิทัศน์ วิดีโอ เทปโทรทัศน์ หรือภาพทัศน์” มีความหมายที่คล้ายคลึงกัน ตามที่ราชบัณฑิตสถาน (2546 : 374) บัญญัติขึ้น หมายถึง แถบเคลือบสารแม่เหล็ก ที่ใช้บันทึกสัญญาณภาพและสัญญาณเสียง นอกจากนั้นยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “วีดิทัศน์” ไว้ดังนี้

แฮนสัน (Hanson. 1987 : 12) กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง กระบวนการที่นำเสนอภาพและเสียงในรูปแบบบันทึกและการทำซ้ำโดยใช้แถบวีดิทัศน์

จิรพรรณ พิรุณ (2533 : 8) ได้สรุปว่า เทปวีดิทัศน์ หมายถึง การสังเคราะห์ที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็ก สามารถบันทึกสัญญาณภาพและเสียงได้ ผ่านกล้องโทรทัศน์โดยใช้เครื่องบันทึกภาพหรือจากเครื่องรับโทรทัศน์โดยตรง แล้วสามารถนำมาเล่นกลับหรือถ่ายทอดออกมาได้โดยเครื่องบันทึกภาพซึ่งเครื่องบันทึกภาพจะทำให้ภาพและเสียงปรากฏที่เครื่องรับโทรทัศน์

บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ (2534 : 179) ให้ความหมายว่า วีดิทัศน์ หมายถึง กระบวนการบันทึกหรือเก็บสัญญาณทางด้านภาพและสัญญาณทางเสียงไว้ในสื่อกลางที่เป็นวัสดุทางแม่เหล็กไฟฟ้า รวมไปถึงกระบวนการถ่ายทอดภาพและเสียง โดยผ่านอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่ผู้รับด้วย

ส่วนเทปวีดิทัศน์ (Video tape) หมายถึงวัสดุที่บันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและเสียงหรือข้อมูลอื่นใดที่ต้องการไว้ในรูปของเส้นแรงแม่เหล็ก มีลักษณะคล้ายกับแถบบันทึกเสียงนั่นเอง เนื้อแถบวีดิทัศน์ทำด้วยสาร Polyester ที่บาง แต่เหนียว แข็งแรง ไม่ยืด ด้านล่างฉาบด้วยสาร Antistatic Carbon เพื่อป้องกันไฟฟ้าสถิตที่จะเกิดขึ้นบนเนื้อเทปวีดิทัศน์ขณะเดินผ่านหัวแม่เหล็ก

สันต ภิบาลสุข (2525 : 20) อธิบายว่า “วิดีโอ” แปลตามศัพท์เทคนิค หมายถึง “ภาพ” แต่ “วิดีโอเทป” เป็นที่รู้จักกันดีในขณะนี้อาจแปลได้ว่า “เทปบันทึกภาพ” หรือ “เทปโทรทัศน์” นั้นหมายถึง 2 กรณี คือ 1. เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ หมายถึง เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ที่ใช้ได้ทั้งบันทึก (Record) และเล่นเทป (Playback) ออกทางเครื่องรับโทรทัศน์ (TV Receiver) 2. เทปภาพ หมายถึง เทปโทรทัศน์ทั้งชนิดม้วนและชนิดตลับ (Cassette) สื่อการสอนเทปโทรทัศน์ หมายถึง แถบบันทึกภาพ เทปโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นบทเรียนโดยเฉพาะ โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้มากขึ้นจากความหมายที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า วีดิทัศน์ หมายถึง สื่อที่นำเสนอทั้งภาพและเสียงโดยถ่ายทอดผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถสร้างความบันเทิง ให้ความรู้ ข่าวสาร รวมไปถึงการให้ผลทางด้านความรู้สึก อารมณ์ ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ฯลฯ โดยมีจุดประสงค์ในการใช้ต่างกันไป และสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนด้วย

จากความหมายดังกล่าวในข้างต้น สรุปได้ว่าวีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่บันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและเสียงไว้ในรูปของเส้นแรงแม่เหล็ก ซึ่งส่งภาพและเสียงโดยเครื่องส่งและเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏขึ้นบนจอของเครื่องรับภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงามเหมือนธรรมชาติ นอกจากนี้วีดิทัศน์ยังสามารถส่งสัญญาณไปยังสถานที่ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็วทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง

4.2 ประเภทของรายการวีดิทัศน์

ประเภทของรายการวีดิทัศน์ สามารถแบ่งในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ (วสันต์ อดิศัพท์. 2533 : 15 ; กิดานันท์ มลิทอง. 2536 : 181)

4.2.1 รายการโทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial television : CTV) เป็นรายการเพื่อความบันเทิงและธุรกิจโฆษณา

4.2.2 รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Educational television : ETV) เป็นรายการเพื่อความรู้ทั่วไปด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ทางวิชาการ ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนาสังแวดล้อม เป็นต้น โดยไม่จำกัดความรู้ของผู้ชมหรือเจาะจงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป

4.2.3 รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน (Instructional television : ITV) เป็นรายการที่จัดขึ้น ตามหลักสูตรทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อเสนอบทเรียนแก่ผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้เรียนอาจเรียนอยู่ในสถานศึกษาหรือเรียนอยู่ที่บ้านก็ได้ในรูปแบบของการศึกษาทางไกล โทรทัศน์เพื่อการสอนนี้รวมการแพร่ภาพและเสียงทั้งในระบบวงจรปิดและวงจรเปิด เช่น การสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชและของมหาวิทยาลัยรามคำแหงหรือการเรียนในห้องเรียน โดยใช้รายการศึกษาและการสอนที่บันทึกไว้ในวีดิทัศน์เพื่อให้ผู้เรียนชมแล้วบรรลุถึงจุดหมายในการเรียน

4.2.4 รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาปกติ (Formal education program) เป็นรายการที่ให้การเรียนการสอนในระบบเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา

4.2.5 รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นอกโรงเรียน (Non-formal education program) เป็นรายการเพื่อให้ความรู้และสารประโยชน์ต่างๆแก่ประชาชนผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้โดยตรง

4.2.6 รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป (Informal education program) เป็นรายการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นสารคดีทั่วไป วิทยาศาสตร์การแพทย์ ภาษา เป็นต้น

4.3 ประโยชน์และคุณค่าของบทเรียนวีดิทัศน์

วีดิทัศน์การศึกษาสามารถนำไปผลิตใช้สอนได้ทุกวิชา ไม่ว่าจะเป็นภาษาฝรั่งเศส สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ดิจิทัล จิตวิทยา ฯลฯ และยังมีข้อได้เปรียบที่ว่าสามารถเรียนได้ทุก ๆ ที่ ที่ใดหรือเวลาใดก็ได้ เลือกเรียนระดับใดก็ได้อีกด้วย ทั้งในและนอกห้องเรียน สาเหตุที่วีดิทัศน์เข้ามามีบทบาทแพร่หลายทั่วไปโดยเฉพาะในด้านการศึกษาเนื่องจากวีดิทัศน์ให้ประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ (วสันต์ อดิศักดิ์, 2533 : 13-14 ; วาสนา ชาวหา, 2533 : 203 และวิภา อุตมฉัตร, 2538 : 4-8 ;)

4.3.1 เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำเอาสื่อการสอนหลายอย่างใช้ร่วมกันได้อย่างสะดวก เป็นการใช้สื่อที่เรียกว่า "สื่อประสม" ทำให้ได้การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ สื่อประสมที่นำมาใช้ เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ เทปบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ ของจริง หุ่นจำลองหรืออุปกรณ์อื่นๆ

4.3.2 เป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญในการสอน และการเรียนของนักเรียนโดยใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย

4.3.3 เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์ เนื่องจากวีดิทัศน์เป็นแหล่งเผยแพร่การสอนไปได้ไกลและกว้างขวาง ช่วยทำให้นักเรียนมีโอกาสรับประสบการณ์จากบทเรียนที่ครูได้เลือกสรรแล้วเป็นอย่างดี

4.3.4 ช่วยปรับปรุงการสอนของครูประจำชั้น ครูประจำการสามารถจดจำตัวอย่างหรือกลวิธีในการสอนที่ดี หรือในแขนงที่ตนไม่ถนัดจากครูที่สอนในวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชานั้นแล้วนำไปปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

4.3.5 ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล ในบทเรียนที่มีการแสดงเป็นตัวอย่างวิชาการที่มีการปฏิบัติจริง ๆ เช่น การทดลองในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ดนตรี ศิลปะ ละครหรือการแสดงกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนจากวีดิทัศน์สามารถเรียนได้ดีเช่นเดียวกับเรียนจากครู

4.3.6 ใช้สอนกับนักเรียนจำนวนมาก บทเรียนทางวีดิทัศน์ที่ครูสอนเพียงคนเดียวอาจถ่ายทอดไปยังนักเรียนจำนวนมาก เช่น ห้องเรียนขนาดใหญ่ หรือสอนพร้อม ๆ กันหลายห้องนับว่าเป็นการประหยัดด้านเวลา อุปกรณ์ ครูผู้สอนและด้านการเงินเป็นอย่างมาก

4.3.7 บันทึกภาพที่สามารถนำมาดูย้อนกลับได้ทันที ทำให้เหมาะแก่การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการฝึกอบรมต่าง ๆ ได้ดี เช่น การฝึกพูด การฝึกสอนหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

4.3.8 มีอิทธิพลทางจิตใจต่อผู้ชม ทำให้เหมาะแก่การใช้เป็นเครื่องมือสร้างค่านิยมต่าง ๆ แก่ผู้ชม

4.3.9 สามารถใช้ผสมผสานกับสื่อชนิดอื่นๆได้ ทำให้สร้างคุณค่าการเรียนรู้ได้อย่างสูง เช่น เมื่อนำ มาต่อเชื่อมระบบคอมพิวเตอร์กับเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ หรือเครื่องเล่นแผ่นบันทึกภาพจะช่วยให้ปฏิสัมพันธ์ด้านการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนกับสื่อมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.3.10 สามารถแสดงสิ่งที่สำคัญ ๆ เพื่อให้ทุกคนได้เห็นอย่างชัดเจนโดยใช้เทคนิคการถ่ายใกล้ (Close up) ซึ่งในสภาพความเป็นจริงไม่สามารถกระทำ ได้ สามารถนำ เอาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ โดยการบันทึกภาพจากภาพยนตร์

4.3.11 นำเสนอโสตทัศนูปกรณ์แบบเก่า เช่น หุ่นจำลอง กราฟ ภาพถ่าย วิทยุ ภาพยนตร์ โดยนำ มาบันทึกลงในเทปวีดิทัศน์ ซึ่งจะทำให้การนำเสนอด้วยภาพและเสียงได้พัฒนาถึงจุดสูงสุดในรูปของสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์นั่นเอง

4.3.12 เปิดใช้งานไม่ต้องปิดไฟให้ห้องมืด เพียงการปรับปุ่มสองหรือสามปุ่มก็สามารถเริ่มต้นการรับชม

4.3.13 ภาพที่เกิดจากจอโทรทัศน์สามารถที่จะควบคุมและกำหนดว่าจะให้ผู้ดูได้รับรู้และสนใจในสิ่งที่ต้องการจะให้ได้ในเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของโทรทัศน์และถ้ามีการนำเอาโทรทัศน์เข้าไปใช้ในการเรียนการสอนผู้เรียนก็จะสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า วิดีทัศน์การสอนมีคุณค่าและมีบทบาทสำคัญมากต่อการศึกษาและการเรียนการสอนในปัจจุบัน ด้วยคุณลักษณะพิเศษและจุดเด่นดังที่ได้กล่าวแล้ว จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้มีการผลิตวีดิทัศน์การสอนด้านการเรียนการสอนกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอาศัยคุณลักษณะเฉพาะตัวของวีดิทัศน์เป็นพื้นฐานประกอบกับการนำ เทคโนโลยีสมัยใหม่ของคอมพิวเตอร์กราฟิกมาใช้ในการผลิตวีดิทัศน์การสอน ก็จะทำให้ได้บทเรียนวีดิทัศน์การสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

4.4 รูปแบบของบทเรียนวีดิทัศน์

บทเรียนวีดิทัศน์ประกอบด้วยรูปแบบ ความยาวของรายการที่เหมาะสม และแนวคิดเกี่ยวกับละคร ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดได้ ดังนี้

4.4.1 รูปแบบ (Format) หมายถึง วิธีการและลีลาในการนำเสนอเนื้อหาสาระ และสิ่งที่อยู่ในรายการ โดยมีผู้จัดรูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ ดังนี้ (จิตร ภัคศิริรัตน์, 2539 : 423-426)

4.4.1.1 รูปแบบพูดหรือบรรยายคนเดียว (Monologue) เป็นรายการที่มีผู้ปรากฏตัวพูดคุย กับผู้ชมเพียงหนึ่งคน รายการจะน่าสนใจเมื่อผู้ดำเนินรายการมีความรู้และมีความสามารถในการพูดและเสนอเนื้อหาสาระต้องมีภาพหรือภาพยนตร์ประกอบ

4.4.1.2 รูปแบบสนทนา (Dialogue) เป็นรายการที่มีคนมาพูดคุยกันสองคน เป็นอย่างน้อย โดยมีผู้ถามและผู้สนทนา แสดงความคิดเห็น ประเด็นที่น่าเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้

4.4.1.3 รูปแบบการอภิปราย (Discussion) เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็นคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คนซึ่งผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่าง ๆ โดยอาจเสริมหรือแย้งกับคนที่พูดก่อนได้

4.4.1.4 รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ มีความยาว 30 นาที หรือเป็นสัมภาษณ์ขนาดสั้นๆ ที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของรายการประเภทอื่นได้

4.4.1.5 รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา (Quiz program) เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหารายการแบบนี้ อาจจัดอยู่ในลักษณะที่ทำให้ผู้ชมรายการมีส่วนร่วมด้วย

4.4.1.6 รูปแบบรายการสารคดี (Documentary program) เป็นรายการที่ให้ความรู้และการศึกษาได้ดีมาก เพราะเสนอเป็นภาพควบคู่กับเสียงบรรยายตลอดรายการโดยมีพิธีกรหรือไม่มีพิธีกรก็ได้

3.4.1.7 รูปแบบละคร (Drama) เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละครมีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉากการแต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริง และใช้เทคนิคการละครเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ใช้ได้ทั้งรายการบันเทิงและรายการเพื่อการศึกษา

3.4.1.8 รูปแบบสารละคร (Docu-drama) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบ สารคดี เข้ากับรูปแบบละคร หรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอสาระบางส่วนมิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิดในเรื่องที่เสนอ ทั้งนี้ต้องมีผู้ดำเนินรายการสรุปอธิบายหรือขยายสาระที่ชมจากส่วนที่เป็นละครเสมอ

3.4.1.9 รูปแบบสาธิตและการทดลอง (Demonstration) เป็นรายการที่เสนอ “วิธีทำ” หรือ “กระบวนการ” เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้จริง เช่น รายการประดิษฐ์งานฝีมือต่าง ๆ รายการปรุงอาหาร ฯลฯ

4.4.1.10 รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and music)

4.4.1.11 รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live program) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น เช่น กีฬา งานราชพิธีหรืองานพิธีต่าง ๆ ฯลฯ

3.4.1.12 รูปแบบนิตยสาร (Magazine program) เป็นรายการที่เสนอรายการหลายเรื่องหลายสาระ และหลายรูปแบบในรายการเดียวกัน

4.4.2 ความยาวของรายการโทรทัศน์ ความยาวของรายการที่จะนำ เสนอนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับความพอเหมาะกับผู้ชมแต่ละวัยซึ่งมีแนวดังนี้ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531 : 21–25 ; วิภา อุดมฉันท, 2538 : 14)

4.4.2.1 เด็กอายุระหว่าง 3–6 ขวบ ความยาวของรายการที่นำ เสนอ 5–15 นาที

4.4.2.2 เด็กโตอายุระหว่าง 7–12 ขวบ ความยาวของรายการ 15–30 นาที

4.4.2.3 เด็กวัยรุ่น ความยาวของรายการที่นำ เสนอ 30 นาที หรือมากกว่า

4.4.2.4 เด็กวัยประถมศึกษา (อายุไม่เกิน 10 ปี) รายการที่นำ เสนออยู่ระหว่าง 10–15 นาที

4.4.2.5 เด็กในวัยมัธยมศึกษาตอนต้น ความยาวรายการประมาณ 15–20 นาที

4.4.2.6 เด็กโตหรือผู้ใหญ่ ควรจะมีความยาวของรายการตั้งแต่ 20 นาทีขึ้นไป

4.5 ขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์

ขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์ จำ เป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างฝ่ายผลิตหรือฝ่ายเทคนิคกับฝ่ายวิชาการและต้องปฏิบัติตามขั้นตอน จึงจะประสบผลสำเร็จตามที่หวังไว้ ดังที่ ธวัชชัย สันคิตประภา (2520 :13–19) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์ไว้ 13 ขั้นตอน ดังนี้

4.5.1 การวางแผน (Planning) เป็นขั้นที่ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในการผลิตรายการ เช่น เนื้อหา เวลา ค่าใช้จ่าย ผู้ร่วมงาน รวมทั้งสิ่งต่อไปนี้ คือ

4.5.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิตให้ชัดเจน

4.5.1.2 กำหนดหัวข้อเรื่องให้กระชับรัดกุม

4.5.1.3 กำหนดบุคคลเป้าหมายว่ามีใครบ้าง

4.5.1.4 มีการประชุมร่วมกันของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจร่วมกัน ในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และทุกคนจะต้องทราบถึงหน้าที่รับผิดชอบของตนอย่างแจ่มชัด

4.5.1.5 กำหนดตารางการดำเนินงานว่าในแต่ละขั้นตอนจะใช้เวลาเท่าใด เช่น เวลาในการผลิตรายการนี้ใช้กี่วัน เริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด จะนำเสนอรายการนี้เมื่อใด

4.5.2 การรวบรวมเอกสารและรายงานการวิจัย (Collection of materials and research) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้ผลิตรายการ รวบรวมตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นภาพยนตร์ สไลด์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อนำ มาประกอบในการผลิตวิทยุทัศน์ดังกล่าวได้

4.5.3 การคัดเลือกเอกสารชุดต่าง ๆ (Selection of materials) ตำรา เอกสาร รายงานการวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนภาพยนตร์และสไลด์ที่รวบรวมมา เพื่อเลือกเอาเฉพาะที่เกี่ยวข้องและจำเป็น จะต้องใช้ในการเขียนบท ส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องก็แยกต่างหาก

4.5.4 การเขียนบทวีดิทัศน์ (Scenario writing) บท หรือที่เรียกว่า Script หมายถึง เอกสารที่เขียนขึ้น เพื่อใช้ในการถ่ายทำ เทปวีดิทัศน์ ซึ่งประกอบด้วยถ้อยคำ ลักษณะ และบทบาทของภาพและเสียง ทั้งสามส่วนนี้จะแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนภาพยนตร์ หรือสไลด์ ที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วนี้ ผู้เขียนจะนำ สิ่งเหล่านี้มากำหนดเป็นภาพและเสียงเป็นเรื่องเป็นราวตามที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

4.5.5 การเตรียมการเพื่อบันทึกการวีดิทัศน์ (Preparation for video recording) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่เราต้องเตรียมเพื่อการบันทึกภาพ ตามตารางที่ได้กำหนดไว้ วัสดุและอุปกรณ์ที่จะใช้ มีอะไรบ้าง ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และจะถ่ายทำที่ไหนในห้องสตูดิโอหรือนอกสถานที่ หากมีการถ่ายทำนอกสถานที่ควรจะมีผู้ไปดูสถานที่ที่จะถ่ายทำ และนัดแนะกับผู้เกี่ยวข้อง หรือมีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการผลิตการวีดิทัศน์ ได้แก่ กล้องวีดิทัศน์ (video camera) เครื่องบันทึกภาพ (video tape recorder) เทปบันทึกภาพ (video tape) เทปบันทึกเสียง (audio tape) เครื่องบันทึกเสียง (tape recorder) ไมโครโฟน (microphone) อุปกรณ์แสงไฟ (lighting equipment) จอภาพ (monitor) ขาตั้งกล้อง (tripod) แบตเตอรี่ (battery) หูฟัง (earphone) สายและที่ต่อต่าง ๆ (cables and connectors)

4.5.6 การเตรียมการเกี่ยวกับศิลปกรรม (Art work) ในการผลิตการวีดิทัศน์นั้น จำเป็นจะต้องมีงานเกี่ยวกับศิลปกรรม เช่น ชื่อเรื่อง ผลิตการ ภาพวาด วัสดุ กราฟิก แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ ตลอดจนถึงประกอบฉากต่าง ๆ

4.5.7 การเตรียมอุปกรณ์ และวัสดุสำหรับการสาธิต (Equipment and material for demonstration) ในกรณีที่มีการสาธิต หรือมีการใช้วัสดุอุปกรณ์แสดงในเนื้อหา นั้น ผู้ผลิตควรคำนึงว่ามีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้างที่ต้องใช้ประกอบการสาธิต จะหาวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้มาจากที่ไหนบ้าง ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นให้เรียบร้อยก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทำ

4.5.8 การบันทึกภาพ (Video recording) เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างได้เตรียมเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงเวลาที่ต้องบันทึกภาพต่าง ๆ ตามเนื้อหาในบทวีดิทัศน์

4.5.9 การตัดต่อ (Editing) หลังจากทีบันทึกภาพได้ตามต้องการแล้ว นำภาพต่าง ๆ มาตัดต่อเป็นเรื่องราวตามบทวีดิทัศน์ ไว้โดยใช้เครื่องตัดต่อภาพ (Editing machine)

4.5.10 การบันทึกเสียง (Sound recording) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่เสียงต่าง ๆ จะถูกบันทึกเข้าไปในเทปวีดิทัศน์ตามบทนั้น เช่น เสียงคำ บรรยาย ดนตรีประกอบ และเสียงอื่น ๆ

4.5.11 การทดลองฉาย (Preview) เมื่อวีดิทัศน์ได้ถูกตัดต่อและบันทึกเสียงต่าง ๆ ตามบทที่กำหนดไว้แล้ว ก็นำ วีดิทัศน์ดังกล่าวมาเสนอรายการโดยให้ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายได้ชมพร้อมกัน ทั้งนี้เป็นการตรวจสอบและวิจารณ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

4.5.12 การนำไปใช้ (Utilization of program) เมื่อวีดิทัศน์ดังกล่าวได้เสนอให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างของบุคคลเป้าหมายชมและแก้ไขเรียบร้อยแล้วก็นำวีดิทัศน์ดังกล่าวไปเสนอกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นการเสนอในห้องเรียนหรือห้องอบรม

4.5.13 การประเมินผล (Evaluation) เมื่อฉายวีดิทัศน์ดังกล่าวแล้วก็ควรมีการประเมินเพื่อทำให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่อย่างไร นอกจากนั้นกลุ่มเป้าหมายมีความคิดอย่างไรเกี่ยวกับการถ่ายทำ การแสดง การสาธิต(ถ้ามี) การดำเนินเนื้อหา การตัดต่อ ศิลปกรรม ดนตรีและเสียงประกอบ ซึ่งผลจากการประเมินนี้ ผู้ผลิตก็สามารถนำไปใช้ปรับปรุงรายการวีดิทัศน์ และอาจใช้เป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ส่วนการเขียนบทวีดิทัศน์ที่ได้นั้น ก่อนอื่นควรแปลเรื่องราวที่ต้องการผลิตเป็นบทเรียนวีดิทัศน์ออกมาเป็นนามธรรมเสียก่อน โดยการเขียนออกมาเป็นภาพที่แน่นอน เรียกว่า การมองเห็น (Visualization) และกระบวนการนำ ภาพมาใช้ (Picturization process) หรืออาจเขียนเป็นแผ่นลำดับเรื่องราว (Story board) ก็ได้ ตลอดจนการใช้เทคนิคการเปลี่ยนภาพระยะภาพ มุมของภาพ ในแต่ละภาพออกมาอย่างชัดเจน (จันทร์ฉาย เติมียาคาร, 2532 :98-101)

4.6 การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์

บทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการด้วยกัน การเขียนบทวีดิทัศน์ที่ดีถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บทเรียนวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพ การเขียนบทวีดิทัศน์ ถือได้ว่าเป็นการนำ เอาความคิดสร้างสรรค์มาทำให้เป็นรูปธรรมขั้นหนึ่งก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะภาพที่จะปรากฏค่า บรรยายหรือบทสนทนาซึ่งผู้เขียนบทจะต้องจินตนาการออกมาว่าจะนำเสนออย่างไรดี ดังนี้ (วสันต์ อดิศักดิ์, 2526 :120-121)

4.6.1 การเขียนเค้าโครงบท (Treatment) ซึ่งเป็นบทหรือเค้าโครงย่อ ๆ ว่า เหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร รายการจะนำดูหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการวางเค้าโครงเรื่องเช่นกัน

4.6.2 การเขียนลำดับเรื่อง (Story board) ในขั้นนี้สำหรับผู้เขียนบทที่มีความละเอียด อาจจะวาดภาพคร่าว ๆ ของแต่ละภาพว่าจะเป็นอย่างไบบ้าง ช่วยให้ตัวเองและคนที่เกี่ยวข้องเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนบทต้องการได้ดีขึ้น

4.6.3 การเขียนบท (Script writing) เป็นการนำ เอาเค้าโครงบทที่วางไว้มาขยายให้เป็นบทโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่ลำดับภาพ กล้องและลักษณะภาพ คำ บรรยาย/บทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่น ๆ ในบางกรณีผู้เขียนบทอาจจะยังไม่ระบุลักษณะภาพและกล้องที่ใช้เอาไว้ โดยจะมารระบุในตอนซ้อมกับกล้องโทรทัศน์จริง ๆ และเลือกลักษณะภาพตอนนั้นเลย แต่อย่างไร

ก็ตามหากมีการออกแบบเวทีไว้ก่อนขั้นนี้ ควรจะระบุลักษณะภาพและกล้องไปเลย เพราะสะดวกในการซ้อม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว การแก้ไขอาจมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.6.4 เขียนร่างบท (Draft script) เป็นการเขียนร่างออกมาตามประเภทของบท

4.6.5 การเขียนเอกสารประกอบบท (Paperwork) เช่น รายชื่อผู้ปฏิบัติงานสิ่งที่ต้องการทางเทคนิค เช่น แสง เสียง ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

4.6.6 ทดสอบต้นร่างและปรับปรุงบท (Tryout and revision) นำบทมาอ่านออกเสียงเพื่อดูลีลาและช่วงเวลา อาจให้ผู้ร่วมงานอ่านและวิพากษ์วิจารณ์ แล้วนำ ข้อคิดมาปรับปรุงให้ดีขึ้น จากนั้นจึงนำบทโทรทัศน์ไปให้คณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเขียนบทโทรทัศน์หรือบทวิทยุโทรทัศน์นั้น มีความสำคัญต่อการถ่ายทำวิทยุทัศน์มาก บทเรียนวิทยุทัศน์จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพก็ขึ้นอยู่กับบทเขียนบท ดังนั้นผู้สร้างบทเรียนวิทยุทัศน์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในลำดับขั้นตอนของการเขียนบทวิทยุทัศน์เพื่อการถ่ายทำวิทยุทัศน์จะได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4.7 ความสำคัญของเสียงในการผลิตรายการวิทยุทัศน์

เสียงในรายการวิทยุทัศน์มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาพ เพราะเสียงนอกจากจะช่วยเร่งเร้าความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดีแล้ว เสียงยังมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ชมสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ผลิตรายการวิทยุทัศน์ต้องการ และกล่าวถึงเสียงกับการสื่อความหมายไว้ว่าในการสื่อความหมายต่อผู้ชมหรือผู้เรียน (Target audience) ด้วยภาพแต่ลำพังอาจไม่สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจถึงเนื้อหาที่เราต้องการสื่อความหมายอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังอาจทำให้การแปลความหมายหรือตีความหมายไม่ตรงกันหรือแตกต่างกัน ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เรียนหรือผู้ชมจะมีความสามารถในการเข้าถึงเนื้อหาและตีความหมายตามประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีความหลากหลายอย่างยิ่ง เสียงจึงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการสื่อความหมายของภาพได้ชัดเจนขยายความในเนื้อหาของเรื่องราว สร้างความสมจริงสมจังแห่งเนื้อหา สร้างอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมหรือผู้เรียนในการผลิตรายการวิทยุทัศน์นั้น เสียงจัดเป็นองค์ประกอบหลักในการให้ข่าวสารข้อมูลวิทยุทัศน์มีองค์ประกอบในด้านภาพและเสียง มีคำพูดที่กล่าวกันว่าภาพเพียงภาพเดียวอาจสื่อความหมายได้ดีกว่าคำพูดถึงพันคำ แต่ในโลกแห่งยุคเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นในปัจจุบันเราอยู่ในสังคมที่พลิกผันด้านคำ พูดหรือถ้อยคำ คำพูดช่วยเพิ่มความเข้าใจจากภาพเพราะจะทำให้มีเปอร์เซ็นต์การรับรู้เพิ่มขึ้น

4.7.1 เสียงบรรยาย (Narration) การบรรยายเป็นวิธีการใช้เสียงในการให้ข่าวสาร ข้อมูลเพิ่มเติมในการบอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพ ผู้ใช้เสียงบรรยายจะอธิบายเหตุการณ์ หรือเชื่อมต่อ ช่องว่างหรือช่วงของเหตุการณ์ที่น่าเสนอบนจอให้มีความต่อเนื่อง

4.7.2 คำสนทนา (Dialogue) หมายถึง การพูดกันหรือสนทนากันระหว่างคน 2 คน หรือมากกว่านั้น หรือการที่คน ๆ หนึ่งพูดในขณะที่คนอื่น ๆ กำลังฟัง หรือแม้แต่การที่คน ๆ หนึ่งพูด กับตัวเอง ซึ่งการคิดตั้ง ๆ นั้นถือเป็นการสนทนากับตัวเอง ซึ่งก็ยิ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบของการสนทนา แต่จะเรียกว่า “การสนทนาภายใน” การสนทนาเน้นความหมายหลักของการบอกเล่าเหตุการณ์ ทั้งหมดด้วย (ใจความ) การลำดับเรื่องราว (เค้าโครงเรื่อง) การบอกกล่าวถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล ภายในเรื่อง (การแสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร) และการอธิบายถึงว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ หรือภายใต้สถานการณ์ใด (บริบท)

4.7.3 เสียงดนตรีประกอบ (Background music) เป็นเสียงดนตรีที่ต้องเลือกจาก แผ่นเสียง เทปหรือคอมแพคดิสก์หรือการเล่นดนตรีที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบการผลิตรายการวิทยุทัศน์ โดยเฉพาะในการเลือกดนตรีประกอบจะต้องเลือกดนตรีที่เหมาะสมและเข้ากับบรรยากาศของภาพ ที่ใช้ในการบรรยายประกอบภาพนั้นเพื่อไม่ให้ผู้ชมไม่เกิดความเบื่อหน่ายควรมีเสียงดนตรีประกอบ คลอไปด้วย โดยเริ่มใช้เสียงดนตรีจากค่อยที่สุดมาจนถึงดังตามลำดับเสียงปกติ เรียกว่า fade in เมื่อเริ่มบรรยายก็ค่อย ๆ ลดระดับเสียงดนตรีให้เบาลงเรื่อย ๆ เรียกว่า fade out จนเสียงดนตรีเงียบ หายไปหรือคลอเบา ๆ ไปพร้อมกับคำ บรรยายเรียกว่า fade under

4.7.4 เสียงประกอบ (Sound effect) ได้แก่เสียงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติไม่ได้เป็น เสียงดนตรี เช่น เสียงเครื่องยนต์ เสียงน้ำไหล เสียงนกร้อง ฯลฯ ซึ่งเมื่อนำมาประกอบกับภาพจะช่วย เร่งเร้าความสนใจแก่ผู้ชม และช่วยทำให้ภาพที่น่าเสนอมีชีวิตชีวาสมจริงสมจัง

4.8 หลักการใช้เสียงบรรยายในรายการวิทยุทัศน์

คำบรรยายเป็นสื่อเชื่อมโยงภาพที่น่า มาฉายเข้าไว้ด้วยกัน จึงสมควรที่จะเน้นคำพูดในที่บาง แห่งให้หนักแน่นและเล่าเรื่องให้กระชับ คำ บรรยายที่ตื้นนั้นควรเป็นถ้อยคำง่าย ๆ และพุ่งตรงเข้าสู่ เป้าหมายไม่ชักช้า ส่วนในด้านภาษาที่ใช้ในการบรรยายควรใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ไม่จำเป็นต้องสละสลวย และข้อความกระชับ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการเขียนไว้ดังนี้ (สุรพล เกียนวัฒนา. 2533 : 113-114 ; ยูวอง อนุมานราชธน. 2540 : 34)

4.8.1 คำ บรรยายเป็นแต่เพียงการเสริมภาพเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้มากขึ้นไม่ใช่เป็นคำ บรรยายที่แข่งกับภาพนั้นๆ เช่น การอธิบายรายละเอียดต่างๆ และการอ้างอิงไปถึงสิ่งที่ไม่ปรากฏใน รูปภาพ

4.8.2 ให้อธิบายภาพโดยเฉพาะภาพที่แปลกตามากๆ ทันทีทันใดด้วยคำอธิบายที่ตรงไปตรงไปเป้าหมายมากที่สุด

4.8.3 พยายามใช้คำพูดให้ถูกต้องตามหลักภาษาอย่างเคร่งครัด และผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายนั้นควรพยายามฝึกการอ่านให้เหมือนการพูดตามปกติ

4.8.4 ควรจัดให้มีจังหวะของการพูดอย่างเหมาะสม มีการเว้นช่วงการพูดหรือเน้นคำพูดเมื่อเห็นสมควร

4.8.5 สำนวนกับคำ บรรยายควรให้เหมาะสมกับภูมิหลังของผู้ชม

4.8.6 ควรเป็นสำนวนการเขียนแบบสนทนาที่สุภาพ

4.8.7 ควรตรวจทานต้นฉบับคำ บรรยายให้เรียบร้อย ต้นฉบับควรสะอาดชัดเจน อ่านง่าย

4.8.8 เมื่อเขียนคำ บรรยายเสร็จแล้วควรลองอ่านประกอบการฉาย เพื่อตรวจสอบว่าข้อความการบรรยายตรงกับภาพที่ปรากฏบนจอหรือไม่

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การสอนที่ใช้เสียงบรรยายประกอบที่ดีมีประโยชน์ต่อการศึกษา และการเรียนการสอนนั้น คำบรรยายควรเป็นถ้อยคำ ง่าย สั้น และสุภาพ ควรมีจังหวะของการพูดที่เหมาะสม

5. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ เพราะนักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทั้งในสถานศึกษาหรือการพัฒนาตนเองเพื่อการก้าวให้ทันวิทยาการใหม่ๆ ที่กำลังเจริญมากขึ้นในทุกสาขาวิชา มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ต่างๆ ดังนี้

5.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียน เพราะการอ่านจับใจความสำคัญ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 88) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนจะต้องทำความเข้าใจข้อความหรือสารที่อ่านถึง 4 ขั้นตอน คือ การแปลความสำคัญของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยคและข้อความ การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน และกระบวนการคิดที่เกิดขึ้น ขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สอดคล้องกับ ผกาศรี เย็นบุตร (2526: 137) ที่อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น

เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่อง เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน เก็บข้อเท็จจริง หรือ ความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความ หรือเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยสามารถตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ได้ และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

5.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การศึกษาถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ จะทำให้ทราบว่าทำไมต้องจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญนี้มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเอง เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมทั้งการพักผ่อนก็ใช้การอ่านจับใจความเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2552 : 55) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญที่คล้ายคลึงกันว่า การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นหัวใจของการอ่าน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้ เนื่องจากความรู้ที่ได้จากการอ่านล้วนแล้วเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ การอ่านทุกชนิดทุกรูปแบบไม่ว่าจะมีเนื้อหาอย่างไร หากจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน ทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเก็บใจความของเรื่องและสรุปเรื่องได้

5.3 จุดมุ่งหมายการอ่านจับใจความสำคัญ

มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548 : 33 – 34) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ก็คือ เพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพ มีความรู้ส่วนเนื้อหา กระบวนการและเงื่อนไข รวมทั้งสามารถปรับใช้สารประโยชน์จากการอ่านได้ ส่วน ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 42) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ ไว้ดังนี้ 1. ให้เข้าใจข้อความที่อ่าน 2. ให้มีนิสัยที่ดีในการอ่าน 3. ให้มีวิจารณ์ญาณที่ดีในการอ่าน 4. ให้มีความรักความสนใจในการอ่านอย่างกว้างขวาง

และสม่าเสมอ 5. ส่งเสริมให้อ่านได้รวดเร็ว นอกจากนั้น สมบัติ มหาเรศ (2523: 49) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญที่สอดคล้องกันคือ 1. เพื่อให้นักเรียนอ่านและจับใจความสำคัญได้ ไม่ใช่อ่านเพื่อเรียนให้จบชั่วโมงเท่านั้น เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย และอ่านเพื่อความเข้าใจจะนิยมการอ่านจากเอกสารแบบฝึกหัด ที่ครูเตรียมมาโดยเฉพาะ 2. ให้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง 3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำแนะนำ 4. ฝึกการใช้สายตากรอ่านเพื่อความเข้าใจ นิยมฝึกทักษะในการอ่านและตอบคำถาม 5. อ่านเพื่อสรุป หรือย่อได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร 6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายว่าเรื่องที่อ่านนั้นจะลงเอยไปในรูปใด 7. อ่านและทำรายงานต่อได้ 8. อ่านเพื่อหาความจริง และแสดงข้อคิดประกอบได้

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านและมีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการจับประเด็นหรือเนื้อหาที่สำคัญของเรื่อง แล้วสามารถจับใจความสำคัญ เพื่อที่จะนำวิธีการอ่านจับใจความสำคัญไปฝึกฝนจนเกิดความรวดเร็วในการอ่าน และที่สำคัญคือ เพื่อให้ นำประโยชน์จากเรื่องที่อ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5.4 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2542 : 4) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญเป็นความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถพื้นฐานดังต่อไปนี้

5.4.1 การเข้าใจความหมายของคำ ถ้าเข้าใจความหมายของคำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง ย่อมช่วยให้เข้าใจประโยคและเรื่องที่อ่านได้ดี

5.4.2 ความเข้าใจหน่วยความคิด เพื่อเข้าใจประโยคต้องอ่านเพื่อหน่วยความคิด

5.4.3 การเข้าใจประโยค คือการนำความคิดมาสัมพันธ์กันเพื่อความเข้าใจประโยค

5.4.4 สามารถนำประโยคมาสัมพันธ์กัน เพื่อเข้าใจเรื่องในแต่ละย่อหน้า

5.4.5 การเข้าใจเรื่องต้องสามารถสัมพันธ์ข้อความสำคัญๆในแต่ละย่อหน้า เป็นการเข้าใจเรื่อง ผู้ที่เข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้ จะต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้

5.4.5.1 ความสามารถที่จะเก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ

5.4.5.2 ความสามารถที่จะเลือกอ่านหัวข้อสำคัญ

5.4.5.3 ความสามารถที่จะตีความใจความสำคัญและแนวคิดในเรื่องได้

5.4.5.4 ความสามารถที่จะสรุปเรื่องราวต่างๆ เพราะบางหัวข้อเขียนไม่ได้กล่าวอย่างละเอียด แต่ถ้าผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่ตนอ่านก็จะสามารถสรุปเรื่องราวจากข้อความที่ตนเองได้

5.4.5.5 ความสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับกับประสบการณ์ของตนได้

นอกจากนี้รัชชัช มีประเสริฐ, วินัย ดิสงส์, และถวัล มาศจรัส (2552, 15 – 16) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นความสามารถในการเข้าใจเรื่องที่อ่าน ไว้ดังนี้ คือนักอ่านที่ดีต้องสามารถจับใจความสำคัญและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ ความเข้าใจเป็นความสามารถทางสมอง ระดับความเข้าใจย่อมแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การอ่านและความสามารถของผู้อ่าน ระดับความเข้าใจหรือความสามารถในการเข้าใจมีอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 อ่านได้ คือ การอ่านเอาเรื่อง การอ่านระดับนี้คือ อ่านหนังสือออกสามารถอ่านได้โดยตลอด อ่านแล้วรู้เรื่องราวเรื่องอะไร เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่ เมื่อจำเรื่องได้ก็เข้าใจเรื่องทันที ระดับที่ 2 อ่านเป็น คือ การอ่านแล้วแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือ ต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ต้องขยายความ เป็นระดับความเข้าใจที่สูงไปกว่าระดับอ่านเอาเรื่องระดับที่ 3 อ่านเก่ง คือ การอ่านขั้นวิจารณ์ การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านทั้ง 2 ระดับ เป็นพื้นฐาน ต่อจากนั้นผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์ของตน ความสามารถการวิเคราะห์ การประเมินค่า มาช่วยในการตัดสินใจและวินิจฉัยเรื่องและข้อความที่ตนอ่านอีกต่อหนึ่ง เป็นการอ่านที่ใช้ความเข้าใจสูงสุด

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ พฤติกรรมหรือทักษะที่แสดงออกถึงความสามารถในการตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

5.5 ลักษณะของใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2546 : 188) ได้กล่าวถึงลักษณะของใจความสำคัญไว้คือ ใจความสำคัญของเรื่อง เป็นข้อความที่มีสาระครอบคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว ส่วนกอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551 : 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของใจความสำคัญไว้เป็นข้อสังเกต คือ ประโยคที่มีใจความสำคัญจะเกี่ยวข้องกับตรงกับชื่อเรื่อง และจะมีรายละเอียดสนับสนุนในลักษณะของการให้คำอธิบาย แต่กรณีที่ผู้อ่านไม่อาจหาประโยคที่มีใจความสำคัญได้ เพราะว่าผู้เขียนระบุอย่างแน่ชัด ผู้อ่านจะต้องอ่านและสรุปใจความสำคัญเอง นอกจากนี้มนัณรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548 : 60) ได้กล่าวถึงลักษณะของใจความสำคัญว่าเป็นประโยคที่ครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องที่อ่านทั้งหมด มีความเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง ใจความหลักหรือใจความสำคัญ เป็นความคิดแนวกลางที่กล่าวขยายความจากหัวข้อเรื่องในอนุเฉทเดียวกัน แนวคิดหลักของใจความหลักหรือใจความสำคัญจะประกอบด้วยประโยคสำคัญและแนวคิดย่อยซึ่งเป็นรายละเอียดสนับสนุนจะกระจายอยู่ในประโยคต่างๆภายในอนุเฉทนั้น ส่วนใหญ่มักจะปรากฏอยู่ตอนต้นของข้อความอ่าน นอกจากนั้นก็ปรากฏอยู่ตอนกลาง หรือตอนท้ายของข้อความ

สรุปได้ว่า ลักษณะของใจความสำคัญ คือ เป็นประโยคที่ครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องที่อ่านทั้งหมด มีความเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง ใจความหลักหรือใจความสำคัญ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว ส่วนใหญ่มักจะปรากฏอยู่ตอนต้นของข้อความอ่าน นอกจากนั้นก็มักจะปรากฏอยู่ตอนกลาง หรือตอนท้ายของข้อความ

5.6 ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 189) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านด้วยเรื่องอะไรจุดใดเป็นสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
3. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง สอดคล้องกับจูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547 : 49 – 50) ได้กล่าววิธีการอ่านจับใจความตามขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จับใจความสำคัญทั้งหมด ผู้อ่านต้องอ่านย่อหน้าที่จับใจความสำคัญนั้นให้จบอย่างคร่าวๆ ถ้าเป็นเรื่องยาวมีหลายย่อหน้า ก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเช่นกัน เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านมีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร นั่นคือการหาความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านนั่นเอง ถ้ามีชื่อเรื่องปรากฏอยู่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วขึ้น ความคิดสำคัญที่กำหนดได้มักจะเป็นคำคำเดียว หรือเป็นวลีสั้นๆ

2. หาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านข้อความทั้งหมดอีกครั้ง ถ้าเป็นเรื่องยาวๆ มีหลายย่อหน้า ต้องอ่านทีละย่อหน้าอย่างพิถีพิถัน เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้ โดยปกติย่อหน้าประกอบด้วยใจความ 2 ส่วน คือ ใจความสำคัญและใจความรองหรือพลความ ดังนี้
  - 2.1 ใจความสำคัญ คือ ความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ ใจความสำคัญจะมีเท่าใดขึ้นอยู่กับจำนวนย่อหน้า อย่างไรก็ตามใจความสำคัญในย่อหน้าที่ได้เพียงประเด็นเดียวเท่านั้น
  - 2.2 ใจความรองหรือพลความ คือเนื้อความอื่นๆที่สนับสนุนใจความ

3. ประมวลใจความ เมื่อได้ใจความสำคัญและใจความรองแล้วก็นำเฉพาะใจความสำคัญและใจความรองที่เป็นความคิดย่อยมาประมวลเข้าด้วยกัน ส่วนใจความรองที่เป็นรายละเอียดนั้นไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เพราะเป็นส่วนขยายความเท่านั้น แม้ส่วนนี้จะไม่นำมาใช้แต่ก็มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้มากขึ้น ใจความของย่อหน้าข้างต้นสามารถประมวลได้ ส่วนวิเศษ ชาญประโดน (2549: 34 – 35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญมีขั้นตอน ดังนี้
  1. อ่านผ่านๆโดยตลอดพร้อมทั้งพิจารณาชื่อเรื่องประกอบไปด้วย เนื่องจากชื่อเรื่องมักมีส่วนช่วยบอกขอบเขตหรือประเด็นหลักของเรื่อง
  2. อ่านเก็บรายละเอียดพิจารณาจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
  3. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้ว

แยกแยะข้อความหรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ 4. เมื่ออ่านจบแล้วสามารถบอกจุดประสงค์หลัก จุดประสงค์รองของผู้เขียน รวมทั้งสาระสำคัญ และแหล่งที่มาของเรื่องได้ 5. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง 6. จัดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญมีดังนี้ คือ 1. อ่านผ่านๆอย่างรวดเร็ว 2. อ่านโดยละเอียดแต่ละย่อหน้า 3. ตอบคำถามหรือทำกิจกรรมต่างๆหลังจากการอ่าน 4. คัดแยกแยะข้อความหรือส่วนเสริมของใจความสำคัญโดยบอกจุดประสงค์หลัก จุดประสงค์รองของผู้เขียน รวมทั้งสาระสำคัญ และแหล่งที่มาของเรื่องได้ 5. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง 6. จัดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

5.7 การสอนอ่านจับใจความสำคัญ

ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2552 : 56- 57) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความสำคัญว่า การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านพึงใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบหลักของข้อความ เพราะจะเป็นแนวทางการอ่านได้ดีที่สุด ดังนั้นการฝึกจึงต้องฝึกจับแต่ละองค์ประกอบให้ได้ก่อน ซึ่งองค์ประกอบหลักของข้อความมี 5 ประการ ดังนี้ 1. คำ ผู้อ่านต้องรู้จักคำและความหมายที่หลากหลายของคำแต่ละคำ เมื่ออยู่ในบริบทต่างกัน และฝึกสังเกตให้ได้คำใดสำคัญมาก คำใดสำคัญรองลงมา คำใดไม่สำคัญแต่ใช้ประกอบการเรียบเรียง คำใดเป็นคำฟุ่มเฟือย คำที่สำคัญๆเราเรียกว่า คำกุญแจ 2. การเรียงคำภาษาไทยเรียงคำแบบประธาน – กริยา – กรรม ผู้อ่านย่อมมีความรู้นี้มาจากการเรียนในระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาแล้ว แต่ก็ควรอาศัยความสังเกตช่วยในการอ่าน ด้วยว่าผู้เขียนอาจเรียงคำได้หลายวิธี โดยให้ความหมายเท่ากันหรือคล้ายกัน 3. ประโยคใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้าที่เป็นเนื้อหา ข้อเขียนที่เรียบเรียงดี ควรจะมีประโยคใจความสำคัญ ประโยคใจความสำคัญนี้อาจจะอยู่ตอนกลางๆหรืออยู่ตอนท้าย หรืออยู่ตอนต้นกับตอนท้ายก็ได้ แล้วแต่วิธีการขยายประโยคใจความสำคัญและลีลาการเขียน 4. รายละเอียด ย่อหน้าหรือข้อความทั่วไป มิได้มีแต่ประโยคใจความเท่านั้น มักมีส่วนขยายเพื่อให้เข้าใจความคิดสำคัญได้ชัดเจนขึ้น ส่วนขยายนี้อาจเป็นตัวอย่าง สถิติ ข้อมูล นิทาน เหตุการณ์ หรือข้ออ้างอิงต่าง ในการอ่านจับใจความสำคัญนั้นผู้อ่านไม่ต้องอ่านรายละเอียดทุกตัวอักษร เว้นแต่จะจงหาข้อมูลที่ต้องการโดยเฉพาะจริงๆ 5. แนวคิดหลัก หรือแนวคิดสำคัญ หรือมโนทัศน์ของย่อหน้าหรือข้อความเป็นเสมือนหัวใจของเรื่อง และอาจเปรียบได้ว่าส่วนประโยคใจความสำคัญเป็นเสมือนศีรษะหรือตัวสมองของเรื่อง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนว่าสองอย่างนี้ต้องควบคู่กันเสมอ เสมือนร่างกายกับวิญญาณ

5.8 การวัดผลและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นพฤติกรรมกรทำความเข้าใจในสารที่เป็นทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ซึ่งนักเรียนจะต้องได้รับการฝึกให้เกิดความถูกต้องแม่นยำและคล่องแคล่วในด้านการอ่านรวมทั้งการฝึกใช้สมองในการคิด จดจำ เข้าใจ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านหรือฟังได้ การอ่านจับใจความมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถหรือการมีทักษะดังกล่าวหลายอย่าง อาทิอ่านแล้วตอบคำถามในลักษณะการบอกเล่า พูดอภิปราย แสดงความคิดเห็น เขียนลำดับเหตุการณ์ ปฏิบัติตามคำสั่ง จำแนกสิ่งต่างๆ ยกตัวอย่าง กล่าวสรุป ฯลฯ

ในการจัด การเรียนการสอน ผู้สอนได้วางแผนให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆจะทำให้เกิดทักษะสื่อการเรียนรู้ตามจุดประสงค์นั้นๆ เมื่อได้มีการฝึกไปแล้ว ควรต้องมีการติดตามวัดผลและประเมินผลดูว่า นักเรียนบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ จึงต้องมีการกำหนดวิธีเครื่องมือ และเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลไว้ด้วย การอ่านจับใจความอาจใช้วิธีวัดผลและประเมินผล ดังนี้ 1. วิธีวัดได้ด้วยวิธีต่างๆตามการฝึกทักษะมีดังนี้ 1.1 การตรวจผลงาน หรือการดูจากผลการฝึกทักษะการอ่าน เช่น อ่านเร็ว อ่านคล่อง อ่านแล้วพูดอ่านและปฏิบัติตาม หรือผลงานการตอบคำถามผลงาน ที่เป็นการเขียนแสดงความเข้าใจต่างๆ 1.2 การทดสอบ ซึ่งกำหนด ใช้ได้ทั้งการสอบต่างๆ และสอบข้อเขียน 1.3 การสังเกตพฤติกรรมกรอ่าน เช่น การกวาดสายตาสใจความตั้งใจใน การอ่านการระดมสมอง พฤติกรรมกรทำงาน เป็นต้น 2. เครื่องมือวัด มีดังนี้ 2.1 แบบให้คะแนนการตรวจผลงาน ออกแบบตามลักษณะของวิธีการ 2.2 แบบทดสอบทั้งอัตนัยและปรนัย 2.3 แบบสังเกตพฤติกรรม 3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล ในภาพรวมของการประเมินผลทักษะการอ่าน ครูผู้สอนสามารถกำหนดเกณฑ์ การวัดได้ตามความเหมาะสมกับนักเรียนโรงเรียนและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปจะไม่ต่ำกว่า 50 เปอร์เซนต์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 89 –90) ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2552 : 98 – 99) กล่าวถึงวิธีวัดการอ่านจับใจความไว้ดังนี้ 1. ทบทวนที่มีความยากง่ายเท่ากับที่ได้สอนไว้ให้อ่านแล้วตั้งคำถามเพื่อดูว่าเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือไม่ 2. ต้องวัดความมีวิจารณ์ญาณในเรื่องที่อ่านและศิลปะในการเขียนด้วย 3. คำนึงถึงการวัดทักษะการอ่านแท้ๆ โดยให้บทอ่านที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาแล้วตั้งคำถามสอบความเข้าใจ และควรมีการสอบความจำในเรื่องที่ได้เคยสอนไว้ เช่น ประวัติทิว 4. ไม่ควรออกข้อสอบชนิดที่นักเรียนจะต้องไปค้นหาถ้อยคำมาเรียบเรียง ควรออกแบบให้บอกข้อข้อไหนถูก ข้อไหนผิดหรือจับคู่ดีกว่าเพื่อเป็นการวัดการอ่านแท้ๆ ไม่ใช่วัดการเขียนด้วย 5. ควรวัดความสนใจในการอ่านของผู้เรียนด้วย การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ส่วนสุวรรณี ยะหะกร (2554 : 15 - 35) ได้กล่าวถึง การสร้างเครื่องมือวัดทักษะทางภาษาว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สำคัญดังต่อไปนี้ 1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระแกนกลาง 2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม/งานที่จะวัดทักษะทางภาษา 3. กำหนดตัวชี้วัดพฤติกรรม วิธีการวัดและเลือก

เครื่องมือให้สอดคล้องกับทักษะทางภาษาที่ต้องการวัด 4. สร้างเครื่องมือและเขียนส่วนประกอบของเครื่องมือ ได้แก่ คำชี้แจง ใบบงาน แบบบันทึกการให้คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน น้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัด 5. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญและการทดลอง 6. ปรับปรุงนำเครื่องมือวัดไปใช้

สรุปว่า การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความควรวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การมีวิจรรย์ญาณในการอ่านและการวัดพฤติกรรมการสนใจในการอ่านของนักเรียนโดยใช้ข้อคำถามในแบบทดสอบ การสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรม ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินผู้เรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ใช้ประเมินก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น

จิตรลดา เกิดเรื่อง (2548: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำ ซึ่งมีลักษณะเป็นหลักสูตรสถานศึกษา 2) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยหลักการ คำอธิบาย รายวิชา จุดหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งร่วมกันสอนโดยผู้รู้ในท้องถิ่น ผู้วิจัย และครูผู้สอน พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีความกระตือรือร้น และตอบคำถามครูตรงประเด็น 4) นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความน่าสนใจ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ควรปรับปรุงหลักสูตรในเรื่องของเนื้อหา ระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่น ใบบงาน และใบความรู้ ควรทำให้น่าสนใจ

จตุพร จันทร์เรือง (2549: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง เพลงบอก เพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง เพลงบอก เพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ทดลองใช้หลักสูตร
- 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านซึ้งนาก อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา จำนวน 15 คน เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้นำภูมิปัญญาเพลงบอกมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คาดหวังให้ผู้เรียนร้องเพลงและแต่งเพลงบอกได้ โดยให้ผู้รู้ท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรประกอบด้วย ความสำคัญ วิสัยทัศน์ คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน แนวการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการฝึกปฏิบัติมีการประเมินตนเอง 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรนักเรียนมีผลการเรียนรู้เกี่ยวกับเพลงบอกก่อนและหลังใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในการร้องเพลงบอกและแต่งกลอนเพลงบอก มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก และเห็นว่าหลักสูตรเรื่องเพลงบอกทำให้มีความสุขในการเรียน

จรรยา ศรีเพชร (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องคลองมหาสวัสดิ์
- 3) ทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องคลองมหาสวัสดิ์
- 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง คลองมหาสวัสดิ์

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้นำผู้รู้ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คาดหวังให้ผู้เรียนและเข้าใจเรื่องราวของท้องถิ่น รักภูมิใจ และร่วมมือดูแลรักษาคลองมหาสวัสดิ์ โดยให้ผู้รู้ท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล
- 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรประกอบด้วยแนวคิด หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้าง เวลาเรียน ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้
- 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความร่วมมือในการทำงานกลุ่มและสนใจปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้เกี่ยวกับคลองมหาสวัสดิ์ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งอรุณ หัสชู (2553: บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง หลักสูตรท่องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) ประเมินผลหลักสูตร โดยสร้างเอกสารประกอบหลักสูตรจากข้อมูล ท่องถิ่นหมู่บ้านวังกะ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 42 คน โดยสุ่มแบบเจาะจงใช้เวลาในการทดลอง 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรท่องถิ่น 2) เอกสารประกอบหลักสูตร 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการเรียนรายวิชา ท 16201 นิทานพื้นบ้าน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินโครงสร้างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
2. การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องนิทานพื้นบ้าน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 15.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.59 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 19.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.20 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท่องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท่องถิ่นในระดับเห็นด้วยมาก ปทุมวรรณ ทุมโยธา (2553: บทคัดย่อ) การพัฒนาหลักสูตรท่องถิ่น เรื่อง การสานเปล กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวสิม ตำบลหนองบัวสิม อำเภอดำดงลำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า 1. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับท้องถิ่นกับยุคปัจจุบัน เพราะได้เรียนรู้ตามสภาพจริงและได้ฝึกปฏิบัติจริง เป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่อย่างพอเพียง และสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของงานหัตถกรรมในครัวเรือน และมีความต้องการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้ 2. คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนหลักสูตรท่องถิ่น เรื่อง การสานเปล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พัชรี ม้าล่อเพชร (2553: 193) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี

2) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี 3) ทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสาร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านรักความเป็นไทย และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไทรทอง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 18 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี แบบทดสอบ แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสาร แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรักความเป็นไทย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี คาดหวังให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราว แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง โดยมีผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรประกอบด้วย มาตรฐาน ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ โดยหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องอยู่ในระดับมาก 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียน จำนวน 18 คน โดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ร่วมกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความสนใจในเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรีมากขึ้น 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรีหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถในการสื่อสาร อยู่ในระดับดีมาก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย อยู่ในระดับดีมาก มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และเห็นว่าหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี ทำให้นักเรียนมีความรู้และสามารถแนะนำเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองแก่ผู้อื่นได้

อมลวรรณ มิจินดา (2553: บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) ทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตาม

แนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นสมควรให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนรู้จักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้อง 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ขณะทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความร่วมมือกันในกระบวนการกลุ่มสามารถนำความรู้ที่ได้รับแก้ปัญหาได้และดำเนินการได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีความรักและใส่ใจต่อสภาพแวดล้อมมากในระดับดีมาก มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.26/85.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และ 4) ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ด้านผลการเรียนรู้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในด้านคุณภาพของผลงาน ความสามารถในการปฏิบัติงาน และความสามารถตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตร เรียนรู้คู่คุณธรรมอย่างมีความสุข ทั้งยังสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้นิเวศประจำวันได้

แก้วกาญจน์ สระศรี (2554: 133) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญและความคิดเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทานก้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1. สำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2. พัฒนาและประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น 3. ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น และ 4. ประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ตามรูปแบบ CIPP Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กรรมการสถานศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์ จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 6 ชนิด ได้แก่ 1. หลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC จำนวน 10 แผน จำนวน 20 ชั่วโมง 2. แบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าอำนาจจำแนก 0.32 – 0.85 ความเชื่อมั่น 0.84 3. แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง มีค่าอำนาจจำแนก 0.37 – 0.85 ค่าความเชื่อมั่น 0.95 4. แบบทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนการอ่านจับใจความมีค่าความยาก 0.25 – 0.75 มีค่าอำนาจจำแนก 0.25 -0.88 ค่าความเชื่อมั่น 0.92 5. แบบทดสอบวัดความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีค่าอำนาจจำแนก 0.807 และ 6. แบบสอบถามเพื่อประเมินหลักสูตรท้องถิ่นตามรูปแบบ CIPP Model มีค่าอำนาจจำแนก 0.50 – 0.87 ค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบสมมติฐานใช้ t – test (Dependent Samples) ผลการวิจัย พบว่า 1. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ควรนำวรรณกรรมพื้นบ้าน มาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และต้องการวรรณกรรมนิทานก้อมมาใช้เป็นสาระการเรียนรู้ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมากที่สุด 2. การพัฒนาและประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ และความคิดเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทานก้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง ประกอบด้วย ส่วนประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาเรียน การวัดและประเมินผล ส่วนประกอบเสริม ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผล และหลักสูตรท้องถิ่นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ครั้งที่ 1 พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7954 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านการเรียน 0.7954 คิดเป็นร้อยละ 79.54 คิดเป็นร้อยละ 79.54 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและความคิดเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ตามรูปแบบ CIPP Model โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความและความคิดเชิงสร้างสรรค์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

บัทเลอร์ (Butler 1996, อ้างถึงใน เตือนใจ น้อยแก้ว, 2552: 59) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบกราฟิกที่มีประสิทธิภาพ พบว่า การรวบรวมแนวคิดและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกที่จำเป็นทางการศึกษาให้ได้มากที่สุด ก่อนการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก และนักการศึกษาเมื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแล้วควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

วิทเทอร์ (Wither 2000, อ้างถึงใน คมคาย เกรอด, 2552: 121) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการจัดพื้นฐานทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาข้อมูล เพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการวิเคราะห์ถึงพื้นฐานสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรควรจะปรับปรุงให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และทำให้เด็กเกิดความคิดโดยการใส่ประสาทสัมผัสทุกส่วน จากตัวเด็กกับสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาอยู่ด้วย จัดหาโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน

ระหว่างชุมชน ซึ่งหลักสูตรนี้ได้พัฒนาทุกระดับโดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เน้นในเรื่องความมีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยการร่วมกันจัดระหว่างครู สมาชิกของชุมชน และนักเรียน ซึ่งผู้นำชุมชนจะจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่โรงเรียนยอมรับ

เบนเนท (Bennett 2008, อ้างถึงใน บุพผา สิงห์สถิตย์, 2554: 99) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูอาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ในด้านการเสนอแนวความคิด มีการนำผลการวิจัยและผลทางด้านการศึกษามาใช้กันอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่ปี 1915 – 1940 โดยเริ่มจากการสร้างหลักสูตร มีการใช้อุปกรณ์การสอนมากขึ้น และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สร้างวิสัยทัศน์ โดยให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาหลักสูตร ทำวิจัยและมีการคัดเลือกตัวแทน ครู อาจารย์ ที่มีแนวคิดไปปฏิบัติจริง มีการสนับสนุน เช่น ขยายเวลา การให้ การช่วยเหลือที่ชัดเจน จัดหาแหล่งสร้างคนและยังได้นำเสนอการพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วม การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาและมีการจัดตั้งองค์กรสมาชิกโครงการ

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล (2554: 71) ได้วิจัย เรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความโดยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และหาประสิทธิภาพชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R โดยใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนอ่านจับใจความ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี SQ4R และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที (t – test) ผลการศึกษา พบว่า ชุดการสอนอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 86.08/84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดการสอนที่ใช้ข่าวและบทความเชิงวิชาการเป็นเนื้อหาที่นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ SQ4R

บำเพ็ญ มาตราช (2554: 74) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านศรีวิชัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบทดสอบค่าที่ (t - test) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากที่สุด

มยุรี นางาม (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน 2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษพบว่า 1. ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียน โดยการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิด ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556: 90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านโปะหมอ (พรหมเทพราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 26 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ดำเนินการโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลายทอดกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แผนผังกราฟิก จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 24 ชั่วโมง 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับทดสอบก่อนเรียนและฉบับทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ฉบับทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t – test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด

เกท ชาบัน และฮาลาล (Ghaith Shaaban และ Halal, 2005 อ้างถึงในสุริย์ เตยศิริ, 2555: 45) เปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านกับผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับสูงที่เป็นชาวอาหรับทั้งหมด 5 คน ผู้เรียนได้รับเทคนิคการสอนความเข้าใจในการอ่านทั้งหมด 3 วิธี คือ เอส คิว โฟร์ อาร์ (SQ4R) ดี อาร์ ที เอ (DRTA) และพี อาร์ อี พี (PreP) ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นเทคนิคการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพดีที่สุด การอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์กับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา 3 คน ทั้ง 3 คนมีความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้นมี การใช้ทักษะและกระบวนการคิดในการอ่านโดยการตั้งคำถาม ผู้เรียนสามารถจำรายละเอียดและบทเรียนมากขึ้นหลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

ไมเนอร์ (Miner 2005, อ้างถึงใน สุริ เตยศิริ, 2555: 46) ได้ศึกษาผลการใช่วิธีการอ่านด้วยวิธีเอส คิว โฟร์ อาร์ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคู่และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกอ่านด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์

คริตินา เฮดเบิร์ก (Kritina Hedberg 2005, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วงาม, 2556: 61) ได้ศึกษาความสามารถความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค SQ4R กับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา 3 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนทั้ง 3 คน มีความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้น มีการใช้ทักษะและกระบวนการคิดในการอ่าน โดยการตั้งคำถาม ผู้เรียนสามารถจำรายละเอียดและบทเรียนได้มากขึ้นหลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

นิชามา บุรีกาญจน์ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสิริรัตนารักษ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นคนทดลอง จำนวน 30 คน ซึ่งใช้วิธีการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาการแนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้าน และกลุ่มควบคุมซึ่งใช้วิธีการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาแบบปกติ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 8 คาบ รวม 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบวัดความรับผิดชอบและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลในการหาค่าเฉลี่ยค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบค่าที่ t test รวมถึงค่าสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปร analysis of covariance (ANCOVA) ผลการวิจัยสามารถกล่าวและสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านมีผลต่อความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจากการวิจัยดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิซ่า ดับปิว จอห์นสัน (Lisa W. Johnson. 2001 อ้างถึงใน ชลยา เมาะราชี, 2556: 63) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบกลับด้าน หลักสูตรมัธยมศึกษาคอมพิวเตอร์ประยุกต์ใช้: การรับรู้ของนักเรียนและครูคำถามสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนคอมพิวเตอร์จะได้รับประโยชน์จากวิธีการสอนแบบกลับด้าน เนื่องจากการเปลี่ยนจากเวลาเรียนจากกิจกรรมในระดับต่ำเพื่อการทำงานเป็นกลุ่มความร่วมมือ

เจอร์มี สตาร์เยอร์ (Jeremy F. Strayer, 2007: 178 อ้างถึงในพรพนวิภา รัชตธนกุล, 2557: 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนแบบกลับด้านชั้นเรียนกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมในรายวิชาสถิติขั้นพื้นฐาน ในชั้นเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียน นักเรียนได้เรียนเนื้อหา นอกชั้นเรียน ส่วนในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมทำโครงการ โดยเน้นกิจกรรมผ่านคอมพิวเตอร์ ส่วนชั้นเรียนปกติเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนผ่านโปรแกรมนำเสนอ และให้นักเรียนไปทำการบ้านที่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนผ่านการกลับด้านชั้นเรียนมีข้อสงสัยในภาระงานน้อย กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียนช่วยลดความสงสัยในปัญหาต่างๆ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่จะปฏิวัติวิธีการที่นักเรียนเรียนรู้ให้ดีขึ้น นักเรียนที่เรียนคอมพิวเตอร์จะได้รับประโยชน์จากวิธีการสอนแบบกลับด้าน และช่วยลดความสงสัยในปัญหาต่างๆได้

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

จิราภรณ์ บุญณรงค์ (2554: 52) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL และ 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนด้วยเทคนิค KWL กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) จังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จาก 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน โดยใช้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองเรียนด้วยเทคนิคการสอน KWL และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนแบบปกติใช้เวลาทดลอง 10 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการสอนด้วยเทคนิค KWL อยู่ในระดับมาก เห็นด้วยมาก

รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555: 79) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี และ 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 53 คน เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.26/82.50 2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีในระดับมากที่สุด

ณิชภาพร ปรีชาวิภาช (2555: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความ 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) ทดลองใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียน ครู และประชาชนผู้รู้ในท้องถิ่น ต้องการให้แบบฝึกมีหลายรูปแบบ เนื้อหาน่าสนใจ เข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็กหรือข้อมูลท้องถิ่น 2. แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น มีเนื้อหา 7 ชุด ซึ่งแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 81.81/82.70 3. การทดลองใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น นักเรียนมีความสนใจในการเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม มีความตั้งใจในการเรียนรู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข 4. ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้น และเกิดความสนุกสนานในการเรียน รักและเข้าใจเรื่องราวในท้องถิ่น

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 79) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ4R 3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนถาวรานุกุล 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน โดย ม.1/5 เป็นกลุ่มทดลอง เรียนด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R และ ม.1/6 เป็นกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี สอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลสัมฤทธิ์การอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พิบูลย์ ตัญญบุตร (2557: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด สุพรรณบุรี.งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาความ คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทับกระดาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยใช้โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 เป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องการอ่านจับใจความ ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และ 3) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด สุพรรณบุรีสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระ ต่อกัน (t-test Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูล ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมพึงพอใจมากที่สุด (

เรนน์ (Renn, 1999, อ้างถึงใน กรรณิการ์ ชันดี, 2552:4) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอนการอ่านแบบ DRA ดั้งเดิมกับความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ซึ่งการสอนอ่านแบบกิจกรรมความคิดในการอ่านโดยตรงการวิจัยปรากฏว่า การสอน การสร้างความเข้าใจในการอ่านให้มีประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องกันทั้งครูและนักเรียนด้วยการสร้างความหมาย การเรียนห้องเรียนที่ใช้ตำราเป็นศูนย์กลางจะไม่ใช้การสอนแบบโดยตรง ในทักษะและกลวิธีต่างๆที่จำเป็นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจในเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญในการอ่าน เห็นด้วยว่าการสอนที่ใช้พื้นฐานของการวิจัยและระบบซึ่งจะเป็นการสอนนักเรียนในด้านทักษะ กลวิธี ก็จำเป็นโดยตรงและชัดเจน เพื่อความเข้าใจเนื้อหาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจว่า พวกเขาอ่านอะไรกลวิธี DRTA เป็นหนึ่งในกลวิธีที่จะสร้างส่วนประกอบหลักของการสอนความเข้าใจ ในการอ่านโดยตรงและชัดเจน

ราเบรน (Rabren, อ้างถึงใน สุภาพรณ รักกะเปา, 2546: 41) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา ความสนใจในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 40 คน โดยมีการทดสอบการอ่านจับใจความ โดยมีเรื่องให้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการปรับปรุง การอ่านที่ดีขึ้น มีความเข้าใจ และสนใจที่จะอ่านจากการนำเรื่องมาให้เด็กเรียนอ่าน

สรุป

จากการศึกษาวรรณกรรม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธี สอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและ วัตถุประสงค์ที่เขียนนำเสนอมาซึ่งผู้อ่าน ทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมี ความรู้ ความเข้าใจ สามารถเก็บใจความของเรื่องและสรุปเรื่องได้ นอกจากนั้นการอ่านเป็นทักษะ พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R – Reading, Writing, Arithmetic) โดยผู้วิจัยได้ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน โดยดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และสภาพความ เป็นอยู่ของผู้เรียนและชุมชนโดยไม่กระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตรแม่บท ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ตามสภาพจริงในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น อันนำไปสู่ การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ หลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ส่วน คือ 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรนี้จะต้องมี ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และมีผลต่อเนื่องกัน โดยเริ่มตั้งแต่จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายจน ประเมินผลว่าหลักสูตรมีผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเพียงใด

ขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรหมายถึง ตรงตามความมุ่งหมาย ลักษณะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของชาติ สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือจัดวิชาทักษะรายวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีโอกาสแก้ปัญหาต่างๆมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลาเพื่อทราบข้อบกพร่องในการที่จะนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป งานพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ซับซ้อนต้องทำอย่างเป็นระบบระเบียบตามขั้นตอนกระบวนการที่กำหนดโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจัดการหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสามารถทำได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมี 4 ขั้นตอน คือ ได้แก่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นและ 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา นี้ นำวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กล่าวคือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นจัดการการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยผู้วิจัยได้จัดทำ สื่อวีดิทัศน์ ประกอบบทอ่านที่สร้างขึ้นนำไปเผยแพร่ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line หรือ ดิจิทัล เพื่อให้ให้นักเรียนนำกลับไปเรียนที่บ้าน แล้วนำภาระงานที่ครูมอบหมายมาทำที่โรงเรียน โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2. สอนวิธีการดูและการใช้วีดิทัศน์อย่างถูกต้องให้นักเรียน
3. ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียน
4. ฝึกการจดบันทึก
5. ฝึกการตั้งคำถาม

หลังจากเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการสอนในครั้งแรกแล้วมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นการจัดการเรียนรู้

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน)

- 1.1 แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
- 1.2 ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และดิจิทัล
- 1.3 ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องี่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

2. การเรียนในชั้นเรียน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)

1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)

2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป

2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน

2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านหรือไม่

3. ขั้นอ่าน (Read)

3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้

3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำตอบที่สำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง

4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน

5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)

5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) พบว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้ การฝึกทักษะนี้ผู้เรียนสามารถทำได้ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นไป อีกทั้งนอกจากจะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแล้วยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน ป.3/1 – ป.3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 204 คน ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน ป.3/5 จำนวน 44 คน โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้มาจากการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R_1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

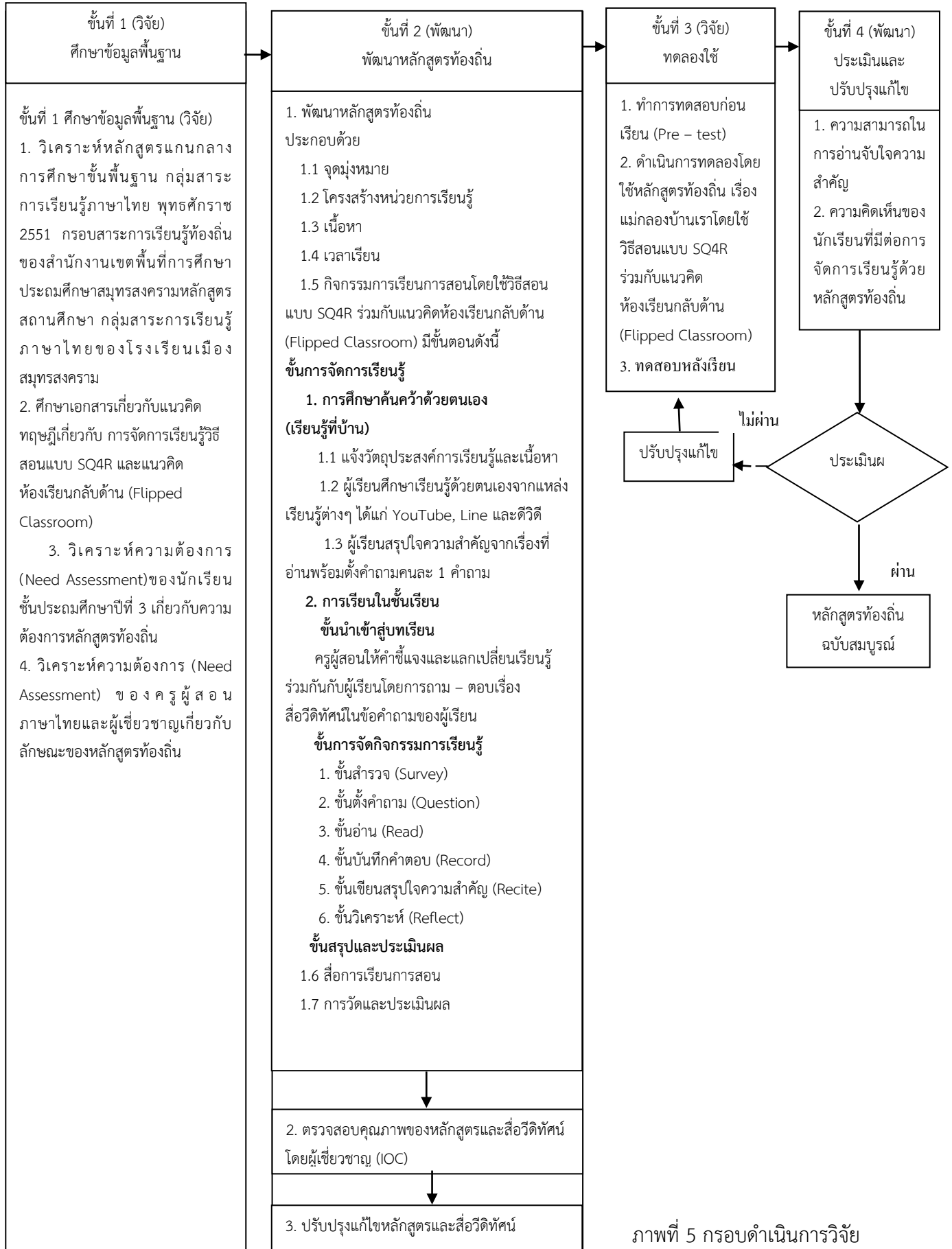
ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development: D_1) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research: R_2) การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development: D_1) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น

โดยเขียนสรุปเป็นกรอบดำเนินการวิจัยได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กรอบดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) และการสร้างสื่อวีดิทัศน์

1.2 เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของนักเรียนเกี่ยวกับ หลักสูตรท้องถิ่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์

1.3 เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของครูเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรท้องถิ่น

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2.2 วิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม

2.3 วิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา สาระที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น สอบถามความพร้อมด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้ สื่อวีดิทัศน์

2.4 วิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับ ความต้องการของครูในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา สาระและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน ป.3/1 - 3/5 โรงเรียนเมือง สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 204 คน

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ครูผู้สอนภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญ

3.3 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูวิชาการ จำนวน 1 คนและครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 3 คน รวม 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน 3/1 – 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 204 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น

4.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูวิชาการ จำนวน 1 คนและครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 3 คน รวม 5 คน เกี่ยวกับความต้องการของครูในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น องค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น กิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่น และลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

5. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

5.1 แบบวิเคราะห์เอกสารที่ศึกษาความต้องการ

5.1.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการ

5.1.2 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการ โดยข้อมูลครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

5.1.3 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการกลุ่มที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่เกี่ยวข้องเนื้อหา ภาษา และวัดประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสาร (Index of Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) คำนวณค่าตามสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 117) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

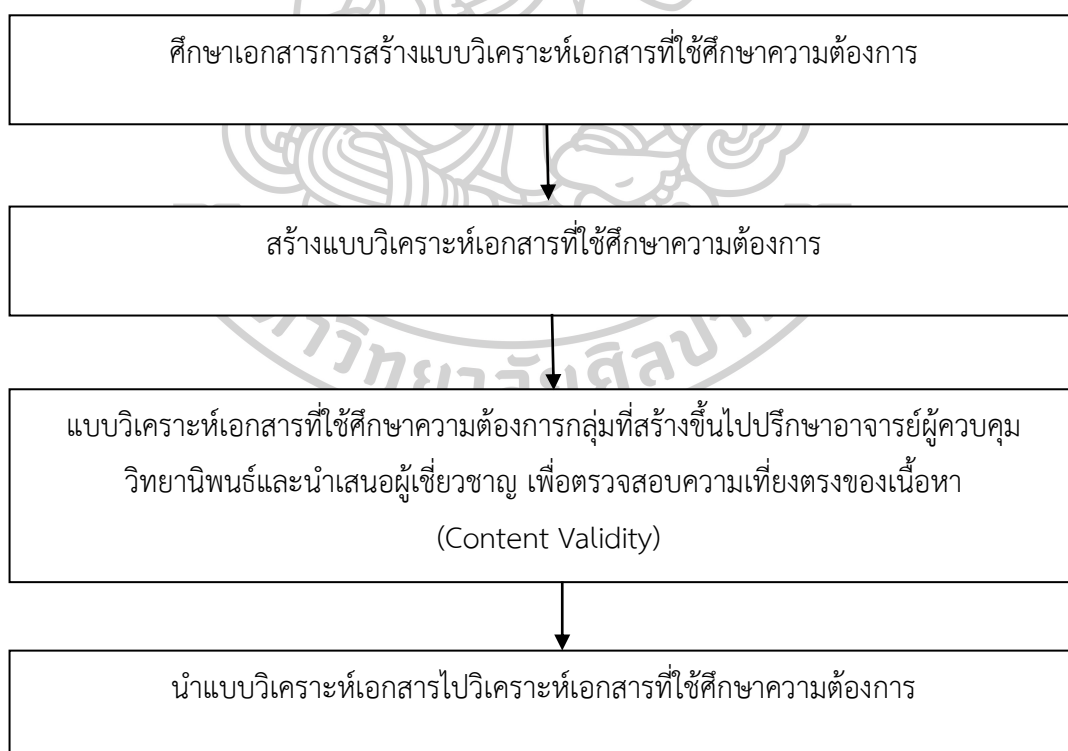
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องได้เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้ได้

5.1.4 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการที่ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่ายตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.1.5 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปวิเคราะห์เอกสาร

จากขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการ

5.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความต้องการในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน ป.3/1 – ป.3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 204 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น ขอบเขตเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่นที่นักเรียนต้องการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

5.2.1 ศึกษาเอกสารการสร้างแบบสอบถาม หลักการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ความพร้อมของนักเรียนด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

5.2.2 สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ความพร้อมของนักเรียนด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

5.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

5.2.4 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ สื่อและการประเมินที่ถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนนเท่ากับ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนนเท่ากับ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความในแบบสอบถามกับจุดประสงค์หรือลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

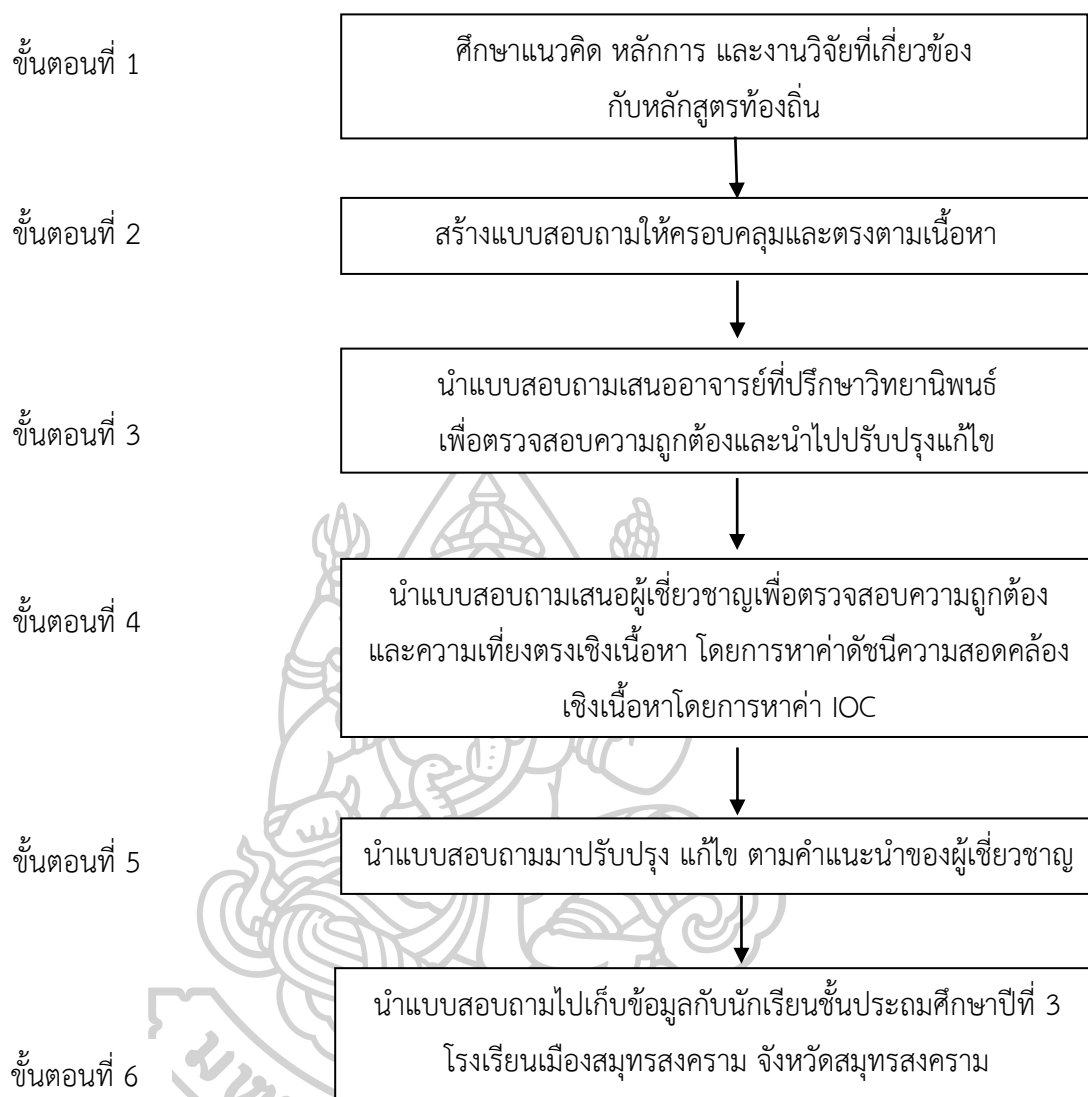
ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความในแบบสอบถามกับจุดประสงค์หรือลักษณะพฤติกรรมได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อความในแบบสอบถามมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557: 177)

5.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจนสามารถสื่อความได้ง่ายตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.2.6 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน 3/1 - 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 204 คน
สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

5.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับครูผู้สอนภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 5 คน เกี่ยวกับความต้องการของครูในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา สาระและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดแบบมี โครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา มี 7 ข้อ ประกอบด้วย ข้อ

เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา สาระและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

5.3.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางและประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์

5.3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและตรงประเด็นตามเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.3.3 เสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

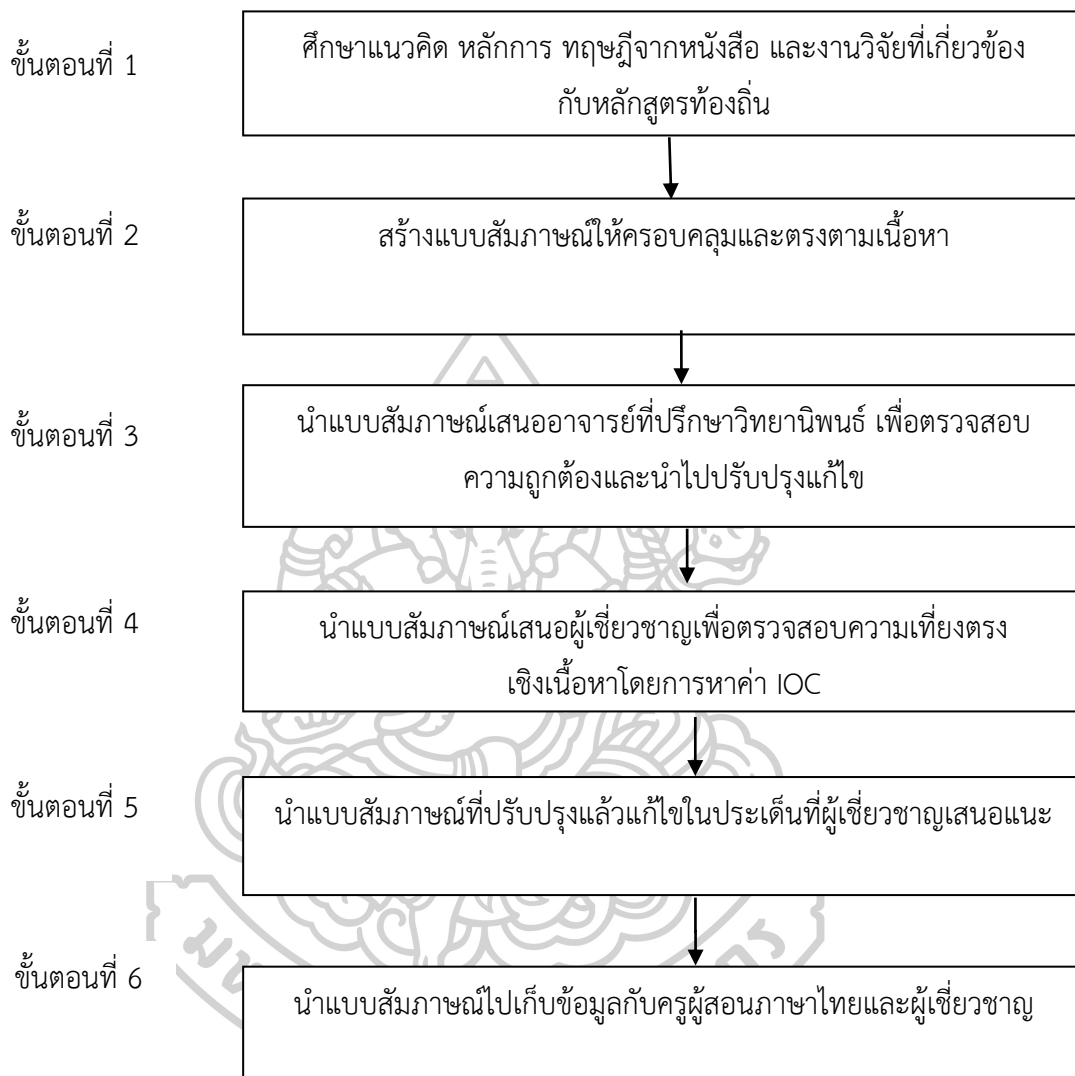
5.3.4 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับเนื้อหา ภาษา สโลและวัดประเมิณผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน แล้วนำคะแนนมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence IOC)

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่า 0.80 – 1.00 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้ได้

5.3.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของคำถามให้มีความชัดเจนสามารถสื่อความได้ง่ายตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.3.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนภาษาไทย

สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการให้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน ป.3/1 – 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 204 คน ตอบแบบสอบถาม และดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเองกับครูผู้สอน ภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 5 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารที่ศึกษาความต้องการโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยในตอนต้นที่ 1 ใช้สถิติร้อยละ (%) ตอนที่ 2 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และในตอนต้นที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น รายละเอียดและคุณลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 1 ฉบับ โดยวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม ใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ความพร้อมด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์	ศึกษาเอกสารและงานวิจัย	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอน SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	1. แบบวิเคราะห์เอกสาร 2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
2. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรอบหลักสูตรท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองสมุทรสงครามกลุ่มสาระการเรียนรู้	ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร	- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - กรอบหลักสูตรท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1. แบบวิเคราะห์เอกสาร 2. วิเคราะห์เนื้อหา (content Analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
ภาษาไทย		ประถมศึกษา สมุทรสงคราม - หลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนเมือง สมุทรสงคราม	
3. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของ นักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระการ เรียนรู้ในท้องถิ่นความพร้อมด้าน อุปกรณ์ และความสามารถในการ ใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียน	สอบถาม นักเรียน	นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 204 คน	1. แบบสอบถาม 2. ค่าสถิติที่ใช้เป็น ร้อยละ (%) 3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ เนื้อหา
4. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของ ครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความ ต้องการของครูในการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น ประกอบด้วยความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็น เกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียน พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา สาระและแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	สัมภาษณ์ครู และ ผู้เชี่ยวชาญ	ครูผู้สอนภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน	1. แบบสัมภาษณ์ 2. ค่าสถิติที่ใช้เป็น ร้อยละ (%) 3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Development)

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.2 เพื่อสร้างและหาคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

1.3 เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

1.4 เพื่อสร้าง หาคุณภาพ หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

1.5 เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็น

2. วิธีดำเนินการ

2.1 ดำเนินการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น

2.3 ดำเนินการสร้างสื่อวีดิทัศน์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์

2.5 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

2.6 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2.7 ดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

2.8 ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

2.9 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

2.10 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็น

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน สุ่มเลือกห้องเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้

4.1 หลักสูตรท่องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2 สื่อวีดิทัศน์ประกอบ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

4.3 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

4.4 แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

4.5 แบบสอบถามความคิดเห็น

5. การสร้างเครื่องมือ

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 คือ ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. ประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ 3. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 การพัฒนาหลักสูตรท่องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยร่วมกับครูผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 จากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรอบหลักสูตรท่องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และข้อเสนอแนะต่างๆ แล้วดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วยโดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์อีกครั้ง โดยดำเนินการสร้างหลักสูตรท่องถิ่น ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ป.3/4 และ ป.3/5 จำนวน 5 เรื่อง เวลาเรียนรวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตรท่องถิ่น ดังนี้ 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล โดยประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 5 เรื่อง คือ 1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่สำคัญ

และบุคคลสำคัญ 3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามในแต่ละเรื่อง ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สื่อวีดิทัศน์และนำหลักสูตรฉบับร่างนำเสนอที่ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมพิจารณาอีกครั้ง

5.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล 1 คนโดยตรวจสอบด้านความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 สิ่งที่ต้องการตรวจสอบ คือ ส่วนประกอบของหลักสูตร ได้แก่ 1.จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้าง 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล เป็นการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาความจำเป็นกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ และสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด

5.2.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง นำหลักสูตรฉบับร่างที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบก่อนนำไปทดลอง ใช้ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คนได้แก่

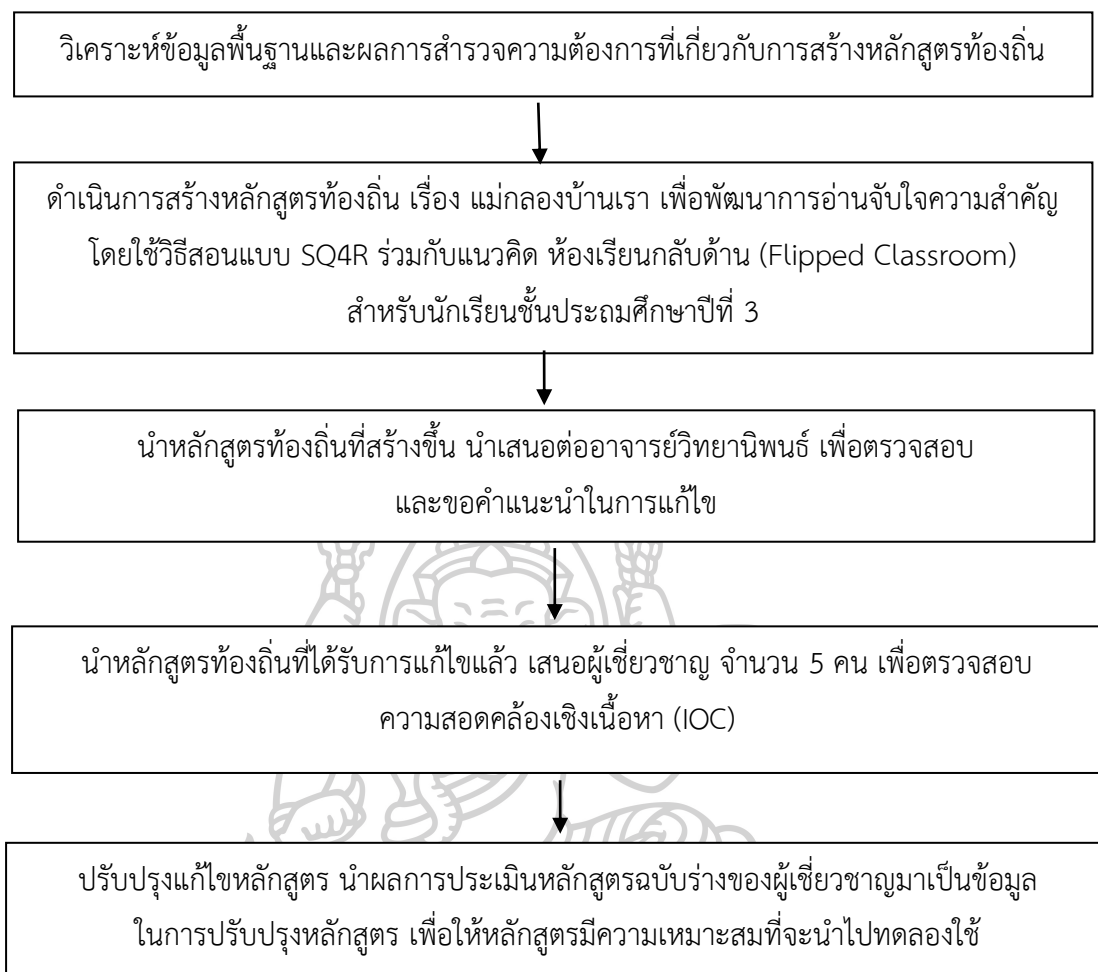
5.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรท้องถิ่น ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่

5.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร

5.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.3 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

ผลการหาค่าความสอดคล้องของหลักสูตรท้องถิ่นโดยผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 0.80– 1.00 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้ได้

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

5.2 สื่อวีดิทัศน์ประกอบ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

5.2.1 ศึกษากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

5.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างสื่อวีดิทัศน์และเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดความชำนาญ

5.2.3 ศึกษาเนื้อหาและวิเคราะห์เนื้อหาท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม

5.2.4 นำเนื้อหามาวิเคราะห์สังเคราะห์เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

5.2.5 นำเนื้อหาที่จัดเรียงไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน และสร้างแบบประเมินคุณภาพ โดยมีรายการประเมิน 4 ด้าน คือ 1. ด้านเนื้อหา

2. ด้านภาพประกอบ 3. ด้านตัวอักษร 4. ด้านภาพวิดิทัศน์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก
  - 4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี
  - 3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
  - 2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
  - 1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับควรปรับปรุง
- เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการประเมินใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี
- 2.51 – 3.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความคุณภาพ

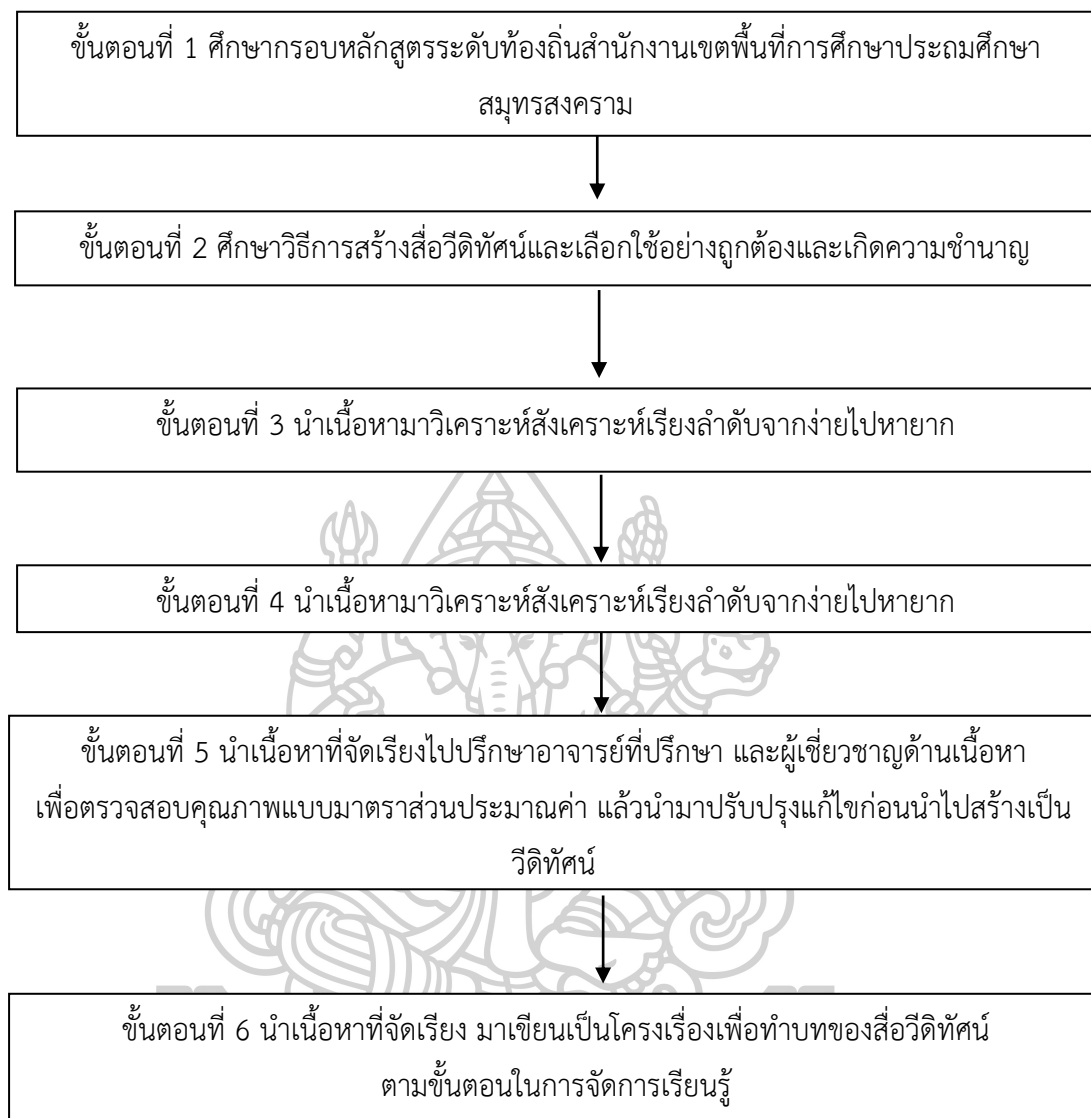
ผลการหาค่าคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่าของสื่อวีดิทัศน์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.16) ซึ่งอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้ได้

5.2.6 นำเนื้อหาที่จัดเรียง มาเขียนเป็นโครงเรื่องเพื่อทำบทของสื่อวีดิทัศน์ ตามขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้

5.2.7 นำโครงเรื่องมาเขียนใหม่ เป็นบทสื่อวีดิทัศน์ (Script) เพื่อนำไปถ่ายทำต่อไป

5.2.8 นำเนื้อหาที่จัดเรียงเป็นหน่วยการเรียนรู้ มาเขียนเป็นโครงเรื่องเพื่อทำบทของสื่อวีดิทัศน์ ตามขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างสื่อวีดิทัศน์

5.3 แผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม มีขั้นตอนดังนี้

5.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

5.3.2 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แม่กลองบ้านเรา

5.3.3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

5.3.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้

5.3.5 นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินผล 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ผลการหาค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.80 – 1.00 ซึ่งเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยมีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ดังนี้

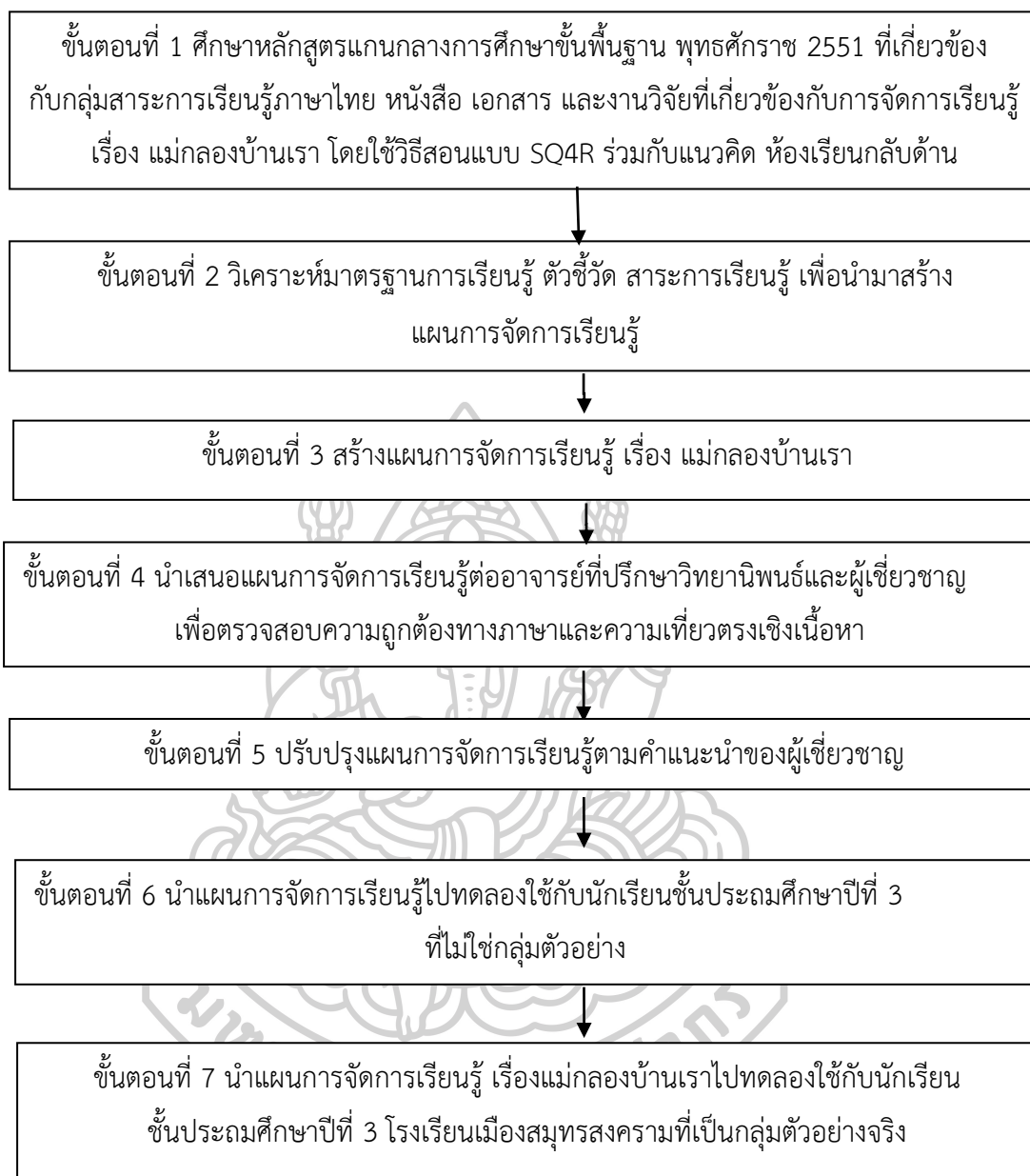
1) ปรับปรุงเนื้อหาในบทอ่านในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีการปรับเปลี่ยนประเภทของบทอ่านโดยเรียงลำดับบทอ่านจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ยากขึ้น

2) ปรับปรุงขั้นตอนการสอนในแต่ละชั้น ที่อาจใช้เวลามากเกินไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับเวลาที่กำหนด คือ 2 ชั่วโมง เพราะเนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้จัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ใบงานในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการสอนแบบ SQ4R มีมากเกินไป

5.3.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.3.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้จริง (ระหว่างวันที่ 8 มกราคม – 19 มกราคม 2561)

5.3.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2560 สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์ รวม 20 ชั่วโมง (ระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ – 16 กุมภาพันธ์ 2561) โดยสรุปขั้นตอนดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

5.4 แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น ใช้ประเมินก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

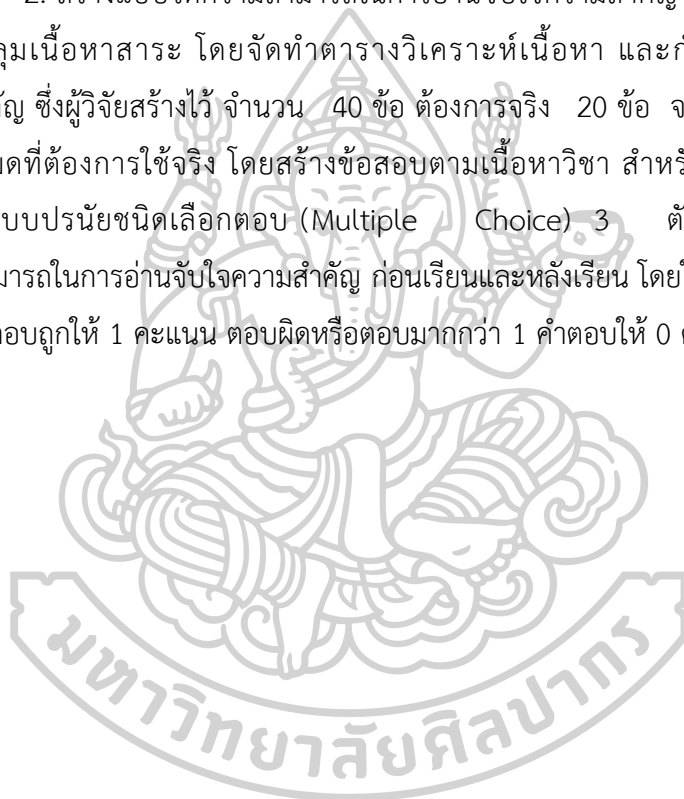
แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ใช้ประเมินก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนจากการวัดความสามารถในการอ่าน

จับใจความสำคัญก่อนเรียน (Pre-Test) และหลังดำเนินการสอนเสร็จสิ้นแล้ว (post – test) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นข้อสอบชนิดปรนัย 3 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยสร้างไว้จำนวน 20 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และหลักเกณฑ์การให้คะแนนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ การประเมินผลภาคปฏิบัติ และคู่มือวัดผลและประเมินผลหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด และครอบคลุมเนื้อหาสาระ โดยจัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดน้ำหนักเนื้อหา ตามความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสร้างไว้ จำนวน 40 ข้อ ต้องการจริง 20 ข้อ จากนั้นจึงกำหนดจำนวน ข้อสอบทั้งหมดที่ต้องการใช้จริง โดยสร้างข้อสอบตามเนื้อหาวิชา สำหรับข้อสอบที่สร้างครั้งนี้ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ข้อสอบก่อนเรียน – หลังเรียน (ปรนัย)

เรื่อง	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	รวม
1. นิทาน	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	1	1	1	1	4
2. ตำนาน	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	1	2	1	-	4
3. บทความ	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 และ ป.3/5	1	2	-	1	4
4. ช่าง	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 และ ป.3/5	1	2	1	-	4
5. บท ร้อย กรอง	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป. 3/5	1	2	-	1	4
รวม		5	9	3	3	20

3. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา

4. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญพร้อมแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล 1 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดแล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่า 0.80 - 1.00 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้ได้

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 45 คน แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน

6. นำผลการทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) แบบปรนัยเพื่อหาคุณภาพ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) โดยถือเกณฑ์ว่าข้อสอบแต่ละข้อมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80

เกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย คือ 0.20 - 0.80 ถ้าค่าความยากง่าย < 0.20 ถือว่าข้อสอบนั้นยากเกินไป และถ้าความยากง่าย > 0.80 ถือว่าข้อสอบนั้นง่ายเกินไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557: 188)

ผลการหาค่าความยากง่าย (p) ได้ค่าระหว่าง 0.50 - 0.75 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

6.2 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สูตรดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557: 186)

เกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกควรมีค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป สำหรับการแปลค่าอำนาจจำแนก แปลผลได้ดังนี้

ผลการหาค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.23 - 0.64 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

6.3 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับ โดยนำผลการทดลองใช้มาหาค่าความคงตัวภายในของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ (Internal Consistency) โดยใช้สูตรของ Kuder - Richardson (KR - 20) ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2557: 182)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก) ถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Gain Score)

การวัดคะแนนพัฒนาการด้วยวิธีนี้พัฒนาโดย ศิริชัย กาญจนวาสิ (2532 : 14) โดยคะแนนพัฒนาการเกิดจากค่าอัตราส่วนร้อยละระหว่างผลต่างของคะแนนสอบหลังเรียนกับคะแนนสอบก่อนเรียนกับผลต่างของคะแนนเต็มกับคะแนนสอบก่อนเรียน แสดงได้โดยสมการดังนี้

$$S = \frac{100 (Y - X)}{F - X}$$

เมื่อ S คือ คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์
 F คือ คะแนนเต็มของการวัดทั้งครั้งแรกและครั้งหลัง
 X คือ คะแนนการวัดครั้งแรก
 Y คือ คะแนนการวัดครั้งหลัง

เกณฑ์คะแนนระดับพัฒนาการดังนี้

75 – 100 อยู่ในระดับพัฒนาการสูงมาก

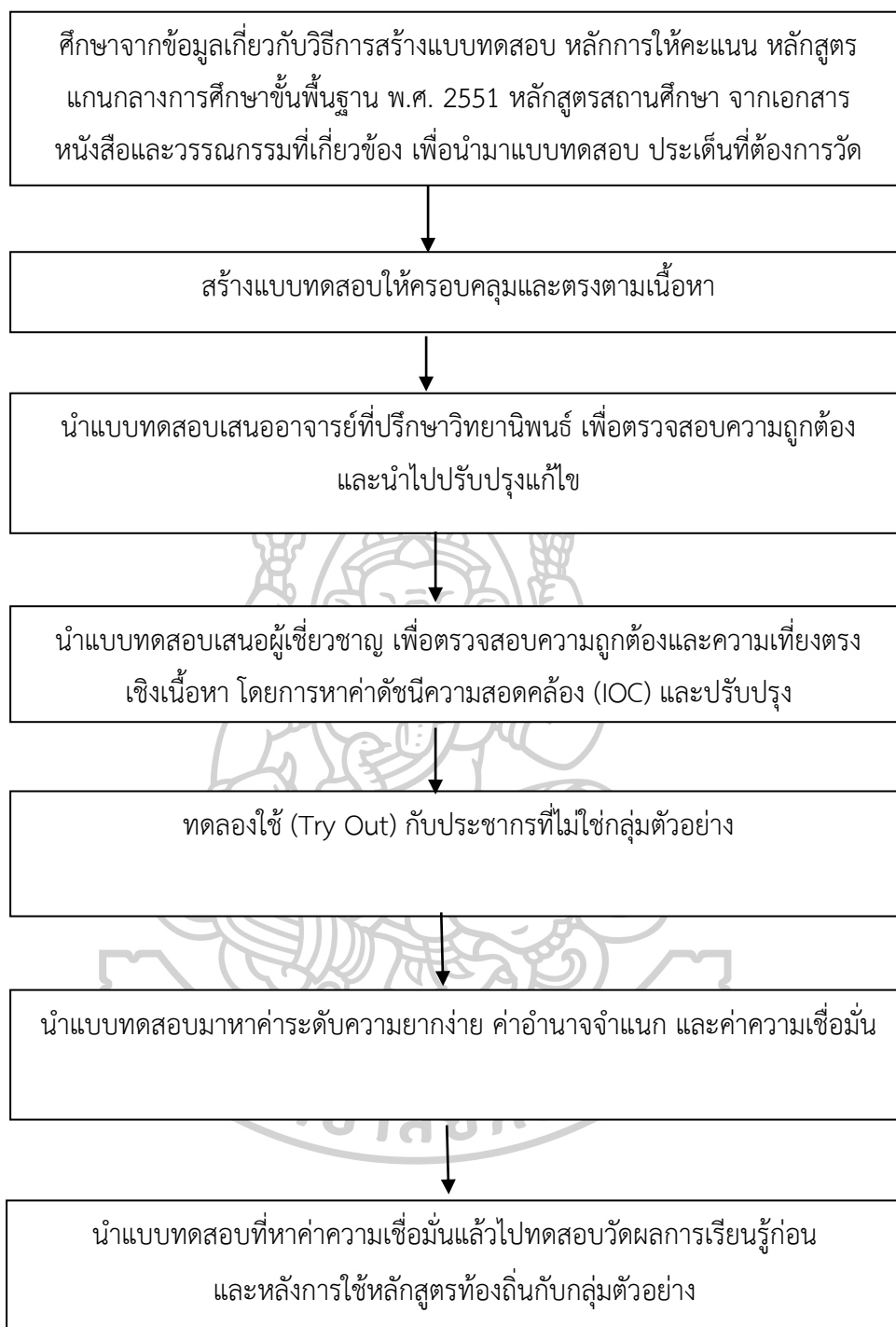
50 – 74 อยู่ในระดับพัฒนาการสูง

25 – 49 อยู่ในระดับพัฒนาการระดับกลาง

0 – 25 อยู่ในระดับพัฒนาการระดับต้น

สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

5.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

(Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ

5.5.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ตอน จำนวน 14 ข้อ ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยมีจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาสาระ จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ 4) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ และ 5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 2 ข้อ รวมทั้งหมด จำนวน 13 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การตัดสินแบบ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 51)

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์คะแนนของการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในแต่ละข้อแล้วคำนวณค่าคะแนนโดยใช้เกณฑ์การวัดตามระบบของ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามช่วงคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามที่นักเรียนรู้สึกนอกเหนือจากที่นักเรียนตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 นำเสนอแบบความเรียง โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามหลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น

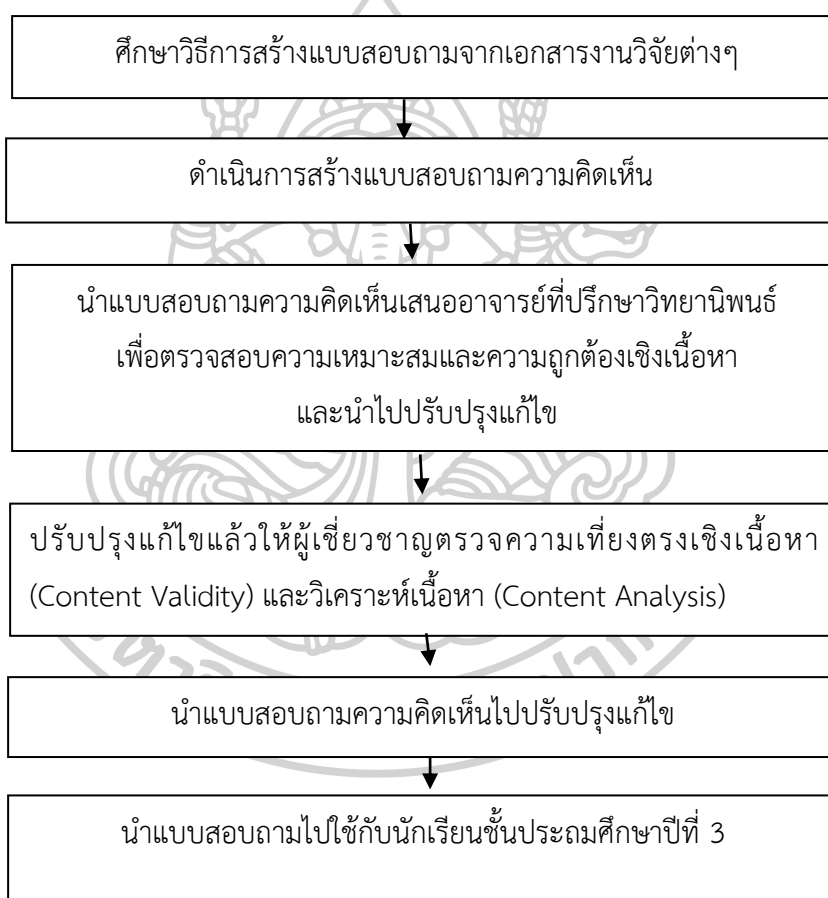
5.5.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา และนำไปปรับปรุงแก้ไข

5.5.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน และวิเคราะห์

เนื้อหา (Content Analysis) ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็น เท่ากับ 1.00

5.5.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปปรับปรุงแก้ไขในกรณีมีคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.5.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 สามารถสรุปขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

ตารางที่ 14 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) เวลาเรียน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล	- ผู้วิจัย - ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา - ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา - ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล - เอกสารบันทึกผล	- แบบวิเคราะห์เอกสาร - วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. ประเมินคุณภาพหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ	- ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร - ตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ (ด้านเนื้อหา) (ด้าน การวัด และ ประเมินผล)	- แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดย - วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
3. เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฉบับร่าง	ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำมาทดลองใช้	ผู้วิจัย	- หลักสูตรฉบับร่าง - วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
4. เพื่อหาคุณภาพของ สื่อวีดิทัศน์	ตรวจสอบความถูกต้อง ทางภาษาและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)	อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน ผู้ เชี่ยวชาญด้านสื่อ วีดิทัศน์และผู้เชี่ยวชาญ ทางการวัดและ ประเมินผล 1 คน	1. แบบประเมินความ เหมาะสมของสื่อ วีดิทัศน์ โดยใช้แบบ มาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale) 2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
5. เพื่อหาคุณภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้	ตรวจสอบความถูกต้อง ทางภาษาและความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)	1. อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 2. ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา จำนวน 2 คน และ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การวัดและประเมินผล 1 คน 3. นักเรียนชั้น ป.3/1 โรงเรียนเมือง สมุทรสงคราม	1. แบบประเมินความ เหมาะสมของแผนการ จัดการเรียนรู้ 2. วิเคราะห์ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)
6. เพื่อหาคุณภาพของ แบบวัดความสามารถ ในการอ่านจับใจความ ที่สร้างขึ้น	1. ตรวจสอบความ เที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) 2. หาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนก 3. หาค่าความเชื่อมั่น	1. อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 2. ผู้เชี่ยวชาญ 3. นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมือง	1. แบบทดสอบ 2. วิเคราะห์หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) 3. วิเคราะห์หาค่า ความยากง่าย (p) ค่า อำนาจจำแนก (r)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
	ขอ ง แ บ บ บ วัต ความสามารถในการ อ่านจับใจความสำคัญ	สมุทรสงคราม	และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัด ความสามารถในการ อ่านจับใจความสำคัญ ด้วยสูตร KR – 20ใน การอ่านจับใจความ สำคัญด้วยสูตร KR – 20
7. เพื่อหาคุณภาพของ แบบสอบถามความ คิดเห็น	ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity)	1. อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ 2. ผู้เชี่ยวชาญ	1. แบบสอบถามความ คิดเห็น 2. วิเคราะห์ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น (Research)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ
แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. แบบแผนการวิจัย

การออกแบบการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
แบบ The One Group Pretest – posttest Design คือ กลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
(มาเรียม นิลพันธุ์ 2557: 144)

แบบแผนการวิจัย

ตารางที่ 15 แสดงแบบแผนการทดลอง The One Group Pretest – Posttest Design

ทดสอบก่อนทดลอง	ทดลอง	ทดสอบหลังทดลอง
T_1	X	T_2

T_1 หมายถึง วัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเราก่อนทดลองใช้หลักสูตร

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

T_2 หมายถึง วัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเราหลังทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง ป.3/5 มีนักเรียนจำนวน 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

4. เครื่องมือที่ใช้

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

4. สื่อวีดิทัศน์

วิธีดำเนินการ

ในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5

2. ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนทดลองใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

3. ทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้กำหนดแนวการสอนและแผนการสอน เพื่อนำไปทดลองใช้สอนโดยผู้วิจัย ได้ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 44 คน โดยใช้ระยะเวลาสอน สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นเตรียมความพร้อม

1. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

2. สอนวิธีการดูและการใช้วิดีโออย่างถูกต้อง

3. ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่ นักเรียน

4. ฝึกการจดบันทึก

5. ฝึกการตั้งคำถาม

ขั้นการจัดการเรียนรู้

การเรียนนอกชั้นเรียน

1. แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา

2. ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวี

3. ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

การเรียนรู้ในชั้นเรียน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน

ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)

1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)

2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป

2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน

2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านหรือไม่

3. ขั้นอ่าน (Read)

3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้

3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง

4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน

5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)

5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

ระหว่างที่ดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานในแต่ละเรื่องของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 กิจกรรมที่สอดแทรกในแต่ละเรื่องของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

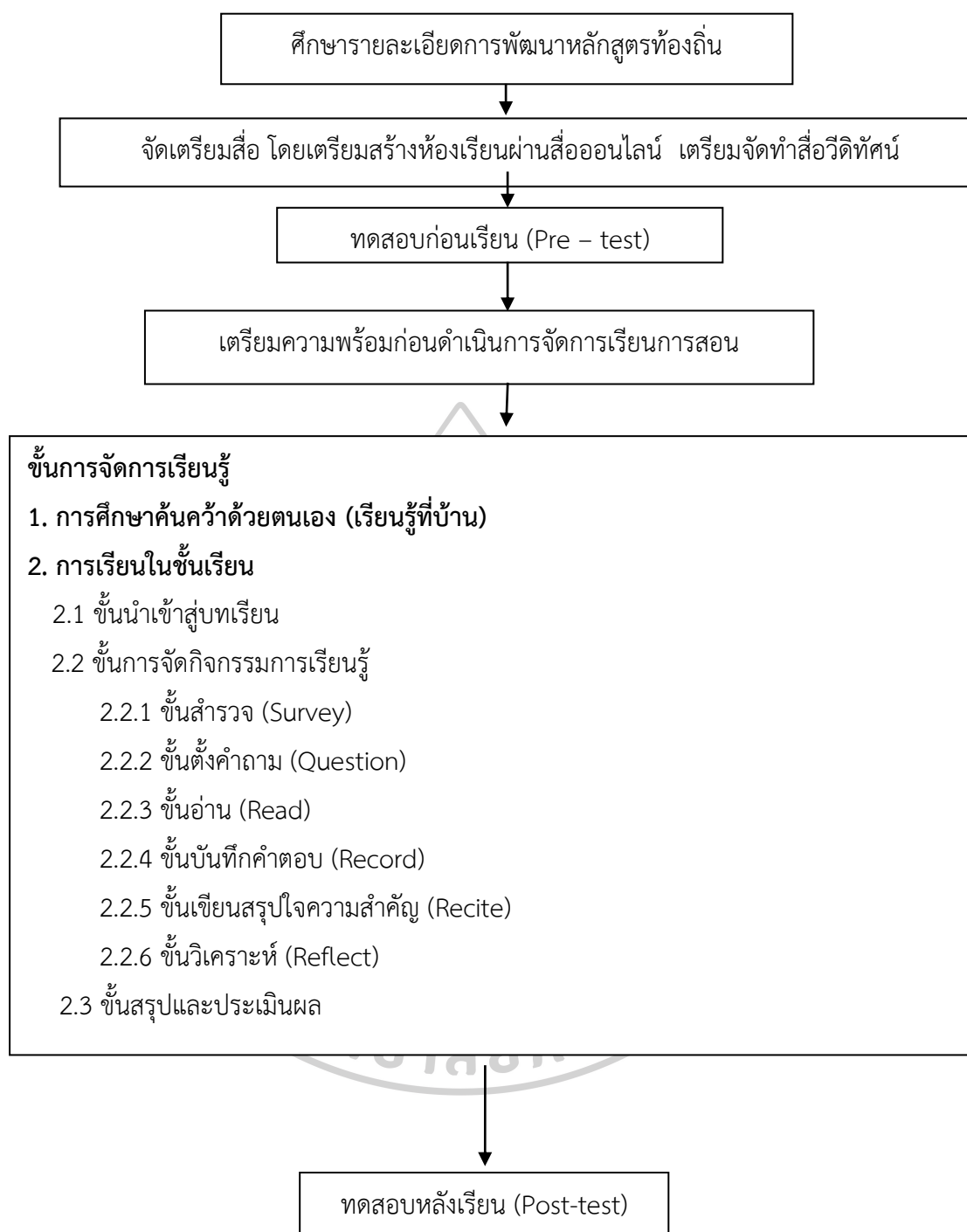
ลำดับที่	เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรม/ภาระงาน
1	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	แผนที่ 1	1. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ 3. สรุปใจความสำคัญ
		แผนที่ 2	
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนาน เรื่อง สถานที่สำคัญและบุคคลสำคัญ	แผนที่ 3	1. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ 3. สรุปใจความสำคัญ
		แผนที่ 4	
3	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่นท้องถิ่น	แผนที่ 5	1. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ 3. สรุปใจความสำคัญ
		แผนที่ 6	
4	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ	แผนที่ 7	1. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ 3. สรุปใจความสำคัญ
		แผนที่ 8	
5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองท้องถิ่น เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	แผนที่ 9	1. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2. ตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ 3. สรุปใจความสำคัญ
		แผนที่ 10	

4. หลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สิ้นสุดลง จึงทำการทดสอบหลังเรียน (Post – test)

5. หลังจากนักเรียนเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา ครบทั้ง 5 เรื่อง ครูแจกแบบสอบถามความเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

สรุปขั้นตอนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ดังภาพที่ 14

ภาพที่ 14 ขั้นตอนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย / เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา	นำหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน โดย 1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) 2. ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้ 2.1 ขั้นก่อนใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยเตรียมความพร้อม ดังนี้ 2.1.1 ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2.1.2 สอนวิธีการดูและการใช้วิดิทัศน์อย่างถูกต้อง 2.1.3 ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่นักเรียน 2.1.4 ฝึกการจดบันทึก 2.1.5 ฝึกการตั้งคำถาม 2.2 ขั้นใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 2.2.1 ทดสอบก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 2.2.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังนี้	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	1. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ 3. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย /เอกสาร	เครื่องมือ/การ วิเคราะห์ข้อมูล
	<p>การเรียนรู้ในชั้นเรียน</p> <p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนโดยการถาม – ตอบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องบทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน</p> <p>ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นสำรวจ (Survey) <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) <ol style="list-style-type: none"> 2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ โดยใช้คำถามที่หาได้ในเนื้อเรื่อง 2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน 2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆ ละ 1 คำถาม 3. ขั้นอ่าน (Read) <ol style="list-style-type: none"> 3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ 3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) <ol style="list-style-type: none"> 4.1 นักเรียนนำคำสำคัญจากเนื้อเรื่องมาบันทึกข้อมูลย่อๆตามความเข้าใจ 4.2 นักเรียนนำคำสำคัญมาเขียนสรุปใจความสำคัญ 		<p>แบบ SQ4R</p> <p>ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)</p> <p>4. สื่อวีดิทัศน์</p> <p>วิเคราะห์ข้อมูลโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าร้อยละ (%) - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) - วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย /เอกสาร	เครื่องมือ/การ วิเคราะห์ข้อมูล
	<p>4.3 นักเรียนเขียนคำถามลงในใบงาน</p> <p>5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)</p> <p>5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง</p> <p>6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)</p> <p>6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้เหตุผลประกอบความรู้เดิม</p> <p>ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน</p>		

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (Development)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้องเรียน 3/5 จำนวน 44 คน ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็น

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2 ประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.3 ประเมินความสามารถหลังเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.4 ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test แบบ Dependent เพื่อนำหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

5.2 การวิเคราะห์พัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) ใช้สูตรของศิริชัย กาญจนวาสี (2532 : 14) โดยคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40 ขึ้นไป

5.3 การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 มาวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ One sample t-test

5.4 การประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

5.4.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาสอบถามนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คนโดยให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้ระดับคะแนน เสนอเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายรายข้อ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการประเมินใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายรายข้อ โดยใช้การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 74 – 80)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (Development) ผู้วิจัยสรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน Flipped Classroom	นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำก่อนเรียนและหลังเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน	1. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิเคราะห์ข้อมูลโดย 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t – test แบบ Dependent
2. เพื่อประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับ	นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำก่อนเรียนและหลังเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน	1. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิเคราะห์ข้อมูลโดย 2. ร้อยละ ความก้าวหน้าโดยใช้วิธีการพัฒนาการสัมพัทธ์

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล
ก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40			
4.3 เพื่อประเมินความสามารถหลังเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80	นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำหลังเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน	1. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ 2. ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน	1. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา

สรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน 4 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) และวิเคราะห์ความต้องการ (Need Assessment) ของนักเรียนและครูเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารการศึกษา การสัมภาษณ์ การสอบถาม 2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการวิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการ และข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ในขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) เวลาเรียน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล ประเมินคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น 3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยดำเนินการเตรียมสื่อและนักเรียนให้มีความพร้อมและสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ และ 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้สมบูรณ์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้ โดยประเมิน 4 ด้าน ดังนี้ 4.1 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตร 4.2 ผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น 4.3 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่นเทียบเกณฑ์ ร้อยละ 80 4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น มีรายละเอียดดังจะกล่าวโดยลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสงคราม และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม 2. ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) 3. ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) ความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม

1.1.1 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ผลดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งในมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติ (2551: คำนำ) โดยให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร แต่หลักสูตรเดิมมีปัญหาหลายประการ คือ ความสับสนของผู้ปฏิบัติในสถานศึกษาซึ่งส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มากเกินไป เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดผลไม่สะท้อนมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษานำไปเป็นกรอบและทิศทางพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักการของหลักสูตร ดังนี้ 1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ 2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน 3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ 4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น 5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยมีตัวชี้วัดคือสิ่งระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ รวมทั้งลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ตัวชี้วัดนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดการสอน เป็นเกณฑ์สำหรับวัดผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน นอกจากนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มีหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนต้องทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ และต้องมีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายมีการปฏิบัติลงมือทำจริง

ด้วยเหตุนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงเป็นรายวิชาที่มีหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่มีความต้องการให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรม อันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ คู่ชาติไทยตลอดไป ซึ่งโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แบ่งออกเป็น 5 สาระ คือ 1. การอ่าน 2. การเขียน 3. การฟัง การดู และการพูด 4. หลักการใช้ภาษาไทย 5. วรรณคดีและวรรณกรรม ในส่วนที่นำมาบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ป.3/4 และ ป.3/5 ในหน่วยที่ 10 ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) โดยมุ่งให้นักเรียนสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ และสรุปข้อคิดข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงการบริหารจัดการหลักสูตรว่าในระบบการศึกษามีการกระจายอำนาจในท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้นหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุดอันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

การใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย มีความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถานศึกษาควบคู่ไปกับหลักสูตรแกนกลาง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากใกล้ตัวสู่ไกลตัว และเชื่อมโยงความรู้สู่สากล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นของ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ดำเนินการจัดทำเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 20-21) มาตรา 35 ระบุไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา 37 ให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ 1. อำนาจหน้าที่ในการบริหาร และการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและการจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา โดยการดำเนินงานสอดคล้องกับคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการวางแผน การดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษา และแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นอกเหนือจากการจัดทำให้สนองตอบต่อหลักสูตรแกนกลางแล้วยังต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต ภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนให้มีความรัก ความผูกพัน และมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่สากลและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงได้ประมวลเอกสาร แนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมาเป็นแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

1.1.2 ผลการวิเคราะห์กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่น มีภารกิจที่สำคัญ คือ กำหนดเป้าหมาย/จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น วิจัยและพัฒนาคุณภาพการใช้หลักสูตร กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอีก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามซึ่งจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งพบว่าหลักสูตรระดับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม พุทธศักราช 2552 เน้นการปลูกฝังผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของจังหวัดสมุทรสงครามดังนี้ 1. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 2. ได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชน และท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม 3. ผู้เรียนทุกคนมีสำนึกรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นร่วมรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จากกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 204 คน โรงเรียนเมืองสมุทรสงครามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เนื้อหาโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรมีเนื้อหาในเรื่องดังต่อไปนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 3. วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. บุคคลสำคัญ และ 5. สถานที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 5 เรื่องนี้ใช้เป็นเนื้อหาสาระสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ

1.1.3 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสามารถพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในสาระเพิ่มเติม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 45) และในการพัฒนา

หลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นผู้พัฒนาต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จึงได้จัดเนื้อหาสาระที่สำคัญซึ่งตรงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับกรอบสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม นำมากำหนดเป็น โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่องแม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ จากโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัย 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัด ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผล ประกอบ และ ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมี โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน ที่จะนำมาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน หน้าหลัก	จำนวน ชั่วโมง
1	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามจังหวัดสมุทรสงคราม	ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน ผู้อ่านต้องเข้าใจแนวคิดทัศนคติของผู้เขียน แล้วสามารถตอบคำถามและสรุปใจความสำคัญได้	2	2
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ	ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนาน ผู้อ่านต้องเข้าใจเนื้อเรื่อง แล้วสามารถตอบคำถามและสรุปใจความสำคัญได้	2	4

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน หน้าหลัก	จำนวน ชั่วโมง
3	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น ท้องถิ่น	ป.3/3 และ ป.3/5	การอ่านจับใจความ สำคัญจากนิทาน ผู้อ่าน ต้องเข้าใจแนวคิด ทัศนคติของผู้เขียน แล้ว สามารถตอบคำถามและ สรุปใจความสำคัญได้	2	4
4	การอ่านจับใจความ สำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจ และการ ประกอบอาชีพ	ป.3/3 และ ป.3/5	การอ่านจับใจความ สำคัญจากข่าว ผู้อ่าน ต้องเข้าใจข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้ว สามารถตอบคำถามและ สรุปใจความสำคัญ	2	5
5	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของ จังหวัดสมุทรสงคราม	ป.3/3 และ ป.3/5	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทร้อยกรอง ผู้อ่านต้องเข้าใจแนวคิด ทัศนคติของผู้เขียน แล้วสามารถตอบคำถาม และสรุปใจความสำคัญ ได้	2	5
รวม				10	20

1.2 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

1.2.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R (Survey, Question, Read, Recite, Record, Reflect) เป็นวิธีการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่ยังอ่านเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ยังอ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี วิเคราะห์เรื่องราวที่ยังอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น เป็นการลดอัตราการลืมให้น้อยลง และสามารถตอบคำถามจากบทอ่านได้มากขึ้น ส่งเสริมความเข้าใจในบทอ่านและความจำรวมทั้งผู้อ่านยังได้ฝึกการคิดที่ซับซ้อนหรือในระดับสูง จากการวิเคราะห์ความหมายของการสอนแบบ SQ4R ที่นักการศึกษาต่างๆ ได้กล่าวไว้ ได้แก่ สุกนธ์ สันธพานนท์ (2554 : 224) ศศิธร ไชยเทศ (2554 : 26) ยุกติ โปธายะ (2546: 4) สามารถสรุปได้ว่า การสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากวิธีการสอนอ่านของ ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) และวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ที่นำวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบอกคำตอบอีกครั้ง (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.1 ขั้นสำรวจ (Survey)
  - 2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)
  - 2.3 ขั้นอ่าน (Read)
  - 2.4 ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)
  - 2.5 ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)
  - 2.6 ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)
3. ขั้นสรุปและประเมินผล

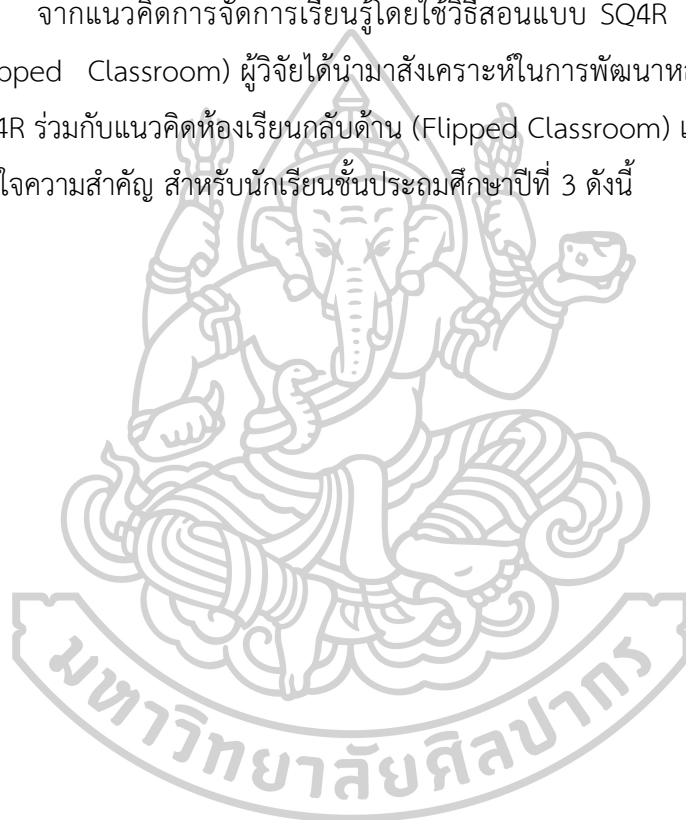
1.2.2 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของโจนาธาน เบอรัแมน และแอรอน แซม (Jonathan Bergmann and Aron Sams, แปลโดยรุ่งนภา นุตราวาศ, 2555: 54) และวิจารณ์ พานิช (2556: 21) สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง การกลับด้านห้องเรียน จากเดิมที่เคยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่โรงเรียน ทำการบ้านที่บ้าน กลับด้านห้องเรียนโดยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่บ้านผ่านสื่อออนไลน์ ดีวีดี

หรือซีดี แล้วมาทำการบ้านที่โรงเรียน ซึ่งการบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเอง นอกห้องเรียน จะกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียน โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการทำภาระงานที่ได้รับมอบหมาย บทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถสรุปได้ว่า ครูมีหน้าที่ในการทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ นอกห้องเรียน ทุกที่ ทุกเวลา นอกจากนั้นครูยังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการแนะนำ ช่วยเหลือนักเรียนในการทำภาระงานที่โรงเรียน ส่วนนักเรียนมีหน้าที่ค้นคว้าหาความรู้ด้วยการศึกษา เนื้อหาผ่านสื่อวีดิทัศน์ แล้วนำกลับมาทำกิจกรรมตามภาระงานที่กำหนดที่โรงเรียน

จากแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R และแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 20 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

ขั้นตอน การ สอน	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นเตรียมความพร้อม	1. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2. สอนวิธีการดูและการใช้วีดิทัศน์อย่างถูกต้อง 3. ฝึกการอ่านจับใจความสำคัญให้แก่นักเรียน 4. ฝึกการจดบันทึก 5. ฝึกการตั้งคำถาม
ขั้นการจัดการ	การเรียนนอกชั้นเรียน
การเรียนรู้	1. แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 2. ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวีดี 3. ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม
	การเรียนในชั้นเรียน
	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป 2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน

ขั้นตอน การ สอน	กิจกรรมการเรียนรู้
	<p>2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งขึ้นนั้นสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านหรือไม่</p> <p>3. ขั้นอ่าน (Read)</p> <p>3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้</p> <p>3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง</p> <p>4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)</p> <p>นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน</p> <p>5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)</p> <p>5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง</p> <p>6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)</p> <p>6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล</p> <p>ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป</p>

1.3 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.3.1 ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ

แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ผลการศึกษาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน ภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอน แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูวิชาการ จำนวน 1 คน และครูภาษาไทย จำนวน 3 คน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม ของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา 1 คน ครูวิชาการ จำนวน 1 คน และครูภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยจำแนกตามชื่อ เพศ อายุ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การอบรมหรือ สัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ (%) ดัง ตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	1	20.00
- หญิง	4	80.00
รวม	5	100.00
อายุ		
- ระหว่าง 30 – 40 ปี	1	20.00
- ระหว่าง 41 – 50 ปี	1	20.00
- ระหว่าง 51 – 60 ปี	3	60.00
รวม	5	100.00
การศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาตรี	4	80.00
- ปริญญาโท	1	20.00
รวม	5	100.00
ตำแหน่งการทำงาน		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	1	20.00
- ครูวิชาการ	1	20.00
- ครูภาษาไทย	3	60.00
รวม	5	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
- ระหว่าง 1 – 10 ปี	1	20.00
- ระหว่าง 11 – 20 ปี	2	40.00
- ระหว่าง 21 – 30 ปี	1	20.00
- ระหว่าง 31 – 40 ปี	1	20.00
- มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	5	100.00

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น		
- เคย	4	80.00
- ไม่เคย	1	20.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการศึกษาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และเพศชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี และมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งการทำงานส่วนใหญ่เป็นครูภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 20.00

ด้านประสบการณ์ทำงานประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมามีประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 1 – 10 ปี ระหว่าง 21 – 30 ปี และระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่เคยอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.00 และไม่เคยอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูวิชาการ และครูภาษาไทย ได้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ความสำคัญและจำเป็นของนักเรียนที่ได้เรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพวัฒนธรรมท้องถิ่น บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ สามารถสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน เป็นสิ่งที่นักเรียนจำเป็นต้องทราบข้อมูลต่างๆในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคมอย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น หลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง

1.2 ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

1.3 ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า รวมทั้งวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง

1.4 ชุมชนและภูมิปัญญาในชุมชน มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีดังนี้

สามารถสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

2.1 เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

2.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

2.3 เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ได้

2.4 เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

2.5 เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญได้

3. เนื้อหาสาระอะไรบ้าง โครงสร้าง/เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ

ด้านโครงสร้าง/เวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียนควรบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน โดยกำหนดเวลาตามความเหมาะสม

ด้านสื่อการเรียนรู้

ควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นสื่อที่ไม่น่าเบื่อ ที่ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน อาจมีภาพหรือของจริงประกอบ

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มีการตรวจสอบวัดความเข้าใจในบทเรียน ของนักเรียน โดยอาจให้นักเรียนได้กลับไปศึกษาความรู้ล่วงหน้าจากนอกห้องเรียน เป็นการฝึก ความรับผิดชอบในการเรียนอีกด้วย

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเรา มีดังนี้

ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ และต้องคำนึงถึง องค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความต้องการของสังคมและชุมชน ทั้งนี้ทั้งนั้นเราต้องดูว่านโยบายในส่วนกลางนั้นเป็นอย่างไร องค์ประกอบแรกที่สำคัญคือ การดำเนินงานของหลักสูตร ซึ่งต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนที่สองคือ การจัดเนื้อหาและประสบการณ์ ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับชุมชนและความต้องการของชุมชนด้วย และในส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรนั้นต้องหาข้อสรุป และแก้ไขข้อที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้สามารถพัฒนาทั้งตนเองและสังคมต่อไป

2. ปัญหา อุปสรรคและมีแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

ปัญหา/อุปสรรค

1. หากเกิดไฟดับหรือนักเรียนอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาที่นักเรียนกลับไปศึกษาสื่อวีดิทัศน์ที่บ้าน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการเรียนได้

2. การที่นักเรียนไม่ศึกษาวิดีโอบทอ่านมาจากบ้านก่อนมาทำกิจกรรมที่โรงเรียน จะทำให้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด จะส่งผลต่อเวลาที่เสียไปในการมาอ่านบทเรียนที่ห้องเรียน และนักเรียนที่ไม่อ่านบทอ่านจากวิดีโอที่บ้านจะไม่เข้าใจบทเรียนต่างๆและไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชั้นเรียนได้

3. บทอ่านบางเรื่องเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เช่น การอ่านข่าว บทความ เพราะอาจเป็นเนื้อเรื่องไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนได้

แนวทางการแก้ไข

1. หากเกิดปัญหาไฟดับหรือนักเรียนอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อได้ ในขณะดูสื่อวีดิทัศน์ที่บ้าน ครูผู้สอนควรเตรียมบทอ่านผ่านสื่อประเภทอื่น เช่น ใบงาน หรืออาจให้นักเรียนมาอ่านบทอ่านจากวีดิทัศน์จากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนนอกเวลา

2. ควรตรวจสอบว่านักเรียนได้ศึกษาบทอ่านมาจากบ้านล่วงหน้าก่อนมาปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียน โดยครูผู้สอนอาจให้ตั้งคำถามหรือตอบคำถามผ่านสื่อวีดิทัศน์ล่วงหน้าก่อนเข้าห้องเรียน เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนได้ศึกษามาก่อนล่วงหน้าจริงหรือไม่

3. ควรเลือกบทอ่านที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ไม่ควรเป็นเรื่องยาก หรือไกลตัวนักเรียน เพราะจะทำให้เด็กเรียนไม่สนใจบทเรียน

3.2 ความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 22

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 22 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ของจังหวัดสมุทรสงคราม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	96	47.06
- หญิง	108	52.94
รวม	204	100.00
อายุ		
- ระหว่าง 8 - 9 ปี	134	65.69
- ระหว่าง 10 - 11 ปี	70	34.31
รวม	204	100.00
อาชีพของผู้ปกครอง		
- รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	9	4.41
- ค้าขาย	41	20.10
- ธุรกิจส่วนตัว	71	34.80
- รับจ้าง	83	40.69
รวม	204	100.00
ประสบการณ์ที่เคยมี		
- ไม่เคย	184	90.20
- เคย	20	9.80
รวม	204	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 เป็นเพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 ตามลำดับ

ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 8 - 9 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 65.69 คน รองลงมามีอายุระหว่าง 10 - 11 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.31 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 40.69 รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 อาชีพค้าขาย จำนวน 41 คน

คิดเป็นร้อยละ 20.10 และสุดท้ายคืออาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ที่เคยมี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 90.20 และเคยมีประสบการณ์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

ตารางที่ 23 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเนื้อหา

เนื้อหา	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	187	28.46	1
ประวัติศาสตร์	42	6.39	6
ภูมิศาสตร์	63	9.59	5
เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ	78	11.87	4
สภาพสังคม การเมือง การปกครอง	35	5.33	7
วัฒนธรรมท้องถิ่น	98	14.92	3
บุคคลและสถานที่สำคัญ	139	21.16	2
สภาพปัญหาในชุมชน	15	2.28	8
รวม	657	100	

จากตารางที่ 23 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 รองลงมาคือ เรื่อง บุคคลสำคัญและสถานที่สำคัญ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 21.16 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87 เรื่อง ภูมิศาสตร์ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 9.59 เรื่อง ประวัติศาสตร์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 6.39 เรื่องสภาพสังคม การเมือง การปกครอง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33 และเรื่องสภาพปัญหาในชุมชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้
หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
เชิญวิทยากรมาบรรยาย – สาธิต	22	5.39	5
การแสดงบทบาทสมมติ	52	12.75	3
จัดอภิปราย	26	6.37	4
สื่อวีดิทัศน์	118	28.92	2
การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	190	46.57	1
รวม	408	100	

จากตารางที่ 24 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
โดยใช้การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 46.57 รองลงมา
คือ การใช้สื่อวีดิทัศน์ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 28.92 การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน
52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 จัดอภิปราย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.37 และเชิญวิทยากร
มาบรรยาย – สาธิต จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้
หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
การปฏิบัติจริง	87	11.23	5
การทดสอบ	165	21.29	1
แฟ้มสะสมผลงาน	119	15.35	4
การสอบถาม	25	3.23	8
การสัมภาษณ์	148	19.10	2
การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	63	8.13	6
ตรวจผลงาน	131	16.90	3
ประเมินตนเอง	37	4.77	7
รวม	775	100	

จากตารางที่ 25 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการวัดและประเมินผล โดยการทดสอบ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 21.29 รองลงมา คือการสัมภาษณ์ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 และการตรวจผลงาน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 เพิ่มสะสมผลงาน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 15.35 การปฏิบัติจริง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 11.23 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 8.13 การประเมินตนเอง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 และการสอบถาม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ประกอบสื่อ ทัศน

ความพร้อมในการใช้สื่อทัศน	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
เครื่องเล่นดีวีดี	144	26.18	3
โทรศัพท์สมาร์ทโฟน	187	34.00	1
คอมพิวเตอร์	174	31.64	2
ไอแพด	9	1.64	5
แท็บเล็ต	36	6.54	4
รวม	550	100	

จากตารางที่ 26 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมในการใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมาคือ มีความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 31.64 มีความพร้อมในการใช้เครื่องเล่นดีวีดี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18 มีความพร้อมในการใช้แท็บเล็ต จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 6.54 และมีความพร้อมในการใช้ไอแพด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 1.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนทางช่องทางสื่อต่างๆ

ความสามารถในการใช้ช่องทางสื่อ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
วิดีโอ	63	11.56	4
ไลน์	163	29.91	1
เฟซบุค	48	8.81	5
ยูทูป	138	25.32	2
ทีวีดี	108	19.81	3
แผ่นซีดี	25	4.59	6
รวม	545	100	

จากตารางที่ 27 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนทางช่องทางไลน์ มากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 29.91 รองลงมา คือ ยูทูป จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 และทีวีดี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 19.81 วิดีโอ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 11.56 เฟซบุค จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8.81 แผ่นซีดี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 4.59 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ต้องการให้มีการจัดสื่อวีดิทัศน์ที่เป็นลักษณะเคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม มีตัวการ์ตูนประกอบ เนื้อหาไม่ยาวมากเกินไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดประเด็น

ในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น โดยกำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ
1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง 3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) เวลาเรียน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มุ่งหวังจะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ควบคู่กับการอนุรักษ์ท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยใช้การอ่านภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกันรักษาภาษาไทยและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี จึงกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญได้
5. เพื่อให้นักเรียนมีความตระหนัก รัก ห่วงแทน ภาคภูมิใจ และผูกพันต่อท้องถิ่น

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง มาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยนำมาจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) โดยแบ่งการอ่านออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่สำคัญและบุคคลสำคัญ

3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

จากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เลือกพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัด ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ และ ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน ที่จะนำมาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 28 วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน น้ำหนัก	จำนวน ชั่วโมง
1	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	ท 1.1 ป .3/ 3, ป .3/ 4 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ผู้เขียนจะสอดแทรกแนวคิด ทศนคติ เจตคติที่มีต่อท้องถิ่น	2	4
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น	ท 1.1 ป .3/ 3, ป .3/ 4 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานนิยายหรือเรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จนหาต้นตอไม่ได้ และมีเนื้อหาเพื่ออธิบายที่มาของสิ่งต่าง ๆ หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่คนในสมัยก่อนยังไม่สามารถเข้าใจได้	2	4
3	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความเป็นงานเขียนที่นำเสนอเนื้อหาสาระและความคิด	2	4

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน น้ำหนัก	จำนวน ชั่วโมง
4	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรายงานความคิดเห็นของบุคคลโดยเรื่องราวที่นำมารายงานนั้นจะเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ	2	4
5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน แล้วสามารถตอบคำถามอภิปรายเนื้อหา และสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้	2	4
รวม				10	20

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ได้จากการคัดเลือกให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5 ตามที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ได้นำเนื้อหาจากกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยนำมาจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 10 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) โดยแบ่งการอ่านออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

เวลาเรียน

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ซึ่งสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท หรือตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มุ่งดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งดำเนินการให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่น และสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้นำชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เรียนรู้เพื่อพัฒนาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ และสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณธรรม เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสุข สนุกสนาน และเกิดฉันทะในการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรักการอ่าน
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และ ดิวิดี โดยใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและมีการนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน

โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นการจัดการเรียนรู้

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน)

- 1.1 แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
- 1.2 ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวีดี
- 1.3 ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

2. การเรียนในชั้นเรียน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน

ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)
  - 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ
2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)
  - 2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป
  - 2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน
  - 2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านหรือไม่
3. ขั้นอ่าน (Read)
  - 3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้ละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้
  - 3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง
4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน
5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)
  - 5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์เดิมในท้องถิ่นของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ใช้เนื้อหาวิชาเป็นตัวประกอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้เอง เน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริงด้วยตนเองสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบยั่งยืนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยวิจรรณญาณของตนเองได้ สามารถจัดระบบวิถีชีวิตในชุมชนและสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. สื่อวีดิทัศน์
3. ใบความรู้
4. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีแนวการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตร

เป็นการวัดและประเมินผลหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้จบหลักสูตร เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยวิธีการทดสอบผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 1.1 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 1.2 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40
- 1.3 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
2. การประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การประเมินจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิดเห็น

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

1. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

2.2 ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

2.2.1 ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างเป็นการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตร แนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฉบับร่างมีความสอดคล้องและเหมาะสม จุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฉบับร่างและจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม
2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฉบับร่างมีความสอดคล้องและเหมาะสม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะให้เพิ่มตัวชี้วัด ป.3/4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม และการอ่านจับใจความสำคัญจากตำนาน เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
3. เนื้อหาหลักสูตรฉบับร่างมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติจริง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอให้ปรับลดเนื้อหาลงให้กระชับ ตัดเนื้อหาบางเรื่องที่ไม่จำเป็นออก เพื่อให้เนื้อหามีความกะทัดรัดไม่มากเกินไป

4. เนื้อหาที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.60 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาโดยนำการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองมาเป็นเนื้อหาในเรื่องสุดท้าย เพราะการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรองเป็นเรื่องที่ยากที่สุดสำหรับการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องและเหมาะสม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจโดยยึดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามที่มีความหลากหลาย โดยปรับกิจกรรมจากกิจกรรมกลุ่มให้เป็นกิจกรรมรายบุคคล เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนแต่ละคนกลับไปศึกษาบทอ่านจากสื่อวีดิทัศน์ด้วยตัวเองอย่างแท้จริง

6. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะว่าให้ปรับเพิ่มเวลาในแต่ละกิจกรรมจาก 1 ชั่วโมงเป็น 2 ชั่วโมง เพราะกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนและรายละเอียดมาก จึงควรเพิ่มเวลาให้เป็นกิจกรรมละ 2 ชั่วโมง

7. สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้หลักสูตร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะว่าควรปรับบทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ให้เป็นใบความรู้สำหรับนักเรียนบางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงบทอ่านจากสื่อวีดิทัศน์ได้

8. การวัดผลประเมินผลหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาของหลักสูตร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้นการวัดและประเมินผลหลักสูตรจึงมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร

2.2.2 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์การอ่านจับใจความสำคัญ ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. เท่ากับ 0.16 ซึ่งอยู่ในระดับดีและสามารถนำไปใช้ได้

2.2.3 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาประกอบการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมการเรียนการสอนกับจุดประสงค์ และการวัดและประเมินผล พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2) ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้

6) สื่อการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2.2.4 ผลการประเมินแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญหาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อทดสอบรายข้อกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ได้ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.50 – 0.75 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 – 0.64 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90

2.2.5 ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม กับข้อคำถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้อง สัมพันธ์กัน

2.3 ผลการปรับปรุงฉบับร่างหลักสูตร

จากผลการประเมินฉบับร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าหลักสูตร มีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความ เหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง แล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านโครงสร้างควรเพิ่มการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ด้านเนื้อหา ควรปรับเนื้อหาในบทร้อยกรองให้ลดลง เพื่อให้ นักเรียนสามารถถอดความได้ ง่ายยิ่งขึ้น
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนและ ผู้ปกครองก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์ขั้นการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 44 คน จากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เนื้อหาเป็นประเภทของการอ่านดังนี้

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
  2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
  3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
  4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
  5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง
- เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทดลองใช้ระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ – 16 กุมภาพันธ์ 2561 วันละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง และเมื่อดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้นักเรียนด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญฉบับเดิมเพื่อเป็นการวัดความสามารถหลังเรียน และนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ เพื่อประมวลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หลักสูตรผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรม ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ลำดับ ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทดสอบก่อนเรียน		1
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	4
3	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่สำคัญและบุคคลสำคัญ	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5	4
4	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 และ ป.3/5	4
5	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 และ ป.3/5	4
6	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม	มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3, ป.3/5	4
7	ทดสอบหลังเรียน		1

จากตารางที่ 29 การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นเป็นการดำเนินการเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรในสภาพจริง เป็นการตรวจสอบซ้ำเพื่อยืนยันผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้รายการบันทึกหลังสอนที่แสดงรายละเอียดของการปฏิบัติงานทดลองใช้หลักสูตรและความพร้อมทั้งข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ได้แสดงไว้ในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง/กิจกรรม	รายการบันทึกหลังสอน	ข้อสังเกต/ปัญหาที่พบ/ ข้อเสนอเพื่อการแก้ไข/ ปรับปรุง
1	การอ่านจับใจความ สำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด สมุทรสงคราม (1)	ในระยะแรกนักเรียนยังปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่มได้ช้า เนื่องจาก นักเรียนบางส่วนยังไม่สามารถตั้ง คำถามและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่านได้ นอกจากนั้นยังไม่ สามารถสรุปใจความสำคัญจาก เรื่องที่อ่านได้ จึงทำให้เกิดปัญหา เรื่องเวลาในการจัดกิจกรรม	ควรอธิบายแนวทางการจัด กิจกรรมที่ชัดเจนให้ นักเรียนเข้าใจก่อนจัดการ เรียนรู้
2	การอ่านจับใจความ สำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด สมุทรสงคราม (2)	นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตั้ง คำถามจากเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น สามารถเรียงลำดับเนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง และสามารถสรุปใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน ตรงประเด็นมากขึ้น	1. ควรเรียบเรียงนิทานให้มี ความกระชับมากขึ้น 2. ควรปรับเนื้อหาภาษา จากภาษาพูดให้เป็นภาษา เขียนจะทำให้ให้นักเรียน เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น
3	การอ่านจับใจความ สำคัญจากตำนาน ท้องถิ่น เรื่อง สถานที่ สำคัญและบุคคลสำคัญ (1)	นักเรียนสามารถบางส่วนยังตั้ง คำถามแบบความรู้ความจำทั่วไป ยังไม่สามารถตั้งคำถามในเชิง วิเคราะห์ได้ สามารถเรียงลำดับ เหตุการณ์ได้ แต่ยังไม่สรุปใจความ สำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ไม่ดี เท่าที่ควร	ควรอธิบายความหมายของ คำศัพท์ให้นักเรียนทราบ เพราะคำบางคำเป็น คำศัพท์ที่ยากแก่การเข้าใจ ทำให้นักเรียนไม่สามารถ ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4	การอ่านจับใจความ สำคัญจากตำนาน ท้องถิ่น เรื่อง สถานที่ สำคัญและบุคคลสำคัญ (2)	เนื้อหาบทอ่านค่อนข้างยาว เกินไป แต่นักเรียนส่วนใหญ่มี ความกระตือรือร้นในการเรียน มากขึ้น สามารถตั้งคำถามจาก เรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	ควรปรับเนื้อหาให้มีความ กระชับมากขึ้น และควรมี ภาพภายในคู่มือทองให้ นักเรียนได้ศึกษา

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง/กิจกรรม	รายการบันทึกหลังสอน	ข้อสังเกต/ปัญหาที่พบ/ ข้อเสนอเพื่อการแก้ไข/ ปรับปรุง
		และสามารถสรุปใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนตรง ประเด็นมากขึ้น	
5	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรม ท้องถิ่นท้องถิ่น (1)	บทอ่านที่นำมามีคำศัพท์ที่ยาก พอสมควรทำให้เกิดปัญหาในการ แปลความหมายของคำหรือ ประโยคจากเรื่องที่อ่าน ทำให้ นักเรียนตั้งคำถามได้น้อย ส่วน ใหญ่จะเป็นคำถามที่ใกล้เคียงกัน หรือคล้ายกัน นอกจากนี้ นักเรียนบางส่วนยังไม่สามารถจับ ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้	ควรอธิบายความหมายของ คำศัพท์ที่ยากบางคำให้ นักเรียนเข้าใจก่อนอ่าน เพราะจะทำให้นักเรียนตี ตีความจากบทอ่านได้ยาก
6	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรม ท้องถิ่นท้องถิ่น (2)	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมดี ตั้งใจค้นหาคำสำคัญใน บทอ่าน สนใจบทเรียนตั้งใจตั้ง คำถามและค้นหาคำตอบที่แต่ละ กลุ่มตั้งคำถามไว้ สามารถสรุป ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดี	ควรออกแบบใบงานให้มี ความน่าสนใจมากขึ้น
7	การอ่านจับใจความ สำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการ ประกอบอาชีพ (1)	นักเรียนสามารถตั้งคำถามจาก เรื่องที่อ่าน และตอบคำถามจาก เรื่องที่อ่านได้แต่เนื้อหาในบทอ่าน ค่อนข้างยาก เป็นข้อเท็จจริงทำ ให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถ สรุปใจความสำคัญได้	ควรอธิบายความหมายของ คำศัพท์บางคำที่เป็นคำยาก ให้นักเรียนเข้าใจก่อนอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาและตีความ บทอ่านได้ชัดเจน ตรงประเด็นมากขึ้น

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง/กิจกรรม	รายการบันทึกหลังสอน	ข้อสังเกต/ปัญหาที่พบ/ ข้อเสนอเพื่อการแก้ไข/ ปรับปรุง
8	การอ่านจับใจความ สำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการ ประกอบอาชีพ (2)	นักเรียนสามารถตั้งคำถามและ ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ ยั้งขึ้น เข้าใจบทอ่านสามารถสรุป ใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ ชัดเจน ตรงประเด็นยิ่งขึ้น	ควรออกแบบใบงานให้มี ความน่าสนใจมากขึ้น
9	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทร้อย กรอง เรื่อง ข้อมูล ทั่วไปของจังหวัด สมุทรสงคราม (1)	เนื้อหาบทร้อยกรองเป็นเรื่องที่ ยากในการทำความเข้าใจ นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่สามารถ ตีความได้ในระยะแรกนักเรียน จึงยังตั้งและตอบคำถามได้ไม่ดี เท่าที่ควร และส่วนใหญ่ยังสรุป ใจความสำคัญได้ไม่ตรงประเด็น เท่าที่ควร	ควรอธิบายความหมายของ คำ และอธิบายฉันทลักษณ์ ในบทร้อยกรอง ควรลด เนื้อหาให้น้อยลง
10	การอ่านจับใจความ สำคัญจากบทร้อย กรอง เรื่อง ข้อมูล ทั่วไปของจังหวัด สมุทรสงคราม (2)	นักเรียนตั้งคำถามและตอบ คำถามจากเรื่องที่ได้ดียิ่งขึ้น สามารถตีความจากบทร้อยกรอง ได้ดีขึ้น สามารถสรุปใจความ สำคัญจากเรื่องที่ได้ชัดเจน ตรงประเด็นมากขึ้น	ควรอธิบายความหมายของ คำและฉันทลักษณ์และลด เนื้อหาในบทร้อยกรองให้ น้อยลง

ทั้งนี้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ หลังจากที่ได้ทดลอง
ใช้ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยประมวลได้ 7 ประเด็น ดังนี้

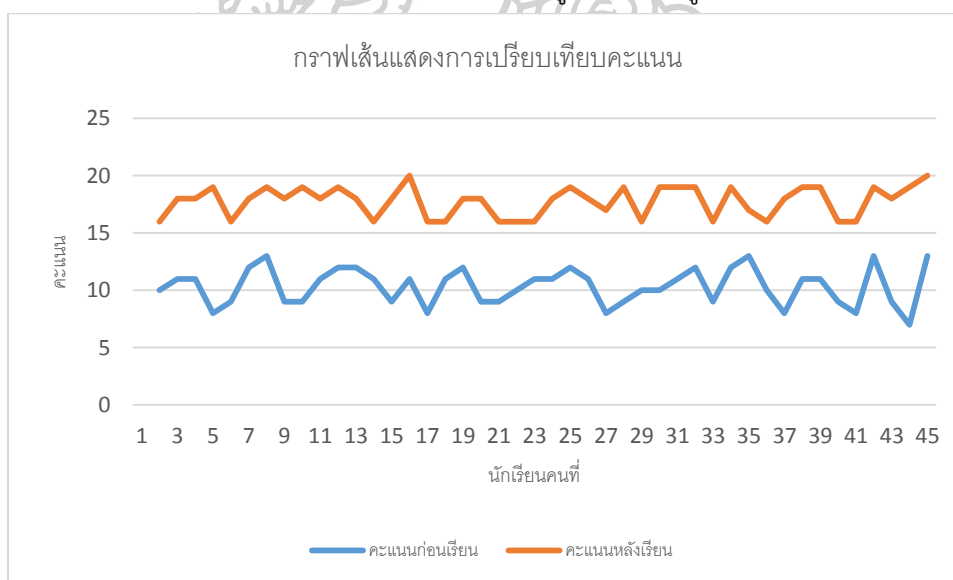
1. การจัดปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จำเป็นที่ผู้วิจัยต้องยอม
เสียเวลาก่อนจะเริ่มดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้
2. ควรตรวจสอบว่านักเรียนได้กลับไปศึกษาวิดีโอการอ่านจับใจความสำคัญและบทอ่านมา
จากบ้านแล้วจริงหรือไม่ เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมในห้องเรียนเป็นไปตามแผนที่วางไว้

3. เนื้อหาและภาษาในวิดีโอที่มีประสิทธิผลสูง ย่อมเกิดจากการเตรียมตัวอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน ผู้เตรียมย่อมต้องพิจารณาขีดเวลาให้เนื้อหาไม่ยาวและระดับภาษาไม่ยากเกินกว่าภูมิรู้ของผู้เรียนในวัยหรือระดับชั้นนั้นๆ

4. การเตรียมใบงานประกอบการทำงาน ถ้าผู้สอนจัดทำไว้หลากหลายมากพอก็จะเป็นเครื่องมือ หรือเครื่องทุ่นเวลาที่ผู้สอนจะเลือกนำไปใช้ช่วยเร่งเวลา หรือบริหารเวลาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบขั้นตอนได้ง่ายและสะดวก

5. จุดประสงค์การเรียนรู้หรือตัวชี้วัดในการสอนหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความหมาย ควรเน้นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน สอดคล้องและเป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลจากการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 44 คน ด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยจำแนกระดับความสามารถของนักเรียนทั้ง 44 คน ได้เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีผลคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 16 คน และกลุ่มที่มีผลคะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าร้อยละ 50 จำนวน 28 คน เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองสอนได้ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญฉบับเดิม ทั้งนี้ผลคะแนนหลังสอนและคะแนนผลต่างของการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนไว้มีรายละเอียดในภาคผนวก และเพื่อให้เสนอผลคะแนนทั้งหมดให้ง่ายต่อการพิจารณาจึงได้นำเสนอในรูปของแผนภูมิกราฟเส้น ดังภาพที่ 1

แผนภูมิกราฟเส้นที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน

จากแผนภูมิกราฟเส้นแสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียนของนักเรียนจำนวน 44 คน มีการเปลี่ยนแปลง คือมีคะแนนเพิ่มขึ้น ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่เกิดการเรียนรู้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ

แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่จัดให้เป็นมวลประสบการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้พัฒนาดีขึ้นกว่าเดิม

ทั้งนี้ถึงแม้ว่าในภาพรวมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของทุกแผน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้เป็นส่วนมาก แต่พบข้อที่เป็นข้อจำกัด คือ หากที่บ้านของนักเรียนเกิดปัญหาไฟดับ หรือนักเรียนอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนที่จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาความรู้จากที่บ้านเพื่อนำมาทำกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยทำเป็นใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษา และให้นักเรียนศึกษาวิดีโอที่ค้นจากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน จึงทำให้บางครั้งผู้วิจัยควบคุมหรือบริหารเวลาไม่ได้ ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรม หรือลดทอนจุดประสงค์ไปปฏิบัติอย่างอื่นให้สอดคล้องกับเวลา

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. การประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

3. การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

4. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้หลักสูตรทองถิ่นร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที โดยใช้ค่าสถิติ t-test แบบไม่อิสระ (t-test Dependent) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t-test	Sig
ก่อนเรียน	44	20	10.34	1.59	43	29.17	0.00*
หลังเรียน	44	20	17.77	1.30			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 31 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 17.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.30 ($\bar{X} = 17.77$, S.D. = 1.30) มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนที่ได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.59 ($\bar{X} = 10.34$, S.D.= 1.59) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ศึกษาพัฒนาการของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยใช้คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ แล้วนำมาวิเคราะห์หาจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) แต่ละระดับพัฒนาการ ผลปรากฏดังตารางที่ 34

ตารางที่ 32 คะแนนพัฒนาการความสามารถในการในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนที่วัดด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เทียบเกณฑ์ร้อยละ 40

ค่าเฉลี่ย	คะแนน ก่อนเรียน (เต็ม 20)	คะแนน หลังเรียน (เต็ม 20)	คะแนน ความ แตกต่าง	คะแนน พัฒนาการ	แปลผล	
					ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่าน เกณฑ์
ค่าเฉลี่ย	10.34	17.77	7.43	77.48	ผ่านเกณฑ์	-

จากตารางที่ 32 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังจากจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ จากคะแนนพัฒนาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น นักเรียนแต่ละคนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 77.48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูง

3. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ศึกษาพัฒนาการของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยใช้คะแนนหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ ร้อยละ 80

คะแนนความสามารถในการในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนที่วัดด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม หลังเรียน

การทดสอบ	N (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	(S.D.)	เกณฑ์ร้อยละ	คิดเป็นร้อยละ	df	t-test	Sig
หลังเรียน	44	20	782	17.77	6.54	80	88.86	43	8.9	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 33 พบว่า การทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้หลักสูตรทองถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 17.77 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.54 ($\bar{X} = 17.77$, S.D. = 6.54) คิดเป็นร้อยละ 88.86 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับได้ตาม สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 3

4. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ทำแบบสอบถามความคิดเห็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และครอบคลุมเนื้อหาใน โดยมีจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาสาระ จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ 4) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ และ 5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 2 ข้อ รวมทั้งรวมทั้งหมด จำนวน 13 ข้อ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 วิเคราะห์การแปลผลคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรทองถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

ข้อ	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรทองถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1	ด้านเนื้อหาสาระ	4.63	0.31	มากที่สุด	5
2	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.69	0.32	มากที่สุด	3
3	ด้านสื่อการเรียนรู้	4.69	0.33	มากที่สุด	4
4	ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.74	0.37	มากที่สุด	1
5	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.74	0.40	มากที่สุด	2
โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน		4.70	0.26	มากที่สุด	

จากตารางที่ 34 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.26) แปลความหมายระดับคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงครามที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงจากอันดับที่มากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.=0.37) อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.=0.40) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.32) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.33) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.31) อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 35 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
ด้านเนื้อหาสาระ				
1. เนื้อหาที่มีความน่าสนใจเหมาะกับการเรียนรู้	4.66	0.48	มากที่สุด	2
2. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน	4.50	0.51	มากที่สุด	3
3. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา มากขึ้น	4.73	0.45	มากที่สุด	1
รวม	4.63	0.31	มากที่สุด	⑤
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				
4. ครูสร้างความสนใจ จนทำให้นักเรียนอยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.70	0.51	มากที่สุด	2

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
5. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ อันนำไปสู่ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น	4.64	0.53	มากที่สุด	4
6. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิด Flipped Classroom ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น	4.77	0.42	มากที่สุด	1
7. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	4.66	0.48	มากที่สุด	3
รวม	4.69	0.32	มากที่สุด	③
ด้านสื่อการเรียนรู้				
8. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น	4.73	0.50	มากที่สุด	1
9. การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น	4.66	0.48	มากที่สุด	2
รวม	4.69	0.33	มากที่สุด	④
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
10. นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครูผู้สอน	4.73	0.45	มากที่สุด	2
11. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้าจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.75	0.49	มากที่สุด	1
รวม	4.74	0.37	มากที่สุด	①
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
12. นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักเรียนเองได้	4.80	0.46	มากที่สุด	1
13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น	4.68	0.52	มากที่สุด	2
รวม	4.74	0.40	มากที่สุด	②
โดยรวมทั้ง 7 ด้าน	4.70	0.26	มากที่สุด	

จากตารางที่ 35 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 แปลความหมายระดับคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงครามที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงจากอันดับที่มากที่สุดไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.=0.37) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.74$, S.D.=0.40) อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.32) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.33) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.31) อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านเนื้อหาสาระ พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรามากขึ้น ($\bar{X} = 4.73$ และ S.D. = 0.45) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเนื้อหาที่มีความน่าสนใจเหมาะสมกับการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.66$ และ S.D. = 0.48) และเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$ และ S.D. = 0.51) ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 1 ($\bar{X} = 4.63$ และ S.D. = 0.31) แปลความหมายข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.77$ และ S.D. = 0.42) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูสร้างความสนใจ จนทำให้

นักเรียนอยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.70 และ S.D. = 0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.66 และ S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมากที่สุด และกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ อันนำไปสู่ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.64 และ S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 2 ($\bar{X}$ = 4.69 และ S.D. = 0.32) แปลความหมายข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 3 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น ($\bar{X}$ = 4.73 และ S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ($\bar{X}$ = 4.66 และ S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 3 ($\bar{X}$ = 4.69 และ S.D. = 0.33) แปลความหมายข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 4 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้าจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}$ = 4.75 และ S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุดและนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครูผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.73 และ S.D. = 0.45) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 4 ($\bar{X}$ = 4.74 และ S.D. = 0.37) แปลความหมายข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 5 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักเรียนเองได้ ($\bar{X}$ = 4.80 และ S.D. = 0.46) อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}$ = 4.68 และ S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย

รวมรายด้านที่ 5 ($\bar{X}$ = 4.74 และ S.D. = 0.40) แปลความหมายข้อมูล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการประเมินความพึงพอใจ ไว้ประเด็นต่างๆที่น่าสนใจ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนเพิ่มเติมหลังการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและวิเคราะห์ประเด็นคำตอบเป็นเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ได้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา นักเรียนมีส่วนในการเลือกเนื้อหาข้อมูลในท้องถิ่นที่นำมาใช้ประกอบเป็นสื่อการเรียนในงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีความชอบ และสนใจในบทอ่านทั้ง 10 เรื่อง และมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เนื้อหามีความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

จากการซักถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักเรียน มีนักเรียนได้พูดเสริมประเด็นด้านเนื้อหาที่น่าสนใจว่า

“หนูว่าเนื้อหาที่ใช้ในบทเรียนดูน่าสนใจ มีภาพและเสียงประกอบ ทำให้น่าดูไม่เบื่อ อีกทั้งเป็นเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัว จึงทำให้น่าสนใจมาก”

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ อันนำไปสู่ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

จากการซักถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักเรียน มีนักเรียนได้พูดเสริมประเด็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างน่าสนใจว่า

“หนูว่าเป็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจมาก เพราะนักเรียนต้องกลับไปศึกษาบทเรียนจากสื่อวีดิทัศน์ในกลุ่มไลน์ แล้วตั้งคำถามจากบทอ่าน จากนั้นกลับมาทำกิจกรรมที่โรงเรียน ทำให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้”

3. ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบบทอ่าน โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม มีความน่าสนใจ มีภาพและเสียงประกอบ สามารถรอกกลับไปอ่านบทเรียนซ้ำได้ หากยังจดจำบทเรียนไม่ได้ จึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

จากการซักถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักเรียน มีนักเรียนได้พูดเสริมประเด็นด้านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจว่า

“หนูว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีมาก เพราะหนูไม่เคยได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้แบบนี้เลย เป็นสื่อที่สวยงาม มีภาพและเสียงประกอบ สามารถเปิดอ่านซ้ำได้ ทำให้หนูไม่เบื่อ อยากศึกษาบทอ่านทุกวัน และทำให้หนูใช้สื่อการเรียนรู้จากเทคโนโลยีเป็นอีกด้วย”

4. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครูผู้สอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้ามาจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว

จากการซักถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักเรียน มีนักเรียนได้พูดเสริมประเด็นด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ อย่างน่าสนใจว่า

“หนูมีความสุขในการเรียนมาก ได้ตั้งคำถามและตอบคำถาม ได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในห้องเรียน”

5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเองได้ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น

จากการซักถามและสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักเรียน มีนักเรียนได้พูดเสริมประเด็นด้านประโยชน์ที่ได้รับอย่างน่าสนใจว่า

“หนูคิดว่าตัวหนูสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ หนูรู้สึกรักท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และทำให้หนูใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อีกด้วย

ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข เรื่องของเนื้อหาในบทเรียนและระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าในช่วงพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างจะได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตามว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม แต่เมื่อนำมาปฏิบัติจริงพบว่า เนื้อหาบางเรื่องมีความยากเกินไปสำหรับนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการปรับเนื้อหาให้ง่ายขึ้น ดังในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 - 10 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เนื้อหามากเกินไป จึงทำให้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเกินกว่าเวลาที่กำหนด และควรใช้เนื้อหาในบทอ่านที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น

เมื่อนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้พบว่า มีข้อยังมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข ในเรื่องของของเนื้อหาและระยะเวลา ถึงแม้ในช่วงการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างจะได้รับการตรวจสอบจาก

ผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตามว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติจริงพบว่า เนื้อหาบางเรื่องยังมีความยากและซับซ้อนเกินไปสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ง่ายแก่การเข้าใจ ดังในเนื้อหาของการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง คิดถึงบางคนที่สมุทรสงคราม ได้ปรับลดเนื้อหาบทอ่านลงให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน นอกจากนี้ระยะเวลาที่กำหนดไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ดังนั้นจึงควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอนหรืออาจมีการสอนนอกเวลาเรียน ดังในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 - 10 จากเดิมจัดการเรียนรู้แผนละ 2 ชั่วโมง เพิ่มเป็นแผนละ 3 ชั่วโมง เพราะเนื้อหาบทร้อยกรองเป็นเรื่องที่นักเรียนตีความหมายได้ยาก ต้องมีความเข้าใจในฉันทลักษณ์ ความหมาย คำยากต่างๆที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ The One Group Pretest – Posttest Design โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

4.1 เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.2 เพื่อประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

4.3 เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

(Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

4.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยจัดทำเป็นบูรณาการในรายวิชาพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

การพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างหลักสูตรโดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดเน้นของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การวิเคราะห์หลักสูตร/จุดเน้นของโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม การศึกษาวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้รู้ในท้องถิ่น เอกสารและงานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว นำมาจัดทำรวบรวมเป็นข้อมูลตามโครงสร้างประเภทการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาสร้างโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและตรวจสอบความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรแล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 44 คน แล้วประเมินความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบวัดผลความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยดังกล่าว ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยพบว่า ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากกำหนดให้สถานศึกษาสนองต่อหลักสูตรแกนกลางแล้ว ยังกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการให้สอดคล้องกับท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์รอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 204 คน โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม เกี่ยวกับความต้องการจัดการเรียนรู้เนื้อหาโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรมีเนื้อหาในเรื่องดังต่อไปนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 3. วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. บุคคลสำคัญ และ 5. สถานที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 5 เรื่องนี้ใช้เป็นเนื้อหาสาระสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม พบว่าสถานศึกษาสามารถกำหนดรายละเอียดของสาระการเรียนรู้ขึ้นได้เอง จากสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการและความสนใจของนักเรียน เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน โดยให้นักเรียนกลับไปศึกษาบทอ่านจากสื่อวีดิทัศน์ที่บ้านแล้วตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่าน แล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำวิธีที่ใช้ในการสอนอ่าน 6 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1. ขั้นสำรวจ (Survey) 2. ขั้นตั้งคำถาม (Question) 3. ขั้นอ่าน (Read) 4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยผู้วิจัยได้จัดทำ สื่อวีดิทัศน์ประกอบบทอ่านที่สร้างขึ้นนำไปเผยแพร่ในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Facebook หรือ ดิวิดี เพื่อให้ นักเรียนนำกลับไปเรียนที่บ้าน แล้วนำภาระงานที่ครูมอบหมายมาทำที่โรงเรียน

ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรามีความสำคัญมาก เพราะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในท้องถิ่น เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องทราบเพื่อให้

เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง โดยควรจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยควรมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ อ่านได้ จัดโครงสร้างเวลาเรียนโดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการอ่าน และควรจัดสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอบถามความต้องการในการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 204 คน พบว่า นักเรียนต้องการเรียนเนื้อหาเรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น บุคคลสำคัญและสถานที่สำคัญในจังหวัดสมุทรสงคราม นักเรียนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการตั้งและตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน และใช้สื่อวีดิทัศน์ ควรมีการวัดและประเมินผลโดยใช้การทดสอบ เมื่อสอบถามความพร้อมในการใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และเครื่องเล่นดีวีดีได้ และนักเรียนมีความสามารถในการใช้ช่องทางสื่อทางไลน์ ยูทูป และดีวีดีได้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมผลการสัมภาษณ์และสอบถามความต้องการนี้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในครั้งนี้

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนตั้งคำถาม ตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ อ่านได้ โดยจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

- 1) จุดมุ่งหมาย
- 2) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
- 3) เนื้อหา
- 4) เวลาเรียน
- 5) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 6) สื่อการเรียนการสอน
- 7) การวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R

ดังนี้ 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้น คือ 2.1 ขั้นสำรวจ (Survey) 2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) 2.3 ขั้นอ่าน (Read) 2.4 ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 2.5 ขั้นเขียน

สรุปใจความสำคัญ (Recite) 2.6   ชั้นวิเคราะห์ (Reflect) 3.   ชั้นสรุปและประเมินผล โดยอยู่บนพื้นฐานของการตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปใจความสำคัญ ผู้วิจัยใช้ขอบเขตเนื้อหาสาระของบทอ่านโดยสังเคราะห์เชื่อมโยงกับบริบทอื่นๆทุกด้านดังกล่าวข้างต้น และสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยกำหนดเนื้อหาสาระดังนี้ 1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ 3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การอ่านจับใจความสำคัญ จากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่สร้างขึ้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ช่วงเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 44 คน ในโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีคุณภาพใช้ได้สามารถยืนยันผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ แต่ค้นพบอุปสรรคของการทดลองใช้หลักสูตร คือ การที่บางครั้งหากเกิดไฟดับหรือนักเรียนอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต จึงส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียน ที่จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาความรู้จากที่บ้านเพื่อนำมาทำกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยทำเป็นใบความรู้และเนื้อหาประกอบบทอ่าน จึงทำให้ผู้วิจัยควบคุมหรือบริหารเวลาไม่ได้ ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรม หรือลดทอนจุดประสงค์ไปปฏิบัติอย่างอื่นให้สอดคล้องกับเวลา อย่างไรก็ตามเมื่อสรุปข้อสังเกตจากข้อเสนอแนะทั้งหมด จากบันทึกหลังการสอนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรานี้ ควรมีการจัดปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนก่อนเริ่มดำเนินการทดลองควรตรวจสอบเกี่ยวกับความสามารถหรือความพร้อมในการเข้าไปศึกษาสื่อวีดิทัศน์ หรือความพร้อมในการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ ควรสอบถามนักเรียนว่ามีอุปกรณ์ที่สามารถเข้าไปศึกษาสื่อวีดิทัศน์ได้หรือไม่ หากนักเรียนบางคนที่ไม่มี ผู้วิจัยควรเตรียมการแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยแก้ปัญหานี้โดยการเตรียมสื่อที่เป็นใบความรู้ให้นักเรียนกลับไปศึกษาที่บ้านแทน นอกจากนี้ยังให้นักเรียนดังกล่าวมาศึกษาวีดิทัศน์จากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนในช่วงเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ และควรตรวจสอบว่านักเรียนได้กลับไปศึกษาบทอ่านจากวีดิทัศน์มาก่อนล่วงหน้าจริงหรือไม่ โดยสามารถตรวจสอบได้จากการที่นักเรียนเข้าไปตั้งคำถามจากบทอ่านโดยบันทึกคำตอบลงใน

บัตรคำถาม และบันทึกคำถามลงในช่องแสดงความคิดเห็นในไลน์ นอกจากนั้นเนื้อหาของบทอ่านไม่ควรมีความยาวมากเกินไป และระดับภาษาไม่ควรยากเกินภูมิรู้ของนักเรียน ผู้สอนอาจอธิบายคำศัพท์หรือคำยากบางคำก่อนให้นักเรียนกลับไปศึกษาวิดีโอที่ค้นที่บ้าน และควรบริหารเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

4. ผลการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.1 ผลของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1

4.2 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 77.48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูงมาก ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

4.3 ผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

4.4 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นพึงพอใจในระดับมากที่สุด ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4

อภิปรายผล

จากผลสรุปการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา พบว่า ขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตร ส่วนใหญ่จะเป็นขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการนำข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆมากำหนดเนื้อหาและองค์ประกอบของหลักสูตร ส่วนใหญ่แล้วรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรมีความคล้ายคลึงกัน จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 พบว่า มีนโยบายให้สถานศึกษา องค์กรต่างๆและชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาภายในท้องถิ่น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน โดยส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสม กับบริบทของสังคมกับบริบทของสังคม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน โดยส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทสังคม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในมาตรา 7 ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนั้นมาตราที่ 27 กล่าวว่า ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (2546: 7, 14) นอกจากนั้น สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 26) กล่าวว่า ข้อมูลพื้นฐานเป็นข้อมูลในด้านต่างๆที่จำเป็น ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรจะต้องศึกษาวิเคราะห์ และใช้องค์ประกอบการพิจารณาในการสร้างหรือจัดทำหลักสูตรในทุกองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและวัฒนธรรมประเพณี การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจึงเป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 2 ส่วน

จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) พบว่า เป็นการออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการคิดขณะี่อ่าน เพื่อพัฒนา

ความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้ 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้น คือ 2.1 ขั้นสำรวจ (Survey) 2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) 2.3 ขั้นอ่าน (Read) 2.4 ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 2.5 ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) 2.6 ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) 3. ขั้นสรุปและประเมินผล โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ โดยการกลับด้านห้องเรียน จากเดิมที่เคยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่โรงเรียน ทำการบ้านที่บ้าน กลับด้านห้องเรียนโดยให้นักเรียนเรียนเนื้อหาความรู้ที่บ้านผ่านสื่อออนไลน์ วิดีโอ และซีดี แล้วกลับมาทำการบ้านที่โรงเรียนซึ่งการบ้านซึ่งการบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเอง นอกห้องเรียนจะกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียนโดยครูเป็นผู้คอยแนะนำให้ความช่วยเหลือในการทำภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

จากการผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองการเรียนรู้ของรู้เรียนเฉพาะเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอุบลรัตน์ กิจไมตรี (2544: 177) และภัททิยา สามงามยา (2545: 125) กล่าวว่า หลักสูตร มีความเหมาะสมและสอดคล้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรสร้างจากการสำรวจความต้องการของ นักเรียนผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ ผิวพรรณ วิสุวรรณ (2553: 141) กล่าวว่า การเรียนการสอนควรเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงให้มากที่สุด เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา ในชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า ควรให้นักเรียนฝึกการเรียนรู้ในห้องเรียนทุกที่ทุกเวลา โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกจะให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2556: 48) กล่าวว่า เมื่อใช้ห้องเรียนกลับด้านและเรียนรู้ให้จริง บรรยากาศ ในห้องเรียนจะเปลี่ยนไป นักเรียนจะสนใจและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลอง บ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ได้เนื้อหา ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. เศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพ 3. วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. บุคคลสำคัญ และ 5. สถานที่สำคัญ เนื่องจากเป็น เนื้อหาที่มีความใกล้ตัวนักเรียน เป็นเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจที่จะเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรัก และภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จากผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะการพัฒนาหลักสูตรได้นำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และจากการสอบถามนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ครูวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ โดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน มีเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ในเนื้อหาบทอ่านที่เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสงครามด้วยตนเองจากสื่อวีดิทัศน์ที่บ้าน แล้วนำความรู้ที่เรียนที่บ้านกลับมาทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่โรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อเทคโนโลยี อีกทั้งการสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดี มีการวัดและประเมินผลนักเรียนตามตัวชี้วัด จะเห็นได้ว่าเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนนั้น ซึ่งนักเรียนต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในท้องถิ่นของตนเอง จะทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของ สอดคล้องกับแนวคิดของฮิลดา ทาบา (Hilda Taba 1962: 10) และอาร์ง บัวศรี (2542: 8) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วย ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา จำนวนชั่วโมง กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องมีการกำหนดองค์ประกอบดังกล่าวเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางของการการศึกษา ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนั้น ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงศ์ (2539: 193 - 195) และสุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 50) กล่าวว่าก่อนนำหลักสูตรไปใช้นั้นจะต้องตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของจตุพร จันทร์เรือง (2549: 135) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องวิเคราะห์ สรรวจ วิจัย สภาพพื้นฐานต่างๆ จากผู้เรียน สังคม และผู้เชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชาเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างถูกต้องและแท้จริง มาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจากการวิจัย

ในครั้งนี้นี้พบว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราเมืองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ 1) จุดมุ่งหมาย 2) โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) เวลาเรียน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล อาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาหลักสูตรได้นำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรลดา เกิดเรื่อง (2548: ง) กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรจะประกอบด้วย หลักสูตร หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเพราะองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางแต่ละอย่างในหลักสูตร สอดคล้องกับรุ่งอรุณ หัสชู (2553: 115) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นเมืองค์ประกอบ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมาย 2) จุดประสงค์รายวิชา 3) โครงสร้างรายวิชา 4) ผลการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) หน่วยการเรียนรู้ 7) แผนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียน 9) การวัดและประเมินผล

3. การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จากผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในการศึกษาบทอ่านจากวีดิทัศน์ที่บ้านและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียน นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากบทอ่านต่างๆได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเนื้อหาสาระที่นำมาจัดการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัวในชุมชนของนักเรียน โดยนักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ SQ4R คือการฝึกให้นักเรียนตั้งคำถาม การตอบคำถาม และการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านในบทอ่านจากสื่อวีดิทัศน์ที่ครูจัดทำขึ้นให้มีคุณภาพได้มาตรฐานทางวิชาการ มีความเหมาะสมแก่การจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหาในบทอ่านที่ใช้จึงเป็นทั้งสื่อและเนื้อหาในหลักสูตร คุณภาพของบทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ซึ่งได้รับการคัดสรรตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงเป็นสิ่งที่แสดงคุณภาพของสื่อและเนื้อหาของหลักสูตรนี้โดยสภาพอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาตรี สำราญ (2544: 174) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้ที่ดีเมื่อนักเรียนลงมือกระทำ ทำให้นักเรียนเกิดปัญญา สอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา ศรีเพชร (2550: 190) ที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าเนื้อหาสาระที่นำมาจัดการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัว สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดย

เน้นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ปรับปรุง 2545) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้สามารถทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ดังมาตรา 2224 วรรค 1 และ 4 สอดคล้องกับงานวิจัยของภักธิยา สามงามยา (2545: 138) อมลวรรณ มีจินดา (2553: 147) และรุ่งอรุณ หัสชู (2553: 113) ที่พัฒนาหลักสูตร โดยจัดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:23) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของ หลักสูตร

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่มีเนื้อหา ใกล้ตัวนักเรียนโดยให้นักเรียนศึกษาบทอ่านจากสื่อวีดิทัศน์ที่บ้าน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในการศึกษาบทอ่านที่บ้านมาเป็นอย่างดี โดยนักเรียนจะตั้งคำถามจากบทอ่านที่ศึกษาแล้วนำคำถามที่แต่ละคนตั้งขึ้นมาหาคำตอบในกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธี สอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหา ที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนสามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปวิเคราะห์อีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึก และเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ เนื้อหาในบทอ่านที่ผู้วิจัยใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง เป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน และเป็นเรื่องที่นักเรียนมีพื้นความรู้เดิมมีความคุ้นเคยอยู่แล้ว เนื้อหาที่มีความแตกต่างกับบทอ่านในหนังสือเรียนภาษาไทยที่นักเรียนเรียนอยู่เดิม ซึ่งเนื้อหาในบทเรียนเรียนส่วนใหญ่ เป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน เพราะเป็นบริบทของเนื้อหาโดยทั่วไป ของเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาไทยทั่วไป โดยบางเรื่องเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่นักเรียนยังไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้จากเรื่องนั้นเลย นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกบทอ่านที่เป็นเรื่องใกล้ตัวกับผู้อ่านมาเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาความเข้าใจ ในการอ่าน ดังนี้ แนวคิดของ (Grabe, 1991: 283) มีความเห็นว่า นักเรียนที่มีโครงสร้างความรู้เดิม จะทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเนื้อหาที่จะอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถใช้โครงสร้างความรู้เดิมเป็นแนวทางในการเดาเนื้อเรื่องจากบทอ่าน สามารถสรุปใจความสำคัญได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาพร ปรีชาวิภาช (2555 : 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ เนื้อหาท้องถิ่นที่นักเรียนได้เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน มีภาพประกอบ จึงทำให้นักเรียน สามารถเดาเหตุการณ์หรือเนื้อหาในบทอ่านได้ถูกต้องในการสรุปใจความสำคัญ

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนกลับไปศึกษาบทอ่านจากสื่อวิดีโอที่ครูนำไปแขวนไว้ใน YouTube, Line และวิดีโอ จึงเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ชวนขวนขวายหาความรู้ และเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองสอดคล้องกับงานวิจัยของแกรแฮม เบรนต์ จอห์นสัน (Graham Brent Johnson, 2013: 69) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการบ้านที่ต้องทำน้อยกว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิม นักเรียนสนุกกับการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน และนักเรียนได้ประโยชน์จากการดูบทเรียนวิดีโอ

4. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.1 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการและความสนใจของนักเรียน เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน โดยให้นักเรียนกลับไปศึกษาบทอ่านจากสื่อวิดีโอที่บ้านแล้วตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ดังนี้ 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้น คือ 2.1 ขั้นสำรวจ (Survey) 2.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question) 2.3 ขั้นอ่าน (Read) 2.4 ขั้นบันทึกคำตอบ (Record) 2.5 ขั้นเขียน

สรุปใจความสำคัญ (Recite) 2.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect) 3. ชั้นสรุปและประเมินผล โดยอยู่บนพื้นฐานของการตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปใจความสำคัญ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สามารถจดจำเนื้อหาได้คงทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนสามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึก และเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ เนื้อหาในบทอ่านที่ผู้วิจัยใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง เป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน และเป็นเรื่องที่นักเรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมมีความคุ้นเคยอยู่แล้ว เนื้อหาที่มีความแตกต่างกับบทอ่านในหนังสือเรียนภาษาไทยที่นักเรียนเรียนอยู่เดิม ซึ่งเนื้อหาในบทเรียนส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่ไกลตัวนักเรียน เพราะเป็นบริบทของเนื้อหาโดยทั่วไป ของเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาไทยทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของบำเพ็ญ มาตราช (2554: 74) มยุรี นางาม (2556: 89) และอมรรัตน์ จิตตะกาล (2556: 90) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังจากจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับลิซ่า ดับปิว จอห์นสัน (Lisa W. Johnson. 2001 อ้างถึงในชลยา เมาะราชิ, 2556: 63) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบกลับด้าน หลักสูตรมัธยมศึกษา คอมพิวเตอร์ประยุกต์ใช้ พบว่านักเรียนนักเรียนได้รับประโยชน์จากวิธีการสอนแบบกลับด้าน เนื่องจากเปลี่ยนเวลาเรียนจากกิจกรรมในระดับต่ำเพื่อการทำงานเป็นกลุ่มความร่วมมือ

4.2 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 77.48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พัฒนาการระดับสูงมาก อาจเป็นเพราะการสอนแบบ SQ4R ช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญได้เร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญทุกอย่างไว้แล้วจากการจดบันทึก และเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรรัตน์ สวัสดิกุล (2554: 71) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความโดยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เหมาะสำหรับผู้เรียนยุคปัจจุบัน ที่นักเรียนสมัยใหม่ชอบใช้สื่อ ICT ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำโลกของ

โรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียนซึ่งเป็นโลกยุคดิจิทัล ดังนั้นการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิชามา บุรีกาญจน์ (2556: 85) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านมีผลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.3 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญด้วยหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่าวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดีตลอดจนการตั้งคำถามจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น เพราะการตั้งคำถามเป็นแนวทางให้ผู้อ่าน อ่านเนื้อหาที่อยู่ในขอบเขต ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของผลการวิจัยของพิบูลย์ ตัญญาบุตร (2557 : 44) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ทำให้ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของณฐมน วงศ์ทาทอง (2560: 115) ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยเทคนิควิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านมีความยืดหยุ่น ช่วยเหลือนักเรียนที่มีงานยุ่ง มีกิจกรรมมาก ดังนั้นครูจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทสอนที่สอนด้วยวิธีวิดีโอทัศน์ออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนไว้ล่วงหน้าหรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกเด็กให้รู้จักการจัดการเวลาของตนเอง ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามการเรียนที่เรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านยังเป็นรูปแบบการเรียนที่นักเรียนยังคงมาโรงเรียนและนักเรียนพบปะกับครูห้องเรียนกลับด้านเป็นการประสานการใช้ประโยชน์ระหว่างการเรียนแบบออนไลน์และการเรียนระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor)

เพื่อน (Friend) เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจอร์มี สตราเยอร์ (Jeremy F. Strayer, 2007: 178 อ้างถึงในพรรณวิภา รัชตธนกุล, 2557: 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนแบบกลับด้านชั้นเรียนกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมในรายวิชาสถิติขั้นพื้นฐาน ในชั้นเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียน นักเรียนได้เรียนเนื้อหา นอกชั้นเรียน ส่วนในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมทำโครงการงาน โดยเน้นกิจกรรมผ่านคอมพิวเตอร์ ส่วนชั้นเรียนปกติเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนผ่านโปรแกรมนำเสนอ และให้นักเรียนไปทำการบ้านที่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนผ่านการกลับด้านชั้นเรียนมีข้อสงสัยในภาระงานน้อย กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนแบบกลับด้านชั้นเรียนช่วยลดความสงสัยในปัญหาต่างๆ

4.4 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญในระดับมากที่สุด โดยคิดว่าการจัดกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนรู้สึกชอบต่อสื่อวีดิทัศน์ และพอใจในการเรียนรู้ด้วยการค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสามารถสรุปใจความสำคัญของบทอ่านแต่ละบทได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัวที่น่าสนใจ นอกจากนี้การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน เป็นการสอนอ่านที่ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจและกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านอย่างชัดเจน เป็นวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีหนึ่ง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้อ่านสามารถจดจำเนื้อหาได้เร็วขึ้น สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาจากบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เน้นกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน แก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ งานวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) จะมุ่งเน้นการสร้างสร้งองค์ความรู้ได้ด้วยตัวตนเองด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาของเอกสารบุคคลตามอัตราความสามารถทางการเรียน แต่ละคนจะมี ประสบการณ์ที่สุดจัดให้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ICT หลากหลายประเภท ครูอาจเป็นผู้ดำเนินการจัดทำโดย ผู้วิจัยใช้สื่อวีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้น นำไปลงใน You tube ไลน์กลุ่ม และ นักเรียนและผู้ปกครองแล้วให้นักเรียนอ่านและศึกษาบทเรียนโดยตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านมาคนละ 1 คำถาม แล้วให้นักเรียนมาทำ

กิจกรรมที่โรงเรียนในวันถัดไป ซึ่งทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้จากบทเรียนในรูปแบบสื่อวีดิทัศน์ที่น่าสนใจ มีภาพและเสียงประกอบ อีกทั้งยังสามารถรอกกลับไปอ่านซ้ำเมื่อยังไม่สามารถจำบทเรียนได้ จึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ อีกทั้งเมื่อกลับไปทำกิจกรรมที่โรงเรียน นักเรียนจะเข้าใจเนื้อหาและสามารถตอบคำถามและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ดูดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร จันทร์เรือง (2549: 133) และจรรยา ศรีเพชร (2550: 194) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ และมีความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี ม้าละอองเพชร (2556: 213) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยรู้สึกมีความสุขเมื่อได้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกเนื้อหาการอ่านประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญนั้น หากมีการเลือกบทอ่านที่ใกล้เคียงในท้องถิ่นของนักเรียน นักเรียนจะมีความคุ้นเคยและรู้สึกรักท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมมาต่อยอดส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านและกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านที่ดี

2. ควรมีการตรวจสอบการดูวีดิทัศน์ของนักเรียน ผู้เรียนต้องมีโอกาสอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดูวีดิทัศน์ที่บ้าน ซึ่งผู้สอนอาจผลิตขึ้นมาเองหรือใช้วีดิทัศน์ที่ผู้อื่นจัดทำไว้แล้วก็ได้ แต่ต้องสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนดูวีดิทัศน์มาจากบ้านหรือไม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

3. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีโอกาสในการซักถาม ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น จึงเป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่น่าสนใจ เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ร่วมมือกันในกลุ่ม มีความสนุกสนาน เน้นกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน เน้นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตามหลักวิธีการ

สอน ครูเป็นผู้คอยชี้แนะขั้นตอนการฝึกอ่าน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้ฝึกอ่านอย่างถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนมีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อการศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการเขียนของนักเรียน เพราะหลักสูตรท้องถิ่นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่นักเรียนสนใจ จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
2. ควรมีการวิจัยเพื่อการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) กับนักเรียนระดับชั้นอื่น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
3. ควรมีการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญกับวิธีสอนอ่านอื่นๆ เช่น วิธีสอนอ่านแบบ MIA เพื่อเปรียบเทียบวิธีสอนที่ส่งผลต่อผลการจัดการเรียนรู้ที่ดี จนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ควรมีการใช้เนื้อหาการอ่านอื่นๆ เช่น การอ่านฉลากสินค้า การอ่านโฆษณา เป็นต้น ตามความเหมาะสมกับนักเรียน โดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

รายการอ้างอิง

- Beauchamp George A. (1975). **A curriculum theory**. Wilmette linois: The Kagg Press.
- Bennet Ralph M. (2008). **Teacher Participation in Curriculum development. a history of the idea and Practice**, 1890 - 1940.
- Bergmann J. and Sams A. (2012). Why Flipped Classrooms Are Here to Stay. **Education Week**, 45(2).
- Best John W. (1977). **Research in Education**. New York: Prentice-Hall Englewood Cliffs.
- Bloom Benjanmin S. (1956). **Taxonomy of Education Objective, Handbook I: Cognitive Domain**. New York: David McKay.
- Butler Jerry E. (1996). **A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development**. **Dissertation Abstracts International**, 11(4).): 4254 – A.
- Crow, & Crow A. (1980). **Introduction to education**. New Delhi: Eurage House.
- Good Carter V. (1973). **Dictionary of education**. New York: McGraw – Hill.
- Graham Johnson B. (2013). Student perception of flipped classroom. Master thesis: The University of British Columbia.
- Harris, & Smith C. (1972). **Individualizing reading instruction: a reader**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Jeremy Strayer F. (2007). The effects of the classroom Flip on the learning environment a comparison of learning activity in a traditional classroom and a flip classroom that used an intelligent tutoring system. (A thesis submitted to the Degree Doctor), Philosophy in the Graduate School of The Ohio State University.
- Jonathan Bergmann J, & Aaron Sams S. (2012). **Flip your classroom. reach every student in every class every day**: United States of America.
- Kerr John F. (1968). **Changing the curricukum**. London: The University of London Press.
- Lee Cronbach J. (1972). **The dependability of behavioral measurements**. New York
- Lewin, Kert. (1951). **A Dynamic Theory of Personally**. New York : McGraw – Hill.

- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), **Attitude Theory and Measurement**. New York: Wiley & Son.
- Lisa Johnson W. (2001). Effect of The Flipped Classroom Model on a Secondary Computer Applications Course: Student and Teacher Perceptions, Questions and Student Achievement, M.Ed., University of Louisville.
- Oliva Peter F. (1992). **Developing the Curriculum**. 3rd ed. United State: Haper Collins.
- Pauk Walter. (1984). **How to Study. The Flipped Classroom 101 [Online]**. Retrieved from http://downloads01.smarttech.com/media/sitecore/en/pdf/smart_publications/edcompass/feature_articles/current_article/edcompass-featurearticle-june2010.pdf. :1.
- Piaget Jean J. (1952). **The original of Intelligence in children**. New York: W.W.Norton.
- Robinson Pleasant F. (1978). **Effective Study**. New York: Harper & Row.
- Ruddell Robert B. (1995). **Teaching children to read and write : becoming and effective literacy teacher**. Boston: Allyn and Bacon.
- Saylor Galen J, William Alexander M, & Arthur Lewis J. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4 ed. New York: Holt.
- Solomon M. R. (2004). **Consumer Behavior: Buying, Having and Being (6th ed.)**. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education International.
- Stake Robert E. (1967). **The Countenance of Education Evaluation**. Teachers College Record, 68, 523-540.
- Taba H. (1962). Curriculum Development : **Theory and Practice**. New York: Harcourt Brace and world.
- Tyler R. (1950). **Basic Principle of Curriculum and Instruction**. Chicago University of Chicago press.
- Walter Dennis H. (1994). **OK5R Study System**. Florida University of Central Florida
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). **คู่มือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- กรมวิชาการ. (2549). **แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการ. (2553). **เทคนิคการอ่าน เล่มที่ 1: การอ่านเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรรณิการ์ ชันดี. (2552). การเปรียบเทียบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เลือกสารโฆษณาด้วยตนเองกับกลุ่มที่ครูเลือกให้.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กอบกาญจน์ วงศ์สิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กฤษริกา สุนนพันธ์. (2547). การพัฒนาหลักสูตร สาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท 422
วรรณกรรมท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- แก้วกาญจน์ สระศรี. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่าน
จับใจความและความคิดเชิงสร้างสรรค์ เรื่อง วรรณกรรมนิทานก้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **รายงานประจำปี 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- คมคาย เกรอด. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จตุพร จันทร์เรือง. (2549). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง เพลงบอก เพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จริยา ศรีเพชร. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ฉาย เตมียาการ. (2532). **การผลิตรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จันทิมา ปัทมธรรมกุล. (2558). **ทำความเข้าใจกับ Flipped Classroom**. เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://www.c4ed.kmutt.ac.th/?q=flippedclassroom>.
- จิตรลดา เกิดเรือง. (2548). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ประเพณีและพิธีกรรมไทยทรงดำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตรา ชัยอมฤต. (2539). การเปรียบเทียบผลของการสอนเขียนย่อเรื่องกับการสอนให้นักเรียนตั้งคำถามเองที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนย่อเรื่องภาษาอังกฤษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรพรรณ พิรวุฒิ. (2542). **สื่อการเรียนการสอนทางการพยาบาล**. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พรินติ้งเฮ้าส์.
- จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนแบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบاهش อิมสำราญ. (2547). **ภาษากับการสื่อสาร**. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). **ชุดฝึกอบรมภาษาไทย ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2547). **จิตวิทยาการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ฉันทิพย์ ลีลิตธรรม. (2559). **การสังเคราะห์หรือปรับแนวคิดการเรียนรู้ในห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคโนโลยีการเรียนรู้ แบบกวีวันตภาพโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**. เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://gsbooks.gs.kku.ac.th/57/files/sdp7.pdf>
- ชมพันธ์ุ กุญชร ณ อยุธยา. (2530). **เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชลยา เมาะราชี่. (2556). **ผลการเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบย้อนกลับร่วมกับห้องเรียนกลับด้านบนเครือข่ายสังคมวิชาการวิเคราะห์แก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์และนิคม ทาแดง. (2530). **ประเภทและรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาติรี สำราญ. (2544). **วิจัยในชั้นเรียนสำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). **การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ชุดרךษาภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์.
- ฐานิยา คล้ายทอง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง การเสริมสร้างความสามานฉันธ์และสันติสุข สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณฐมน วงศ์ทาทอง. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยเทคนิควิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ณันท์ขจร กั้นชาติ. (2550). ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ และความสนใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณิชภาพร ปรีชาวิภาส. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียน
 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและ
 การนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เตือนใจ น้อยแก้ว. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา "เที่ยวตอนเจดีย์" กลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏเทพสตรี.
- ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล. (2552). **การอ่านให้เก่ง**. กรุงเทพฯ ภาพพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). **บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- ทิตินา เขมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ**.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัชสิมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี. สมเด็จพระ.
 (2529). การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาพัฒน
 ศึกษาศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนวรรณ เทียนเกษมภา. (2548). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยการอ่านจับใจความภาษาไทย ชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมกลุ่มแบบจิกซอว์กับการจัดกิจกรรมตามคู่มือครู.
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธวัชชัย มีประเสริฐ, วินัย ดิสงส์, และถวัลย์ มาศจรัส. (2552). **รายงานการวิจัยการส่งเสริมการอ่าน
 เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาผลงานทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- ธวัชชัย สันคติประภา. (2520). การศึกษาการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรหมู่บ้านวังไทร คลอง
 ตัน วังน้ำเขียว หนองหัวช้าง ตำบลทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.
 (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาพัฒนาสังคม โครงการวิทยาการระดับบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ธัญมาส ต้นเสถียร. (2544). การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โรงเรียนสะอาดเผดิมวิทยา จังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. (2559). **เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R**. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://gottoknow.Org/blog/sairung/244531>
- ธำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ ธนรัชการพิมพ์.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2549). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. สงขลา: เทมการพิมพ์ สงขลา.
- นิคม ชมพูหลง. (2545). **วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์.
- นิชาภา บุรีกาญจน์. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาโดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บำเพ็ญ มาตราช. (2554). การพัฒนากิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. (2543). **เทคนิคพื้นฐานการใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ ภาพพิมพ์.
- บุญมี เณรยอด. (2531). **หลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุปผา สิงห์สถิตย์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง คำขวัญเมืองสุพรรณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ปทุมวรรณ ทุมโยธา. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การสานแปล กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวลิม ตำบลหนองบัวลิม อำเภอดำรงวิทยารักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต), สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประไพ พูลภาพ. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.
- ประภัสสร เสวิกุล. (2555). **สถิติการอ่านหนังสือของคนไทย**. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://iteensplus.blogspot.com/2012/09/blog-post_21.html.
- ประภาพรรณ โขมาลา. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมนางเล็ด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2548). **หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สาขาหลักสูตรและการสอน ลพบุรี**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2552). **การใช้ภาษาไทยในวงราชการ**. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. (2536). **การบริหารอุตสาหกรรม : ระบบและกระบวนการผลิต**. กรุงเทพฯ: คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). **ทักษะและความรู้ทางภาษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษา ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผิวพรรณ วิสุวรรณ. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การวาดภาพศิลปะไทย โดยใช้ตัวหนังสือตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงศ์เกษม สนธิไทย. (2550). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2525). การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**, 2, (7).
- พนิตนาฏ ชูฤกษ์. (2551). **อ่านเร็วให้เป็น จับประเด็นให้อยู่หมัด**. กรุงเทพฯ: เพรสท์ออฟเซท.
- พรทิพย์ หุ่นสะดี. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ อำเภอสัตหีบ สำหรับนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและ วิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พรนิภา บรรจงมณี. (2548). การใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการคิดไตร่ตรองของผู้เรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพรรณ กุ้มานะชัย. (2013). ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom). **มหิตลสาร**, 40(5), 11.
- พรณวิภา รัชชธนกุล. (2557). การพัฒนาชุดการสอนสื่อประสมเรื่อง ปฏิบัติการเคมีด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus โดยใช้แนวความคิดการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรสวรรค์ สีป้อ. (2550). **สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ นำไปสู่การเรียนรู้ของครูยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พัชรา พราหมณี. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พัชรี ม้าละออเพชร. (2556). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัทธวรรณ เกิดสมนึก. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิจิตรา ธงพานิช (2557). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ทิศทาง แนวโน้ม**. นครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พิบูลย์ ตัญญุบุตร. (2557). การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และคณะ. (2555). **“สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง.”** ในไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (บรรณาธิการ). **เพื่อความเป็นเลิศของการครูศึกษา ไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พลาภีนา วงศ์เลขา. (2559). **เปิดเทอมใหม่สอนด้วยห้องเรียนกลับด้าน**. เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <http://m.dailynews.co.th/News.do?contentId=143051>

- ภัททิยา สามงามยา. (2545). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องแผนวงประยุกต์ สำหรับนักเรียน
ประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการนิเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑา ประเดิมชัย. (2550). เปรียบเทียบความเข้าใจ 1 และความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ได้รับการสอนใช้บทเรียนสำเร็จรูป 1 โรงเรียนวัด
ปากท่อ (ปากท้อวิทยาการ). (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2549). **อ่านเป็น : เรียนก่อนสอนเก่ง**. กรุงเทพฯ: นานามีบุ๊กส์ พับลิเคชั่น.
- มยุรี นางาม. (2556). ผลของการเรียนรู้แบบ SQ4R เสริมด้วยแผนผังความคิดต่อความสามารถในการ
อ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2536). การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยวัฒนธรรม. (ปริญญาโทปริญญาการศึกษา
ดุสิตบัณฑิต), สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2557). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมขลา ลือโสภากา. (2554). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการ
สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุวดี โปธายะ. (2546). การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษ
และความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต),
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รุ่งนภา นุตราววงศ์. (2557). การสอนด้วยสื่อ. **วารสารวิชาการ**. 17, 1 (มกราคม - มีนาคม) 2-13.
- รุ่งอรุณ หัสชู. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท 16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังกวีเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัด กาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุจี ภู่อาระและจันทราณี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค-พอยท์.
- โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม. (2551). **หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย**. สมุทรสงคราม: โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม.
- โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม. (2557). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557**. สมุทรสงคราม: โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม.
- ละเอียด อ่อนแพง. (2556). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การสรรค์ สร้างงานหยาสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนราธิวาส. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชา การวิจัยและประเมิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2549). **การคิด**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลักขมี ขวัญประเสริฐ. (2555). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกระบวนการสอนอ่าน KWLSA. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลั่นลลิต เอี่ยมอานวยสุข. (2556). การสร้างสื่อบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพา เรื่อง การเคลื่อนไหวใน ระบบดิจิทัลเบื้องต้นที่ใช้วิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต), สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วนิดา เหล่าเทิดพงษ์. (2541). ผลของการสอนแบบ เอส พี ไอ เอ็น ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านความ คงทนและกลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรษญา ส้าราญรมย์. (2557). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและ การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วสันต์ อดิศัพท์. (2533). **การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- วาสนา ชาวหา. (2533). **สื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรีนติ้งเฮ้าส์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับด้าน**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. (2534). **สื่อสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีสื่อสารทางการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช. (2542). **การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วินัย ดิสงส์. (2552). **การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา อุตมฉันท. (2538). **การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเศษ ชาญประโคน. (2549). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น.
- แววตา พงกษา. (2550). **การประเมินโครงการส่งเสริมรักการอ่านของเด็กนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2553). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศรินทิพย์ ภู่อาลี. (2542). **หลักสูตรประถมศึกษา**. สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ศรีวิไล พลมณี. (2545). **พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. เชียงใหม่: ศูนย์ไทยศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร ไชยเทศ. (2554). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และการยอมรับ นับถือตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2532). **มิติใหม่ของการวิจัยทางการศึกษา**. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). **เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถม**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.**

เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.

สันทัต ภิบาลสุข. (2525). **การใช้สื่อการสอน.** กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. (2557). **แผนปฏิบัติการ ประจำปี**

งบประมาณ. สมุทรสงคราม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สาระท้องถิ่น.**

อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร หลักสูตร**

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง**

(พ.ศ. 2552 - 2559). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิค จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). **แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์**

และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2556). **รายงานสรุปผลการดำเนินงานตามจุดเน้น**

การพัฒนาผู้เรียนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)

ปีการศึกษา 2553 – 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำลี รักสุทธี. (2553). **สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออก อ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็น เขียนได้เขียนคล่อง**

และเขียนเป็น. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สิทธิเดช สำลีแก้ว. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์ป่าชายเลน สำหรับนักเรียน**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการ

สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สินี เพียรพิทักษ์. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทย รายวิชาเพิ่มเติม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น**

รายวิชา ท 052 ภูมิปัญญาท้องถิ่นลุ่มน้ำนครชัยศรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ตาม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2546

สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล. (2554). **การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้น**

มัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- สุคิด บุญเต็ม. (2554). การจัดการเรียนรู้ภาษา อังกฤษแบบSQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (การศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2523). **การประเมินผลหลักสูตร ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธี วรประดิษฐ์. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชน**. เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2553. เข้าถึงจาก trat.nfe.go.th/trat/topic5_old.php?page=5.
- สุนทร อุดมหาราช. (2547). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับการ สอนตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). **หลักและวิธีการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่: บริษัทดวงกมล.
- สุพินดา ณ มหาไชย. (2559). **Flipped Classroom” ห้องเรียนกลับด้าน สฟฐ. – ให้เรียนที่บ้านทำ การบ้านที่ ร.ร.** เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20130503/157502/FlippedClassroom>.
- สุภาณี โสโท. (2554). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษการคิดวิเคราะห์และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R. (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- สุภาพรรณ รักกะเปา. (2546). การใช้สารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กไทยพัฒนาการอ่านสรุปความ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดป้อมวิเชียรโชติการม. (วิทยานิพนธ์ ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต), หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2559). **ห้องเรียนกลับด้าน : ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21**. จากเอกสาร ประกอบการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. Retrieved from <http://anongswu502.blogspot.com/>.
- สุรีย์ เตียศิริ. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวรรณณี ยหะกร (2554) “กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนการดูในระดับประถมศึกษา” ใน ประมวล สารระ ชุติวิชา การจั้ดประสพการณ้การเรียนรู้ภาษาไไทย หน่วยที่ 6 นนทบุรี บัณชิตศึกษา สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2552). **การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน**. กรุงเทพฯ: ซีซี นอลลิจิงส์.

สุวิมล เมฆฉายและ รัตติกาล บุญอาจ. (2550). **หมวดวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.

อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณชิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อมลวรรณ มีจินดา. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณชิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรรณวุฒิ ตรากิจจรกุล. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถ ในการเขียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับวิธีสอนตามคู่มือครู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สาขาหลักสูตรและการ สอน บัณชิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรอนงค์ อ่องไ้. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษด้วยวิธีการเรียนแบบ ร่วมมือโดยใช้วิธี ซีไอ อาร์ ซี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอี่ยมพานิชวิทยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณชิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

อัญชลี ธรรมะวิจิกุล. (2559). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>.

อารี สัณห์หวี. (2550). **ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับพ่อแม่ ครูและผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ: เบรน - เบส บู้ค.

อุบลรัตน์ กิจไมตรี. (2544). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี สำหรับ นักเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการ สอนภาษาไทย บัณชิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- อุรา พิมพ์เรือง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), สาขาวิชาการวิจัย การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). **พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. รศ. สมพร ร่วมสุข
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
2. ผศ. ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
 วุฒิปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
3. ผศ.ดร.เอกนถน บางท่าไม้
 วุฒิปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ
4. ผศ.ดร.น้ำมนต์ เรืองฤทธิ์
 วุฒิปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

5. อ.ดร.ชลธิชา หอมฟุ้ง

วุฒิปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

6. อ.ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล

วุฒิปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

7. อ.ดร.สามารถ ทิมนาค

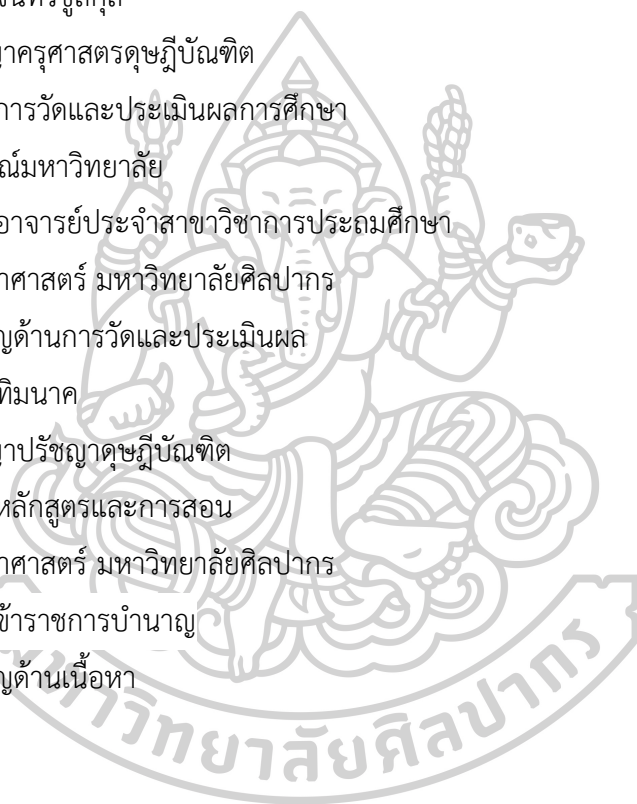
วุฒิปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ตารางที่ 36 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับจุดหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับสาระมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ความสอดคล้องของข้อความถามเกี่ยวกับ การ วัด และ ประเมินผลของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 37 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเราเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเราเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเราเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเราเกี่ยวกับโครงสร้างและเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
6	ความสอดคล้องของประเด็น ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ส อ ด ค ล ึ่ง
7	ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่ มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้าน เรา เกี่ยวกับสื่อการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ส อ ด ค ล ึ่ง
8	ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่ มีต่อหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้าน เรา เกี่ยวกับการวัดและการ ประเมินผลของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ส อ ด ค ล ึ่ง
9	ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตร เรื่องแม่ กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ส อ ด ค ล ึ่ง
10	ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ส อ ด ค ล ึ่ง

ตารางที่ 38 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะเรียนรู้หรือให้โรงเรียนจัดการศึกษา เรื่องแม่กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้บุคคลภายนอกมาถ่ายทอดความรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
6	ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ประกอบสื่อวีดิทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับสามารถใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นจากช่องทางสื่อต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 39 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้าน
เรา

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	จุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องและ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้มีความ สอดคล้องและเหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
3	เนื้อหาหลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	เนื้อหา มีความสอดคล้องและ เหมาะสมในการกำหนดหน่วยการ เรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนมีความสอดคล้องและ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มี ความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	สื่อการเรียนการสอนมีความ สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระ การเรียนรู้หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	การวัดผลประเมินผลหลักสูตรมี ความสอดคล้องและเหมาะสมกับ เนื้อหาของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 40 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (1)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	0	4	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (SQ4R)								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								สอดคล้อง
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 41 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (2)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้								
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม								
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								สอดคล้อง
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								สอดคล้อง
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 42 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ (1)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 43 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ (2)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 44 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ (1)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม								
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 45 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ (2)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 46 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น (1)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.60	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								สอดคล้อง
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 47 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น (2)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 48 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (1)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 49 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การอ่าน
จับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (2)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญ								
	1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	1.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้								
	2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	2.3 สอดคล้องการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	สาระการเรียนรู้								
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
	3.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R								
	4.1 ขั้นสำรวจ (Survey) มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.3 ขั้นอ่าน (Read)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

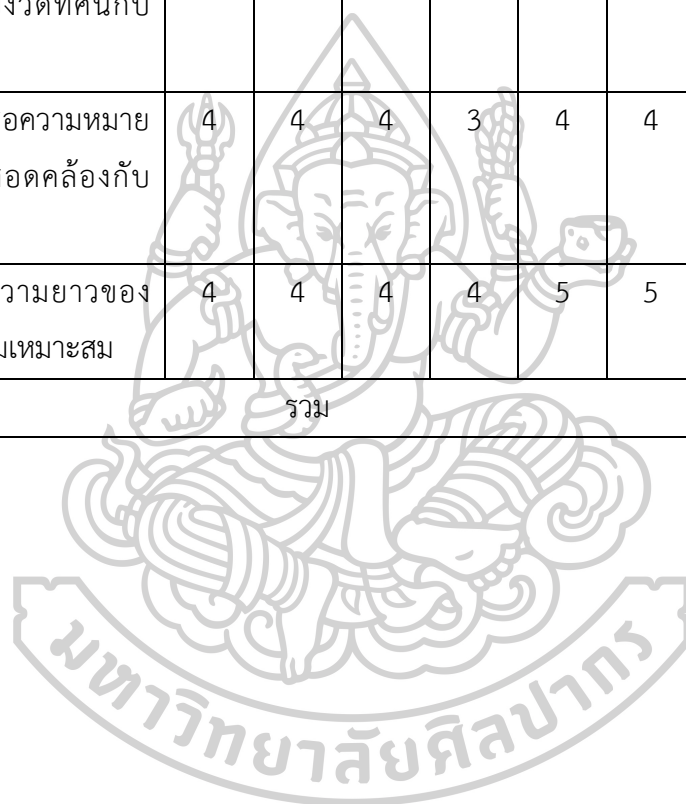
ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	4.4 ชั้นบันทึกคำตอบ (Record)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.5 ชั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	4.6 ชั้นวิเคราะห์ (Reflect)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	สื่อการเรียนการสอน								
	5.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	5.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	การวัดและประเมินผล								
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.2 สอดคล้องและเหมาะสมกับมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
	6.4 สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 50 ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่								
	1	2	3	4	5	6	7	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านเนื้อหา									
1.1 อธิบายเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย	4	3	4	3	5	4	4	3.86	0.69
1.2 เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	3	5	4	4	4.00	0.57
1.3 การจัดลำดับเนื้อหาในแต่ละเรื่องเหมาะสม	3	4	4	3	5	4	5	4.00	0.81
2. ด้านภาพประกอบ									
2.1 ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับอุปกรณ์	4	3	4	3	4	4	5	3.86	0.69
2.2 ภาพสื่อความหมายชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหา	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.37
2.3 ความน่าสนใจของภาพที่ใช้ประกอบสื่อการสอน	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.37
2.4 การจัดตำแหน่งและความสมดุลของภาพบนอุปกรณ์	4	3	4	3	5	3	4	3.71	0.75
3. ด้านตัวอักษร									
3.1 ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมกับอุปกรณ์	3	4	4	3	5	4	5	4.00	0.81
3.2 รูปแบบของตัวอักษรสวยงามและอ่านง่าย	4	4	4	3	4	3	5	3.86	0.69
3.3 สีของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4	4	4	3	5	4	5	4.14	0.69
3.4 การจัดวางตำแหน่งตัวอักษรที่ใช้ในการนำเสนอมีความเหมาะสมกับอุปกรณ์	4	4	4	3	5	4	5	4.14	0.69

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่								$\bar{x}$	S.D.
	1	2	3	4	5	6	7			
4. ด้านภาพวีดิทัศน์										
4.1 การจัดตำแหน่งและ ความสมดุลของภาพ วีดิทัศน์บนอุปกรณ์	4	4	4	3	5	5	5	4.29	0.75	
4.2 ความชัดเจนของ ภาพและเสียงวีดิทัศน์กับ อุปกรณ์	4	4	4	4	4	5	5	4.29	0.48	
4.3 การสื่อความหมาย ชัดเจนและสอดคล้องกับ เนื้อหา	4	4	4	3	4	4	4	3.86	0.37	
4.4 ความยาวของ วีดิทัศน์มีความเหมาะสม	4	4	4	4	5	5	4	4.28	0.48	
	รวม								4.03	0.16

ตารางที่ 51 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่มีต่อแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม IOC							0.95	สอดคล้อง

ตารางที่ 52 ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบมาตราประเมินค่าของแบบสอบถามความคิดเห็น

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ด้านเนื้อหาสาระ เนื้อหา มีความน่าสนใจเหมาะสมกับการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	เนื้อหาครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเรื่องแม่กลองบ้านเรามากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสร้างความสนใจ จนทำให้นักเรียนอยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ อันนำไปสู่ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6	กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7	กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ด้านสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
10	ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา ล่วงหน้ามาจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ ในห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ ท้องถิ่นของนักเรียนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 53 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน(Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนำไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	ข้อที่	ค่าความ ง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล
*1	0.75	0.50	ใช้ได้	*21	0.68	0.36	ใช้ได้
2	0.77	0.36	ใช้ได้	22	0.61	0.23	ใช้ได้
*3	0.66	0.41	ใช้ได้	23	0.64	0.36	ใช้ได้
4	0.70	0.41	ใช้ได้	*24	0.50	0.64	ใช้ได้
*5	0.61	0.32	ใช้ได้	25	0.68	0.45	ใช้ได้
6	0.52	0.23	ใช้ได้	*26	0.68	0.55	ใช้ได้
7	0.68	0.45	ใช้ได้	27	0.75	0.50	ใช้ได้
*8	0.64	0.36	ใช้ได้	*28	0.66	0.41	ใช้ได้
9	0.77	0.45	ใช้ได้	29	0.70	0.23	ใช้ได้
*10	0.75	0.50	ใช้ได้	*30	0.52	0.23	ใช้ได้
*11	0.61	0.32	ใช้ได้	*31	0.55	0.36	ใช้ได้
12	0.73	0.55	ใช้ได้	32	0.64	0.45	ใช้ได้
13	0.77	0.36	ใช้ได้	*33	0.68	0.64	ใช้ได้
*14	0.70	0.41	ใช้ได้	34	0.73	0.45	ใช้ได้
*15	0.59	0.36	ใช้ได้	*35	0.52	0.32	ใช้ได้
16	0.73	0.36	ใช้ได้	36	0.70	0.41	ใช้ได้
17	0.73	0.55	ใช้ได้	37	0.73	0.55	ใช้ได้
*18	0.64	0.36	ใช้ได้	*38	0.68	0.64	ใช้ได้
*19	0.66	0.32	ใช้ได้	39	0.70	0.59	ใช้ได้
20	0.70	0.59	ใช้ได้	*40	0.61	0.32	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90

หมายเหตุ * คือข้อสอบที่สามารถนำไปใช้ได้โดยพิจารณาจากค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

1. ค่าความยากง่าย (Difficulty) โดยถือเกณฑ์ว่าข้อสอบแต่ละข้อมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80

2. ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ดังนั้นข้อสอบที่คัดเลือกนำมาใช้ มีดังนี้ ข้อที่ 1, 3, 5, 8, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 24, 26, 28, 30, 31, 33, 35, 38, 40

Reliability ANALYSIS SCALE (ALPHA)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Variance
posttest	44	17.77	1.309	1.715
Valid N (listwise)	44			

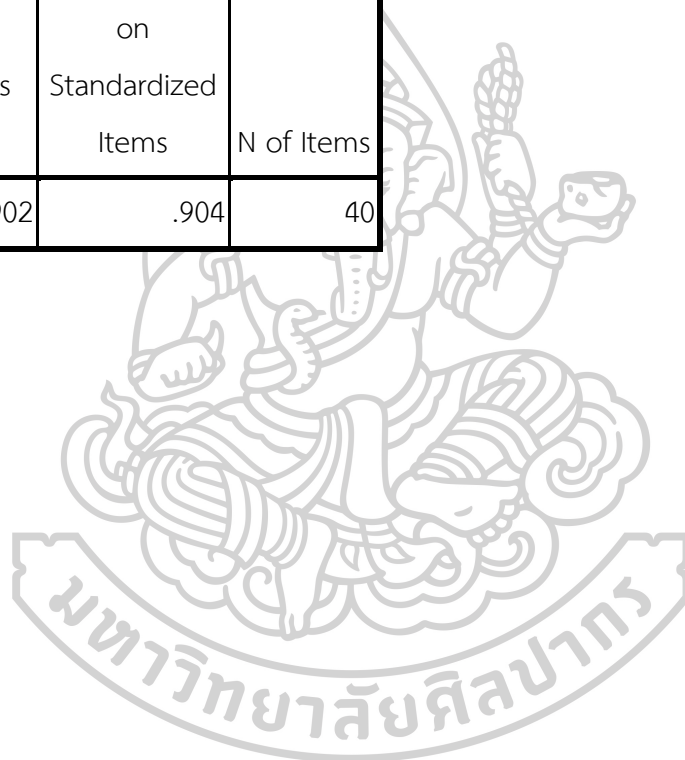
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	25.9545	69.347	.551	.898
VAR00002	25.9318	70.763	.367	.900
VAR00003	26.0455	69.858	.433	.899
VAR00004	26.0000	69.860	.452	.899
VAR00005	26.0909	70.689	.318	.901
VAR00006	26.1818	72.431	.102	.904
VAR00007	26.0227	69.558	.481	.899
VAR00008	26.0682	70.391	.359	.900
VAR00009	25.9318	69.832	.501	.899
VAR00010	25.9545	69.347	.551	.898
VAR00011	26.0909	70.596	.329	.901
VAR00012	25.9773	68.441	.660	.896
VAR00013	25.9318	69.925	.488	.899
VAR00014	26.0000	70.186	.409	.900
VAR00015	26.1136	70.429	.346	.901
VAR00016	25.9773	70.162	.424	.900
VAR00017	25.9773	68.813	.608	.897

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00018	26.0682	70.065	.400	.900
VAR00019	26.0455	70.463	.356	.900
VAR00020	26.0000	68.605	.621	.897
VAR00021	26.0227	70.348	.379	.900
VAR00022	26.0909	71.852	.176	.903
VAR00023	26.0682	70.670	.325	.901
VAR00024	26.2045	68.353	.592	.897
VAR00025	26.0227	69.372	.506	.898
VAR00026	26.0227	68.720	.591	.897
VAR00027	25.9545	69.626	.512	.898
VAR00028	26.0455	70.649	.333	.901
VAR00029	26.0000	71.581	.226	.902
VAR00030	26.1818	71.548	.206	.903
VAR00031	26.1591	70.044	.387	.900
VAR00032	26.0682	69.972	.412	.900
VAR00033	26.0227	68.999	.555	.898
VAR00034	25.9773	69.697	.487	.899
VAR00035	26.1818	71.222	.244	.902
VAR00036	26.0000	70.326	.391	.900
VAR00037	26.0000	72.744	.077	.904
VAR00038	26.0227	68.488	.622	.897
VAR00039	25.9773	68.767	.615	.897
VAR00040	26.0909	71.480	.221	.902

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อพัฒนา
 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ
 แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.902	.904	40

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
A1	44	4.66	.48
A2	44	4.50	.51
A3	44	4.73	.45
TOTALA	44	4.63	.31
B4	44	4.70	.51
B5	44	4.64	.53
B6	44	4.77	.42
B7	44	4.66	.48
TOTALB	44	4.69	.32
C8	44	4.73	.50
C9	44	4.66	.48
TOTALC	44	4.69	.33
D10	44	4.73	.45
D11	44	4.75	.49
TOTALD	44	4.74	.37
E12	44	4.80	.46
E13	44	4.68	.52
TOTALE	44	4.74	.40
TOTAL	44	4.70	.26
Valid N (listwise)	44		

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.798	13

ค่าเฉลี่ยคะแนนของการทดสอบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 80 คะแนนความสามารถในการอ่าน
จับใจความสำคัญเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้
วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

T-Test

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
VAR00001	44	88.8636	6.54711	.98701

One-Sample Test

	Test Value = 80					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
VAR00001	8.980	43	.000	8.86364	6.8731	10.8541

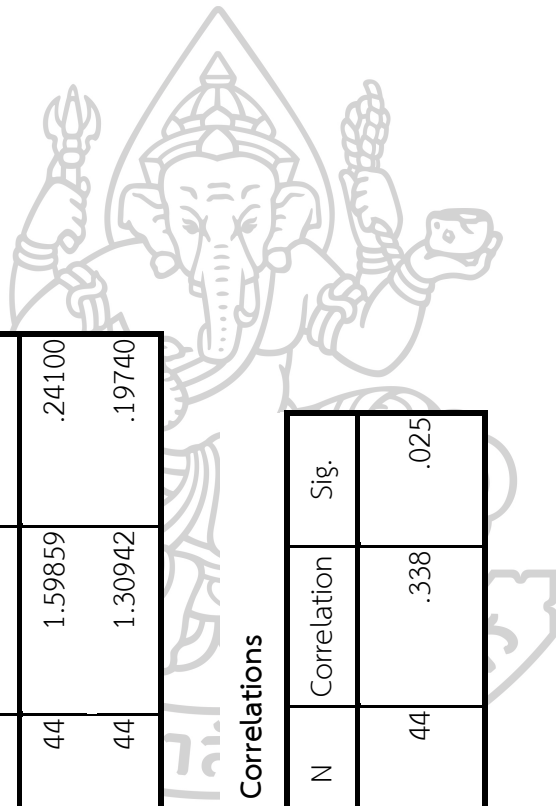
ค่า t-test ก่อนเรียนหลังเรียน
t-test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 VAR00002	10.3409	44	1.59859	.24100
VAR000003	17.7727	44	1.30942	.19740

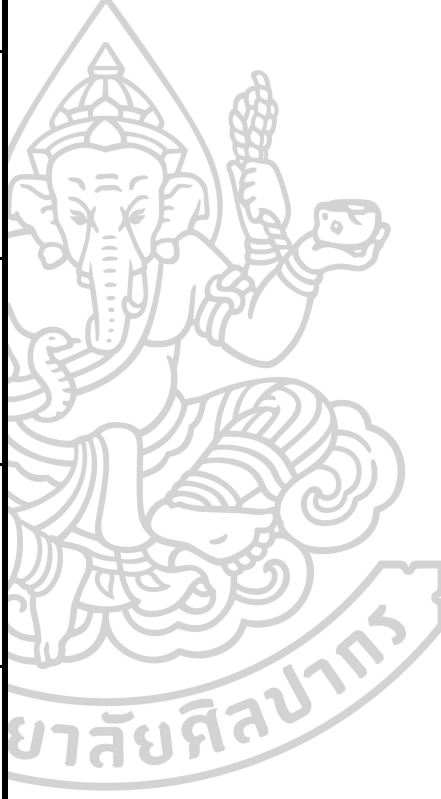
Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 VAR00002 & VAR000003	44	.338	.025

Paired Samples Test

	Paired Differences						t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference		Upper			
				Lower	Upper				
Pair 1 VAR00002 - VAR00003	-7.43182	1.68988	.25476	-7.94559	-6.91805	-29.172	43	.000	

แบบวิเคราะห์เอกสาร
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ลำดับ ที่	ประเด็นการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์		
		หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม	หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม
1	วิสัยทัศน์			
2	หลักการ			
3	จุดหมาย			
4	สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน			
5	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์			
6	สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้			
7	การจัดการเรียนรู้			
8	การวัด และ ประเมินผล			

แบบสัมภาษณ์

(ครูผู้สอนภาษาไทย)

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบตามความเป็นจริง โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื้อหา สาระและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ.....
2. เพศ.....
3. อายุ.....
4. การศึกษาสูงสุด.....
5. ตำแหน่งการทำงาน.....
6. ประสบการณ์การทำงาน.....
7. ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา
  - ( ) เคย เรื่อง.....
  - ( ) ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ข้อ

1. ท่านคิดว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ในจังหวัดสมุทรสงครามมีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ควรมีจุดประสงค์ให้นักเรียนเรียนรู้ และทำอะไรได้บ้าง จึงจะเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

.....

.....

.....

3. ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา ท่านคิดว่าควรมีเนื้อหาสาระอะไรบ้าง
โครงสร้าง/เวลาเรียนควรจะเป็นอย่างไร ควรใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา ท่านคิดว่าควรมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้
การวัดและประเมินผลอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ด้านปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นหรือการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่องแม่กลองบ้านเรา อย่างไร

.....

.....

.....

2. ถ้านำมาสอน ท่านคิดว่าจะมีปัญหา อุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

(.....)

...../...../.....

แบบสอบถาม

ความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

(สำหรับนักเรียน)

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์ และความสามารถในการใช้สื่อวีดิทัศน์ในการเรียนหลักสูตร เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงครามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย / ลงใน ให้ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 8 – 9 ปี 10 – 11 ปี
3. อาชีพของผู้ปกครอง รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย
 ธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง อื่นๆ
4. นักเรียนเคยมีความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสงครามหรือไม่
 ไม่เคย
 เคย

(ถ้าเคย) นักเรียนมีความรู้หรือมีประสบการณ์จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างไรบ้าง

(โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเราและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย / ลงใน ให้ตรงตามความเป็นจริง

1. นักเรียนต้องการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา ในเนื้อหาอะไรบ้าง

- ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
- ประวัติศาสตร์
- ภูมิศาสตร์
- เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
- สภาพสังคม การเมือง การปกครอง
- วัฒนธรรมท้องถิ่น
- บุคคลสำคัญ
- สถานที่สำคัญ

- สภาพปัญหาในชุมชน
- อื่นๆ โปรดแสดงความคิดเห็น

2. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา

ในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เชิญวิทยากรมาบรรยาย – สาธิต
- การแสดงบทบาทสมมติ
- จัดอภิปราย
- สื่อวีดิทัศน์
- การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านแบบ SQ4R
- อื่นๆ โปรดแสดงความคิดเห็น

3. นักเรียนต้องการให้จัดการวัดผลและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา แบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การปฏิบัติจริง
- การทดสอบ
- แฟ้มสะสมผลงาน
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน
- ตรวจผลงาน
- ประเมินตนเอง
- อื่นๆ โปรดแสดงความคิดเห็น

4. นักเรียนมีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์ประกอบสื่อวีดิทัศน์ใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เครื่องเล่นดีวีดี
- โทรศัพท์มือถือ
- คอมพิวเตอร์
- ไอแพด
- แท็บเล็ต

5. นักเรียนสามารถใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นจากช่องทางสื่อใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วีดิโอ
- Line
- Facebook
- Youtube
- ดีวีดี
- แผ่นซีดี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

(.....)

...../...../.....

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
 ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
 เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลท้องถิ่นของตน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรักและภูมิใจในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ท้องถิ่น ภาษาไทยมีสาระที่เกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น โดยเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นหน่วย แม่กลองบ้านเรานี้ ได้ศึกษาวิเคราะห์จากรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และจากการสอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม 2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ 3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น 4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ 5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นและมีความสามารถในการอ่านจับใจความจากข้อมูลในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้เป็นแกนกลางต่อไป

จิตรลดา อันวงษา

หลักสูตรท้องถิ่น

เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมาย 2. โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ 3. เนื้อหา 4. เวลาเรียน 5. กิจกรรมการเรียนการสอน 6. สื่อการเรียนการสอน 7. การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มุ่งหวังจะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ควบคู่กับการอนุรักษ์ท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยใช้การอ่านภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกันรักษาภาษาไทยและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี จึงกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญได้
5. เพื่อให้นักเรียนมีความตระหนัก รัก ห่วงแหน ภาคภูมิใจ และผูกพันต่อท้องถิ่น

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง มาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยนำมาจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) โดยแบ่งการอ่านออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

จากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เลือกพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) เวลา 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัด ท 1.1 ตัวชี้วัด ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ และ ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน ที่จะนำมาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

ตาราง วิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน น้ำหนัก	จำนวน ชั่วโมง
1	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	ท 1.1 ป .3/ 3, ป .3/ 4 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ผู้เขียนจะสอดแทรกแนวคิด ทศนคติ เจตคติที่มีต่อท้องถิ่น	2	4
2	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น	ท 1.1 ป .3/ 3, ป .3/ 4 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานนิยายหรือเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน จนหาต้นตอไม่ได้ และมีเนื้อหาเพื่ออธิบายที่มาของสิ่งต่าง ๆ หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่คนในสมัยก่อนยังไม่สามารถเข้าใจได้	2	4
3	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความความเป็นงานเขียนที่น่าเสนอเนื้อหาสาระและความคิด	2	4
4	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรายงานความคิดเห็นของบุคคลโดยเรื่องราวที่นำมารายงานนั้นจะเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ	2	4
5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง	ท 1.1 ป .3/ 3 แ ล ะ ป.3/5	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน แล้วสามารถตอบคำถามอภิปรายเนื้อหา และสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้	2	4
รวม				10	20

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่ได้จากการคัดเลือกให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ป.3/3, ป.3/4 และ ป.3/5 ตามที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ได้นำเนื้อหาจากกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยนำมาจัดการเรียนรู้ในหน่วยที่ 10 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ความสุขจากการอ่าน (แม่กลองบ้านเรา) โดยแบ่งการอ่านออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง สถานที่และบุคคลสำคัญ
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว เรื่อง เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
5. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม

เวลาเรียน

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ซึ่งสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท หรือตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มุ่งดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งดำเนินการให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่น และสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ นำชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เรียนรู้เพื่อพัฒนาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ และสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณธรรม เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสุข สนุกสนาน และเกิดฉันทะในการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรักการอ่าน
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และ ทีวีดี โดยใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและมีการนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามสภาพความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน

โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นการจัดการเรียนรู้

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (เรียนรู้ที่บ้าน)

- 1.1 แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
- 1.2 ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวีดี
- 1.3 ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านพร้อมตั้งคำถามคนละ 1 คำถาม

2. การเรียนในชั้นเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆของจังหวัดสมุทรสงครามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอ่าน เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษามาจากที่บ้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)

- 1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน ให้นักเรียนกวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)

2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องทีอ่านจากใบความรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป

2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน

2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์กับเรื่องทีอ่านหรือไม่

3. ขั้นอ่าน (Read)

3.1 นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไปมีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้

3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง

4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่างย่อๆตามความเข้าใจของนักเรียน

5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)

5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อสงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งทีได้เรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคและสิ่งทีนักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ทีใช้เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์เดิมในท้องถิ่นของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ใช้เนื้อหาวิชาเป็นตัวประกอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้เอง เน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริงด้วยตนเองสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบยั่งยืนทีจะทำให้ผู้เรียนสามารถเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมทีมีการเปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็วด้วยวิจารณญาณของตนเองได้ สามารถจัดระบบวิถีชีวิตในชุมชนและสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. สื่อวีดิทัศน์
3. ใบความรู้
4. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีแนวการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตร

เป็นการวัดและประเมินผลหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้จบหลักสูตร เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยวิธีการทดสอบผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- 1.1 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 1.2 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนเมื่อเทียบกับก่อนเรียนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40
- 1.3 การประเมินผลการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
2. การประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การประเมินจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิดเห็น

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

1. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

 ใบความรู้

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน จะเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อความซึ่งมีขั้นตอนการอ่านดังนี้

1. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
2. อ่านเรื่องราวนั้นๆตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
3. สรุปหรือจับใจความสำคัญ ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
4. วิเคราะห์ความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ ไม่ชัดเจน ให้เข้าใจ
5. สังเกตดูผลสุดท้ายของเรื่องนั้นๆ อะไรเกิดขึ้นบ้าง
6. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใดมีแง่คิดคติธรรม หรือคำสอนแก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง
7. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่างๆตามวัตถุประสงค์

นิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า

มีแม่ค้าคนหนึ่งมีมะม่วงเน่าๆ ก็ขายไม่ได้ ก็ผานๆแล้วนำไปถวายพระ แล้วก็นำกล้วยอมผิวตกรกระด่าไปถวายพระ ทีนี้ก็พายเรือไปขายของด้วย ทีนี้ก็ไปจอดเรือแถวโพงพาง น้ำแห้งจอดรอนหลัก ก็มีเรืออวนมาถึง ปลูกให้แก่ลูกขึ้น แยกบอกแก่กำลังฝันว่าตายไปได้กินของเน่าๆ แยกก็มาสั่งพวกแม่ค้าด้วยกันว่า อย่าเอาของเน่าๆถวายพระเลย ตายไปจะได้กินของเน่าๆ

ที่มา : นายธีระ รุ่งรัศมี ผู้เล่า

นิทาน เรื่อง สัตว์กตัญญู

ชายคนหนึ่งก็เลี้ยงหมาไว้ตัวหนึ่งให้เฝ้าบ้าน หมาตัวนั้นฉลาดรู้คุณเจ้าของ ผู้ชายคนนั้นก็มีลูกอยู่ สองคนผิวเมียก็ออกไปทำมาหากิน ทำไร ก็เลยสั่งหมาให้เฝ้าบ้านนะเลี้ยงลูกอยู่บ้าน อย่าไปไหนนะ หมาก็ไม่ไปไหนเฝ้าเปเลไกวเปเลเอาปากคาบเชือกไกวเปเล เผอญก็มีงูเห่าตัวหนึ่งเลื้อยมาจะเข้าไปฉกกัดเด็ก พอเห็นเข้าก็ตะครุบกัดที่เดียวอย่างไม่กลัวตาย พอกัดคอไอ้งูก็ใช้หางตวัด สะบัดหลุดก็กัดกันไปมา ผลที่สุดเห็นจวนเต็มทีแล้วกลัวว่าลูกของนายจะเป็นอันตราย ก็กระโจนกัดเชือกเปเลขาด เปเลผ้าธรรมดาเขาใช้เปเลผ้าคว่าเด็ก เด็กก็จับเอาเปเลผ้าคว่าแล้วก็กัดกับงู จนกระทั่งงูคอขาดตาย แล้วตัวเองก็ได้รับพิษงูที่กำลังซึมซาบเข้าไปในตัวก็นอนหอบ พอนายที่เป็นเจ้าของหมาสองคนผิวเมียกลับมา พอเห็นหมานอนหอบ เปเลของลูกก็คว่าอีก เชือกก็ขาด ก็เข้าใจผิดนึกว่าหมาของตัวที่เลี้ยงไว้เฝ้าลูกคงจะกัดลูกของตน ให้เปเลขาดลูกก็เป็นอันตราย โกรธก็ฉวยไม้ไปตีหมาจนตาย แต่ว่าหมามันก็จวนจะตายอยู่แล้ว พิษงูกำลังซาบซึม พอหมาตายเสร็จแล้วก็เหลียวไปอีกที่ข้างหลัง เอ๊ะ! เห็นงูเห่าคอขาด พอเหลียวไปอีกที่พอตีเปเลลูกคว่า ก็จับพลิกขึ้นมา ลูกอยู่ใต้เปเล นี่ลูกก็ไม่ได้เป็นอะไรก็เลยเสียอกเสียใจใหญ่ ก็เข้าใจว่าหมาของตัวมีความกตัญญูได้ช่วยชีวิตลูกเอาไว้มีฉนั้นลูกคงจะตาย

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนาน

ความหมายของตำนาน

ตำนาน หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมา เป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ ปุชนิยวัตถุ หรือสถานที่สำคัญ ที่มาของประเพณี หรือพิธีกรรมต่างๆ และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพชน ตำนานส่วนใหญ่มักมีเรื่องปาฏิหาริย์ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติ การศึกษาตำนาน จึงเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติและเรื่องราว หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับชนชาติต่างๆ

ที่มาของตำนาน

1. มาจากความต้องการให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง จึงผูกเรื่องขึ้น หรือนำเรื่องไปผสมผสานกับเรื่องที่มีอยู่เดิม
2. มาจากความต้องการอบรมสั่งสอน ในแง่ของพระพุทธศาสนาให้ความรู้ ด้านคติธรรม เพื่อให้การอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม อยู่ในกฎระเบียบของสังคม
3. มาจากการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย จึงมีการสมมติเรื่องราวขึ้นมา เพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ตำนานหลวงพ่โตวัดเจริญสุขาราม

หลวงพ่โต เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดเจริญสุขารามวรวิหาร ตามตำนานกล่าวว่าท่านมาเข้าฝัน หลวงพ่ต้ามืด เจ้าอาวาสวัดเจริญสุขาราม ฯ แจ้งว่าอยากเข้ามาอยู่ที่วัดนี้ให้ไปรับท่านมาอยู่ด้วยและบอกที่อยู่ให้ หลวงพ่ต้ามืดจึงได้เดินทางไปตามที่ฝันก็พบ จึงได้อัญเชิญมาประดิษฐาน เป็นพระประธานในอุโบสถหลังเก่าของวัด เมื่อปี พ.ศ.2437 ต่อมาเมื่อหลัง สงครามมหาเอเซียบูรพาสงบลง ได้มีการสร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่ และอัญเชิญ หลวงพ่โตมาประดิษฐานเป็นพระประธานในพระอุโบสถหลังใหม่มาจนถึง ปัจจุบัน

ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่โตได้มีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาในทาง อิทธิปาฏิหาริย์มากมายหลายเรื่องด้วยกัน โดยเฉพาะในห้วงเวลาของสงคราม มหาเอเซียบูรพา คือ ระหว่างปี พ.ศ.2484 - 2488 ครั้งนั้นเครื่องบินทิ้งระเบิด ของฝ่ายสัมพันธมิตรได้มาทิ้งระเบิดประตุน้ำบางนกแขวกซึ่งอยู่หน้าวัด แต่ลูก ระเบิดด้านเสียเป็นส่วนมาก ยังความอัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นเหตุการณ์นั้นอย่างมาก

ที่มา <http://www.thaiheritage.net/nation/oldcity/samutsongkram4.htm>

ตำนาน เรื่อง กุฎีทอง

กุฎีทอง เรือนไม้ทรงไทยตกแต่งลวดลายทั้งภายในและภายนอก ด้วยลายรดน้ำปิดทองตลอดทั้งหลัง จึงทำให้เป็นที่มาของชื่อกุฎีทอง แต่เดิมนั้น กุฎีทองตั้งอยู่ที่วัดบางลีบน ริมแม่น้ำแม่กลองบริเวณที่เป็น ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามในปัจจุบัน โดยกล่าวกันว่า สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงสร้างถวายเจ้าอาวาส วัดบางลีบน ในราวปี พ.ศ.2325 เนื่องจากสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีมีพระนิวาสสถานเดิม ณ บ้านบางช้าง ตำบลอัมพวา และทรงเลื่อมใสศรัทธาท่านเจ้าอาวาสวัดบางลีบนมาแต่ครั้งยังทรงพำนักอยู่ที่บ้านบางช้าง เมื่อได้รับการสถาปนาเป็นพระบรมราชินีจึงได้สร้างกุฎีทองถวายเจ้าอาวาสวัดบางลีบนรวมทั้งหมด 3 หลังด้วยกัน ครั้นต่อมาภายหลังวัดบางลีบนได้กลายสภาพเป็นวัดร้าง เนื่องจากที่ตั้งของวัดนั้นตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นคูก้นน้ำช่วงหักข้อคอกจึงถูกกระแสน้ำกัดเซาะตลิ่งพังกินพื้นที่วัด ทำให้วัดเหลือพื้นที่น้อยลงทุกที นานวันเข้าจึงทำความเสียหายให้แก่เสนาสนะต่างๆ ภายในวัด รวมทั้งกุฎีทองที่ได้พังทลายเสียหายลง 2 หลัง คงเหลืออยู่เพียง 1 หลัง วัดบางลีบนจึงกลายเป็นวัดร้างไปในที่สุด จนกระทั่งในราวปี พ.ศ.๒๔๖๘ พระอธิการเกีย เจ้าอาวาสวัดภุมรินทร์จึงได้รื้อกุฎีทองที่เหลืออยู่หลังสุดท้ายมาปลูกไว้ที่วัดภุมรินทร์ ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำแม่กลองปากคลองประเวศเพชรภูมิ (ปากคลองบางลี) ฝั่งตะวันตกของอำเภออัมพวา รวมทั้งยังได้เก็บรวบรวมศาสนวัตถุต่างๆ ที่เคยอยู่ในวัดบางลีบน อันได้แก่พระประธานภายในพระอุโบสถ รอยพระพุทธรูปจำลองและพระพุทธรูปต่างๆ มาประดิษฐานไว้ที่วัดภุมรินทร์ด้วยเช่นกัน และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาวัดภุมรินทร์จึงมีชื่อเรียกต่อท้ายว่า วัดภุมรินทร์กุฎีทอง

ที่มา : <http://www.watphummarin.com>

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

ความหมายของข่าว

ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรายงานความคิดเห็นของบุคคลสำคัญโดยเรื่องราวที่นำมารายงานนั้นจะเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจมีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก

โครงสร้างของข่าวมีดังนี้

1. พาดหัวข่าวหรือหัวเรื่อง (Headline)
2. ส่วนความนำ (Lead)
3. ส่วนเชื่อม (Neck)
4. ส่วนเนื้อหา (Body)

หลักการอ่านและพิจารณาข่าว

การอ่านข่าวควรพิจารณาตามองค์ประกอบดังนี้

1. พิจารณาการพาดหัวข่าว การพาดหัวข่าวเป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าว การสังเกตการณ์พาดหัวข่าว จะพบส่วนสำคัญของข่าว จะพาดหัวข่าวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ส่วนสำคัญรองลงมาจะใช้ตัวอักษรเล็กลงมาตามลำดับ ดังนั้นการอ่านข่าวควรอ่านพาดหัวข่าวใหญ่ก่อนแล้วจึงมาอ่านพาดหัวข่าวรอง

2. พิจารณาความนำ เมื่ออ่านและพิจารณาพาดหัวข่าวแล้วทราบเรื่องราวสั้นๆของข่าว ต่อมาให้พิจารณาความนำซึ่งจะสรุปเรื่องราวของข่าวโดยขยายหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของพาดหัวข่าว

3. พิจารณาเนื้อข่าว เนื้อข่าวเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้ หากทราบเรื่องย่อของข่าวจากความนำแล้ว เนื้อข่าวเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าวซึ่งอาจจะพบว่าการให้ข้อมูลของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแตกต่างกันเพราะผู้เขียนข่าวต้องนำเสนอให้ทันเวลา หากสนใจข่าวใดเป็นพิเศษให้อ่านเนื้อข่าวจากหนังสือพิมพ์

4. พิจารณาการใช้สำนวนภาษา เมื่อพิจารณาการใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว จะพบว่ามีข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งในการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิดระดับ การใช้คำแสลง การวางส่วนขยายไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำหนังสือพิมพ์เป็นกระบวนการที่เร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันเวลาขาย เพราะหนังสือพิมพ์จะมีค่าเฉพาะวันเท่านั้น พอวันรุ่งขึ้นจะไม่มีใครสนใจ ข่าวจึงเป็นวรรณกรรมที่รีบเร่ง เพราะฉะนั้นการอ่านข่าวจึงควรพิจารณาการใช้ภาษาตามลักษณะของภาษาข่าว ไม่ยึดความถูกต้องของหลักการใช้ภาษา

ข่าว เรื่อง นาเกลือสมุทรสงครามโอด แบกรับต้นทุนสูงขึ้นสวนทางกับราคาขายตกต่ำ

วันที่ 10 พฤษภาคม ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นายเชาว์ เฮงสกุล อายุ 53 ปี ประธานสหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสงคราม กล่าวว่า อดีตจังหวัดสมุทรสงครามเคยมีพื้นที่ทำนาเกลือถึง 6,400 ไร่ แต่ปัจจุบันเมื่อความเจริญเข้ามา ก็มีห้างสรรพสินค้าและบ้านจัดสรรเกิดขึ้น นาเกลือจึงเหลือเพียง 5,000 ไร่ ใน ต.บางแก้ว และ ต.ลาดใหญ่ อ.เมืองสมุทรสงคราม มีผู้ประกอบการอาชีพทำนาเกลือจำนวน 204 ราย แยกเป็นเกษตรกรรายย่อยทั่วไป 104 ราย ที่เหลือเป็นสมาชิก สหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสงครามอีก 100 ราย ทั้งหมดกำลังประสบปัญหาเดียวกันคือราคาเกลือตกต่ำอยู่ที่เกวียน (1,920 กก.) ละ 700 บาท ซึ่งเป็นราคาที่ไม่คุ้มทุนเพราะต้นทุนในการทำนาเกลือขึ้นสูงมากสวนทางกับราคาขายที่ไม่มีการขยับขึ้นจากเดิมเลย แต่ต้นทุนกลับสูงถึงเกวียนละ 1,500 บาท เช่น ค่าแรง มีตั้งแต่ค่าเรือเกลือ ค่าหาบเกลือ ค่าขุดดิน และค่าขนส่ง เป็นต้น

ขณะเดียวกัน นอกจากเกลือสินเธาว์แล้วก็ยังมีเกลือจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในท้องตลาดเป็นระยะๆ จึงทำให้เกลือทะเลซึ่งผลิตได้ในภาคกลาง 3 จังหวัด คือ เพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม รวมหลายแสนตัน ราคาจึงตกต่ำมาโดยตลอด สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวนาเกลือเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเกลือจากประเทศเพื่อนบ้านไม่ควรนำเข้ามาจำหน่ายเพราะเป็นสาเหตุทำให้เกลือล้นตลาด และราคาเกลือในประเทศถูกลง

ที่มา : มติชนออนไลน์ วันที่ 10 พฤษภาคม 2559

ข่าว เรื่อง “ฮือฮา! วัดบางน้อย ไอเดียบรรเจิดสร้าง บาตรยักษ์ ปิ่นโตบุญ”

เจ้าอาวาสวัดบางน้อย จังหวัดสมุทรสงคราม ไอเดียสุดบรรเจิด สร้างบาตรยักษ์ปิ่นโตบุญขนาดใหญ่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนมาร่วมทำบุญให้พ่อ แม่ ญาติพี่น้องและตัวเอง เจ้าอาวาสวัดบางน้อย จังหวัดสมุทรสงคราม ไอเดียสุดบรรเจิดสร้างบาตรยักษ์ปิ่นโตบุญขนาดใหญ่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนมาร่วมทำบุญให้พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง และตัวเอง

ล่าสุดจึงได้จัดทำ “บาตรยักษ์ ปิ่นโตบุญ” ขนาดใหญ่ขึ้นมาอีก เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ญาติโยมมาร่วมทำบุญ นำปัจจัยใส่บาตรใส่ปิ่นโต แทนการใส่ตู้บริจาคแบบเดิม ๆ ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย โดยปิ่นโตบุญทำด้วยสแตนเลสทั้งใบเหมือนของจริง สูง 1 เมตร 75 เซนติเมตร กว้าง 97 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 100 กิโลกรัม และปิ่นโตบุญใบนี้พิเศษกว่าปิ่นโตทั่วไป เนื่องจากมีช่องใส่เงินทำบุญเขียนชื่อพ่อ แม่ ตัวเอง และญาติพี่น้อง เปรียบเสมือนการยกบุญที่ทำให้พ่อแม่พี่น้องของตนเองประมาณนี้

ที่มา : <https://news.mthai.com/general-news/543139.html>

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

ความหมายของบทความ

บทความ หมายถึง รูปแบบการเขียนประเภทหนึ่งของผู้เขียนต้องการสื่อสารข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยเนื้อหา นำเสนอจากข้อเท็จจริงไม่ใช่เรื่องแต่งหรือคิดขึ้นเองจากจินตนาการ

หลักการอ่านและพิจารณาบทความ

ในการอ่านและพิจารณาบทความ ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อเท็จจริง ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้
  - 1.1 ข้อเท็จจริงในบทความ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยและน่าเชื่อถือหรือไม่
  - 1.2 ผู้เขียนนำข้อมูลมาจากแหล่งใด
  - 1.3 มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลให้ผู้อ่านสืบค้นต่อไปหรือไม่ และแหล่งข้อมูลนั้น น่าเชื่อถือหรือไม่
2. ข้อคิดเห็น ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ข้อคิดเห็นของผู้เขียนสอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่
  - 2.2 ผู้เขียนเสนอข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์หรือไม่
  - 2.3 ข้อคิดเห็นของผู้เขียนมีความเป็นไปได้หรือไม่
  - 2.4 ข้อคิดเห็นของผู้เขียนสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

3. กลวิธีนำเสนอ ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้เขียนนำเสนอบทความได้นำสนใจหรือไม่ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆของบทความ

3.2 องค์ประกอบต่าง ๆ ของบทความมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน หรือไม่

3.3 การนำเสนอของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายหรือเกิดความสับสน

3.4 ผู้เขียนนำเสนอเรื่องด้วยถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจง่าย และชัดเจนหรือไม่

4. ประโยชน์ที่ได้รับ ควรพิจารณารายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านบทความนี้มากน้อยเพียงใด

4.2 ข้อคิดหรือทรรศนะของผู้เขียนสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

4.3 บทความนี้มีประโยชน์กับบุคคลเฉพาะกลุ่มหรือบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม

ที่มา : <http://www.truelookpanya.com/true>

บทความ เรื่อง การอุปสมบทหมู่

การอุปสมบทถือเป็นพิธีกรรมที่สำคัญของศาสนาพุทธ เพราะผู้บวชซึ่งเรียกว่าพระภิกษุ คือ สาวกของพระพุทธเจ้าต้องทำหน้าที่สืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นพระสงฆ์ต้องอุดมไปด้วยศีลและบำเพ็ญภาวนา แต่เนื่องจากเศรษฐกิจปัจจุบันการอุปสมบทแต่ละครั้งต้องใช้ปัจจัยมากพอสมควร ซึ่งเป็นภาระหนักของผู้เป็นบิดามารดา ยุวสมาคมแห่งประเทศไทย สมุทรสงครามร่วมมือกับคณะกรรมการและศิษย์วัดป้อมแก้ว จัดโครงการอุปสมบทหมู่ติดต่อกันมาเป็นเวลากว่า 30 ปี เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ต้องการบวชแล้วรายได้ส่วนหนึ่งยังบริจาคให้แก่กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ในรูปของมูลนิธิ อีกส่วนหนึ่งได้นำไปบูรณะปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุต่างๆภายในวัดเพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนา

ที่มา : กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2552: 24

บทความ เรื่อง ประเพณีลอยกระทงกาบกล้วย

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านและลำคลองสำคัญหลายสาย ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีความผูกพันกับแม่น้ำเป็นอย่างมาก ในอดีตชาวบ้านที่มีบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำก็จะตักน้ำในแม่น้ำลำห้วย ต้มกินประเพณีลอยกระทงจึงนับเป็นประเพณีที่ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอย่างมากหรือเป็นการขอขมาพระแม่คงคา และเพื่อเป็นความสุขทางใจและเป็นสิริมงคลแก่ตนเองซึ่งได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ โดยนำเอาหยวกกล้วยมาหั่นเป็นท่อนยาวลอกเป็นกาบ แล้วทำเป็นรอยหยักที่ริมทั้งสองข้างของกาบกล้วย เอาธูปจุ่มน้ำมันยางไว้กลางกระทง แล้วใส่กระดาษไปลอยแพสวยงามมากเพราะกระทงลอยเป็นสายยาว

ที่มา : กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม, 2552: 21

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง คือ งานเขียนที่นำถ้อยคำมาประกอบกัน โดยมีลักษณะ บังคับ จำกัดคำและวรรคตอนให้รับสัมผัสกันไพเราะตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ในฉันทลักษณ์ คำว่า “ร้อยกรอง” นี้ เรียกกันได้หลายชื่อ เช่น กวีนิพนธ์ กาพย์ กลอน กาพย์ กลอน ฉันท คำกานท์ คำประพันธ์ คำประดับ และกวีวิจารณ์ ซึ่งคำต่าง ๆ นี้ในสมัยก่อนมีความหมายกว้าง หมายถึง คำประพันธ์ทุกชนิด

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรองโดยทั่วไป อ่านได้ทั้ง 2 วิธี คือ

1. อ่านในใจ
2. อ่านออกเสียง

วิธีการถอดความจากบทร้อยกรอง มีดังนี้

1. อ่านคำประพันธ์แล้วจับประเด็นสำคัญโดยส่วนรวมไว้ให้ได้
2. ถอดความในแต่ละวรรค โดยพิจารณารายละเอียดได้ ดังนี้
  - 2.1 หากเนื้อความตอนใดไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้เขียนละคำบางคำไว้ เช่น ประธาน คำเชื่อม ควรเติมเข้าไปให้เหมาะสม
  - 2.2 ต้องรักษาเนื้อความเดิมให้มากที่สุด ไม่ควรแทรกความคิดเห็นส่วนตัวโดยไม่จำเป็น ถ้าจำเป็นต้องทำก็ให้ใช้วงเล็บ
  - 2.3 ต้องใช้บุรุษสรรพนามตามฉบับเดิม ถ้าเป็นราชาศัพท์ควรเลือกใช้ให้ถูกต้องตามชั้นของ บุคคล
  - 2.4 พยายามคงความไพเราะจากสำนวนโวหาร และความรู้สึกที่กวีได้สอดแทรกไว้ให้ คงเดิมหรือใกล้เคียงความเดิมที่สุด

บทร้อยกรอง เรื่อง เรียบง่ายสายน้ำอัมพวา

หมากสุกเหลืองส้มสนธยา	ผู้ประพันธ์ อัมมิตรา
เขียนช่อธรรมชาติวาดใจ	วางคำล่ำลาทิวาสมัย
เรียบง่ายงามแต่งครองตน	อิมอุ่นกรุ่นไออัมพวา
ความหมายสายน้ำธรรมดา	รำไรรอคนค้นหา
อยู่กรุ่นวายหลายจริต	ชีวิตอิสราสามัญ
ต่างยื้อต่างแย่งแข่งกัน	สังคมถูกผิตบิดผัน
เรียบง่ายสายน้ำอัมพวา	แบ่งปันน้ำใจไม่มี
ครรลองปัญญาท่าที	ลมหมอกมายารัศมี
	วาดท่วงวางที่สายธาร

บทร้อยกรอง เรื่อง คิดถึงบางคนทีสมุทรสงคราม

เสียงเพลงแผ่วแว่วหวานผ่านลำน้ำ
ร้องไห้หวนครวญหาคนมารอ

ลำพูนแพแลรายอยู่ชายฝั่ง
ยามลมพลิวลิวลัดระบัดใบ

ลำแม่กลองล่องเรือเมื่อฟ้าสาย
มองน้ำใสเพียงน้ำใจใช้ใจดู

โถ้หลวงพ่อบ้านแหลมอย่าแซมโศก
อวยพรให้ได้ร่วมขวัญกัลยา

จะขอรอคนดีอยู่ที่นี่
คืนฟ้าขึ้นคืนกลับรับพระจันทร์

จึงฝากเสียงหัวใจไปกระซิบ
อย่าให้ห่อรอฝันจนวันตาย

ผู้ประพันธ์ พงศ์ภักดิ์
เจ้าครวญคร่ำถึงใครที่ไหนหนอ
หรือตัดพ้อต่อว่าคราน้อยใจ

งามสะพรั่งชายชลาระย้าไหว
รอคนไกลจะมาเยือนเพื่อนลำพูน

น้องขม้ายหมายค้อนอ่อนพื่ออยู่
จึงได้รู้มีน้ำใสในแววตา

ลูกขอโซ่ทองคำพระมารักษา
ใต้ฟากฟ้าแม่กลองครองคู่กัน

ริมวารืออย่าร้างห่างความฝัน
ลำพูนพรรณก็จะพริ้วหิ่งห้อยพราย

ลอยละลิวพิมพ์เพ็ญเดือนเด่นฉาย
ฝากรักไว้สักคนบางคนที่

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง แม่กลองบ้านเรา	จำนวน 20 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	
เรื่อง ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม (1)	จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ตลอดจนจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ดีขึ้น นิทานท้องถิ่นเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะผู้เขียนจะสอดแทรกแนวคิด ทักษะคติ เจตคติที่มีต่อท้องถิ่น เมื่อผู้อ่านมีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญได้ก็จะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องและแนวคิดของเรื่องนั้นๆ

ตัวชี้วัด

- ป.3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ป.3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ
- ป.3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- เมื่อเรียนจบบทเรียนนักเรียนสามารถ

  1. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
  2. เรียงลำดับเนื้อเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้
  3. สรุปใจความสำคัญได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของนิทาน
2. หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การเรียนนอกชั้นเรียน

- 1.1 แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาจากนิทานเรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า
- 1.2 ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า

ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ YouTube, Line และทีวี

1.3 ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า พร้อมทั้งตั้งคำถามจากเรื่อง ที่อ่านคนละ 1 คำถาม

2. การเรียนในชั้นเรียน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูผู้สอนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนเรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านในสื่อวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้กลับไปศึกษา มาจากที่บ้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสำรวจ (Survey)

1.1 ครูแจกใบความรู้ประกอบบทอ่าน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า โดยให้นักเรียน กวาดสายตาเพื่อสำรวจบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องอย่างคร่าวๆ โดยใช้เวลาอ่านสั้นๆ

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question)

2.1 นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องทีอ่านจากใบความรู้การอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็นและจะเพิ่มความเข้าใจ และจับประเด็นสำคัญในขั้นต่อไป

2.2 ครูเขียนคำถามลงในกระดาน

2.3 ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละคนๆละ 1 คำถามเพื่อตรวจสอบว่าคำถามที่ตั้งนั้นสัมพันธ์ กับเรื่องที่อ่านหรือไม่

3. ขั้นอ่าน (Read)

3.1 นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ทำบุญด้วยของเน่าครูกำหนดให้อย่างละเอียดเพื่อค้นหา คำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญตามคำถามที่ตั้งไว้ และถ้านักเรียนอ่านต่อไป มีคำถามที่สงสัยอยากรู้ให้จดบันทึกคำถามไว้และอ่านหาคำตอบจนได้คำตอบจากทุกคำถามที่ตั้งไว้

3.2 หลังจากตอบคำถามแล้วนักเรียนเขียนคำสำคัญที่พบจากเนื้อเรื่อง

4. ขั้นบันทึกคำตอบ (Record)

นักเรียนบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกคำหรือประเด็นที่สำคัญอย่าง ย่อยๆตามความเข้าใจของนักเรียน

5. ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite)

5.1 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง หากมีข้อ สงสัยให้นักเรียนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกครั้ง

6. ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

6.1 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อธิบายข้อคิด หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผล

6.2 ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การเรียงลำดับเหตุการณ์

ขั้นสรุปและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยเขียนบรรยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคและสิ่งที่นักเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์นิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ YouTube, Line, และทีวี
2. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
3. ใบงานการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า

การวัดผลและประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน	ทำใบงาน	แบบประเมินผลงาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 60
2. การตอบคำถามจากคำถามที่ตั้งไว้ได้			
3. การเรียงลำดับเหตุการณ์			
4. การสรุปใจความสำคัญได้			

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายทนง แซมเพชร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

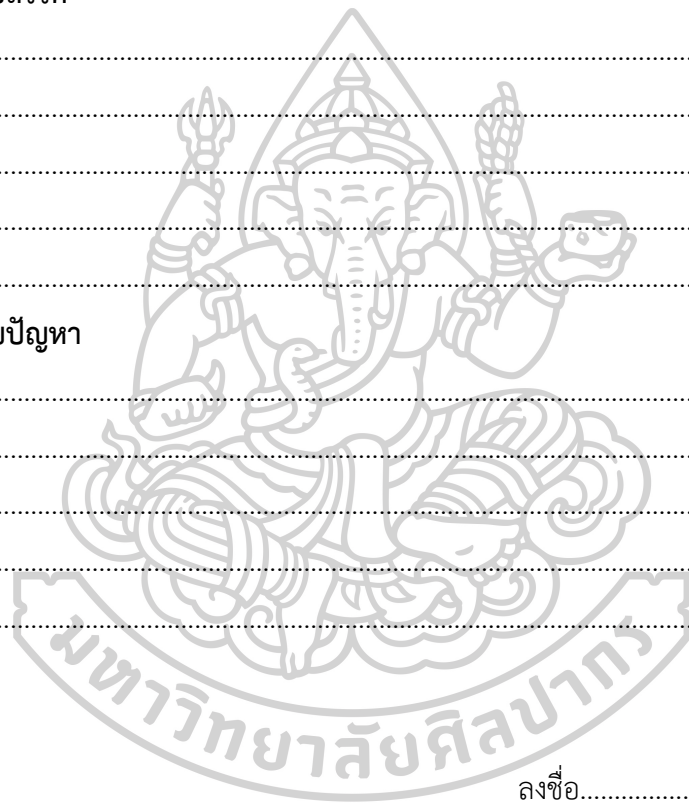
.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวจิตรลดา อ้นวงษา)

ตำแหน่งครู

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	2	1	0
1. การตั้งคำถาม	นักเรียนสามารถตั้งคำถามได้ถูกต้องตรงประเด็น ชัดเจน สมบูรณ์ทั้ง 3 ข้อ	นักเรียนตั้งคำถามได้ถูกต้องตรงประเด็น ชัดเจน สมบูรณ์ 1-2 ข้อ	นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถามได้
2. การตอบคำถาม	นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องตรงประเด็น สมบูรณ์ทั้ง 3 ข้อ	นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องตรงประเด็น สมบูรณ์ 1 - 2 ข้อ	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้
3. การเรียงลำดับเหตุการณ์	นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ อ่านได้ถูกต้องทุกข้อ	นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ อ่านไม่ถูกต้อง 1 - 2 ข้อ	นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ อ่านผิดมากกว่า 2 ข้อ
4. การสรุปใจความสำคัญ	นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ อ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบทุกตรงประเด็น	นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ อ่านได้ถูกต้องแต่ยังไม่ครบทุกประเด็น ขาดความชัดเจน	นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้ อ่านไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสิน

7 - 8	คะแนน	หมายถึง	ดี
4 - 6	คะแนน	หมายถึง	พอใช้ (ร้อยละ 60 ขึ้นไป)
0 - 3	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานานมาแล้วแต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน จะเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อความซึ่งมีขั้นตอนการอ่านดังนี้

1. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
2. อ่านเรื่องราวนั้นๆตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
3. สรุปหรือจับใจความสำคัญ ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
4. วิเคราะห์ความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ ไม่ชัดเจน ให้เข้าใจ
5. สังเกตดูผลสุดท้ายของเรื่องนั้นๆ อะไรเกิดขึ้นบ้าง
6. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใดมีแง่คิดคติธรรมหรือคำสอนแก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง
7. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่างๆตามวัตถุประสงค์

ใบงานการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
เรื่อง ทำบุญด้วยของเน่า

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง “ทำบุญด้วยของเน่า” แล้วตั้งคำถามและตอบ
คำถามพร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญให้ถูกต้อง

ทำบุญด้วยของเน่า

มีแม่ค้าคนหนึ่งมีมะม่วงเน่าๆ ก็ขายไม่ได้ ก็ฝานๆแล้วนำไปถวายพระ
แล้วก็นำกล้วยหอมพิวตกระด่าไปถวายพระ ที่นี้ก็พายเรือไปขายของด้วย ที่นี้ก็
ไปจอดเรือแถวโพรงพาง น้ำแห้งจอดรอจนหลับ ก็มีเรืออวนมาถึง ปลูกให้แก่
ลูกขึ้น แถบออกแกกำลังฝันว่าตายไปได้กินของเน่าๆ แกก็มาสั่งพวกแม่ค้าด้วยกัน
ว่าอย่าเอาของเน่าๆถวายพระเลย ตายไปจะได้กินของเน่าๆ

ที่มา นายธีระ รุ่งรัมย์ ผู้เล่า

ใบงาน

1.

คำถาม.....
.....
คำตอบ.....
.....

2.

คำถาม.....
.....
คำตอบ.....
.....

3.

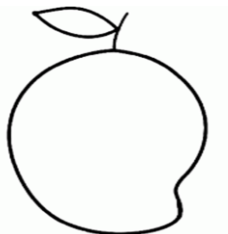
คำถาม.....
.....
คำตอบ.....
.....

4.

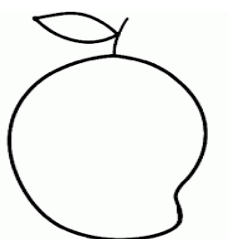
คำถาม.....
.....
คำตอบ.....
.....

เรื่อง การเรียงลำดับเหตุการณ์

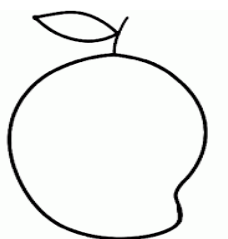
คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่หมายเลข 1-5 เรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้

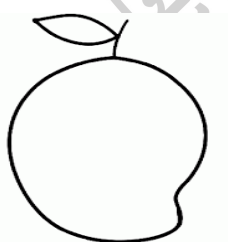
แม่ค้าสั่งเพื่อนแม่ค้าไม่ให้นำของเน่าถวาย
พระเพราะตายไปจะได้ของเน่า

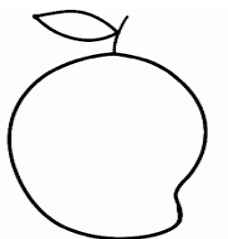
แม่ค้าไปจุดธูปแหวงโพงพาง

แม่ค้านำผลไม้เน่าไปถวายพระ

เรืออวนปลุกแม่ค้าให้ตื่น

แม่ค้าฝันว่าได้กินของเน่า

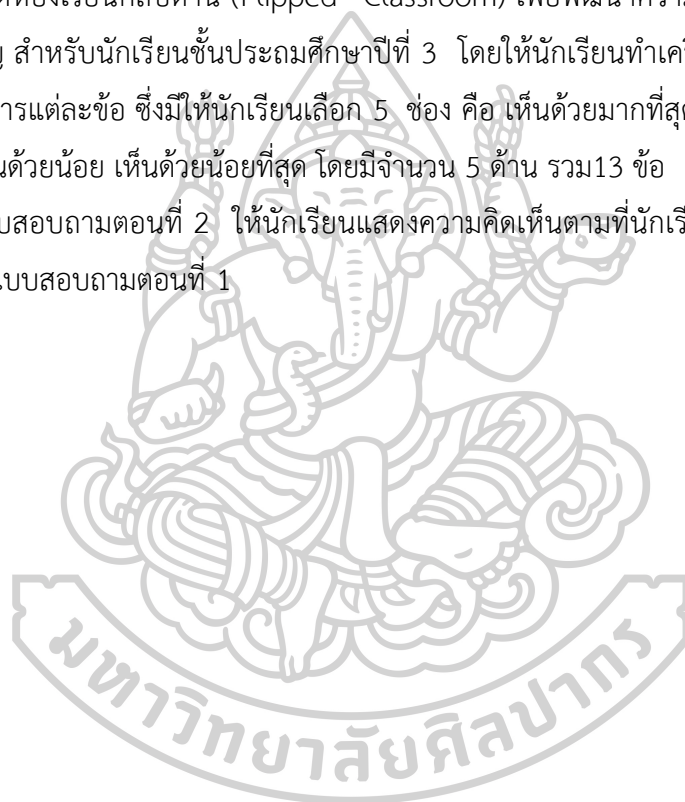
แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนต้องการแต่ละข้อ ซึ่งมีให้นักเรียนเลือก 5 ช่อง คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีจำนวน 5 ด้าน รวม 13 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามที่นักเรียนรู้สึกนอกเหนือจากที่นักเรียนตอบแบบสอบถามตอนที่ 1

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาสาระ					
1. เนื้อหามีความน่าสนใจเหมาะกับการเรียนรู้					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน					
3. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องแม่กลองบ้านเรา มากขึ้น					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
4. ครูสร้างความสนใจ จนทำให้นักเรียนอยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
5. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหา คำตอบ อันนำไปสู่ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ มากขึ้น					
6. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น					
7. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
ด้านสื่อการเรียนรู้					
8. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น					
9. การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อมัลติมีเดียทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหามากยิ่งขึ้น					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
10. นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครูผู้สอน					
11. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้าจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
12. นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ท้องถิ่นของนักเรียนเองได้					
13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

.....

.....

.....

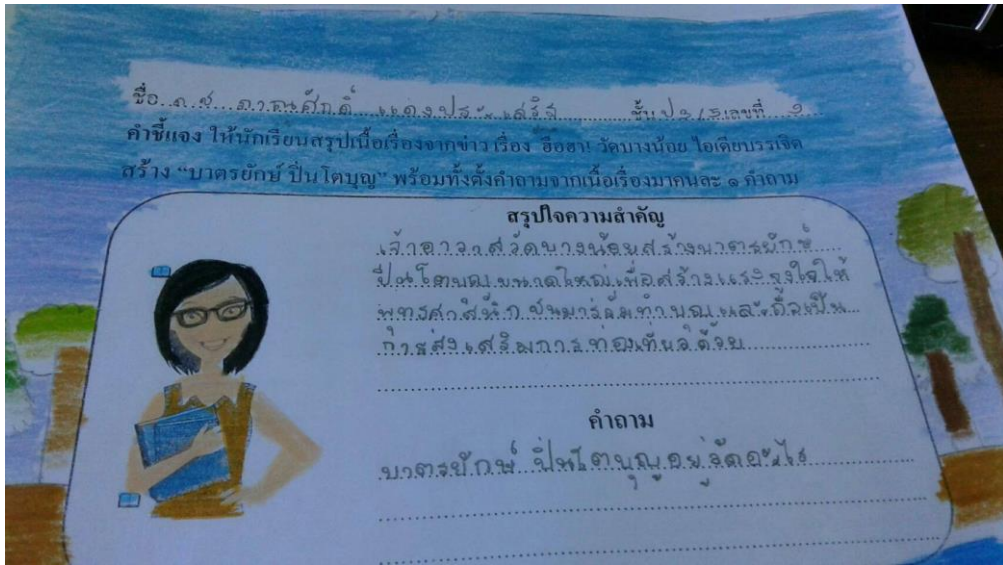
ภาคผนวก จ
ประมวลภาพกิจกรรม

นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ SQ4R

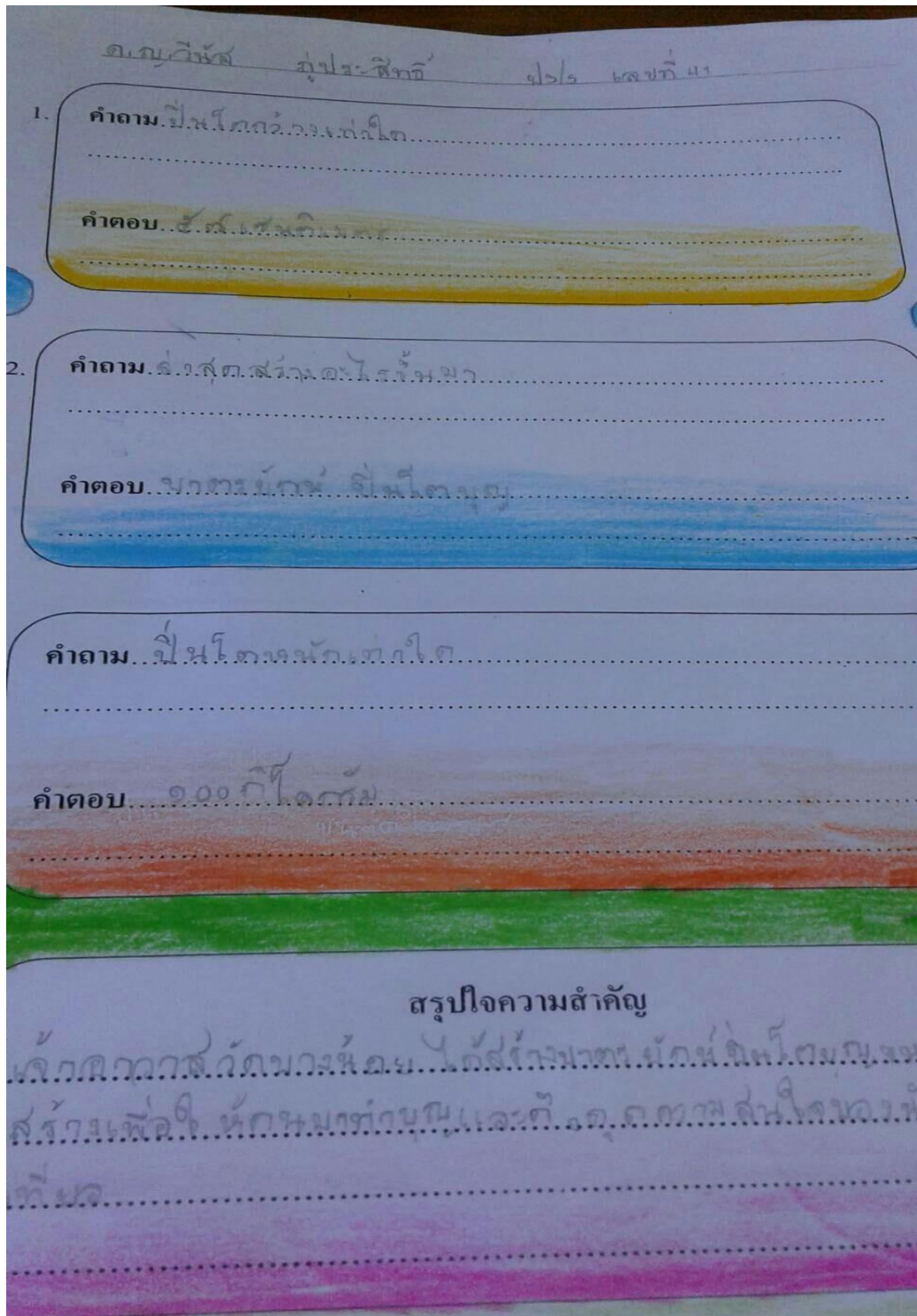

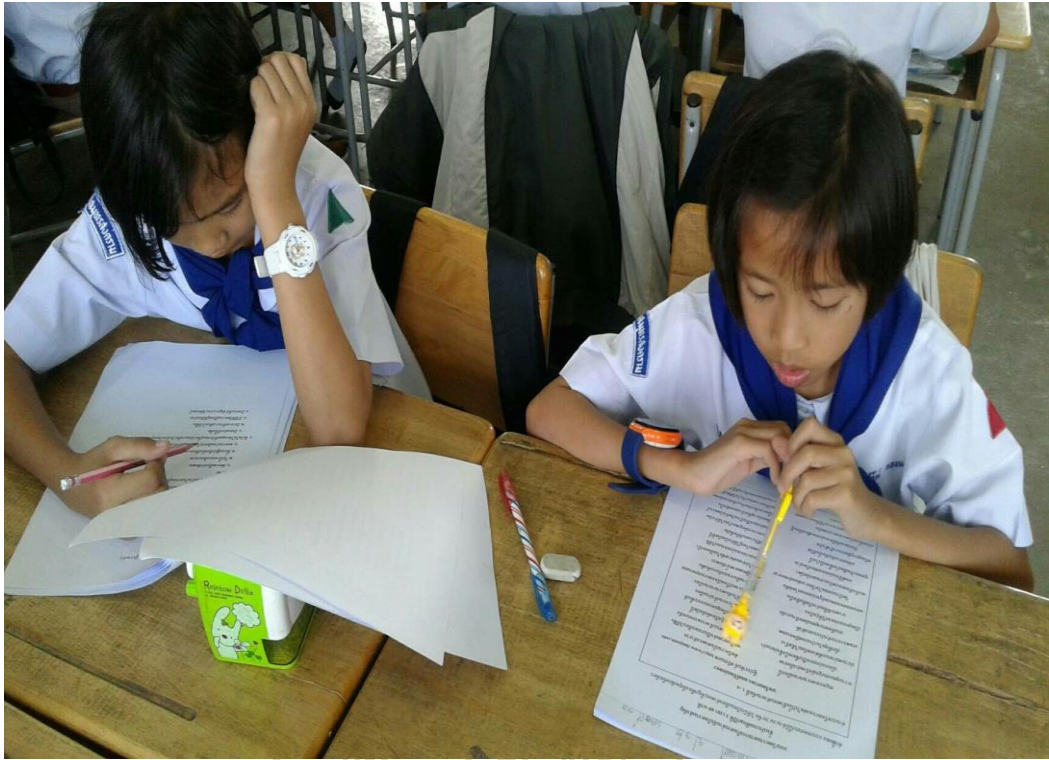
ผลงานนักเรียนที่ตั้งคำถามและตอบคำถามจากที่บ้าน

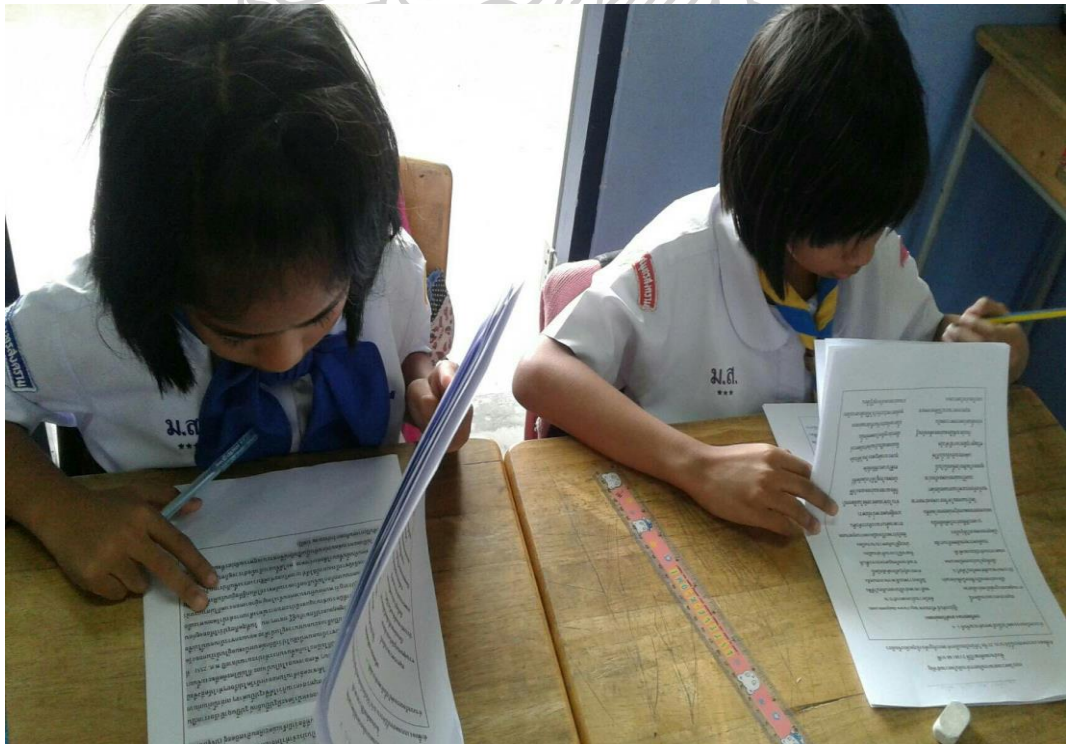

ผลงานการตั้งและตอบคำถามของนักเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

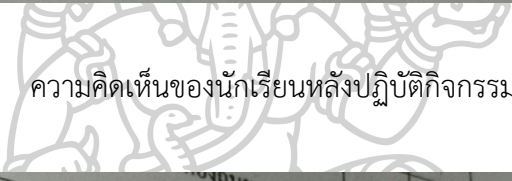

13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มากยิ่งขึ้น	✓				
	✓				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom

นักเรียนรู้สึกสนุกมากที่ได้ความรู้จากวิดีโอและทำให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญได้มากขึ้นและดึงคำถามจากวิดีโอได้และวิดีโอทำให้นักเรียนสนุกกับการทำในงานสรุปใจความสำคัญและคำถามอีกด้วย

ความคิดเห็นของนักเรียนหลังปฏิบัติการ

นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มากยิ่งขึ้น		✓			
	✓				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom

นักเรียนรู้สึกสนุกที่ได้ความรู้จากวิดีโอและทำให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญได้มากขึ้นและดึงคำถามจากวิดีโอได้และวิดีโอทำให้นักเรียนสนุกกับการทำในงานสรุปใจความสำคัญและคำถามอีกด้วย

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	ที่สุด	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. นักเรียนเห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเองได้	✓			
13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น	✓			

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom

รู้สึกดี มีความรู้มากขึ้น ทำให้สามารถเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดีขึ้น และรู้สึกสนุกในการเรียน

ได้ฝึกอ่านและจับใจความสำคัญมากขึ้น และทำให้สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ดีขึ้น

ความคิดเห็นของนักเรียนหลังปฏิบัติการ

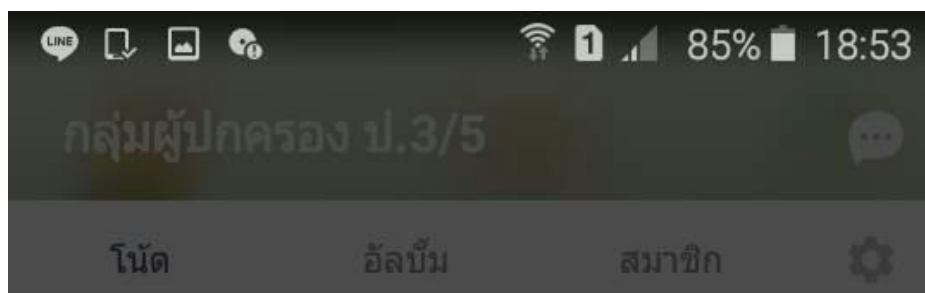
เองได้	✓			
13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญมากยิ่งขึ้น	✓			

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิด Flipped Classroom

หนูได้รู้จักเทคโนโลยีมากขึ้น หนูได้ตั้งคำถามได้ หนูได้เรียนรู้วิถีชีวิต

หนูได้สนใจความสำคัญมากขึ้น ได้เรียนรู้วิถีชีวิตที่ต่างจากหนู

ถูกใจ 1 · ความคิดเห็น 6

นำทาง

ขอแก้ไขครับ ด.ช.นำทาง หมั่นวิชา
หลวงพ่อดิประดิษฐานอยู่ที่วัดใด

1 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 1 · เลิกถูกใจ

วราพรชันทำเหน็ด

ณัฐธิดาภมร
แม่ค้าน่าอะไรไปถวายพระ

1 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 1 · เลิกถูกใจ

วราพรชันทำเหน็ด

ณัฐธิดาภมร
สุนัขมีนิสัยอย่างไร

1 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 1 · เลิกถูกใจ

วราพรชันทำเหน็ด

ณัฐธิดาภมร
หลวงพ่อดิเป็นประธานในอุโบสถวัดอะไร

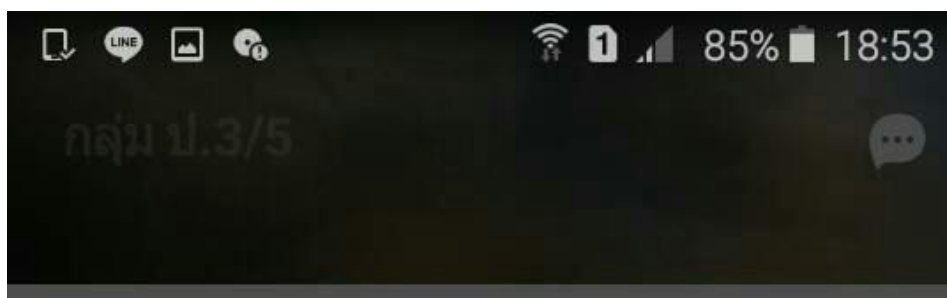
1 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 1 · เลิกถูกใจ

แสดงความคิดเห็นของคุณ

ภาพการนำทออ่านในรูปสื่อวีดิทัศน์ลงในสื่อออนไลน์

ถูกใจ 8 · ความคิดเห็น 12

5 อะตอม

ด.ญ.ภูรินรัตน์. สุริยะ
หลวงพ่อดุประดิษฐานอยู่ที่วัดใด
2 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 4 · เลิกถูกใจ

แคมป์

ด.ช.หฤษฎ์. จินดาทิพย์
หลวงพ่อดุเข้าฝันใคร
2 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 4 · เลิกถูกใจ

5 ฟลุค

หลวงพ่อดุอยู่วัดอะไร
2 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 3 · เลิกถูกใจ

Nid

ด.ช.กิตติภณ ชิวกุล
หลวงพ่อดุเข้าฝันใคร
2 ชั่วโมงที่ผ่านมา · 😊 4 · เลิกถูกใจ

sans TV

แสดงความคิดเห็นของคุณ

นักเรียนเข้ามาร่วมตั้งคำถามหลังจากเรียนรู้สื่อวีดิทัศน์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตรลดา อ้นวงษา
วัน เดือน ปี เกิด	7 มกราคม 2530
สถานที่เกิด	สมุทรสงคราม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2548 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2553 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการประถมศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	4 หมู่ 3 ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 75120
ผลงานตีพิมพ์	หนังสือติวสอบ O-net ชั้นป.6
รางวัลที่ได้รับ	ครูดีไม่มีอบายมุข

